

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 34

49'uncu Birleşim
29 Ocak 2020 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	10
II.- GELEN KÂĞITLAR	14
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	15
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>15:19</i>
1.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri il ve ilçelerinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	15:16
2.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, İstanbul ili Sultanbeyli ilçesinde yaşanan mülkiyet sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	17:18
3.- İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın, işçi sınıfı açısından Türkiye'nin deprem gerçeğine ilişkin gündem dışı konuşması	18:19

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Elâzığ ve Malatya illerinde meydana gelen depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine ve yaşanan depremin Türkiye'nin depreme ne kadar hazırlıksız olduğunu ortaya koyduğuna ilişkin açıklaması 20
- 2.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, kamyon, tanker ve tır şoförlerinin mağduriyetine ilişkin açıklaması 20
- 3.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, depremin tedbir alınmadığı sürece ülkemizi tehdit etmeye devam edeceğine ve insanı depremin değil sağlıksız yapıların öldürdüğüne ilişkin açıklaması 20
- 4.- Mersin Milletvekili Ali Cumhuri Taşkın'ın, ABD Başkanı Donald Trump'ın kamuoyuna açıkladığı sözde Orta Doğu Barış Planı'na ilişkin açıklaması 21
- 5.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, ABD Başkanı Donald Trump'ın kamuoyuna açıkladığı sözde Orta Doğu Barış Planı'na ilişkin açıklaması 21
- 6.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, iktidarın esnafa sahip çıkmasını temenni ettiğine ilişkin açıklaması 21
- 7.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivas ili Toprak Mahsulleri Ofisi Kangal Ajans Amirliğinin kapatılmasıyla tarımsal üretimde bulunan çiftçilerin özel şirketlere ait depolara mahkûm edildiğine ilişkin açıklaması 22
- 8.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, 2019 yılı verilerine göre İşsizlik Sigortası Fonu'na son yılların en yüksek işsizlik ödeneği başvurusu yapıldığına ve ülkede ağır bir ekonomik kriz yaşandığına ilişkin açıklaması 22
- 9.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'in, Ankara ilinin hava kirliliği sorununun çözümüne yönelik Ankara Büyükşehir Belediyesinin attığı adıma ilişkin açıklaması 22
- 10.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Türkiye'nin deprem kuşağında olduğunun unutulmaması ve kalıcı çözümlerin deprem yaşanmadan ortaya konulması gerektiğine ilişkin açıklaması 23
- 11.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, öğretmenlerin 2020 yılı Ocak ayı ara tatil özer grubu atamalarında il, ilçe emri uygulamasının kaldırılmasının mağduriyet oluşturduğuna ilişkin açıklaması 23
- 12.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, Malatya ve Elâzığ illerinde meydana gelen deprem nedeniyle bölgede üniversite eğitimi alan öğrencilerin yapılmamış bütünleme sınavlarının ertelenmesini ve bir defaya mahsus on-line sınav hakkının verilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması 23

- 13.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Türk vatanının bekası, Türk milletinin selameti uğruna mücadele eden korucuların maaş ve özlük haklarının düzenlenerek ekonomik ve sosyal haklara kavuşmalarını sağlayacak sistemin hayata geçirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 24
- 14.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, on yedi yılda en karanlık yıllarını yaşayan esnafı sefaletten kurtaracak hangi tedbirlerin alınacağını öğrenmek istediklerine ilişkin açıklaması 24
- 15.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, 28 Ocak Misakımillî'nin kabul edilmesinin 100'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması 24
- 16.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Gazi Meclisin gazilere sahip çıkarak mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 25
- 17.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa ili Gemlik ilçesinde Marmara Kimya Sanayi Şirketinin kimyasal madde üretimindeki kapasite ve çeşitlilik artışının yaratacağı sorunlara ilişkin açıklaması 25
- 18.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Adana İncirlik Hava Üssü'nde çalışan Türk işçilerden 424'ünün işine son verilmesi olayına sessiz kalınmaması, Kayı İnşaatın Litvanya ve Cezayir'deki projelerinde çalışan ve maaşlarını alamayan Türk işçilere sahip çıkılması gerektiği konusunda Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı ile Dışişleri Bakanına seslendiğine ilişkin açıklaması 25
- 19.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Karaman, Konya, Aksaray ve Niğde illerinin pancar tarlalarında görülen çizgili yaprak kurdunun verim kaybına yol açması nedeniyle çiftçinin eksik tonaj cezasıyla karşı karşıya kalması hususuna Tarım ve Orman Bakanlığının kayıtsız kaldığına ilişkin açıklaması 26
- 20.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, hizmete açılan Eskişehir Şehir Hastanesinin eksikliklerin giderilmesi gerektiğine ve sağlık hizmetinin bir bütün olduğuna ilişkin açıklaması 26
- 21.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, 2019 yılı verilerine göre İşsizlik Sigortası Fonu'na son yılların en yüksek işsizlik ödeneği başvurusu yapıldığına ve işsizliğin ülkemizin en büyük problemi olduğuna, ABD Başkanı Donald Trump'ın yüzyılın planı olarak açıkladığı sözde Orta Doğu Barış Planı'na, Batı Şeria, Gazze ve Doğu Kudüs'ü kapsayan, sınırları içerisinde başkenti Kudüs olan bağımsız bir Filistin devletinin kurulmasının tek çözüm olduğuna, Belçika'nın PKK'nın terör örgütü değil savaşıyan taraf olduğu yönündeki kararını şiddetle kınadıklarına, Belçika hükûmetine bu konuda nota verilmesi ve Belçika'yla olan ilişkilerimizin revize edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 26:27

22.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, ABD Başkanı Donald Trump'ın yüzyılın planı olarak açıkladığı sözde Orta Doğu Barış Planı'na, 15 Kasım 1988'de bağımsızlığını ilan eden Filistin'i yok sayan ve Müslümanların ilk kiblesi olan Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak ilan eden bu planın küstahlıktan başka bir şey olmadığına, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin Orta Doğu coğrafyasının Türkiye açısından tarihî bağlamda kültürel ve siyasi önemini 18 Mayıs 2018 tarihinde Yenikapı'daki "Zulme Lanet, Kudüs'e Destek" mitinginde ifade ettiğine ilişkin açıklaması

28

23.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Türkiye'de demokrasi, insan hakları, özgürlükler, hukukun üstünlüğü ve yargı alanında yaşananlara ilişkin eleştirilerini her gün her toplantıda dile getirdiklerine, Birleşmiş Milletler Evrensel Periyodik İzleme Toplantısı'nda insan hakları karnesi incelenen Türkiye'nin uğradığı ağır eleştirilere, Uluslararası Şeffaflık Örgütünün açıkladığı 2019 yılı Yolsuzluk Algısı Endeksi'ne ilişkin açıklaması

29:30

24.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak ABD ile İsrail arasında imzalanan anlaşmaya yönelik tepkilerini ortaya koyacaklarına, İsrail medyası tarafından MİT Başkanına yönelik hedef göstermeyi ve ithamı kabul etmelerinin mümkün olmadığına, devletleri ve ülkeleri demokratik kılan kriterler arasında şeffaflık, hesap verebilirlik ve hesap sorabilirliğin olduğuna, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun "Deprem vergileri nereye harcandı?" sorusuna Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "Bay Kemal'e bu tür şeylerin hesabını vermeye zamanımız yok." ifadesine, kamuoyuna yansıyan Kızılay Genel Müdürlüğü ile BAŞKENTGAZ arasındaki yazışmaya, acıların, depremlerin, milletin yardımseverliğinin istismar edilmesine karşı Cumhuriyet Halk Partisi olarak mücadele edeceklerine ilişkin açıklaması

30:32

25.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, İsrail medyası tarafından MİT Başkanının hedef gösterilmesini zamanlaması itibarıyla anlamlı bulduklarına ve Türkiye Cumhuriyeti'nin MİT Başkanının tehdit edilemeyeceğine, ABD Başkanı Donald Trump'ın yüzyılın planı olarak açıkladığı sözde Orta Doğu Barış Planı'nın dünyadaki pek çok mağdur ülke için nasıl bir kurgu içerisinde bulunduğu görülmesi adına önemli olduğuna, dünyanın farklı coğrafyalarında adalete, hukuka inanan insanların güç birliği oluşturmasında Türkiye Büyük Millet Meclisinin yapacağı ortak açıklamanın örnek teşkil edeceğine, kendilerine emanet edilen her bir kuruluşun hassasiyet içerisinde harcanmasının vazifeleri olduğuna, BAŞKENTGAZ'ın Kızılaya yaptığı bağlı konusunu takip ederek Genel Kurulu bilgilendireceğine ilişkin açıklaması

32:34

- 26.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, son bir yıl içerisinde 1 milyon insanın İdlib'de yer değiştirdiğine, bu insanlara Türkiye'ye mülteci olarak gelmeden sınırların ötesinde insani yardım yapılmasının herkesin vazifesi olduğuna ilişkin açıklaması 40
- 27.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, yürütme organının yasamayı AK PARTİ'den müteşekkil görmeyip bilgi notlarını Mecliste grubu bulunan bütün siyasi partilere göndermesi gerektiğine ilişkin açıklaması 40:41
- 28.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 41:42
- 29.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Hükûmetin bilgi notlarını sadece AK PARTİ Grubuna göndermesinin ahlaki olmadığına ilişkin açıklaması 42:43
- 30.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin ucube bir sistem olduğuna, iyileştirilmiş parlamenter sisteme bir an önce dönülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 43
- 31.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 44
- 32.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, 29 Ocak Batı Trakya Türklerinin Toplumsal Dayanışma ve Millî Direniş Günü'ne ilişkin açıklaması 44
- 33.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Elâzığ ilinde meydana gelen depremde hayatını kaybeden 41 yurttaşın Allah'tan rahmet dilediğine, başta deprem olmak üzere ülkemizde sıkça görülen afetlere yönelik hazırlıkların önemine ilişkin açıklaması 45
- 34.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, eğitim ve kültür seviyesinin bir toplumu aydınlığa, medeniyete taşıyan etmenlerin başında geldiğine ve halk kütüphanelerinin önemine, Hatay ilinin Defne, Arsuz, Payas ilçelerindeki halk kütüphanesi eksikliğinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 45
- 35.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, devletin yaşanan felaketlerde vatandaşın sıkıntılarını, problemlerini çözmeye konusunda gereken hassasiyeti göstermesi ve eksiklikler varsa da konuşulması gerektiğine ilişkin açıklaması 51
- 36.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, yapı denetim hizmetleriyle ilgili kapsamlı bir önerge hazırladıklarına ve deprem vergisinin deprem için kullanılması gerektiğine ilişkin açıklaması 52

- 37.- Konya Milletvekili Orhan Erdem'in, Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un CHP grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve sorunları çözecek iktidarın AK PARTİ iktidarı olduğuna ilişkin açıklaması 57
- 38.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, ABD'nin sözde İsrail-Filistin barış planının Kudüs'ü İsrail'e ilhak ederek Filistin'i o topraklardan sökün atmaktan ibaret olduğuna ilişkin açıklaması 61
- 39.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, ABD yönetiminin yayımladığı uluslararası hukuku hiçe sayan, 15 Kasım 1988'de bağımsızlığını ilan eden Filistin'i yok sayan, Kudüs'ü İsrail'in başkenti ilan eden mütecaviz planın küstahlıktan başka bir anlamı olmadığına ilişkin açıklaması 61:62
- 40.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, tüm halkların özgür, eşit ve adil yaşam sürmesinin en temel koşulunun Orta Doğu'da kalıcı bir barışın sağlanması olduğuna ilişkin açıklaması 62
- 41.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, sözde Orta Doğu Barış Planı'yla İsrail'in Batı Şeria'daki işgalinin ilhaka dönüştürülmek istendiğine ilişkin açıklaması 62:63
- 42.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, 5 siyasi partinin aynı konu üzerinde hemfikir olarak hem Türkiye'ye hem de dünyaya sesleniş içerisinde olmasının demokrasimiz açısından anlamlı bir kazanım olduğuna ilişkin açıklaması 63
- 43.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, 161 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılan Komisyon Raporu'nun İç Tüzük'e aykırı olduğuna ve Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mithat Sancar'ın Raporu görüşmeye açması hâlinde usul tartışması talep ettiğine ilişkin açıklaması 64:65
- 44.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in 161 sıra sayılı Kanun Teklifinin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 112:113
- 45.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, hem İç Tüzük hem de teamüller gereği şahıslar adına yapılan konuşmalarda önce lehte, sonra aleyhte söz verildiğine ilişkin açıklaması 113
- 46.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Konya ilindeki vatandaşların sorunlarının çözülemediğine ilişkin açıklaması 120
- 47.- Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanı Tahir Akyürek'in, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 121

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

34

A) TEZKERELER

34

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın Asya Parlamenter Asamblesi Türkiye Delegasyonu üyeliğinden istifa etmesiyle boşalan üyelik için AK PARTİ Grubu Başkanlığınca bildirilen Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın üyeliğinin Başkanlık Divanında yapılan incelemede uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/1065)

34

VI.- ÖNERİLER

35,45,52,57

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

35:39,45:51,52:56,57:59

1.- İYİ PARTİ Grubunun, İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, İdlib'den Türkiye'ye doğru gelen yeni sığınmacı akınlarına yönelik tedbirler alınması amacıyla 28/1/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Ocak 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

35:39

2.- HDP Grubunun, Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş ve arkadaşları tarafından, vatandaştan toplanan deprem vergilerinin nereye harcandığının şeffaf bir şekilde kamuoyuyla paylaşılması amacıyla 29/1/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Ocak 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

45:51,52

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündemi'nin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan çiftçilerin girdi maliyetlerinde yaşanan artışlardan kaynaklanan sorunlara çözüm önerileri getirilmesi amacıyla verilmiş olan (10/2406) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Ocak 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

53:56,57:59

VII.- BİLDİRİLER-DEKLARASYONLAR

60

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Halkların Demokratik Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve İYİ PARTİ siyasi parti gruplarının ortak imzasıyla hazırlanan, İsrail-Filistin ihtilafına yönelik olarak ABD yönetiminin yayımladığı sözde barış, özünde istikrarsızlık ve çatışma mahiyetindeki planı yok sayarak esefle kınadıklarına ilişkin bildirisi

60:61

**VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN
DİĞER İŞLER**

64,69,114,116,121

*A) KANUN TEKLİFLERİ*64,69:112,114:115,
116:120:121:122

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 70 Milletvekilinin Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2512) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 161)

64,69:112,114:115,
116:120,121:122

2.- İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bıшкеk Kırgız-Türk Dostluk Devlet Hastanesi Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devri ile Kırgız Cumhuriyeti Vatandaşlarının Türkiye'de Tıp ve Tıpta Uzmanlık Eğitimi Almasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 66)

122

IX.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

65

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mithat Sancar'ın 161 sıra sayılı Komisyon Raporu'nu işleme almasının İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

65:69

X.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

115

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mithat Sancar'ın, teklifin tümü ve bölümleri üzerinde lehte ve aleyhte söz şeklinde bir konuşmanın İç Tüzük'te düzenlenmediğine ilişkin konuşması

115:116

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

123

1.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir ili Foça ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,

İzmir ili Karşıyaka ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,

İzmir ili Ödemiş ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,

İzmir ili Menemen ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,

İzmir ili Kınık ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,

İzmir ili Tire ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,

İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,

İzmir ili Kiraz ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,

İzmir ili Bergama ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,

İzmir ili Beydağ ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,

İzmir ili Aliğa ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,

İzmir ili Bayındır ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,

İzmir ili Bayraklı ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,

İzmir ili Bornova ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,

İzmir ili Dikili ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,

İzmir ili Çiğli ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,

Soruları ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/23249), (7/23250), (7/23251), (7/23252), (7/23253), (7/23254), (7/23255), (7/23256), (7/23257), (7/23258), (7/23259), (7/23260), (7/23261), (7/23262), (7/23263), (7/23264)

123:155

2.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Atatürk Havalimanının sözleşme bitiş tarihinden önce kapatılması nedeniyle işletmeci şirkete ödenecek tazminat bedeline ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/23277)

156:158

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.01'de açılarak üç oturum yaptı.

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, Kocaeli ilinin ülke ekonomisine katkısına,

Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, 24 Ocak Cuma akşamı yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan depreme,

İğdır Milletvekili Habip Eksik, sağlıkta şiddete,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi, İzmir ili Çeşme ilçesi Alaçatı Mahallesi ile Urla ilçesi Zeytineli köyüyle ilgili kamulaştırma kararında İzmir Büyükşehir Belediyesiyle gerekli koordineli çalışmanın yapıp yapılmadığını, kamulaştırılan alanda hangi tür turistik tesislerin yapılacağını, turistik amaç dışında başka türlü yapılaşmaya izin verilip verilmeyeceğini Kültür ve Turizm Bakanından, mahkeme kararları hiçe sayılan İzmir ili Karaburun ilçesindeki RES projesine devam edilip edilmeyeceğini Çevre ve Şehircilik Bakanından öğrenmek istediğine,

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, olası depremlerde ve diğer afetlerde depreme dayanıksız binaların yıkılması sonucu bir tek vatandaşımızın dahi hayatını kaybetmemesi gerektiğine,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın,

İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel,

Mersin Milletvekili Hacı Özkan,

Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz,

Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu,

Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu,

Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya,

İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş,

Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan,

Adana Milletvekili Ayhan Barut,

24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğündeki depreme;

Adana Milletvekili Orhan Sümer, 24 Ocak Cuma günü Elâzığ ve Malatya illerinde yaşanan depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, Adana ili Gezbeli Geçidi'nin kış aylarında kapanmasıyla yaşanan mağduriyete ve Tufanbeyli ilçesi Akçal köyünün telefon şebekesi sorununa,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güner, Çevre ve Şehircilik Bakanının Niğde ilinin çevre kirliliği sorunlarıyla ilgilenmesini temenni ettiğine,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, ülkemizde deprem vergisi toplanmaya başlandığı yıldan bugüne kadar ne kadar vergi toplandığını ve toplanılan deprem vergilerinin ne kadarının Aydın ili için kullanıldığını, Aydın ilindeki yapılar için depreme karşı dayanıklılık testlerinin yapıp yapılmadığını ve depreme karşı dayanıklılık testi yapılan bina sayısı ile sonuçlarını Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'dan öğrenmek istediğine, jeotermal elektrik üretim alanlarında doğal ve tetiklenmiş depremsellik kayıtları ile değerlendirme uygulamalarının yapılması gerektiğine,

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap, grip ilaçları dâhil olmak üzere birçok ilacın piyasada bulunmaması nedeniyle yaşanan mağduriyete,

Ankara Milletvekili Servet Ünsal, Elâzığ ve Malatya illerinde yaşanan depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, Çin'de ortaya çıkan ve çok sayıda insanın ölümüne neden olan corona virüsünün Türkiye'ye girmemesi için etkili önlemlerin alınması gerektiğine,

Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, Türkiye’de kış aylarında olmamıza rağmen son yılların en büyük kuraklığının yaşandığına,

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan, Artvin Cerattepe’de madencilik faaliyeti yürüten firmanın şehrin içme suyuna yönelik müdahalesine,

İzmir Milletvekili Kani Beko, DISK’e bağlı GENEL-İŞ Sendikasına ait İzmir ili Urla ilçesi Zeytineli köyü Böğürtlen mevkiindeki taşınmazlara yönelik hukuk dışı karardan vezgeçilerek işçi ve köylülerin haklarının iade edilmesi gerektiğine,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, 24 Ocak Cuma akşamı yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan depremde hayatını kaybeden 41 vatandaşıma Allah’tan rahmet dilediğine, depremin meydana geldiği andan itibaren İYİ PARTİ Genel Başkanı Meral Akşener başta olmak üzere 81 il ve ilçedeki teşkilatlarının depremzedelerin yaralarını sarmak için seferber olduğuna, 17 Ağustos Marmara depreminin üzerinden yirmi bir yıl geçmesine rağmen gerekli tedbirlerin alınmadığına ve depremin ülkemiz için her an tehdit oluşturduğu gerçeğinin akıldan çıkarılmaması gerektiğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, 24 Ocak 2020 tarihinde meydana gelen ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğündeki depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah’tan rahmet dilediğine, deprem bölgesinde AFAD’ın, Kızılayın, güvenlik güçleri ile diğer yetkili kurumların cansiparane çalışmalarının takdire şayan olduğuna, MHP il ve ilçe teşkilatlarının her türlü insani ve teknik desteği vermek amacıyla bölgede hazır bulunduğuna, ülke olarak içinde bulunulan bu çetin günlerde devlet millet kaynaşmasıyla bir ve beraber olunması gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, 24 Ocak 2020 tarihinde Elâzığ ve Malatya illerinde yaşanan depremde hayatını kaybeden 41 yurttaşa Allah’tan rahmet dilediklerine, depremlerin engellenemez olduğuna ancak ölümlerin depremden değil gerekli önlemlerin alınmamasından kaynaklandığına, Elâzığ ve Malatya illerinin afet bölgesi ilan edilmesi yönündeki kanun tekliflerine siyasi parti gruplarının destek vermesini beklediklerine, 9 Ocak tarihinde Osmaniye 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan mahpuslara göndermiş oldukları Ahmedi Hani’nin “Mem ü Zin” adlı eseri ile Maksim Gorki’nin “Ana” adlı eserinin cezaevi yönetimi tarafından hangi anlayışla geri gönderildiğini öğrenmek istediklerine ve bu durumu protesto ettiklerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, 24 Ocak akşamı Elâzığ ve Malatya illerinde meydana gelen depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah’tan rahmet dilediğine, gelişmiş ülkelerde 6 şiddetindeki depremlerde can kaybı olmazken Türkiye’de can ve mal kaybı yaşanmasının sorgulanması gerektiğine, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın “Tabii bu tür afetler bizler için çok büyük bir imtihan ve bu konuda Müslüman olmanın, bu noktada teslimiyetin hep en güzel örneklerini vermişiz.” ifadesine, Marmara depreminden yeterince ders alınmayarak gerekli tedbirlerin alınmadığına, olası depremlere karşı bina onarım ve güçlendirme çalışmalarının incelenip yaşanan aksaklıkların saptanarak giderilmesi amacıyla 2018 yılında TBMM Başkanlığına sundukları Meclis araştırması önergesini gündeme getirdiklerine ve depremle ilgili komisyon kurulmasına ihtiyaç olduğuna,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah’tan rahmet dilediğine, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Meclis Başkanı Mustafa Şentop ve bakanların olay yerine hemen intikal ettiğine, başta AFAD olmak üzere Kızılay ve diğer kurumlara teşekkür ettiğine, dünyanın her yerinde depremlerde insanların hayatını kaybettiğine ve yakınını kaybedenlerin ailelerine inancımız gereği yaşananların bir takdir olduğunun söylenilmesinin cenaze namazındaki dua gibi düşünülmesi gerektiğine ve deprem konusunda herkesin üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesinin önemli olduğuna, 17 Ocak 2020 tarihinde vefat eden Raşan Ecevit’e Allah’tan rahmet dilediğine ve Genel Kurul gündemine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının;

TBMM AB Uyum Komisyonu ve Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu üyelerinden müteşekkil bir heyetin Avrupa Parlamentosu üeleriyle görüşmelerde bulunmak üzere Strazburg'a bir ziyaret gerçekleştirmesine,

Çek Cumhuriyeti Temsilciler Meclisi Başkan Yardımcısı Vojtech Filip'in vaki davetine icabetle TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç Başkanlığında Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı Lütfi Elvan, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Mustafa Elitaş ile komisyon üyelerinden oluşan bir heyetin 18-22 Mart 2020 tarihleri arasında Çek Cumhuriyeti'ne resmî bir ziyarette bulunmasına,

İlişkin tezkereleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un, (2/1946) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında 19 Eylül 2002 Tarihinde İmzalanmış Sivil Havacılık İşbirliği Anlaşmasını Tadil Etmek Üzere Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi'ni geri aldığı açıklandı.

İYİ PARTİ Grubunun, 24/10/2018 tarihinde Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ve 20 milletvekilinin, madde bağımlılığında ve buna bağlı ölümlerdeki artışların nedenlerinin incelenerek bu konuda önleyici çalışmalar yapılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/368) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin,

HDP Grubunun, 28/1/2020 tarihinde Van Milletvekili Muazzez Orhan ve arkadaşları tarafından, depremlerde can kayıplarının en aza indirilmesi, yaralanma ve engelli kalma durumlarının azaltılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (5027 sıra no.lu),

CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündemi'nin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan olası depremlere karşı bina onarım ve güçlendirme çalışmalarının incelenerek bu konuda yaşanan aksaklıkların saptanarak giderilmesi amacıyla verilmiş olan (10/312) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin,

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Ocak 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine; 162 sıra sayılı Devlet Mezarlığı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden Gündem'in "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına; 64, 113, 161, 66, ve 50 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin ise yine bu kısmın sırasıyla 2'nci, 3'üncü, 4'üncü 5'inci ve 6'ncı sıralarına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun, 28, 29 ve 30 Ocak 2020 ile 4, 5, 6, 11, 12, 13, 18, 19, 20, 25, 26 ve 27 şubat 2020 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle Gündem'in "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; 161 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi kabul edildi.

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz'ın HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, HDP grup önerisine ret oyu vermelerinin usulî ve teknik bir işlemden ibaret olduğuna,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve depreme ilişkin önlemlerin yeterince alınıp alınmadığının araştırılıp değerlendirilmesi ve bir rapor olarak sunulması gerektiğine,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve tüm partilerin ortak önerisiyle deprem konusunda bir araştırma komisyonu kurulması gerektiğine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, 2010 yılında tüm partilerin önerisiyle Deprem Riskinin Araştırılarak Deprem Yönetiminde Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu'nun tekrar gözden geçirilmesini önerdiğine,

Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul, bilim insanları tarafından yapılan olası bir İstanbul depremine yönelik ciddi bir uyarı ortada dururken deprem konusunda bir araştırma komisyonu kurulmasının elzem olduğuna,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, 2010 yılında Deprem Riskinin Araştırılarak Deprem Yönetiminde Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu'nun siyasi partilerin ortak iradesiyle kabul edilmiş örnek bir rapor olduğuna ve gerekirse bu raporun tartışılıp değerlendirilebileceğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Samsun Milletvekili Bedri Yaşar'ın, (2/1303) esas numaralı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçi Kayıt Sistemine Kayıtlı Çiftçilerin T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ile Tarım Kredi Kooperatiflerine Olan Tarımsal Kredi Borçlarının Ertelemesine Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Gündem'in "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasına alınan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Halkların Demokratik Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ve İYİ PARTİ Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın Devlet Mezarlığı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2536) ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı 162) görüşmeleri tamamlanarak,

2'nci sırasına alınan, İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Bolivarlı Venezuela Cumhuriyeti Arasındaki Ticaretin Geliştirilmesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 64) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra,

3'üncü sırasına alınan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Karayolu ile Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2002) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 113) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra,

Kabul edildi.

4'üncü sırasına alınan, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 70 Milletvekilinin Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2512) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 161),

5'inci sırasına alınan, İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Bişkek Kırgız-Türk Dostluk Devlet Hastanesi Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devri ile Kırgız Cumhuriyeti Vatandaşlarının Türkiye'de Tıp ve Tıpta Uzmanlık Eğitimi Almasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 66),

Görüşmeleri, Komisyon temsilcileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

İstanbul Milletvekili Engin Altay, 113 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kabul edilmesiyle uluslararası kara yolu taşımacılığında şoför esnafımızın bugüne kadar yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi noktasında olumlu adımlar atıldığına,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, 113 sıra sayılı Kanun Teklifi konusunda gösterilen ortak çalışmadan dolayı milletvekillerine ve Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mithat Sancar'a teşekkür ettiğine,

Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir, 28 Nisan 1992 tarihli anlaşmanın revize edilerek Özbekistan'la ilişkilerimizin ivme kazandığı bir dönemde yürürlüğe sokulmasının memnuniyet verici olduğuna,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, 29 Ocak 2020 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşime 20.29'da son verildi.

Mithat SANCAR

Başkan Vekili

Bayram ÖZÇELİK

Burdur

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

No: 79

II.- GELEN KÂĞITLAR

Rapor

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayı:163) (Dağıtım tarihi: 29.01.2020) (GÜNDEME)

29 Ocak 2020 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Mithat SANCAR

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Şeymus DİNÇEL (Mardin)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 49’uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Kayseri ve ilçelerinin sorunları hakkında konuşmak isteyen Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy’a aittir.

Buyurun Sayın Ersoy. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy’un, Kayseri il ve ilçelerinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; seçim bölgem olan Kayseri ve ilçelerinin sorunları üzerinde gündem dışı söz almış bulunuyorum.

Öncelikle, Elâzığ ve Malatya illerimizdeki depremzedelerimize geçmiş olsun dileklerimi iletiyor, hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah’tan rahmet, yakınlarına ise sabır diliyorum.

Kayseri’mizin ilçelerinde genelde tarım ve hayvancılık geçim kaynağıdır fakat yatırımlar konusunda şu ana kadar maalesef istenilen seviyeye ulaşılammıştır. Üzülerek belirtiyorum ki ilimiz ve ilçeleri IPARD gibi büyük tarım desteklerinden faydalanamamaktadır. Bu durum, neredeyse tek geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan Akkışla, Bünyan, Tomarza, Pınarbaşı, Sarız, Develi, Özvatan, Felahiye, Yeşilhisar, Yahyalı gibi ilçelerimizde vatandaşlarımızın topraklarını bırakıp şehre göç etmesini mecbur hâle getirmektedir.

Tarım sektöründe üretime ilişkin girdi maliyetleri çiftçilerimizi oldukça zorlamaktadır; gübre, mazot ve elektrik fiyatları tarım emekçilerinin, maalesef, belini bükmektedir. Ben, her fırsatta tarımsal desteklerin altını çizip önemini anlatmaya çalışıyorum. Biz tarım ülkesiyiz, üreten bir ülke iken tüketen bir ülke olma yolunda gitmemizi doğru bulmuyorum. Özellikle IPARD desteklerinin 41 ille sınırlı kalmamasını, 81 ilin tamamında da uygulanmasını önemsiyorum.

Kayseri, İç Anadolu Bölgesi’nin en geniş tarım arazilerine sahip illerinden bir tanesidir. Verilecek hibe desteğiyle yatırımcılarımız yeni projelerini hayata geçirecek, hayata geçirilen yeni projelerle birlikte, hem ilçelerimizdeki göç önlenecek hem de ülke ekonomisine katkı sağlanacaktır. Bizim Kayserililer olarak en temel gayemiz, millî ve yerli üretime destek vermek, Türkiye’yi yeniden kendi kendine yeten ülke hâline getirmek, ülkemizi ithal ürün kıskacından kurtarmaktır.

Bakın, Tomarza ilçemiz Türkiye’deki en kaliteli kabak çekirdeğinin üretildiği ilçedir. Oysa biz ne yapıyoruz? Çin’den ithal kabak çekirdeği getirtiyoruz. Oysaki Tomarzalı çiftçilerimize destek versek, ilçede çerezlik kabak çekirdeği eleme ve paketlenme tesislerini kursak, hem ithalattan kurtulacağız hem de çiftçilerimiz ürünlerini değerinde piyasaya sürebilecekler; böylece Kayserili çiftçimiz kazanacak, Türkiye kazanacaktır.

Yine aynı şekilde, Akkışla ilçemiz koyunuyla meşhur bir ilçedir. Orta Anadolu’nun en çok süt üreten ilçelerinden bir tanesi olmasına rağmen, maalesef bir üretim tesisi yoktur. Girdi fiyatları ve coğrafi yapı göz önünde bulundurulduğunda, en yakın et ve süt kombinası bile Akkışlalı besicilerimize oldukça pahalıya mal olmaktadır. Bu sebeple, ilimize en az 1 adet et ve süt kombinası kurulması talebimiz vardır.

İlçelerimizin diğer bir sıkıntısı sulamadır. Bahçelik, Yamula, Gümüşören Barajlarının sulama kanalları projeleri ve Develi 2’nci Merhale Sulama Projesi ödenek yetersizliği gerekçesiyle hâlâ tamamlanamamıştır. Pınarbaşı, Bünyan, Sarıoğlan, Tomarza, Develi ve Ağırnas’taki çiftçilerimiz bu projelerin bir an önce bitmesini ümit etmektedirler. Yine aynı şekilde, Seyhan Nehri’nin bir kolu olan Sarız Çayı üzerine gölet yapılmak suretiyle kapalı bir havza hâline getirilmesi, Sarız ilçemizdeki tarımsal faaliyet açısından oldukça önem arz etmektedir. Bu projelerin bir an önce bitirilmesi zor durumdaki çiftçimizi rahatlatarak, Kayseri’imizde sulu tarımın gelişmesini sağlayacaktır.

Bir diğer problemimiz de şehrimizde sağlık hizmetleriyle ilgili. Özellikle Develi, Sarız ve Yahyalı ilçelerimizde ciddi sıkıntılar yaşıyoruz. Ödenek yetersizliği nedeniyle henüz tamamlanmamış olan Develi Devlet Hastanesinin bir an önce yapımının tamamlanması vatandaşlarımızın içini rahatlatacaktır. Sarız ilçemiz ise merkeze en uzak olan ilçemizdir. Buna rağmen, maalesef, ilçede hazır olarak bekletilen tam donanımlı bir ambulans hâlâ mevcut değildir.

Bununla birlikte, Tomarza, Felahiye, Yahyalı ilçelerimizde uzman doktorlarımızın bulunmaması, bazı uzman doktorların da kadrolarının ilçelerde olmasına rağmen görevlendirmeye başka yerlerde çalışması vatandaşlarımızın mağduriyetine sebep olmaktadır.

Bunların yanı sıra, irili ufaklı deprem haberleriyle yüreklerimizin ağızlarımıza geldiği bugünlerde Bünyan ilçemizde hükümet konağı olarak kullanılan binanın fiziksel yapısının kullanıma elverişli olmadığına altını çizmek isterim. Bu binanın oturulamaz raporu olmasına rağmen hâlâ resmî bir kurum olarak kullanılması ve günde yüzlerce insanın burayı ziyaret etmesi oldukça düşündürücüdür. Gerekli tedbirlerin alınması vatandaşlarımızın içini rahatlatacaktır.

Şehrimizi çok seven bir milletvekili olarak sorunlarımıza bir an önce çözüm bulunmasını temenni ediyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Ersoy.

Gündem dışı ikinci konuşma, İstanbul’un Sultanbeyli ilçesindeki mülkiyet sorunları hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu’na aittir.

Buyurun Sayın Nuhoglu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

2.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, İstanbul ili Sultanbeyli ilçesinde yaşanan mülkiyet sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İstanbul'un Sultanbeyli ilçesindeki tapu sorunuyla ilgili gündem dışı söz aldım. Selamlarımı sunarak başlıyorum.

Sultanbeyli, İstanbul'un Anadolu yakasında 1985 nüfus sayımında 3.600 nüfuslu bir köy iken 1989 yılında ilçe oldu. Anadolu'nun muhtelif yerlerinden gelen göçlerle çok hızlı artış gösteren nüfusun 1990 genel nüfus sayımında 82 bine, 2016 yılı sayımında 325 bine çıkmış olduğunu, bugün ise 350 bine yaklaştığını görüyoruz.

İlçede çok yüksek oranda işsizlikle birlikte, yaygın olarak, geçim zorluğu vardır. Bu açıdan İstanbul'un en sıkıntılı ilçelerinin başında gelmektedir. Şimdi ise daha büyük bir sıkıntı yaşanmaktadır. İşsizlik ve geçim zorluğundan daha büyük sıkıntı olur mu diyebilirsiniz. Evet, olur. 1989'dan bu yana çok defa verilen sözlere rağmen bir türlü çözülemeyen tapu sorunu vardır. Orada yaşayanlara göre, ilçe belediyesinin ve iktidarın günahı ve vebali çok büyüktür. Vatandaş, tefecilerin, fırsat kollayan yapsatçıların, bazı zenginlerin eline düşürülmekte veya ilçeyi terk etmeye mecbur bırakılmaktadır.

İlçenin büyük bir kısmı 2/B'li veya hisse tapulu arazilerden oluşmaktadır. İlçe sakinlerinden olan hak sahiplerine tapularını almaları yönünde bugünlerde tebliğat yapılmaya başlanmış olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz. Üzülerek ifade etmek istiyorum ki tebliğ edilen bedeller, çok yüksek olduğu gibi, aynı ada içerisindeki parsellerde bile büyük farklılıklar göstermektedir. Mesela, 8730 no.lu adada 13 ve 14'üncü parseller aynı sokakta ve yan yana olmalarına rağmen farklı bedeller tebliğ edilmiştir. Yine 1561 no.lu adada 2/B'li 190 metrekaare arsaya 36 bin lira; hisse tapulu olan, aynı rakama yakın, 202 metrekaarelik arsaya 110 bin TL bedel tebliğ edilmiştir. Arsası cadde üzerinde olan bir ilçe sakini, 1 milyon 200 bin TL ödemesi gerektiğini, bunun mümkün olmadığını, bu bedelin yarısına arsasını vermeye hazır olduğunu ifade etmektedir. Bu uygulamaya esas teşkil eden fiyat tespitlerinin isabetli olmamasından, gerçek fiyatların çok üzerinde bedeller istenmesinden dolayı kısa zamanda bu kararların gözden geçirilerek fiyatların aşağıya çekilmesini, hak sahiplerinin ödeyebileceği bedellere indirilmesini gerekli görmekteyiz. Aynı zamanda, kentsel dönüşümün acil olarak uygulanması gereken bir ilçemiz olan Sultanbeyli'de, Sultanbeylilerin, depreme dayanıklı, korkusuzca yaşanabilecek yapılara kavuşmalarının en tabii hakları olduğunu da belirtmek istiyorum.

Elâzığ Sivrice'de meydana gelen son deprem bütün milletimizi bir kez daha üzdüğü gibi, depremi yeniden gündeme getirdi. Can kayıpları var, mal kayıpları var, yaralılar var.

Değerli milletvekilleri, deprem bir doğa olayıdır; diğer doğa olayları gibi, tedbir alındığı takdirde tehlikeli olmaktan çıkar. Ülkemizdeki yerleşim yerlerinin büyük kısmı ciddi ölçüde deprem kuşakları üzerinde bulunmaktadır. Ne var ki yapı stokumuz depreme dayanıklı değildir; sorun buradadır, depreme dayanıklı yapılar üretilmemektedir. Sultanbeyli ilçemiz de âdeta çok büyük bir köy görünümünde olup yapıların çoğunluğu depreme dayanıklı değildir. İmar barışı kapsamında, bütün kaçak yapılar gibi Sultanbeyli'deki yapılar da Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü arşivine girmiş bulunmaktadır. Bu yapılar, genellikle, yeterli ve gerekli mühendislik hizmeti alamamış yapılardır. Dolayısıyla tehlike arz etmektedirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Nuhoğlu, tamamlayın sözlerinizi.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tapuyla ilgili mülkiyet sorunları çözüldürken deprem gerçeğine uygun yapılaşmanın da derhâl uygulamaya konulması şarttır. İnsanlarımızın korkusuzca uyuyabilecekleri konutlar, çalışabilecekleri iş yerleri, okuyabilecekleri okullar, büyük İstanbul depremi gelmeden önce Sultanbeyli'ye de mutlaka yapılmalıdır. Bunu başarabilecek bilgiye, beceriye sahip yeterli mühendislerimizin olduğunu, kentsel dönüşüme yetecek kadar kaynağın da Zorunlu Deprem Sigortası Fonu'nda birikmiş olduğunu ifade ediyor, sorumluluk taşıyan bütün yetkilileri göreve davet ediyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Nuhoglu.

Gündem dışı üçüncü konuşma, işçi sınıfı açısından deprem gerçeği ve Kanal İstanbul Projesi'yle ilgili söz isteyen İstanbul Milletvekili Erkan Baş'a aittir.

Buyurun Sayın Baş. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

3.- İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın, işçi sınıfı açısından Türkiye'nin deprem gerçeğine ilişkin gündem dışı konuşması

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen, ülkemizin alın teriyle, emeğiyle yaşayan tüm insanlarını saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sözlerime başlarken Elâzığ merkezli yaşadığımız depremde hayatını yitiren tüm yurttaşlarımızı saygıyla anıyor, yakınlarına başsağlığı, yaralılara acil şifalar diliyorum. Türkiye İşçi Partisi adına -hem bölge halkına hem de ülkemize- geçmiş olsun dilekelerimizi paylaşmak istiyorum.

Bu duygularımı paylaştıktan sonra bir vurgu yapma ihtiyacı hissediyorum. Elbette biz burada halkın acılarını paylaşacağız, duygularımızı da ifade edeceğiz ancak bir şeyi hiç unutmayacağız: Türkiye Büyük Millet Meclisi, bir taziyeevi değildir. Burada, sık sık, ülkemizde yaşanan çeşitli acılarda hayatını kaybeden yurttaşlarımızla ilgili her birimiz başsağlığı dilekelerimizi paylaşıyoruz. Elbette, bir acı varsa elimizden geldiğince o acıya ortak olmak durumundayız ancak bizim işimiz, halkın önlenemez acılar yaşamasına engel olmaktır. Örneğin, devletin depremle ilgili görevi, yaralılara acil şifa, hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilemek değildir; öncesinde önlem almak, sonrasında yaraların hızla sarılması için görev üstlenmektir.

Şimdi bunları söyleyince depreme siyaset karıştırmış oluyoruz ama yıllardır sorumlu makamlarda oturanlar depreme siyaset karıştırmamamızı istiyorlar. Şimdi biz böyle laflar edince iktidar çevresinden hemen bildik yanıtlar geliyor: “Hepimiz aynı gemideyiz.” “Böyle zamanlarda siyaset konuşmayalım.” gibi laflar ediliyor.

Açık söylüyorum: Bu yaklaşımın -halkın acılarının- iktidar lehine siyasi rant elde etme yaklaşımının bir ürünü olduğunu düşünüyorum, iktidarın siyasi sorumluluktan kaçmak için uydurduğu birer kılıf olduğunu düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, siyaset bir iş, siyasetçilik bir meslek değildir. Siyaset kurumu, halkın dertlerini çözmek, acılarını azaltmak için vardır. Bakın, şimdi size bir örnek vermek istiyorum: Cuma günü bir deprem yaşadık, o gün bugündür devletin tüm yetkilileri, sözde, acıları paylaşıyor, başsağlığı diliyor. Bunun üzerine, günü geldi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi dün toplandı. Biz, dün bütün gün, burada, konuşmak dışında, bu halkın acılarını hafifletecek hangi icraata imza attık? Arkadaşlar, bunun üzerine, bugün, muhtemelen gündeme geçeceğiz ve bu 161 sıra sayılı Kanun Teklifi'ni, torba kanunu görüşeceğiz. Şimdi, vatandaş, bizim deprem için önlem almamızı bekliyor. Üstelik, İmar Komisyonundan geçen bir teklif gelmiş. Peki, AKP'nin derdi ne? “Cumhurbaşkanına bir tane daha saray yapalım.”

Sayın milletvekilleri, özellikle AKP sıralarına sesleniyorum -anlayacağınız dilden söyleyeyim-bakın, burası çok önemli: Ağustos 2018’de AKP Genel Başkanı Ahlat’a gitti, 10 dönümlük bir arazi üstüne, Selçuklu mimarisıyla, 1.071 metrekare oturma alanlı bir Cumhurbaşkanlığı köşkü yapılacağını söyledi. Ocak 2019’da Cumhurbaşkanlığı köşkü için yine AKP’nin teklifiyle Kıyı Kanunu’nda değişiklik yapıldı, ardından inşaat başladı. Temmuz 2019’da Anayasa Mahkemesi, bu torba kanunla getirilen kanun hükümlerini iptal etti. Anayasa Mahkemesinin kararı elimizde, Anayasa Mahkemesi diyor ki: “Bu doğru değildir, bu yanlıştır, bu yapılmaması gereken bir şeydir.” Üstelik diyor ki: “Kıyıların özel mülkiyete konu olamaz; doğal ortamın korunması ve herkesin ortak kullanımına açık olması zorunluluğu vardır.” AYM’nin bu kararına rağmen Ahlat’ta saray inşaatı devam ediyor ve şimdi, bugün Meclise gelen bu teklifle biz, resmen, bu usulsüzlüğe yasal kılıf bulmaya zorlanıyoruz, AYM’nin verdiği kararın etrafından dolaşıyoruz; “Reis ne isterse o olur.” deniliyor.

Maalesef, AKP bizim bunlara alışmamızı istiyor ama insanlarımız can derdindeyken, bir deprem felaketi yaşanmışken, yeni deprem felaketleri yaşamamak için ne yapılması gerektiğini tartışmak gerekirken yeni bir saray daha yapmak için yasa çıkarmaya el insaf diyoruz.

Peki, bütün bu söylediklerimin, hani, konumun başlığı olan “işçi sınıfı açısından deprem gerçeği”yle ne ilgisi var? Değerli arkadaşlar, 1999 yılından bu yana meydana gelen depremlerde resmî rakamlara göre 17.480, gayiresmî rakamlara göre çok daha fazla sayıda yurttaşımız hayatını kaybetti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Baş, tamamlayın lütfen.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Hiç bu dönem boyunca yaşanan bu cinayetleri inceleme şansınız oldu mu bilmiyorum ama son yirmi bir yılda yaşanan bu 5 büyük depremde hayatını kaybedenlerin çok büyük bir bölümü yoksullardan, dar gelirli emekçi yurttaşlarımızdan oluşuyor. Yani şu “Türkiye’nin deprem gerçeği” sözünü, aslında “Türkiye’nin yüzde 99’u için var olan bir deprem gerçeği” diye düzeltmek gerekiyor.

Söylemek istediğim şu değerli arkadaşlar: Evet, deprem bir doğa olayı ancak depremi bir felakete çeviren, en az hasarla atlmasına engel olan şey de o ülkedeki yöneticilerin davranışları. Bizim ülkemizde de belli bir büyüklüğün üzerinde yaşanan her depremin bir felakete dönüşmesinin nedeni iktidardır. Bakın, daha önce bu kürsüde ifade etmişim, herhangi bir ülkede o ülkeyi yöneten kişiler ve onların etrafındakiler zenginleşiyorsa, servetleri büyüyorsa halk yoksullaşıyordur ve şimdi, bunun üzerine bir şey daha ekleyerek sözlerimi tamamlamak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bağlayın lütfen.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Eğer yöneticiler zenginleşiyorsa, etrafındakiler zenginleşiyorsa halk yoksullaşiyor. Eğer bir ülkede depremde, ülkeyi yönetenler kendi dertlerini halkın dertlerinin üstünde görüyorsa o ülke halkının acılar yaşaması kaçınılmazdır. Daha basit söyleyelim: Eğer bir ülkede kaçak saray varken, yazlık saray varken, uçan saray varken, yüzen saray varken yeni saraylar yapmak istiyorsanız gecekondudakilere “Siz ölüň.” diyorsunuz.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Baş.

Değerli milletvekilleri, şimdi de sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Aydın...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Elâzığ ve Malatya illerinde meydana gelen depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine ve yaşanan depremin Türkiye'nin depreme ne kadar hazırlıksız olduğunu ortaya koyduğuna ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Elâzığ'da meydana gelen, Malatya ve civar illerde de hissedilen depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına da başsağlığı diliyorum. Manisa ve Marmaris'te meydana gelen depremler nedeniyle de yine, geçmiş olsun diyorum.

Bu depremler, Türkiye'nin depremlere ne kadar hazırlıksız olduğunu bir kez daha gösterdi. Maalesef, 1999 yılından beri bir arpa boyu yol alamamışız, fay hatlarını dikkate almamışız. Şimdi, ilk yapılması gereken, Türkiye'nin acil fay yasasının çıkarılması, fay hattı üzerinde yapılaşma izni verilmemesi, fay segmentleri üzerindeki yapılaşmaların arındırılması, buraların başka şekilde değerlendirilmesi. Böylece, insanlar fay hatlarının nerede olduklarını bilirler, ona göre tedbir alabilirler. Ama bu, insanların kendi başlarına yapabilecekleri bir çalışma değil, belediyelerin ve hükümetlerin bu işe müdahil olması gerekir.

BAŞKAN – Sayın Gökçel...

2.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, kamyon, tanker ve tır şoförlerinin mağduriyetine ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Sayın Başkan, kamyon, tanker ve tır esnafı zor zamanlar geçiriyor. Dijital takometre uygulaması altı ay ertelendi diye esnafın sorunları çözülmedi. Tarsus'tan -Mersin'den- Çorlu'ya giden bir tır sadece köprü ve otoban geçişlerine 700 lira ödüyor. Trafik sigortası ve kaskoya her ay 1.500 lira ödüyor. Gariban kamyoncu kendisine K1 belgesi çıkarıyor, K1 belgesine üst limit konulmadığı için çok araçlı kişilerle, şirketlerle rekabet edemiyorlar. Kooperatifler K1 belgesi alarak tüm üyelerinin yükünü hafifletmek istiyor, küçük kamyoncu esnafı rekabet edebilsin istiyor. Bu sese kulak verin.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

3.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, depremin tedbir alınmadığı sürece ülkemizi tehdit etmeye devam edeceğine ve insanı depremin değil sağlıksız yapıların öldürdüğüne ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, deprem, 17 Ağustos tarihine kadar Türk insanının pek de önemsemediği bir kavramdı. Bu tarihten önce deprem, Türkiye'de fazla konuşulmayan, tartışılmayan, sürekli es geçilen bir konu olmuştu. Depremin meydana geldiği bölgelerdeki endüstrileşme derecesi ve nüfus yoğunluğu can ve mal kayıplarını da artırıyordu. Tedbir alınmadığı sürece deprem ülkemizin büyük bir kısmını tehdit etmeye devam edecek. Kiminin yaşadığı, kiminin duyunca ürperdiği, kiminin hakkında hiç bilgi sahibi olmadığı deprem, bize, depremle yaşamayı öğrenmemizi, deprem konusunda yeterince bilinçli olmadığımızı, doğal afetlerde koordinasyon ve kurtarma çalışmalarının önemini, afet öncesinde alınan önlemlerin hayat kurtardığını, insanı öldürenin deprem değil, geçmişten gelen planlama hatalarının ve sağlıksız yapıların olduğunu öğretti diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

4.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, ABD Başkanı Donald Trump'ın kamuoyuna açıkladığı sözde Orta Doğu Barış Planı'na ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün ABD Başkanı Trump'ın İsrail ve Filistin meselesiyle ilgili açıkladığı sözde barış planı sonuçsuz kalmaya mahkûm, ölü doğmuş bir plandır ve bizim için yok hükmündedir.

İnsanlığın kadim şehri ve İslam'ın ilk kıblesi Kudüs haksız bir teşebbüsle karşı karşıyadır. Uluslararası hukuku hiçe sayan, pervasız bir anlayış Kudüs'ü, Filistin coğrafyasında, haksız bir yaklaşımla, İsrail'in başkenti yapma gayreti içindedir. Kudüs, miracın kapısı, insanlığın ortak mirası, özgür Filistin'in başkentidir. Kudüs kırmızı çizgimizdir. İsrail'in işgal ve zulmünü meşrulaştırmaya yönelik adımlara izin vermeyeceğiz. Filistin'in kabul etmeyeceği hiçbir planı desteklemeyeceğiz.

İşgal politikalarına son vermeden Orta Doğu'ya barış gelmez diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...

5.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, ABD Başkanı Donald Trump'ın kamuoyuna açıkladığı sözde Orta Doğu Barış Planı'na ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Dün, ABD Başkanı Donald Trump, tek taraflı, skandal Orta Doğu barış planını kamuoyuna açıkladı. Bu skandal açıklamada Kudüs'ü İsrail'in bölünmez başkenti olarak nitelendirmesini asla kabul etmiyoruz ve bizim için yok hükmündedir.

Filistin'in geleceği kilometrelerce uzaktan planlanamaz. Bu plan, çözümü değil, çözümsüzlüğü ve Filistin topraklarını gasbetmeyi hedefleyen bir plandır. Kudüs davası, yalnızca Filistin'deki bir avuç Müslümanın değil; 1,7 milyarlık İslam âleminin onuru, namusudur. Kudüs bize Hazreti Davut'un, Hazreti Süleyman'ın, Hazreti Zekeriya'nın, Hazreti Yahya'nın hediyesidir. Kudüs, peygamberler sultanı Hazreti Nebi'nin “Şayet oraya gidemez ve orada namaz kılamazsanız bari oranın kandillerini aydınlatacak yağ gönderin.” diyerek emanet ettiği kutlu beldedir. Kim ne derse desin, hangi planını açıklarsa açıklasın, Kudüs Filistin'in başkentidir, Kudüs Müslümanların kutsalıdır. İlk kıblemiz Kudüs'ü işgalcilerin insafına terk etmemekte kararlıyız. Filistin halkının hakları ve Kudüs konusundaki mücadelemizi son nefesimize kadar sürdüreceğiz.

Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

6.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, iktidarın esnafa sahip çıkmasını temenni ettiğine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çiftçilerimiz gibi esnaflarımız da büyük sıkıntı yaşamaktadır, sicil affı büyük beklentisidir. 2019 yılında parasal tutarı 21 milyar olan toplam 916.169 senet vadesinde ödenmediği için protesto olmuştur. UYAP istatistiklerine göre 1 Ocak-26 Ocak 2020 günleri arasında toplam 619.771 yeni icra dosyası açılmıştır. Aynı dönemde sonuçlanan dosya sayısı ise 528.995 olmuştur. Ticaret Bakanına sordum, Bakanın yanıtına göre, 2018 yılında 135.780 adet iş yeri kapanmıştır. Niğde ilinde kapanan iş yeri sayısı ise 816 adettir. Bakan “1.299 yeni açılan iş yeri var.” diyor. Araştırdım, 20 Suriyeli yeni iş yeri açmış ama daha önce açılan iş yerleri, var olup da oda kaydı olmayanlar kayıt altına alınmıştır yani rakamlarla oynanıp burada da gerçekler örtbas edilmektedir. Esnafın yaşadığı sorunlar her geçen gün artmaktadır, bu konuda iktidarın duyarlı olmasını, esnafımıza sahip çıkmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Karasu...

7.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivas ili Toprak Mahsulleri Ofisi Kangal Ajans Amirliğinin kapatılmasıyla tarımsal üretimde bulunan çiftçilerin özel şirketlere ait depolara mahkûm edildiğine ilişkin açıklaması

ULAŞ KARASU (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sivas Kangal ilçemizde bulunan Toprak Mahsulleri Ofisi Ajans Amirliği Genel Müdürlükçe alınan kararlar kapatılarak Ofis “tesisli üretim” statüsüne düşürülmüştür. İlçede faaliyet gösteren Ofisin alınan bu kararlar kapısına kilit vurulacak, gerekli hâllerde sadece bir ay açık tutulacaktır.

Kangal’da tarımsal üretimde bulunan çiftçilerimiz özel şirketlere ait lisanslı depolara mahkûm edilmiştir. Uygulamayla bölgedeki tarımsal üretim düşüşe geçecek, çiftçilerimizin maliyetleri artacak ve bunun sonucu olarak pazardaki fiyatlar artışa geçecektir. Üretilen nohudun satılacağı bir kurum kalmamıştır. Geçmişte çiftçilerimizin kara gün dostu olarak kurulan TMO’lar şimdi Anadolu’da kapatılmakta; Katar’ın, Rusya’nın çiftçisinin ürününü satın almaya çalışmaktadır. Bu tarım politikasından vazgeçmediğiniz takdirde bu gidişle çiftçilerimizi kuru soğana bile muhtaç edeceksiniz.

BAŞKAN – Sayın Beko...

8.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, 2019 yılı verilerine göre İşsizlik Sigortası Fonu'na son yılların en yüksek işsizlik ödeneği başvurusu yapıldığına ve ülkede ağır bir ekonomik kriz yaşandığına ilişkin açıklaması

KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün açıklanan veriler sonucunda öğreniyoruz ki 2019 yılında işsizlik maaşına başvuranların sayısı 1 milyon 961 bin 614 kişiye ulaşmıştır. Ortaya çıkan bu veri, ülkedeki işsizliğin geldiği korkunç noktayı gözler önüne sermektedir. İşsizlik Sigortası Fonu’nun 2019 yılı verilerine göre, son yılların en yüksek işsizlik ödeneği başvurusu yapılmıştır. Fonun gelirlerinde artış olmasına rağmen ilk defa gelir-gider farkı bu kadar düşük olmuştur. Ülke ağır bir ekonomik kriz yaşamaktadır, işsizlik rakamları da bu durumu açıkça ortaya koymaktadır. İşsizlik verileri cumhuriyet tarihinin en yüksek noktasına gelmiştir. Ekonomik krizin faturası bugüne kadar hep emekçilere kesildi, onlar işsiz kaldı, onların alım gücü düştü. AKP Hükümetinin iç ve dış siyasetteki vahim hataları Türkiye’yi bir krize doğru sürüklemiştir. Krizin bedelini ödemeyeceğiz, emekçilerin ödemesine de müsaade etmeyeceğiz.

BAŞKAN – Sayın Taşcier...

9.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'in, Ankara ilinin hava kirliliği sorununun çözümüne yönelik Ankara Büyükşehir Belediyesinin attığı adıma ilişkin açıklaması

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ankara’da çok uzun yıllardır ciddi bir hava kirliliği yaşıyoruz, ne yazık ki yıllardır da bu sorun çözülemedi. Dün de hava kirliliği göstergesi olan Hava Kalitesi İndeksi 150’nin üzerinde seyretti. Geçmiş dönem yönetiminin tırmandırdığı bu soruna karşı Mansur Yavaş Başkanlığındaki Ankara Büyükşehir Belediyemiz adım atıyor. Kömür yardımı yapılan hemşehrilerimize doğal gaz kartlarına yükleme yaparak ve yardımları artırarak sürdürmek istiyoruz. Eğer BAŞKENTGAZ abonelik ücretlerini karşılamayı kabul ederse Ankaralılar olarak daha temiz bir havaya kavuşacağız. Meclisten, şirketin kendisine de faydası olacak bu öneriyi ivedilikle kabul etmesi çağrısını tüm hemşehrilerim adına iletiyorum, şimdiden Ankaralılara hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

10.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Türkiye'nin deprem kuşağında olduğunun unutulmaması ve kalıcı çözümlerin deprem yaşanmadan ortaya konulması gerektiğine ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Elâzığ ve Malatya’da yaşanan deprem milletimizi derinden üzmüştür. Anaların, babaların, çocukların feryadı bütün yurttta yankı bulmuş ve milletimiz yaraları sarmak için seferber olmuştur. Duygusal bir milletiz, depremden sonra yapılacak olanları günlerdir tartışıyoruz ama Türkiye’nin bir deprem ülkesi, deprem kuşağında olduğunu unutuyoruz ve maalesef, depremden sonra bu konuları konuşmaktan vazgeçiyoruz, gerekli tedbirleri almıyoruz. Sorun parada değil, sorun kafada. Bunu siyasetüstü görüp bütün siyasi partilerin ortak bir çözüm arayışıyla depremle ilgili kalıcı çözümler aranmasını...

Üç tür binada yıkım var: Bir, fukaralıktan olan binalar, köylerdeki kerpiç binalar; iki, projesiz ve denetimsiz yapılan binalar; üç, özellikle 1980-1990 yılları arası yapılan ve en çok can kaybının yaşandığı Elâzığ ve Yalova depreminde müteahhitlerin malzmeden çalarak yapmış olduğu binalar. Bunların ivedi tespitlerinin yapılarak bununla ilgili ciddi ödeneklerin ayrılması ve el birliğiyle deprem yaşanmadan çare aranmasını temenni ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın İlhan...

11.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, öğretmenlerin 2020 yılı Ocak ayı ara tatil özür grubu atamalarında il, ilçe emri uygulamasının kaldırılmasının mağduriyet oluşturduğuna ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öğretmenlerimizin, 2020 yılı Ocak ayında, aile birliği, sağlık, can güvenliği mazeretleri ve engellilik durumu ile diğer nedenlere bağlı yer değiştirmelerinde sınırlı sayıda kontenjan dâhilinde atamaları gerçekleştirilmiştir. Bu yıl ara tatil özür grubu atamalarında il, ilçe emri uygulaması yapılmamıştır ancak il, ilçe emri önceki yıllarda ara tatil atamalarında uygulanmıştır. İl, ilçe emri uygulamasının kaldırılması binlerce öğretmenimiz için çok büyük mağduriyet oluşmasına sebebiyet vermiştir. Devlet, Anayasa’mızın 41’inci maddesinde açıkça belirtildiği üzere, aile birliği ve bütünlüğünü korumak ve sağlamakla yükümlüdür. Bu sebeple, henüz ara tatil de bitmemişken Sayın Bakanın sayıları yaklaşık 15 bini bulan bu öğretmenlerimize güzel bir haber vererek anne ve babalarından ayrı olan yavrularımızı sevindireceğini umuyor ve bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Fendoğlu...

12.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, Malatya ve Elâzığ illerinde meydana gelen deprem nedeniyle bölgede üniversite eğitimi alan öğrencilerin yapılmamış bütünleme sınavlarının ertelenmesini ve bir defaya mahsus on-line sınav hakkının verilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Malatya ve Elâzığ’da meydana gelen deprem, bölgede eğitim alan öğrencilerimiz için de endişe ve kaygıları beraberinde getirmiştir. Dışarıda sabahlayan, bu nedenle sınavlara da hazırlanamayan özellikle Elâzığ Fırat, Malatya İnönü ve Turgut Özal Üniversitesi öğrencilerimiz depremin yarattığı psikolojik travmayı atlatmadan sınavlarını düşünmektedirler. Öğrencilerimiz, içerisinde buldukları deprem psikolojisi ve yaşadıkları tedirginlikle bütünleme sınavlarına nasıl hazırlanacak ve bu sınavlara nasıl girecekler malumunuzdur. Bu nedenle, bölgemizde üniversite eğitimi alan öğrencilerimizin bize ilettiği, yapılmamış olan bütünleme sınavlarının ertelenmesi ve bir defaya mahsus uzaktan, on-line sınav yapma hakkının verilmesi talepleridir. İlgili bakanlıklara duyururum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

13.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Türk vatanının bekası, Türk milletinin selameti uğruna mücadele eden korucuların maaş ve özlük haklarının düzenlenerek ekonomik ve sosyal haklara kavuşmalarını sağlayacak sistemin hayata geçirilmesi gerktiğine ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Korucularımız, Türk vatanının bekası, Türk milletinin selameti uğruna mücadele eden isimsiz kahramanlardır. “Bayrak inmesin, vatan bölünmesin.” diyerek canlarını ve kanlarını ortaya koyan korucularımız şehit vermişler, gazi olmuşlardır. Terörle mücadelede hayati öneme sahip olan kahramanlarımızın maaş ve özlük hakları düzeltilmeli, ekonomik ve sosyal haklarına kavuşmalarını sağlayacak sistem ortaya konulmalıdır. Korucularımızın görev tanımları net bir biçimde belirlenmeli, aile yardımı almaları sağlanmalı, görev ücretleri, yurt dışı görev tazminatları ve maaşları iyileştirilmelidir. Korucularımızın her şart ve koşul altında daima yanlarındayız.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Gündoğdu...

14.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, on yedi yılda en karanlık yıllarını yaşayan esnafı sefaletten kurtaracak hangi tedbirlerin alınacağını öğrenmek istediklerine ilişkin açıklaması

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hazine Bakanının yanlış ekonomi politikaları sonucunda, esnafımız bir yandan AVM'lere karşı yaşam mücadelesi verirken bir yandan da “Vergi ve prim borçlarını nasıl öderim?” diye çırpınıyor. TESK verilerine göre Türkiye’de en fazla esnaf iflası AKP’li yıllarda yaşandı. 2005 yılında tam 282 bini aşkın esnafımız, 2011 yılında 143 bin, 2019’da ise 114.977 esnaf kepenk kapattı. On yedi yıllık AKP döneminde kepenk kapatan esnaf sayısı rekor kırarak tam 1 milyon 896 bin oldu yani on yedi yıllık AKP hükümetleri esnafa aş, iş, refah, zenginlik getirmedi. AKP on yedi yılda esnafa sefaleti, siftahsız günleri, kapanan kepenkleri yani en karanlık yılları yaşattı. Esnafa yaşattığımız sefaletten kurtaracak hangi tedbirleri almayı düşünüyorsunuz, çok merak ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

15.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, 28 Ocak Misakımillî'nin kabul edilışinin 100'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bölgemizin, Filistin’in ve Kudüs’ün bugününü ve geleceğini çok olumsuz etkileyecek tarafgir ve adaletsiz emperyalist kararları kınıyorum. Dün Misakımillî, diğer tabirlerle ahdimillî, millî yemin ve ulusal ahdin edilışinin yıl dönümüydü. Bu, Kurtuluş Savaşı’mızın siyasi manifestosu olan 6 maddelik bir bildiriydi. Misakımillî’nin ana hatları Erzurum ve Sivas Kongreleri’nde biçimlendi. İstanbul’da toplanan son Meclis-i Mebusan tarafından 28 Ocak 1920’de oy birliğiyle kabul edilip 7 Şubatta kamuoyuyla paylaşılan bu bildiri, Birinci Dünya Savaşı’nı sona erdirecek olan barış anlaşmasının da Türkiye’nin kabul ettiğı asgari barış şartlarını içerir. Türkiye Cumhuriyeti’nin bugünkü sınırları büyük ölçüde Misakımillî ilkeleri doğrultusunda oluşmuş, birçok vatan toprağı da yad ellere terk edilmiştir.

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

16.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Gazi Meclisin gazilere sahip çıkarak mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Gazilerimizin emekli maaşları birçok kez uyarmamıza rağmen kesilmişti, kanun teklifim şu an komisyonda bekliyor. Cumhurbaşkanı “Gereği yapılacak.” dedi, sonuç sıfır. Yandaşların vergi borcu silinecekse hızlı; haciz yarası, trafik cezası, imar barışı elektrik, doğal zammı hızlı; yargıya talimat hızlı, rant kararları hızlı, saraylar yaptırmak hızlı ama burada hayli yavaşsınız. Yüreğiniz titremiyor mu değerli milletvekilleri? Kahramanlarına bunu yapan bir millet helak olur. Bu utancı acil düzeltelim, Gazi Meclis gazisine sahip çıksın diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Altaca Kayışoğlu.

17.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa ili Gemlik ilçesinde Marmara Kimya Sanayi Şirketinin kimyasal madde üretimindeki kapasite ve çeşitlilik artışının yaratacağı sorunlara ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Buradan Çevre Bakanına sesleniyorum: Kısa bir süre önce, yüksek deprem riski nedeniyle bir kararnameyle taşımak istediğiniz Gemlik ilçesinde, Marmara Kimya Sanayi Anonim Şirketinin kapasite artırımı ve ürün çeşitliliğini artırma anlamındaki başvurusuna, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ÇED Olumlu Raporu verdi. Projede, çeşitli kimyasalların üretimi için denizden alınacak soğutma amaçlı su 10 santigrat ısıtılarak tekrar denize deşarj edilecek ve tekrar atık su da denize deşarj edilecek. Dolayısıyla, özetle, kimyasallardaki kapasite ve çeşitlilik artışı nedeniyle Gemlik Körfezi kirlenecek, deniz suyu ısınacak, ekolojik sistem bozulacak, balıkçılıkla ilgilenen vatandaşlarımız bundan etkilenecek, bir marka olan Gemlik zeytinciliği bundan etkilenecek; en önemlisi de fay hattı üzerindeki bu kimyasal çok büyük bir risk oluşturacak. Bu bir cinayettir, bundan vazgeçin diyorum.

BAŞKAN – Sayın Şevkin...

18.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Adana İncirlik Hava Üssü'nde çalışan Türk işçilerden 424'ünün işine son verilmesi olayına sessiz kalınmaması, Kayı İnşaatın Litvanya ve Cezayir'deki projelerinde çalışan ve maaşlarını alamayan Türk işçilere sahip çıkılması gerektiği konusunda Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı ile Dışişleri Bakanına seslendiğine ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de buradan Dışişleri Bakanlığı ve Çalışma Bakanlığına seslenmek istiyorum: Adana İncirlik Hava Üssü'nde çalışan 890 Türk işçiden 424'ü için çıkış işlemi başlatılmıştır. ABD'li Vectrus şirketi Amerika'nın bölgeden çekilmesini bahane göstererek bu işçilerin işine son vermiştir. Neredeyse yarısının işine son verilen bu durumda, ekonomik kriz ortamının da olduğu bu ortamda işçi çıkarılması yeni sorunları beraberinde getirecektir. Sorgusuz sualsiz toplu işçi kıyımlarına sessiz kalınmamalıdır. 31 Mart 2020 itibarıyla yeni bir toplu sözleşme dönemine girilecek ve ABD'nin bu vurdumduymaz tavrı yüzünden sözleşmenin seyri etkilenebilecek. ABD'nin -her bölgede- barışı bozmak adına yaptığı bu davranışına izin verilmemesi gerekir diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Yine, benzer şekilde, Litvanya ve Cezayir'de bir Türk firması olan Kayı İnşaat... Dışişleri Bakanlığımıza buradan defalarca seslenmemize rağmen sonuç elde edilemedi. Türk işçileri mağdur. Millî olduğunu iddia edenler neden Türk işçilere sahip çıkıyor?

BAŞKAN – Sayın Ünver...

19.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Karaman, Konya, Aksaray ve Niğde illerinin pancar tarlalarında görülen çizgili yaprak kurdunun verim kaybına yol açması nedeniyle çiftçinin eksik tonaj cezasıyla karşı karşıya kalması hususuna Tarım ve Orman Bakanlığının kayıtsız kaldığına ilişkin açıklaması

İSMAİL ATAĞAN ÜNVER (Karaman) – Daha önce, defaatle, 71 bin dekar alanda pancar ekilen, seçim bölgem Karaman'ın yanı sıra, Konya, Aksaray, Niğde gibi komşu illerimizin pancar tarlalarında görülen çizgili yaprak kurdunun yüzde 30-40 oranında verim kaybına yol açtığı ve bu sebeple çiftçimizin eksik tonaj cezasıyla karşı karşıya kaldığını ifade etmiş, çiftçimize ceza uygulanmaması için gerekli çalışmaların yapılmasını talep etmiştim. Tarım ve Orman Bakanlığı, yazılı soru önergeme verdiği cevapta, şeker fabrikaları ile çiftçi arasında yapılan sözleşmelere atfla, bu konunun mücbir sebep olarak değerlendirilebileceğini ancak bunun sözleşmenin taraflarını ilgilendirdiğini ifade etmiştir.

Şimdi, buradan Tarım ve Orman Bakanına sesleniyorum: Bakanlık çiftçinin sorunlarına kayıtsız kalacaksa, pancar çiftçisinin kota cezası sorunuyla ilgilenmeyecekse “Görmedim, duymadım, bilmiyorum.” diyerek üç maymunu oynayacaksa niye vardır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakırözer...

20.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, hizmete açılan Eskişehir Şehir Hastanesinin eksikliklerin giderilmesi gerektiğine ve sağlık hizmetinin bir bütün olduğuna ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Eskişehir'de bir buçuk yıl önce Eskişehir Şehir Hastanesi hizmete açılırken bu hastanede var olan eksikleri sıraladığımızda, hastanede gerçek anlamda merdiven olmadığından ve yaşanan mağduriyetlerden bahsetmiştik.

Şimdi, hastanede bulunan ve acil durumlarda kullanılması gereken yangın merdivenlerinin sadece hastane personeli tarafından personel kartıyla kullanılabilirdiğini öğrendik. Hastane içinde bulunan kişilerin güvenli bir biçimde tahliyesi için kullanılması gereken yangın merdivenlerinin giriş ve çıkışlarının sadece personel kartıyla yapılıyor olması, olası bir yangın durumunda yaşanacak faciayı gözler önüne sermektedir. Sağlık hizmeti bir bütündür. Yangın merdivenleri sadece hastane çalışanları için değil, hastaneden hizmet alan tüm yurttaşların her koşulda kullanabileceği şekilde açık tutulmalıdır. Bu konunun gereğinin bir an önce yapılmasını istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkürler değerli milletvekilleri.

Şimdi de Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Sayın Türkkan'da.

Buyurun Sayın Türkkan.

21.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, 2019 yılı verilerine göre İşsizlik Sigortası Fonu'na son yılların en yüksek işsizlik ödeneği başvurusu yapıldığına ve işsizliğin ülkemizin en büyük problemi olduğuna, ABD Başkanı Donald Trump'ın yüzyılın planı olarak açıkladığı sözde Orta Doğu Barış Planı'na, Batı Şeria, Gazze ve Doğu Kudüs'ü kapsayan, sınırları içerisinde başkenti Kudüs olan bağımsız bir Filistin devletinin kurulmasının tek çözüm olduğuna, Belçika'nın PKK'nın terör örgütü değil savaşan taraf olduğu yönündeki kararını şiddetle kınadıklarına, Belçika hükümetine bu konuda nota verilmesi ve Belçika'yla olan ilişkilerimizin revize edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 yılında 1 milyon 900 binden fazla insanımız işsizlik sigortasına başvurdu. 2018'de bu sayı yaklaşık 1 milyon 600 bindi yani bir yılda 300 bin kişi daha arttı. İşsizlik Sigortası Fonu'na, 2019 yılı verilerine göre, son yılların en yüksek işsizlik ödeneği başvurusu yapıldı. Yalnız, aralık ayı sonu itibarıyla işsizlik sigortası ödemesi yapılan kişi sayısı 595.783 olarak kayda geçti. Yani başvuranların sadece ve sadece yüzde

25'ine İşsizlik Fonu'ndan para ödenebildi. Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Berat Albayrak ekonomide olumlu yönde gelişmeler olduğunu açıklarken ve Hükümetimiz de pembe tablolar çizerken ülkemizin bu gerçeği karşımızda duruyor.

İşsizlik hâlâ ülkemizin en büyük problemi. İnsanımız geçinemiyor. Vatandaşın mutfağında tencere kaynamıyor. Evinin doğal gaz faturasını ödeyemiyor vatandaş, elektrik faturasını ödeyemiyor. Dün Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener de söyledi, büyük şehirlerde dahi doğal gaz sarfiyatında ciddi anlamda bir düşme var. İnsanlar artık ısınmaktan bile imtina etmeye başlamışlar. Dilimizde tüy bitti; artık gereksiz, gerçeklikten uzak rakamlar vermekten vazgeçin; insanımızın karnını doyuracak, insanımızı çaresizlikten kurtaracak çözümler üretin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Amerika Devlet Başkanı Trump, seçim yaklaşırken, alışılmış tavrını sergileyip Yahudi lobilerine şirin gözükme için, sözde yüzyılın planı olarak tanıtılan İsrail'in yayılmacı hedeflerini açıkladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Açıklanan bu plan Batı Şeria'daki ilhakı meşrulaştırma amacındadır. Planda Trump bir yandan iki devletli çözüm söyleminden bahsederken diğer yandan Kudüs'ü İsrail'in başkenti kabul ederek birbiriyle çelişmiştir; asıl amacının Filistin'e devlet vermek değil, İsrail'e alan açmak olduğunu bir kere daha göstermiştir. Filistin'in bu teklifi kabul etmeyeceği aşikârdır ve haktır. Kendilerine sunulan güya devlet olma anlaşmasını kabul etmeyecek olan Filistin terörist kabul edilip İsrail'in işgali meşrulaştırılacaktır. Bizim, Filistin meselesine bakışımız nettir. 4 Haziran 1967 tarihli, Batı Şeria, Gazze, ve Doğu Kudüs'ü de kapsayan, sınırları içerisinde başkenti Kudüs olan bağımsız bir Filistin devletinin kurulması kararı buradaki tek çözümdür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Türkkan, toparlayın lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Kudüs'ten ve Kudüs'ün herhangi bir parçasından feragat edilmesi mümkün değildir. İsrail'in Kudüs'ü işgal etme faaliyetleri gerçeklerin üzerini örtme ve Kudüs'ün tarihî dokusunu bozma çabaları bizim için yok hükmündedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün, Belçika'da, Türkiye'nin temyize götürdüğü PKK davasında karar çıktı. Yargıtay, PKK'nın terör örgütü olmadığı yönündeki alt mahkeme kararını onayladı. Geçen yıl istinaf mahkemesinin PKK'nın terör örgütü olarak değerlendirilmeyeceği ve bu çerçevede yargılamanın söz konusu olamayacağı yönündeki kararı dün temyiz mahkemesinde de onaylanmış oldu. Böylece, bu kararlar, Belçika PKK'nın terör örgütü değil, savaşan taraf olduğunu ilan etmiştir. Bu, kesinlikle kabul etmeyeceğimiz bir karardır; kararı reddediyoruz, şiddetle kınıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi bağlayın lütfen Sayın Türkkan.

Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bu skandal karar asla cevapsız kalmamalıdır. Dışişleri Bakanlığımızın Belçika Hükümetine nota vermesini ve Belçika'yla olan ilişkilerimizi yeniden revize etmesini ivedilikle bekliyoruz.

Yüce Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Türkkan.

Şimdi söz sırası Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Erkan Akçay'da.

Buyurun Sayın Akçay.

22.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, ABD Başkanı Donald Trump'ın yüzyılın planı olarak açıkladığı sözde Orta Doğu Barış Planı'na, 15 Kasım 1988'de bağımsızlığını ilan eden Filistin'i yok sayan ve Müslümanların ilk kiblesi olan Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak ilan eden bu planın küstahlıktan başka bir şey olmadığına, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin Orta Doğu coğrafyasının Türkiye açısından tarihî bağlamda kültürel ve siyasi önemini 18 Mayıs 2018 tarihinde Yenikapı'daki "Zulme Lanet, Kudüs'e Destek" mitinginde ifade ettiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

ABD Başkanı Trump, göreve başladığı 20 Ocak 2017 tarihinden bu yana “yüzyılın anlaşması” olarak nitelediği sözde barış planını sık sık dile getirmiş, emperyal ve sinsî planlarını, emellerini dışa vurmuştur. Filistin'de bir Yahudi devleti kurmayı amaçlayan emperyal senaryo 1917'de Balfour Deklarasyonu'yla yazılmaya başlanmıştır. 6 Aralık 2017 tarihinde Trump'ın Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak kabul ettiğini açıklaması, Tel Aviv'deki ABD Büyükelçiliğini Kudüs'e taşıma kararı alması, aynı senaryonun yakın tarihteki kesitleridir.

Bu işgüzar ve iş birlikçi senaryonun hâlen yazılmaya devam ettiğini, adım adım Filistin'in ve Filistinlilerin yok edilmeye çalışıldığını görmekteyiz. Trump, Netanyahu'yla kameralar karşısına geçmiş ve “yüzyılın planı” adını verdiği Orta Doğu Barış Planı'nı açıklamıştır. Açıkçası, kendi kendilerine gelin güvey olmuşlardır. Uluslararası hukuku hiçe sayan, 15 Kasım 1988'de bağımsızlığını ilan eden Filistin'i yok sayan, Müslümanların ilk kiblesi olan Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak ilan eden bu müteceviz plan küstahlıktan, şmarıklıktan başka bir şey değildir.

Orta Doğu coğrafyasının, bilhassa Filistin'in Türkiye açısından tarihî bağlamda kültürel ve siyasi önemi, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli tarafından “Filistin” başlıklı bütün gündem ve konuşmalarda ifade edilmiş ve vurgulanmıştır. Bir zamanlar ata toprağı olan ve Türk'ün millî hafızasında yer tutan coğrafyanın selameti ve salahiyetinin ülkemiz açısından bugün dahi ne kadar elzem olduğu şu şekilde ifade edilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Genel Başkanımız, uluslararası siyaseti “dünyanın 6K problemi” olarak değerlendirerek, bunları da Kudüs, Kerkük, Kaşgar, Kıbrıs, Karabağ, Kosova şeklinde yorumlamış ve 18 Mayıs 2018 tarihinde Yenikapı'da düzenlenen “Zulme Lanet, Kudüs'e Destek” toplantısında yaptığı konuşmasında Milliyetçi Hareket Partisinin bu meseleye bakış açısını şu şekilde ifade etmiştir: “Kerkük'ten Kudüs'e, Telfer'den Kıbrıs'a, Kaşgar'dan Karabağ'a yaşanan her acının, yapılan her saldırının, kurulan her tuzağın hem hasmı hem de karşısındaki haysiyet kalesiyiz çünkü biz büyük Türk millettiz.”

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akçay.

Söz sırası şimdi de Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç'ta.

Buyurun Sayın Oluç.

23.- *İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Türkiye'de demokrasi, insan hakları, özgürlükler, hukukun üstünlüğü ve yargı alanında yaşananlara ilişkin eleştirilerini her gün her toplantıda dile getirdiklerine, Birleşmiş Milletler Evrensel Periyodik İzleme Toplantısı'nda insan hakları karnesi incelenen Türkiye'nin uğradığı ağır eleştirilere, Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün açıkladığı 2019 yılı Yolsuzluk Algısı Endeksi'ne ilişkin açıklaması*

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, burada bizim her gün, neredeyse her oturumda, her toplantıda, komisyonlarda dile getirdiğimiz bazı gerçekler var. Türkiye'de demokrasi, insan hakları, özgürlükler, hukukun üstünlüğü, yargı alanında yaşananlara ilişkin eleştirilerimizi dile getiriyoruz ama elbette sadece biz görmüyoruz bunu, dünya âlem görüyor.

Bakın, Birleşmiş Milletler Evrensel Periyodik İzleme Toplantısı'nda -Türkiye oturumu dün gerçekleşti- Türkiye'nin insan hakları karnesi inceleniyor ve Türkiye, o toplantıya katılan Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyinin üye ülkelerinin temsilcilerinin olduğu toplantıda çok ağır eleştiriye uğruyor.

Eleştiri konularına baktığımızda şunları görüyoruz: Düşünce ve ifade özgürlüğü yok, basın özgürlüğü kullanılamıyor, işkence ve kötü muamele var, sivil ölümleri var. “Kayyum uygulaması bir insan hakları ihlalidir.” diyor toplantıya katılanların ve konuşma yapanların neredeyse hepsi. Türkiye'yi basın ve ifade özgürlüğü konusunda saygı göstermeye çağırıyorlar, düşünce ve ifade özgürlüğü konusunda saygılı davranmaya çağırıyorlar, halkın oylarıyla seçilmiş insanların görevden alınmasına ve tutuklanmasına son verilmesi çağrısı yapıyorlar, terörle mücadele yasalarının muhalefeti susturma aracı hâline getirildiğini ifade ediyorlar, kadına şiddetin son bulması ve bu konuda duyarlı davranılması çağrısı yapıyorlar.

Burada konuştuğumuz neredeyse her şey, Türkiye'deki yargının bağımlılığı ve taraflılığı konusunda konuştuğumuz her şey, hukukun üstünlüğünün ortadan kalktığı konusunda konuştuğumuz her şey, insan hakları ve demokratik hak ve özgürlükler konusunda bunların ihlal edildiğine ilişkin konuştuğumuz her şey oralarda dile getiriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Türkiye adına bu toplantıya katılan Türkiye Dışişleri Bakan Yardımcısı ve Büyükelçi Faruk Kaymakcı Türkiye temsilcisi olarak söz alıyor ve tabii ki beklenen bir şekilde, Türkiye'de insan hakları ihlallerinin olmadığını; basın, düşünce ve ifade özgürlüğünün olduğunu; toplantı özgürlüğünün olduğunu anlatıyor. Külliyen doğru olmayan, aslında yalanlara dayanan ifadelerde bulunuyor. Elbette inandırıcı değil yani bizim için olmadığı gibi o toplantıya katılan uluslararası temsilciler tarafından da inandırıcı bulunmuyor. Fakat Kaymakcı'nın inandırıcı olmayan laflarının ötesinde bir lafı var ki ibret olsun diye burada söylemek istiyorum. Cumartesi Annelerini soruyorlar bu toplantıda “Neden engelleniyor Cumartesi Annelerinin yıllardır süren barışçı eylemleri?” diye ve Kaymakcı ne diyor biliyor musunuz? “Turistleri rahatsız ettiği için.” Cumartesi Annelerinin yıllardan beri sürdürdükleri Galatasaray'daki buluşmanın İçişleri Bakanı tarafından zorla, şiddetle engellenmesinin nedeni turistleri rahatsız ettiği içinmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın lütfen Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Utanç verici bir ifade Türkiye temsilcisinin kullandığı, gerçekten ayıplamaktan başka ne diyebilir insan bilmiyorum.

Fakat uluslararası alanda sadece bununla geçmiyor mesele. Bakın, Uluslararası Şeffaflık Örgütü 2019 yılı Yolsuzluk Algısı Endeksi'ni açıkladı ve 2019 yılı sonuçlarını kamuoyuyla paylaştı. Türkiye 2019 yılında 39 puanla 180 ülke arasında 91'inci sıraya geriledi. Şimdi, diyeceksiniz: "180 varmış, biz yarısında yer alıyoruz." Geçtiğimiz yıla göre 2 puan kaybediyor Türkiye ve bir yıl içinde 13 basamak geriye düşüyor. 2013 ile 2019 yılları arasındaki sürece baktığımızda en çok düşüş yaşayan 3 ülkeden biridir Türkiye Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün Yolsuzluk Algısı Endeksi'nde. 11 puan kaybederek 38 sıra gerilemiş vaziyette ve Avrupa Birliği üyesi ülkelerle karşılaştığımızda Türkiye en son sırada yer alıyor üye ülkeler arasında. Neden acaba?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi bağlayın lütfen Sayın Oluç.

Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Bağlıyorum efendim.

Bu yolsuzluk konusunda iktidar çok hassas olduğunu söylüyor. Hassas olunan durum buysa yani bir de hassas olmasalar acaba nasıl bir durumla karşılaşacağız onu gerçekten insan merak ediyor. Neden bu yolsuzluk konusunda, Yolsuzluk Algısı Endeksi'nde bu kadar geriye düşüyoruz? Çünkü hukuksuzluk var, hukukun üstünlüğü yok. Yargı bağımlı ve taraflı bir hâle gelmiş. Denetleyici ve düzenleyici kurullar işlemiyor. Ne Meclis denetleyici görevini yapabiliyor ne denge denetleme mekanizmaları işliyor. Kuvvetler ayrılığı bu "Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi" adı altındaki ucube tarafından ortadan kaldırılmış, kuvvetler tek kişide birleştirilmiş vaziyette. Kamu ihalelerinde gerekli şeffaflık yok. Şimdi, bütün bunlar böyle olunca elbette ki Yolsuzluk Algısı Endeksi'nde de çok geri noktalara düşmek mümkün hâle geliyor. Bunlara işaret etmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Oluç.

Şimdi de Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Engin Altay'da söz.

Buyurun Sayın Altay.

24.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak ABD ile İsrail arasında imzalanan anlaşmaya yönelik tepkilerini ortaya koyacaklarına, İsrail medyası tarafından MİT Başkanına yönelik hedef göstermeyi ve ithamı kabul etmelerinin mümkün olmadığına, devletleri ve ülkeleri demokratik kılan kriterler arasında şeffaflık, hesap verebilirlik ve hesap sorabilirliğin olduğuna, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun "Deprem vergileri nereye harcandı?" sorusuna Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "Bay Kemal'e bu tür şeylerin hesabını vermeye zamanımız yok." ifadesine, kamuoyuna yansıyan Kızılay Genel Müdürlüğü ile BAŞKENTGAZ arasındaki yazışmaya, acıların, depremlerin, milletin yardımseverliğinin istismar edilmesine karşı Cumhuriyet Halk Partisi olarak mücadele edeceklerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, bugünlerde hem Meclisimizin kendi gündemi var ama hem dünyada hem ülkemizde hem bölgemizde de sıcak ve özel gündemler var. Bunlardan biri Amerika Birleşik Devletleri ile İsrail'in arasında imzalanan malum anlaşma. Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bugün buna hep birlikte, inşallah, yüksek bir refleks göstereceğiz. Buna şimdi değinmiyorum bu sebeple.

E tabii, bir diğeri de gene İsrail medyası tarafından Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanının âdeta Kasım Süleymani suikastına benzer bir şekilde hedef gösterilmesidir. Bizim, tabii, bu noktada bunu kabul etmemiz mümkün değil. Bilakis Sayın Erdoğan “Ben bununla muhatap olmam.” diyor ama neticede kaynak İsrail olunca ve İsrail-Amerika arasındaki anlaşma sıcak, birbirine yakın olunca buna da Türkiye’nin... Yani Türkiye’nin derken İsrail’in Amerika’yla yaptığı anlaşmaya bugün inşallah Meclis çok yüksek refleks gösterecek ama bu MİT Müsteşarımıza yapılan hedef gösterme ve hakaretle ilgili, yürütme organından yüksek refleks beklemek millet adına hakkımızdır. Bunu biz eleştiririz ama İsrail medyası tarafından Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanına yönelik böyle bir hedef gösterme tutumu ve ithamı kabul etmemiz mümkün değil. Bunları konuşuruz inşallah.

Ayrıca, tabii, İdlib’den doğru bir tehlike var. Bu da yine Meclisimizin, grup önerileri vesilesiyle gündeme gelecek bir konusu. Bunlara, konular gündeme geldiğinde değineceğiz ancak Sayın Başkan, ben bu vesileyle şunu da söylemek istiyorum:

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; devletleri ve ülkeleri demokratik kılan birçok unsur vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin Sayın Altay.

Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir ülkede demokrasi var mı yok mu diye baktığımız zaman bir sürü kritere göz atarsınız, bunların çoğunluğu varsa “Evet, bu ülke demokrasi noktasında epey bir yol almış.” denilebilir.

Tabii, birçok kriter var, birçok unsur var ama unsurların biri de şeffaflıktır Sayın Başkan. Bir ülkede devletin harcamaları şeffaflıktan uzaksa bu da demokrasi karnesinde eksi, olumsuz etkileyici bir nottur. Yani hesap verebilirliktir, beytülmalin kör kuruluşunun çarçur edilmediğinin denetlenebilmesidir. Böyle baktığımız zaman, bir demokrasi kriteri olarak bu konuda Türkiye’nin, özelde de yürütmenin gerek Türkiye Büyük Millet Meclisine gerekse aziz milletimizin her bir ferdine bu noktada şeffaflıktan uzak, hesap verebilirlikten uzak olduğunu maalesef üzüntüyle görüyoruz.

Tabii, demokratik olma kriterlerinden biri de hesap verebilirlikle beraber hesap sorabilirliktir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın lütfen Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Vatandaşın ödediği kör kuruluş -bu, vergi olur, harç olur, bağış olur- doğru ve yerinde harcanıp harcanmadığının hesabını da sorabilmesi bir demokrasi kriteridir. Hesap soranların azarlanması, horlanması, aşağılanması da demokrasilerde olabirliği olmayan bir süreçtir.

Sayın Başkan, bu vesileyle belirtmek isteriz ki -tekrar söylüyorum- Allah’ım ülkemize, milletimize yeni acılar göstermesin gerek deprem bakımından gerek başka felaketler bakımından. Lakin ortada bir tablo var, Elâzığ, Malatya bölgemizde yaşanan deprem sonrası, Türkiye’de, Türk milleti her zamanki ferasetiyle, yurtseverlik yaklaşımıyla, kardeşlik yaklaşımıyla, herkes karınca karınca elinden geldiğince belli katkıları ortaya koydu. Ama geldiğimiz noktada geçmiş kötü örnekleri de anımsadığımızda, bu katkıların amacında ve yerinde harcanmasıyla ilgili olarak kafalarda kuşku ve soru işaretleri var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, sözlerinizi bağlayın lütfen Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Cumhurbaşkanının “Kemal Kılıçdaroğlu’na bu tür şeylerin hesabını vermeye zamanımız yok.” ifadesini yadırgadığımı, garipsediğimi belirtmek istiyorum; bir. Sayın Cumhurbaşkanı sadece Kemal Kılıçdaroğlu’na değil, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve bu Meclisteki bütün sayın milletvekillerine gerekirse ayrı ayrı ve hatta bir adım daha ileri gidiyorum, Sayın Cumhurbaşkanı 82 milyon milletimizin her bir ferdine ayrı ayrı hesap vermek zorundadır. Bu konuya böyle yaklaşmazsak bu olmaz. Nitekim, bir televizyon programında bir sanatçı, televizyon programcısı bir yardım toplamış, Allah razı olsun ama İçişleri Bakanına kendini “Aman ha, bunu doğru ve yerinde kullanın.” demek zorunda hissediyorsa ya da o ruh iklimi içindeyse burada bazı şeyler kötü gidiyor demektir. Bunun da altını çizmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bağlayın Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bağlayayım efendim.

Sayın Başkan, bu vesileyle, Kızılay Genel Müdürlüğüne yazılmış ve Kızılay Genel Müdürlüğüne de Başkent Doğalgazla bir yazışması var, kamuoyuna da yansıdı. Tarih 2017, burada özetle şöyle diyor, yazıyı okuyup zamanınızı almayayım, Başkent Doğalgaz Kızılaya diyor ki: “Ben sana 8 milyon dolar para verdim, bunun 75 bin dolarını Derneğinizin faaliyetlerinde, kalan 7 milyon 925 bin doları da Ensar Vakfıyla iş birliği yaparak yurt ve kimi hizmetlerde kullanın.” Bu ne demek ya? Bu ne kepezelik ya? Kızılay Vakfının yurt yapmak için Ensar Vakfına ihtiyacı mı var? Kızılay Derneğini Ensar Vakfının taşeronu hâline getirirseniz, Ensar Vakfının mali gücünü artırmak için Kızılayı böyle bir Derneğe -ki şaibeli, kamuoyunda algısı da çok temiz olmayan, hesap vermek zorunda olduğu kimi iş ve işlemlere bulaşmış bir Vakfa- peşkeş çeken bir kafaya, bu millet yardım topladığı zaman her kör kuruşun nereye harcandığıyla ilgili kuşkuyla ve şüpheyle bakar. Bu yüzden, biz bu konuların takipçisi olmaya devam edeceğiz. Acidan istifade etmek -Allah’ım- kimse için doğru bir şey değildir ama acıların, depremlerin, milletin yardımseverliğinin istismar edilmesine karşı da Cumhuriyet Halk Partisi olarak elimizdeki bütün imkânları kullanarak mücadele edeceğimizi ve bunları afişe edeceğimizi beyan ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Altay.

Konuşma sırası Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Özlem Zengin’de.

Buyurun Sayın Zengin.

25.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin’in, İsrail medyası tarafından MİT Başkanının hedef gösterilmesini zamanlaması itibarıyla anlamlı bulduklarına ve Türkiye Cumhuriyeti’nin MİT Başkanının tehdit edilemeyeceğine, ABD Başkanı Donald Trump’ın yüzyılın planı olarak açıkladığı sözde Orta Doğu Barış Planı’nın dünyadaki pek çok mağdur ülke için nasıl bir kurgu içerisinde bulunduğu görülmesi adına önemli olduğuna, dünyanın farklı coğrafyalarında adalete, hukuka inanan insanların güç birliği oluşturmasında Türkiye Büyük Millet Meclisinin yapacağı ortak açıklamanın örnek teşkil edeceğine, kendilerine emanet edilen her bir kuruşun hassasiyet içerisinde harcanmasının vazifeleri olduğuna, BAŞKENTGAZ’ın Kızılaya yaptığı bağış konusunu takip ederek Genel Kurulu bilgilendireceğine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ben, öncelikle, Sayın Altay’ın MİT Başkanıyla alakalı göstermiş olduğu hassasiyete de teşekkür ediyorum, fevkalade önemli bir şeyin altını çizdiler. Biz kendi içimizde her türlü meseleyi tartışırız ama melekitemizin dışarıda, özellikle İsrail basınında hedef gösterilmesini -özellikle hayatını tehdit eder tarzda hedef gösterilmesini- zamanlaması itibarıyla da çok anlamlı buluyoruz. Bu manada iktidar-muhalefet bu konunun hep beraber takipçisiyiz. Hiç kimse Türkiye Cumhuriyeti’nin MİT Başkanı tehdit edemez, çok net olarak ifade ediyoruz.

Tabii ki diğerk tüm grup başkan vekili arkadaşlarım da gündeme getirdiler, bugün ortak bir çalışmaya da imza atacak Meclisimiz ama çok kısa birkaç şey söyleme ihtiyacı duyuyorum öyle olmasına rağmen. Ta 1949'da yani yetmiş bir yıl evvel Birleşmiş Milletlerin Kudüs'le alakalı, Kudüs'ün statüsüyle alakalı uluslararası anlamda koruma getiren bir kararı var. Fakat bu yetmiş bir yıl içerisinde görüyoruz ki dünyada değişen bir şey yok. Doğrusu, arkadaşlarımı dinlerken, malum Bekri Mustafa'nın bir hikâyesi vardır, talkin verirken "Dünyada ne olup bitiyor?" dediğinde diyor ki: "Bekri Mustafa yeni camiye imam oldu.' dersiniz anlaşılır." Aslında Trump ile Netanyahu arasındaki bu anlaşmaya -ki adı da enteresan- "Barıştan Refaha" denilen bu anlaşmaya baktığımızda, dünyanın hâlini anlamak konusunda enteresan bir örneklik teşkil ediyor. Yani 2 tane ülke bir araya geliyorlar ve bir başka ülkenin toprakları üzerinde, oradaki insanlar üzerinde, sanki her şey kendi mallarımış gibi bir tasarruf etme gücünü, cüretini kendilerinde görüyorlar, uluslararası hukuka rağmen bunu görüyorlar. Bu, dünyanın gitmekte olduğu yer konusunda bize çok önemli bir fikir veriyor; Suriye için, Afganistan için, Pakistan için, dünyadaki pek çok mağdur ülke için aslında nasıl bir kurgu içerisinde bulunduğunu görmek adına çok önemli. Dün akşam paylaştığım bir "tweet"te ki inanarak bunu söylüyorum, böyle de olduğuna inanıyorum, Kudüs'ün ve Mescid-i Aksa'nın sahibi Allah'tır, bizim inanç değerlerimiz bunu söylüyor. Bu söylendiği zaman bazıları diyebilir ki: Buradan mı güç alacaksınız? Ben, evet, buradan güç alacağız diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Buradan güç alacağız çünkü Filistin'de yaşayan insanlar yetmiş bir yıldır hiçbir içerisinded, hiçbir şeyleri olmadan, imanlarından güç alarak bugüne kadar geldiler ve öyle zannediyorum dünyadaki her tür inanç sisteminde, her tür ülkede, dünyanın farklı coğrafyalarında adalete, hukuka, masum insanların kazanacağına inanan insanlar var. Bu manada, dünyanın güç birliği oluşturmasında Türkiye Büyük Millet Meclisinin de bugün yapacağı çalışmanın örneklik teşkil edeceğini düşünüyorum.

Yardımlarla alakalı, evet, beytülmal çok kıymetli. Bize emanet edilen her bir kuruşu aynı hassasiyet içerisinde harcamak ve aynı zamanda bunun takibini yapmak da bizim vazifemizdir. Bir özel şirket, kendisinin yaptığı bir bağış var. Bu bağışla alakalı, işte, Kızılayla ilgisi nedir, nasıl bir alaka var, bunu hassasiyetle takip edeceğiz Sayın Altay. Bu konuyla alakalı da bilgilendirmeyi ben en geniş şekilde Genel Kurula yapacağım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok teşekkür ederim efendim.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Fakat biz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bir cümle ilave etmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın lütfen Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Fakat özel hukuk anlamında yapılan bir işlemde biz özel şirketlerin avukatı değiliz, savunucusu değiliz; biz burada milletimizin temsilcisiyiz, onların hakkını hukukunu savunuyoruz. Hiçbir yanlışın olmasına da asla müsaade etmeyiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Zengin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Altay, söz talebiniz mi var?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, sadece tutanaklara geçsin diye...

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Mevkidaşım, burada Başkentgazda değilim ben. Başkentgaz, Kızılaya diyor ki: “Bizim verdiğimiz parayı Ensar Vakfına havale etmenize muvafakat veriyoruz.”

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Anladım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yani Başkentgaz şunu dememiş: Kızılay, bu parayı al, Ensarla iş yap. Kızılay demiş ki: “Sen bu parayı verdin, ben Ensarla birlikte bu parayı sarf edeceğim.” Kızılayın bunu demesi, Kızılayı Kızılay olmaktan çıkarır arkadaşlar. Bunu nasıl der Kızılay ya? Ne Kızılayı, ne Ensarı? Olur mu?

Başkanım, buyurun ben size yazıyı da takdim edeyim, yazı burada.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ben alayım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Muvafakat eden Başkentgaz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – İşte, Başkentgaz özel bir firma.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, tamam, özel-genel, orasında değilim ben.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ben onların avukatı değilim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yani Başkentgaz, Kızılayın yazdığı yazıya “Tamam, benim paramı Ensarla kullanabilirsin.” diyor. Kızılay sormuş ki Başkentgaz böyle bir cevap yazıyor.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Anladığımı açıkladığımı düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Altay.

Değerli milletvekilleri, şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın Asya Parlamenter Asamblesi Türkiye Delegasyonu üyeliğinden istifa etmesiyle boşalan üyelik için AK PARTİ Grubu Başkanlığınca bildirilen Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın üyeliğinin Başkanlık Divanında yapılan incelemede uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/1065)

28/1/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın Asya Parlamenter Asamblesi Türkiye Delegasyonu üyeliğinden istifa etmesiyle boşalan üyelik için 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesine göre Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu Başkanlığınca bildirilen ve mezkûr kanunun 12'nci maddesi uyarınca Başkanlık Divanında yapılan incelemede uygun görülen Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın üyeliği Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Değerli milletvekilleri, İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarımıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- İYİ PARTİ Grubunun, İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, İdlib'den Türkiye'ye doğru gelen yeni sığınmacı akınlarına yönelik tedbirler alınması amacıyla 28/1/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Ocak 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

29/1/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 29/1/2020 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Lütfü Türkkan

Kocaeli

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili ve Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından İdlib'den Türkiye'ye doğru gelen yeni sığınmacı akınlarına yönelik tedbirler alınması amacıyla 28/1/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 29/1/2020 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ PARTİ Grubu adına Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan konuşacaktır.

Buyurun Sayın Türkkan.

Süreniz beş dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grubumuzun İdlib'le ilgili verdiği araştırma önergesi hakkında söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Suriye'de başlayan iç savaşın üzerinden tam dokuz yıl geçti. AK PARTİ iktidarının hatalı ve yanlış dış politikaları neticesinde Türkiye Arap Baharı'nın kaybeden ülkesi konumuna gelmiş, aynı zamanda Rusya, Amerika ve İran'ın etki alanlarının hiç olmadığı kadar artmasıyla bölgenin kaybetmiş ülkesi durumundadır. Türkiye bugün dünyanın en çok sığınmacı barındıran ülkesi konumuna geldi. Ülkemizde bulunan Suriyeli göçmen sayısı 5 milyon üzerine çıktı. Türkiye Cumhuriyeti devleti sınırları içindeki sığınmacıların külfetini ülkemizin sınırlı kaynaklarından karşılamaya gayret etmeye devam ediyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2017 Astana Mutabakatı neticesinde, Türkiye, Rusya ve İran'ın katıldığı görüşmelerde, Suriye'de İdlib de dâhil olmak üzere 4 gerginliği azaltma bölgesi belirlenmişti. Bugün söz konusu 4 bölgenin 3'ü rejim güçleri tarafından ele geçirilmiş durumda. Geldiğimiz noktada İdlib muhalif grupların son mevzisi, Esad rejiminin ise son hedefi hâline gelmiştir. Suriye'de durum gittikçe daha sıkıntılı bir hâl almaktadır. İlan edilen son ateşkes çoktan bozulmuş durumdadır. İdlib'te Şam ve müttefiklerin sivil yerleşim yerleri de dâhil olmak üzere saldırıları giderek artmaktadır. Bölgenin doğusu her an Esad yönetiminin eline geçebilir. İdlib'te ateşkes lafta kalmış, aldanan yine ne yazık ki Ankara olmuştur. Sığınmacı akımı bu durumun vahametini daha da artırmaktadır. Araştırma önergesini verdiğimiziz 27 Ocakta yani iki gün önce yerlerinden edilerek Türkiye

sınırına dayanan sivil sayısı 450 bindi. Aradan iki gün geçti, bugün bu sayı 541 bine dayanmış durumda. Yani iki günde sınırımıza gelen İdlib'ten göçmen sayısı 91 bin artmış ve saldırıların yoğunlaşmasıyla İdlib'in çeşitli bölgelerinden göç artarak devam ediyor. İdlib'in düşmesi hâlinde bu sayının 2 milyona ulaşacağını öngörüyoruz. Ülkemizin yanı başında gerçekleşecek ve aralarında mutlaka teröristlerin de yer alacağı nüfus yoğunlaşması, siyasi gelişmelere göre Türkiye'ye ve halkımıza yönelik daimî bir risk zeminini de oluşturacaktır.

Buradan bir uyarıda bulunmak istiyorum: Şu anda dünyada en fazla sığınmacı bulunduran ülke konumuna getirdiğiniz Türkiye'nin, İdlib'den gelmesi beklenen 2 milyon yeni sığınmacıyı kabul etmesi mümkün değildir. Bugünden itibaren yapılması gereken, sınırlara yığılan yeni sığınmacı dalgasını Fırat'ın batısı başta olmak üzere Türk Silahlı Kuvvetlerinin oluşturduğu güvenli bölgelere yönlendirmektir. İdlib bölgesinde bulunan El Kaide bağlantılı Heyet Tahrir el-Şam başta olmak üzere radikal siyasi grupların hamisi olarak AK PARTİ tarafından güdülen Suriye dış politikası artık tam anlamıyla çökmüştür. Bundan sonra Türk devletinin çıkarları ve istikbali ile Suriye'de bulunan radikal grupların çıkarları ve istikbali arasında ayırım muhakemesini yapmak mecburiyetindediniz; aksi takdirde, tarih ve millet karşısında bunun bedelini ödeyemezsiniz. Yeni sığınmacı akınlarının önüne geçebilmek için İdlib'deki çatışmaları mutlak surette durdurmak ve buna yönelik bir dış politika izlemek zorundayız; aksi takdirde, İdlib'den Türkiye'ye gelecek milyonlarca yeni göçün önüne geçilmesi mümkün olmayacaktır. Gündüz, kandilini hazırlamayanın gece karanlığa razı olması mukaddemdir. Aynı hataları tekrarlamayın ve lütfen bu kez ikazlarımıza kulak verin, gerekli önlemleri derhâl alın, Türkiye'yi karanlığa sürüklemeyin.

Verdiğimiz araştırma önergesine destek vereceğinizi umuyor, yüce Parlamento'yu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Türkan.

Öneri üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç konuşacaktır.

Buyurun Sayın Hatimoğulları Oruç. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

HDP GRUBU ADINA TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Suriye'de savaş başladığı günden bugüne kadar çeşitli platformlarda ve bu kürsülerden iktidarın Suriye, Orta Doğu ve şu an Kuzey Afrika politikaları ciddi olarak eleştirilmesine rağmen, muhalefet hiçbir biçimde dinlenmedi.

Bakın, bugün, Suriye'de “Kardeşim Esad” denilen yerden “Esad”e dönüş yapıldıysa işte bu, AKP'nin yürüttüğü Suriye siyasetinin basitliğinin göstergesi.

Bugün, 2012'de yani savaş başladıktan bir sene sonra Birleşmiş Milletlerin meşru gördüğü Suriye Hükümetini meşru görmeyip oradaki Selefi cihadist katil çetelerle el ele vererek bir plan ve proje geliştirmenin Libya'ya kadar uzanan ağır sonuçlarını şu an, hep beraber yaşıyoruz. Bu iktidarın Türkiye halklarına bunu yaşatmaya hakkı yoktu.

Bakın, Türkiye, eğitim-donat projelerine ev sahipliği yaptı. Antakya'da operasyon odaları kuruldu. Bu ülkeden, Urfa'dan, Antep'ten Suriye operasyonları yani Hükümeti düşürecek operasyonlar yönetildi. Bununla beraber, mültecilere âdeti davetiye çıkarıncasına ülkeye gelmeleri istendi ama bu ülkede mültecilik statüsü dahi yok “misafir sığınmacı” vesaire deniyor.

Bugün, İdlib’te tabii ki yoğunlaşmış olan savaşın sonucunda Türkiye’ye akın akın gelenlerin kimisinin gerçekten sivil olan mülteciler olduğunu ama önemli bir bölümünün de Selefi cihadist çetelerden oluştuğunu bilmekle birlikte şunu söylemek durumundayız: Bu ülkede Ankara ve İstanbul dahi güvenli değildir. Bugün “İdlib’te çatışmasızlık bölgesi ilan edilecek.” adı altında rol üstlenildi, Türkiye, bu rolü de yerine getiremedi, AKP iktidarı bu rolün de altında kaldı ve dolayısıyla, bugün, oturup şunu düşünmek zorundadır: İdlib’ten gelecek Selefi cihadist çetelerle bu ülkede ne yapacak?

Değerli arkadaşlar, bugün, Mecliste bütün grup başkan vekillerinin dile getirdiği Filistin meselesini dün bizler HDP olarak ayrıntılı bir biçimde bu kürsüden ifade ettik. Bugün Filistin’de El Nakba’dan sonra 1967 işgali ve akabinde şu anda Trump tarafından “yüz yılın barış anlaşması” diye ortaya atılan bu anlaşma gerçekten yüz yılın yeniden Filistin işgali anlamı taşımaktadır. Bu, Filistin’i yeniden yeniden işgal etmek ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi bağlayın Sayın Hatimoğulları Oruç.

Buyurun.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – ... “Barış” adı altında tam anlamıyla bir utanç projesidir. Bu projeye karşı çıkmak, Filistin’e vurulan, vurulmak istenen bu ağır tokada karşı çıkmak bütün dünya ülkelerinin görevidir. Burada başta Arap Birliği ülkeleri olmak üzere bütün Orta Doğu ülkeleri, Türkiye ve bütün dünya ülkeleri mazlum Filistin halkının yanında olmalıdır ve biz buradan çağrımızı mazlum Filistin halkının yanında olma hususunda yineliyoruz. Filistin halkı ve demokratik güçlerin olmadığı hiçbir plan ve proje Filistin sorununu asla çözemeyecektir.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Hatimoğulları Oruç.

Söz sırası, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Engin Altay’da.

Buyurun Sayın Altay. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

CHP GRUBU ADINA ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok az Başkanım.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Sizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; üç dakikada tabii meramımı anlatma imkânı yok ama anlatılabilir ve anlatacağız. Grup önerilerinin ekseriyeti, hepinizin de dikkatini çekmiştir, kamuoyunun da çekiyor, AK PARTİ dışındaki partilerin grup önerileri, ülkede ya da dünyada yaşanan bir sorunu, vatandaşın yaşadığı bir sorunu Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine getirmek, farkındalık yaratmak, Meclisin, kamuoyunun ve yürütmenin dikkatini soruna çekmek içindir.

Bakın, mesela bugün, bence, İYİ PARTİ grup önerisi -başından beri söyledim, zaman kalırsa girerim, 2017 ve 2018’de Mecliste yaptığım İdlib’le ilgili konuşmaları size hatırlatmak isterim ama zaman kalmayacak- İdlib’deki tehlikeye dikkat çekiyor. Türkiye için, Türkiye’nin hem iç barışı için hem bölge barışı için önemli bir sorun. Bu dikkat çekme mecburiyeti, şüphesiz yürütme organının bu konudaki vazifelerini gereği gibi yapamayıp Türkiye’yi ve vatandaşlarımızı ve ulusal güvenliğimizi ve sınır güvenliğimizi hâlen risk altında bulundurduğu içindir; bir kusur var, bunun araştırılması lazım, bunu istiyor.

HDP ne yapıyor? Çok can yakıcı, sıcak bir konu, deprem, deprem paraları. Biraz önce söyledim, bir televizyonda -Allah razı olsun- Acun Ilıcalı 52 milyon küsur para topluyor ama İçişleri Bakanına diyor ki: "Aman ha paraları çarçur etmeyin." Bu, bir hükûmete biz... Yani kötü bir şey, Allah hiçbir hükûmeti böyle bir güven itibarına maruz bırakmasın. (CHP sıralarından alkışlar)

Cumhuriyet Halk Partisi ne yapıyor grup önerisinde? Unuttuk biraz, Meclisçe unuttuk; "Milletin efendisidir." dediğimiz Türk çiftçisinin, Türk köylüsünün sorunlarını da Tarım Kredi Kooperatifleri ve benzeri diğer borçlarını, gübreyi alışı, verişini yani girdi maliyetlerindeki artışı, ürün fiyatlarındaki düşüklükten dolayı zarar edip borçlarını ödeyemediği için yüz binlercesinin icralarla boğuştuğunu, hacizlerle boğuştuğunu da Tekirdağ Milletvekilimiz İlhami Bey gündeme getirecek.

AK PARTİ ne yapıyor bu arada? Bak, çiftçi sorunları çok önemli, efendim, deprem çok önemli, İdlib'den gelen tehlike çok çok önemli; AK PARTİ'miz ne yapıyor? İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 70 Milletvekilinin Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ni buraya indiriyor. "İnmesin." demiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bağlayın sözlerinizi Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Bu, geldiğinde bununla ilgili çekincelerimizi konuşuruz ama ben şu ayıptan sakınmanızı dilerim: Türkiye'de daha çok sıcak bir deprem olmuşken ve Türkiye bir taraftan Ege'de, Marmaris'te, Manisa'da âdeta beşik gibi sallanırken Türkiye Büyük Millet Meclisinin İmar Kanunu'yla belediyelerin kimi yetkilerini TOKİ'ye ve Çevre Bakanlığına alarak sandıkta kaybedileni Mecliste bir kanun çıkararak yetkiyi merkezî idareye alma peşine düşmesi, değerli arkadaşlar, Sayın Grup Başkan Vekili, yaşadığımız bu deprem esnasında olacak iş değil, hakikaten olmaz.

Ha, bu kanun teklifinde eleştirilerimiz var, biraz sonra arkadaşlarımız onları söyleyecek; yanlış var, doğrusu var bu teklifin. Temelli dip doruk doğru olsa bile, depremle ilgili tedbir almayı konuşmayan, kat artışı, kat yükselmesi, imar genişlemesi, yeşil alan, Bitlis'in Ahlat'ına Cumhurbaşkanına yeni bir saray ve köşk yapma peşindeki bir Meclis milletten ah alır değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Milletten ah alır, bunu yapmayalım. Bırakın bu kanun teklifi haftaya kalsın; teknik arkadaşlarımız -Gökân Bey burada, Akif Bey burada- oturur çalışır, bu teklif makul bir hâle de gelebilir ama...

NECİP NASIR (İzmir) – Yanlış anlaşılmalı o, yanlış anlaşılmalı!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Aç 20'nci maddeye bak!

NECİP NASIR (İzmir) – Yanlış anlıyorsunuz!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Al, burada kanun, çık konuş, gel 20'nci maddeyi bu millete izah et!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) – Elâzığ'da millet soğuktan donarken Ahlat'ta köşk yapmayı, saray yapmayı gelin bu millete izah edin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Altay.

Evet, söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Hüseyin Şanverdi'de.

Buyurun Sayın Şanverdi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ'nin grup önerisi üzerine partim adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, ben, öncelikle, Elâzığ'da yaşanan depremden dolayı ölenlere Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum ve yaralılara acil şifalar diliyorum.

Bu arada, âdeta seferberlik ilan eden Türkiye'deki tüm belediye başkanlarıma saygılarımı sunuyorum, gerçekten seferberlik ilan ettiler ve üzerlerine düşeni fazlasıyla yaptılar, Allah tüm belediye başkanlarımızdan razı olsun.

Değerli arkadaşlar, 2011 yılı Mart ayında Suriye'de başlayan iç savaş tam dokuz yıldır devam etmektedir. Esat Hükümetinin sivillere yönelik havadan yaptığı saldırılarda 400 binden fazla insan yaşamını yitirmiş ve 13 milyondan fazla insan ülke içinde ve dışında göç etmek zorunda kalmıştır. 6 milyondan fazla insan mülteci konumuna düşmüş, savaştan kaçan insanlara kucak açan ilk ülke Türkiye olmuştur. Türkiye, şu anda dünyada en fazla Suriyeliyi barındıran ülke olarak 3 milyon 514 bin kişiye ev sahipliği yapmaktadır. Türkiye'deki Suriyelilerin çoğu, Suriye-Türkiye sınırına yakın olan bölgelerden gelmektedir. Bu bölgeler, aynı zamanda yoğun çatışmaların da olduğu bölgelerdir.

Esed güçlerinin, son günlerde, diğer ülkelerin hava desteğiyle İdlib'in güneydoğusundaki en büyük ilçesi olan Maaret El Numan'a ve çevresine hedef gözetmeksizin yaptığı saldırılar sonucunda yüzlerce masum insan hayatını kaybederken yüz binlerce insan da sınıra doğru akın etmeye başlamıştır. Hatay Valiliğimiz, Jandarmamız, Emniyetimiz, AFAD Başkanlığımız, Göç İdaresi Genel Müdürlüğümüz ve tüm kurumlarımızla Hükümetimiz gerekli tedbirleri almış durumdadır. Gerekli tedbirler ilgili kurumlar tarafından sürekli olarak güncellenmektedir. Ne İdlib'te ne de güney sınırimızın diğer bölgelerinde hazırlıksız olduğumuz herhangi bir durum söz konusu değildir. Evlerini terk eden yüz binlerce Suriyeli, eşyalarını da taşıdıkları uzun araç konvoylarıyla terörden arındırılan Fırat Kalkanı ile Zeytin dalı bölgelerine göç etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen Sayın Şanverdi.

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Devamla) – Son günlerde yaşanan göç hareketine yönelik “İdlib'in Yanındayız” kampanyası başlattık. Sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içerisinde, evlerinden edilen bu insanlara kendi topraklarında yeni kamplar oluşturarak bu insanların barınmaları sağlanmaktadır. Yerleşecek mekân bulamayan bu masum sivillere yönelik olarak Suriye içerisinde briket barınaklar kurulmaktadır. Her türlü insani ihtiyaçlarını karşılamaya çalıştığımız bu masum insanlar, briket binaların bitmesinin ardından buralara yerleştirilecektir.

İdlib'teki bu dramın bir an önce bitmesini temenni ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Şanverdi.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan... Sayın Başkan, bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN – İYİ PARTİ grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Öneri reddedilmiştir.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, redde rağmen bir bilgi vermek istiyorum ama...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zengin.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- *Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, son bir yıl içerisinde 1 milyon insanın İdlib'de yer değiştirdiğine, bu insanlara Türkiye'ye mülteci olarak gelmeden sınırların ötesinde insani yardım yapılmasının herkesin vazifesi olduğuna ilişkin açıklaması*

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Ben, doğrusu, oylamadan evvel kısa bir bilgi vermek istemiştim. Bir defa, Suriye'den gelen göçmenlerin, mültecilerin orada, sınırın dışında durdurulması, onların orada korunarak muhafazası çok önemli. Bu manada bugün İçişleri Bakanlığımızdan aldığım bir bilgiyi paylaşmak istiyorum. 450 bin kişi için 9 tane yeni kamp kuruluyor o bölgede ve bunların sorumlulukları -8'e yakını- sivil toplum örgütleri tarafından üstlenilmiş durumda. Son bir yıl içerisinde 1 milyon insan İdlib'de yer değiştirdi, 1.500 insan hayatını kaybetti. Şu anda da oraya hâlen bir göç var, 3 milyon 750 bin insan oraya geldi. O sebeple, sınırlarımızın ötesinde, Türkiye'ye mülteci olarak gelmeden sınırların ötesinde bu insanlara insani yardım yapmak her birimizin vazifesi.

Bu manada, bu konuya dair yapılanlarla ilgili kısa bir bilgi vermek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Zengin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, 60'a göre...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

27.- *İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, yürütme organının yasamayı AK PARTİ'den müteşekkil görmeyip bilgi notlarını Mecliste grubu bulunan bütün siyasi partilere göndermesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Şunun için söz aldım: Hep söylüyorlar ya “Artık sistem değişti, yeni bir sistem var; yürütme ayrı seçiliyor, yasama ayrı seçiliyor, yürütme tek dereceli hatta doğrudan seçiliyor.” Tamam.

Şimdi, yürütmenin başı bir siyasi partiye mensup olabilir hatta genel başkanı da olabilir, bu Anayasa'da bu var. Ama şunu doğru bulmuyorum: Memleketin bir köşesinde bir olay oluyor, yürütme, Parlamentoda sadece ve sadece AK PARTİ'ye bilgi notu, servis notu gönderiyor. Bence yürütme organının Mecliste grubu bulunan bütün siyasi partilere AK PARTİ'ye gönderdiği servis notlarını göndermesi lazım. Biz ulaşamıyoruz, bırak istemeyi.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Biz istiyoruz, gönderme yok.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Hayır, bir bitireyim ya.

Buna dikkat çekmek istiyorum. Bu, sadece Cumhuriyet Halk Partisinin sorunu değil, bence grubu bulunan diğer siyasi partilerin de sorunudur.

Mecliste bir tartışma oluyor, yürütme duyuyor -doğaldır, izlesin Meclisi- hemen AK PARTİ grup yönetimine bir servis notu, bilgi notu...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Talep ediyoruz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Arkadaş yani şimdi bir şey diyeceğim olmayacak, burada başka gruplar da var. Bu sistem, eski sistem olsa anlarım, AK PARTİ Grubunun içinden çıkmış bir hükümet orada oturur, tamam ama madem farklı bir sistem, yürütme ayrı, yasama ayrı, yürütme, yasamayı AK PARTİ'den müteşekkil görmemelidir.

Kayıtlara geçsin diye söyledim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Ya deve olun ya kuş, deve kuşu yok! Hem bu sistem olsun hem o sistem...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zengin.

28.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin 'in, İstanbul Milletvekili Engin Altay 'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, şimdi, Sayın Altay'ı dinledim, bir tuhaflık var.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Var.

Sataşma.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Doğrusu ben, evet tuhaflık, yaklaşımınıza gerçekten şu sebeple... Ben sözü çok evvel istedim yani oylamadan da çok evvel. Ben bu konuyu İYİ PARTİ'nin önerisini gördüğüm zaman Bakan Yardımcımızı aradım, kendileri beni aramadılar, ben aradım bir milletvekili olarak. Ben eminim ki İYİ PARTİ'den arkadaşlarımız arasaydı, Sayın Altay arasaydı Bakan Yardımcımızı... Ben kendi numaralarını hassaten paylaşacağım sizlerle. Çünkü ben görüyorum, Bakanlarımız Meclise geldikleri zaman, iktidar muhalefet, hatta bazılarına, arkadaşlarımıza, biz de gidiyoruz beraber, kimin neye ihtiyacı varsa hiçbir ayırım yapılmaksızın arkadaşlarımız fikirlerini anlatıyorlar, taleplerini iletiyorlar. Bu konuda çok haksız bir itham var.

Bir de şunu ifade etmek isterim: Siz “Yürütme ve yasama ayrılı.” derken birbirlerine selam vermeyen, birbirleriyle hiç alakası olmayan iki yapı gibi anlatıyorsunuz.

Mecliste telefonla konuşmak...

Bir on saniye rica edeceğim.

BAŞKAN – Buyurun, devam edin Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Edeceğim. Belki sükût daha manalıdır -o da bir konuşma türü-anlaşılacak için.

Velhasılıkelam, Sayın Başkanım, yasama ve yürütme birbirine selam vermeyen yapı değildir. Seçimi kazanan 1'inci parti AK PARTİ olduğuna göre, elbette ki yürütmeyi teşekkül eden yapı da AK PARTİ'li insanlar veyahut da bizim partimizin fikriyatını anlatan, onun doğrultusunda icraat yapan bakanlardan oluşmaktadır, hayat böyle zaten. Bu ayrılığın anlamının doğru anlaşılması gerektiği kanaatindeyim. O yüzden, Anayasa'nın anlamından, lafzından farklı bir yorum çıkararak bunu biraz da böyle -ne diyelim- küçümseyen bir üslupla anlatmayı, yanlış bir şey varmış gibi anlatmayı da çok haksız ve yersiz buluyorum.

Teşekkür ederim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay... Sonra size vereceğim Sayın Türkkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Grup Başkan Vekili benim biraz önce yerimden yaptığım konuşmayı tuhaf olarak nitelemek suretiyle; Anayasa'yı anlamadığımı, sistemi kavramadığımı nitelemek suretiyle şahsıma sataşmada bulunmuştur. Söz talep ediyorum ben.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Açtınız, vallahi iyi oldu, ben öyle söylemedim ama... Bunlar sizin ifadeleriniz.

BAŞKAN – Eğer talebiniz buysa karşılırim, yoksa yerinizden de uygun bulursanız vereyim söz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Biz de sizi kırmayalım o zaman.

BAŞKAN – Hayır yani eğer “Ben ikinci kere kürsüden konuşmak isterim.” dersiniz öyle de yaparım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sorun değil. Mesele sözün söylendiği yer değildir Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

29.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Tokat Milletvekili Özlem Zengin’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Hükümetin bilgi notlarını sadece AK PARTİ Grubuna göndermesinin ahlaki olmadığına ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi, ben konuşurken dedim ki yürütmenin başının Genel Başkan olması da AK PARTİ üyesi olması da bu Anayasa’ya, mevzuata uygun, bunda bir şey yok ama millete pazarladığımız bu sistem şimdi işleyen sistem değil.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Millete pazarlamak... Hayret bir şey ya!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ya, anlattığımız diyelim, siyasi pazarlamadır. Ya, Tayyip Erdoğan “Türkiye’yi pazarlayacağım.” dedi, bir şey olmadı da biz şimdi “Sistemi millete pazarladınız.” dedik diye buna niye itiraz ediyorsunuz, ben anlamadım yani. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Pazarlanmış falan değil, milletin onayından geçen Sayın Başkan. Milletin onayından geçmiş bir Anayasa’yı...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Onaydan geçmedi.” diyen var mı ya?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bu nedir yani? “Pazarlanmış...”

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ya, kim dedi? “Milletin onayından geçmedi.” diyen kim ya?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sizin fikirleriniz...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Millete anlattığımız, prezante ettiğiniz, millete prezante ettiğiniz sistem.

METİN YAVUZ (Aydın) – Bağırmayın, bağırmayın.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Siz, millete daha iyi pazarlayın, bu hâlinizi daha iyi anlatın, fikirlerinizi daha iyi anlatın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Neyse... Sözümlü kesmeyin, bir dakika... Süre bitti.

BAŞKAN – Sayın Zengin, lütfen...

Devam edin Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben şunu diyorum, buradan yürütmeye çağrıda bulunuyorum; Sayın Bakanlara ayrı ayrı, Sayın Erdoğan’a ayrı ayrı, Sayın Fuat Oktay’a ayrıca çağrıda bulunuyorum: Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemini takip ettiklerini biliyorum, grup önerilerinden haberdar olduklarını biliyorum. Birbirimize burada numara çekmeyelim.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Aa, lütfen... Asla öyle bir şey yok, öyle bir şey yok!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hükümetin servis notlarını, bilgi notlarını sadece ve sadece AK PARTİ Grubuna göndermesi ahlaki değildir. Bunu söyledim, bunda ısrarlıyım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Türkkan...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Söz vereceğim.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hayır, bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Türkkân'ın talebi var.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sıcağı sıcağına söyleyeyim.

BAŞKAN – Sayın Zengin, söz vereceğim, sırayla gidelim. Yani daha önce, çok önce istedi Sayın Türkkân Grup Başkan Vekili olarak.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Lütfen, olmaz böyle bir şey yani!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ya, bir şey yok! Siyasette numara çekilmez mi?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Yok, öyle yok!

BAŞKAN – Buyurun Sayın Türkkân.

30.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkân'ın, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ucube bir sistem olduğuna, iyileştirilmiş parlamenter sisteme bir an önce dönülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bu sistemde söz alırken de...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ya, Özlem Hanım, siyasette numara çekilir ya! Yapma ya!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Yok, ben çekmiyorum arkadaşım. Sen çek, ben çekmiyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Dün ne yaptın? On dakika top çevirdin burada, millet gelsin diye. O da numara çekmek işte.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Yemin ediyorum, vallahi yapmadım. Bakın, hayatta yemin etmem.

BAŞKAN – Buyurun, siz devam edin, mikrofon açık Sayın Türkkân.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Zengin...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Size itirazım yok, kusura bakmayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bu sistemde söz alırken de Hükümete olan yakınlığıyla bulunan AK PARTİ'nin bir önceliği var mıdır, onu öğrenmek istiyorum.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Yok öyle bir öncelik.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Peki.

Ben her iki Grup Başkan Vekilinin tartışmalarını dikkatle izliyorum, çıkardığım sonuç şu; Sayın Özlem Zengin ifade ediyor: “Ben Bakan Yardımcısını aradım, bilgi aldım.” diyor. Sayın Engin Altay da diyor ki: “O bilgiyi herkese vermeli.” Aslında bütün mesele ne, biliyor musunuz?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Aramış mı, ben soruyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Aramadan bilgi geliyor size, biz biliyoruz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bu sistemde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu bazen deve olmak istiyor, bazen kuş olmak istiyor ama deve kuşu bu. Yani bu iktidar böyle bir sistem getirdi ama bu elbise bu bedene uymadı arkadaş, bu ucube bir sistem; esas mesele burada.

Sayın Engin Altay da doğru, Sayın Özlem Zengin de doğru; yanlış olan sistem. Bu sistem böyle devam ettiği sürece bu tartışmalar hiç bitmeyecek. Bu elbise bu bedene uymadı. Gelin, hep beraber bir araya gelelim, bu elbiseyi Türk toplumunun kullanacağı hâle getirelim.

Tekrar, iyileştirilmiş parlamenter sisteme bir an önce dönmezseniz hem toplumda hem Genel Kurulda bu tartışmalar hiç bitmeyecek. Hem yürütmeyi rahatsız edecek hem yasamayı rahatsız edecek bu mesele.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Türkkân.

Buyurun Sayın Zengin.

31.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Bir devamlılık olması açısından, yoksa asla bir öncelik vesaire, böyle bir şey söz konusu değil.

Ben şu “numara çekmek” sözüne takıldım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Niye takıldın?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Takıldım, neden?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Siyasette numara çekilir.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ben çekmiyorum; bakın, ben çekmiyorum.

Sayın Altay, dünden itibaren, dün bir konuya dair söz almak için bastım, mevzuyla anlatacağım, uğultular var, konuşma uzuyor ve bunun bir numara çekmek olduğunu telakki ediyorsunuz. Ya, sizin için bir anlamı var mı bilmiyorum ama...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Genel Kurula milletvekilleri gelsin diye...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hayır, hayır; samimiyetle söylüyorum, yapsam onu da yaptığımı söylerim. Fakat ben siyaseti sahici bir şey olarak algılıyorum, yaşıyorum, bir hayat tarzı olarak görüyorum; o sebeple de bu “numara çekmek” ifadesini çok ama çok küçültücü buluyorum ve buna itiraz ediyorum. Ben sahici bir şey yaptım, zamanı kullanırken de öyle; burada arkadaşlarıma yazdığım şeyler var, orada da çok sahici şeyler yazıyorum. O sebeple, bunu ben kullanmamanızı rica ediyorum. Aramamış Sayın Altay, eğer arar da ulaşamazsa o zaman sorun var demektir. Arayıp lütfen bilgi alsın. Bana bilgi gelmedi, kendisi için bir önemi var mı bilmiyorum ama gerçek: Ben aradım ve bilgiyi aldım; tavsiye ederim, bir telefon.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Değerli milletvekilleri, şu an itibarıyla sisteme 60'ncı maddeden söz talebiyle girmiş 3 milletvekilimiz var, onlara söz vereceğim sırasıyla.

Şu andan itibaren sisteme girecek olan milletvekillerimize daha sonra söz vereceğim.

Sayın Özkan...

32.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, 29 Ocak Batı Trakya Türklerinin Toplumsal Dayanışma ve Millî Direniş Günü'ne ilişkin açıklaması

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün, 29 Ocak Batı Trakya Türklerinin Millî Direniş Günü'dür. Batı Trakya Türklerinin, soydaşlarımızın hak arama yolunu açan ve bu yolda ışık tutan şehit Doktor Sadık Ahmet'i ve bu mücadelede Hakk'ın rahmetine kavuşan tüm Batı Trakya Türklerini rahmetle anıyorum. Batı Trakya Türklerinin haklı davalarında her zaman yanlarındayız.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya...

33.- *Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Elâzığ ilinde meydana gelen depremde hayatını kaybeden 41 yurttaşa Allah'tan rahmet dilediğine, başta deprem olmak üzere ülkemizde sıkça görülen afetlere yönelik hazırlıkların önemine ilişkin açıklaması*

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle, Elâzığ'da meydana gelen ve çevre illerde hissedilen depremde hayatını kaybeden 41 yurttaşımıza Allah'tan rahmet, yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar dilerim.

Başta deprem olmak üzere ülkemizde sıkça görülen afetlere yönelik olarak afetlerin öncesinde ve sonrasında yapılacak doğru davranışlar, deprem kuşağındaki illerden gelen bedelli askerlik yapan kişilere ve hatta bütün uzun dönem askerlik yapanlara AFAD uzmanlığı eğitimi verilmesi, muhtemel depremlere gerekli hazırlıkların yapılmasına büyük katkı sağlayacaktır. Daha önce de komisyonlarda diğer arkadaşlarımızca da söylenen bu konuda özellikle Kuzey Anadolu ve Doğu Anadolu fay hatları, İstanbul, Marmara Bölgesi ve büyük şehirlerimizde afet öncesi yapılması gereken hazırlıklar, afet sonrası ilk anlar, ilk yardım ve temel bilgiler gibi hayati öneme sahip bu eğitimin Millî Savunma Bakanlığı tarafından planlanarak hayata geçirilmesi önemlidir.

Bu konudaki gerekli çalışmalar için uyarıyor, yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur...

34.- *Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, eğitim ve kültür seviyesinin bir toplumu aydınlığa, medeniyete taşıyan etmenlerin başında geldiğine ve halk kütüphanelerinin önemine, Hatay ilinin Defne, Arsuz, Payas ilçelerindeki halk kütüphanesi eksikliğinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bir toplumu aydınlığa, medeniyete taşıyan etmenlerin başında o toplumun eğitim ve kültür seviyesi gelmektedir. Toplumun eğitimi ve kültürel gelişimi noktasında da halk kütüphaneleri çok önemli bir yer tutmaktadır ancak bunca öneme rağmen, Hatay'ın Defne, Arsuz, Payas ilçelerinde hâlâ halk kütüphanesi bulunmamaktadır. Defne 150 bin nüfuslu bir ilçemiz, Arsuz 90 bin nüfuslu bir ilçemiz, Payas'ımızın nüfusu ise yaklaşık 35 bin. Bu büyüklükteki ilçelerimizde halk kütüphanesi olmaması Sanayi 4.0'ın, yapay zekânın konuşulduğu 21'inci yüzyılda Türkiye'ye yakışmamaktadır. Bilerek veya bilmeyerek Hatay halkına yaşatılan bu eksiklik iktidarın ayıbıdır. Bu ayıbın bir an önce sonlandırılmasını, bu ilçelerimizin acilen kütüphaneye kavuşturulmasını istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- *HDP Grubunun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve arkadaşları tarafından, vatandaşın toplanan deprem vergilerinin nereye harcandığının şeffaf bir şekilde kamuoyuyla paylaşılması amacıyla 29/1/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Ocak 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 29/01/2020 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

29 Ocak 2020 tarihinde Siirt Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş ve arkadaşları tarafından verilen (5121) sıra numaralı vatandaşın toplanan deprem vergilerinin nereye harcandığının şeffaf bir şekilde kamuoyuyla paylaşılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 29/01/2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu konuşacaktır.

Buyurun Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; daha bir ay olmadı, bu Mecliste bir konuşma yapmışım ve derhâl can kayıplarını önlemek için alınması gereken tedbirlerden bahsetmemiz gerektiğini, uzmanların olası bir depremde on binleri bulacak can kaybından söz ettiğini söylemişim. Yine hiçbir şey yapılmadı ve 41 insanımızı kaybettik. Elâzığ depremini 17 Ağustos 1999 Körfez depreminden yirmi yıl, 23 Ekim 2011 Van depreminden sekiz yıl sonra yaşadık fakat hâlen ne olası bir depreme ne de afete hazırız. Hazırlık için yeterli kaynak var mıydı? Vardı elbette, 1999 depreminden sonra depremin yarattığı hasarlar ve alınacak tedbirler için getirilen özel iletişim vergisinden bugüne dek toplam 67,5 milyarı aşkın gelir elde edilmişti. Bu vergi ilk yıllarda prefabrik ve kalıcı konutlara, kira ve barınma yardımı ile zarar gören altyapıya harcanmıştı fakat AKP Hükümeti döneminde kalıcı hâle getirilen bu verginin yıllardır nereye harcandığı bilinmiyordu. Ta ki dönemin Maliye Bakanı Mehmet Şimşek sağlık, eğitim ve duble yol için harcandığını söyleyene kadar. Bir de alay eder gibi “Bir aylık maaşımı depremedelere bağışlayacağım.” lafzına muhatap olmuştuk hatırlarsanız. Sonra, yılların deprem vergisinin aslında deprem vergisi bile olmadığı iddia edildi. AKP Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik başından beri deprem tedbirleri için toplanan vergi için “İletişim vergisidir.” deyip çıktı işin içinden. Haberleşmenin zaten en pahalı olduğu ülkelerden biriyiz arkadaşlar ama üstüne bir vergi daha toplanıyormuş. Bugün, Elâzığ depreminde yakınlarını kaybedenlerin yüzüne de aynı rahatlıkla “Elâzığ’da deprem için tedbir almadık, onun yerine duble yol yaptık, bu para da iletişim vergisi için harcandı.” diyebilecek misiniz?

Bu toplanan paralar da yetmedi değerli arkadaşlar. Çok önemli bir şeye dikkatinizi çekmek istiyorum. BAŞKENTGAZ tarafından Türk Kızılayının hesaplarına aktarılan 8 milyon dolarlık bağışın Ensar Vakfına aktarıldığı ortaya çıktı. İşte belgesi burada, bu anlaşma aralarında yapıldı. Evet, Kızılaya yapılan 8 milyon dolarlık bağış Ensar Vakfına aktarılıyor. 29/12/2017 tarihli belgede dönemin BAŞKENTGAZ Genel Müdür Vekili Asım Yüksel ve BAŞKENTGAZ Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Torun imzası var. Başkent Elektrik de bu bağışı cebinden yapmıyor, hepsini vergiden düşüyor. Yani aslında hepimizin vergisi yandaş vakıflara aktarılıyor. O yüzden Kızılayın deprem sonrası yurttaşlardan para istemesine şaşmamalıyız.

Değerli arkadaşlar, peki, deprem sonrası onca yeni bina yapıldı, neden hâlen depremde binalar yerle bir oluyor? Kentsel dönüşüme dayanıksız binalardan başlanmıyor da ondan. Bugün “kentsel dönüşüm” adı altında İstanbul’un her yeri şantiye durumunda, deprem bahanesiyle bu inşaatlar meşrulaştırılmaya çalışılıyor fakat dönüşüm, deprem değil, rant odaklı. 2 milyon ruhsatsız ve iskânsız bina var ve kentlerin rant değeri yüksek bölgelerinden başlatılıyor projeler. Mevcut yapı stokunun büyük bir kısmı onarıp güçlendirilebilecekken “yık-yap” anlayışıyla yalnızca kâr hedefleniyor. Yapı denetim hizmeti ise hiçbir şekilde işlemiyor. Binayı yapan müteahhitlerin kendi anlaştığı firmalar yapıyı denetliyor. Bu denetimi yapacak kişilerde diploma dışında hiçbir yeterlilik aranmıyor. Denetim olmayınca da -istisnalar hariç-

eğitimsiz, bilgisiz ve ehliyetsiz usta ve kalfalarla “yapsatçı” tabir edilen ve hiçbir nitelik aranmayan girişimcilerin insafıyla bina yapılıyor. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin ve akademisyenlerin yıllardır üzerinde durduğu gibi, tüm mevcut binaların önce envanteri çıkarılmalı ve “yık-yap” anlayışı yerine, güçlendirilebilecek binaların bir an önce güçlendirme çalışmaları yapılmalıdır. Deprem toplanma alanları rantı değil, bilimi ve tekniği temel alan projeler ve deprem bilinci bugün üzerinde durmamız gereken en önemli konular.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bağlayın sözlerinizi Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) - Yani Türkiye'nin Kanal İstanbul'a değil, gerçekten deprem için önlemlere ihtiyacı var. Tabii, bu son depremde bir başka noktayla da karşılaştık; sadece depremle ilgili aslında alınan önlemlerin yetersizliği ve felaketi değil, gazeteciliğin de felaketini gördük maalesef. Ben, size bir örnek vermek istiyorum: Los Angeles Times gazetesi elektriklerin, internetin kesik olduğu bir anda bile, daha önce hazırlanmış program sayesinde, bir tek tuşa bastığında deprem haberini toparlayıp yayımlayabilecek robot gazetecilerden yararlanıyor. Bizde ise “Mutlu musunuz? Mutlusunuz değil mi? Çadırınız var, çayınız var.” diyen yandaş gazeteciler maalesef anında robot bir gazeteci olarak refleks veriyorlar ve cevap veriyorlar. Bu, Türkiye için yazıktır.

Bir önerim de Japonya'ya gidelim ve 8 büyüklüğündeki depremlerde niye can kaybı olmuyor bir araştıralım derim.

Sağlıkla kalın. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kerestecioğlu.

Öneri üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına Adana Milletvekili İsmail Koncuk konuşacaktır.

Buyurun Sayın Koncuk. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Elâzığ depreminde hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza Yüce Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılarımıza acil şifa diliyorum. Tabii, yaralı olmayan vatandaşlarımıza, depremin psikolojik ağırlığını yaşayan bütün vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi ifade etmek istiyorum. 1998 Adana depremini bizzat yaşamış, bunun maddi, manevi ağırlığını yaşamış bir insan olarak... Depremde yarananmasanız bile, hayat kaybı olmasa bile gerçekten vatandaşlarımız büyük ızdırıp yaşıyorlar; evlerinden uzakta, dışarıda, o kötü hava şartlarında yaşamak zorunda kalıyorlar. Deprem gerçekten çok büyük bir felaket. Dolayısıyla, Türkiye Cumhuriyeti devletinin, devletimizin bu felakete hazırlıklı olması gerekir. Tabii, bu, siyasi saiklerle yapacağımız bir değerlendirme değil ama Türkiye'nin, yüzde 90 itibarıyla her bölgemizin “deprem bölgesi” olarak kabul edildiğini düşündüğümüz zaman, deprem Türkiye'nin öncelikli meselesidir ve bu meseleyi ele alması gereken kurum iktidardır. Tabii, bunları söylemek “provokatörlük yapmak” olarak falan değerlendiriliyor ama sormayalım mı şimdi, “deprem vergisi” adı altında toplanan vergiyle -ki miktarı 67,5 milyar TL'yi buldu- deprem adına hangi çalışmayı yaptınız? Dün bir gazetede Kahramanmaraş Türkoğlu Belediye Başkanının -ki AK PARTİ'lidir- röportajını okudum: “Üç yıl önce fay hattı üzerindeki evlerin taşınmasıyla ilgili bir raporu Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderdik, üç yıldır cevap yok.” diyor, ki bu AK PARTİ'li belediye başkanı; “Üç yıldır Çevre ve Şehircilik Bakanlığından cevap gelmedi.” diyor. Yani, deprem olmasını beklemeden tedbir almak lazım, devlet yönetmek budur, devlet yönetmek planlı hareket etmektir; böyle, el yordamıyla, kafamıza o gün gelen bir projeyi hayata geçirmek için bütün imkânlarımızı seferber etmek falan devlet

yönetmek değildir. Devlet yönetmek Türkiye’de bir deprem gerçeğini görüp bunun tedbirini asgariden alabilmektir. “Asgariden” diyorum çünkü asgariden bir tedbirin olmadığını görüyoruz. Uzmanları seyredivoruz, dinliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın Sayın Koncuk.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – “Bu evler yapılırken deprem şartnamesine uygun davranılıydı Elâzığ depreminde hiçbir ev yıkılmazdı.” diyor uzmanlar. Sormayalım mı? Peki, kim deprem şartnamesine uygun olmayan evlerin yapılmasına müsaade etti? Hesabını kim soracak; bunca canın, bunca yaralının, bunca ızdırabın hesabını kim soracak? Sormayalım mı? Dolayısıyla iktidarın Türkiye’nin deprem tehditleri altında bir ülke olduğunu göremek tedbirleri alması gerekir. Bütün imkânlarımızı, bakın bütün imkânlarımızı depreme uygun yerleşim alanları yapmak adına kullanmamız lazım. Yarın Manisa’da olabilir, Sındırgı’nın adı geçiyor, Kahramanmaraş’ın adı geçiyor. Yani yarın olduktan sonra ah vah etmenin bir âlemi yok, “devlet yanınızda” demenin âlemi yok. Devlet şunu demeli... “Devlet deprem olmadan önce vatandaşın yanında.” diyebilmeliyiz. “Bunu diyebilen, devlet yönetmede beceriklidir.” deriz biz de ama maalesef hiçbir tedbirin olmadığını üzülerək görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Sayın Başkanım, bir cümle daha...

BAŞKAN – Buyurun bağlayın lütfen.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Hiçbir tedbir olmadığını görüyoruz. Devletin birinci görevi hayatı korumaktır, hayatı. Eğer devlet hayatı korumaktan uzak bir tavır içerisindeyse o, anladığımız anlamda kâmil devlet değildir, bizi temsil eden bir devlet değildir. Onun için, ben Elâzığ depreminin -elbette üzücü, sarsıcı bir olay, bir felaket- ders olmasını... 17 bin vatandaşımızın ölümü ders olmadı ama belki Elâzığ depremi bir ders olur, inşallah ders olur ve tedbir alınır diyorum.

Dün Adana’dan Belediye Evleri Mahallesi’nden bir vatandaş aradı, diyor ki: “1998 depreminde benim evim orta hasarlıydı. Allah muhafaza bir deprem daha olsa benim evim dayanır mı dayanmaz mı Sayın Vekilim?” Şimdi ben ne cevap vereceğim bu vatandaşa? Bu, devletin görevidir. Dolayısıyla geçmişte deprem yaşamış bütün şehirlerimizdeki orta hasarlı, hasarlı, az hasarlı evlerimizin yeniden değerlendirilmesi gerekir. Hükümetin bu konuda mutlaka ciddi bir planlama yapmasını bekliyoruz.

Saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Koncuk.

Şimdi de Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır konuşacaktır.

Buyurun Sayın Sındır. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

CHP GRUBU ADINA KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, öncelikle geçtiğimiz günlerde yaşadığımız ve hâlen yaşamakta olduğumuz, Elâzığ ve Malatya bölgelerinde özellikle, bölge illerinde hissedilen 6,8 büyüklüğündeki deprem ve arkasından gelen süreç esnasında hayatını kaybetmiş olan yurttaşlarımıza Allah’tan rahmet dilerim, milletimizin başı sağ olsun; yaralanmış olan kardeşlerimize, yurttaşlarımıza acil şifalar diliyorum.

Neredeyse tamamen bir deprem coğrafyası olan Anadolu’muz ve Trakya’mız, ülkemizin dört bir yanında aslında depreme dair, öncesinde, deprem esnasında ve sonrasında alınması gereken birçok tedbir, önlem var ve devleti yönetenler de bunun asli sorumluluğunu üstlenmiş durumdalar.

Değerli arkadaşlar, “Acaba bu önlemler alınmış mıdır?” diye sormak ve “Bununla ilgili kaynaklar nereye harcandı?” demek sadece bu yasama organında biz, siz değerli milletvekillerinin değil, aynı zamanda muhalefetin tüm unsurlarının ve bütün milletin, bütün yurttaşlarımızın bir hakkıdır, görevden öte bir haktır. Bunu kabul etmemek, bunu reddetmek de anlaşılır değil.

Değerli arkadaşlar, “Deprem değil bina öldürür.” diyerek sorumluluğu üzerinden atmaya çalışmak, aslında başta yürütmenin bir kaçamağıdır, başka bir şey değil. Binayla ilgili düzenlemeleri yapan yasamanın dışında, onu denetlemesi gereken, onun izinlerini, ruhsatlarını veren kamunun bu sorumluluğunu da üzerine alması ve değerlendirmesi gerekir.

Bakın, aslında çıkış amacı Marmara Bölgesi ve civarında meydana gelen depremin yol açtığı ekonomik kayıpları gidermek olan özel iletişim vergisi, sonrasında süresi 2003’e uzatılmış, 2004’ten sonra da artık süreklilik arz eden bir hâl almış ve bugüne kadar gelmiş ve toplanan 67 milyarın üzerinde bir kaynağın nereye harcandığını sormak bizlerin görevi. Bunun hesabını vermek yürütmenin görevi. Bugün yürütmenin başı Sayın Cumhurbaşkanı ise onun temel görevlerinden bir tanesi geçmişten bugüne bunu nereye harcandığını ifade etmektedir. Yoksa bunu soranlara “Yalan söylüyor, o hep yalancıdır.” Sayın Genel Başkanımızın adını da ifade ederek “Hep yalan söyler zaten.” diyerek, sorumluluktan kaçarak konuyu başka bir mecraya saptırmak aslında kabul edilebilir bir şey değil.

Marmara depreminden ders aldık mı? Bakın, Sayın Çevre ve Şehircilik Bakanı... Sadece bu 67 milyar deprem vergisinden alınan gelir değil, imar barışı yapıldı değil mi değerli arkadaşlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın lütfen Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – Sayın Bakan Kurum’un ifadesidir bu, açıklamasıdır, bu ülkede 3 milyon 599 bin 867 adet yapı kayıt belgesi düzenlenmiş yani ruhsatsız yani kaçak yani depreme dayanıklılığı belli olmayan, dayanaksız olduğu da resmen yasal olarak kabul edilmesi gereken yapılara kayıt belgesi düzenlenmiş “imar barışı” adı altında, 24 Haziran seçimlerinden bir ay önce, Meclis tatile girmeden ve karşılığında da 23 milyar 523 milyon lira para toplanmış.

Şimdi, bir yanda 67 milyar depremden toplanan vergi, diğer yanda imar barışıyla toplanan bu bedeller... O imar barışıyla ilgili konulara önümüzdeki kanunla ilgili bir madde üzerinde değineceğim ama bunun, bu paraların nereye harcandığını sormak hepimizin asli görevidir diyorum.

Tabii ki bu konuda sayısız sözlü ve yazılı önerge, araştırma önermeleri verildiğini, bunların da yanıtız kaldığını, bunların da hesabının verilmediğini özellikle belirtmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – Son cümlem, toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – Vatandaşımız üzerine düşen görevi yapıyor, vergisini düzenli olarak veriyor ve bu görev karşılığında yasamanın yaptığı kanunları uygulamakla mükellef olan yürütme de onun verdiği o her bir kuruluş verginin hesabını vermesi gerekir. Verilemeyecek bir hesap varsa onu bilemeyiz ama hesabını soruyoruz değerli arkadaşlar. Bu, HDP grup önerisinin de bu anlamda değerlendirilmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Sındır.

Şimdi de Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Yalova Milletvekili Meliha Akyol konuşacaktır.

Buyurun Sayın Akyol. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA MELİHA AKYOL (Yalova) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz günlerde yaşadığımız Elâzığ depreminde yaşamını yitiren vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara -Elâzığ ve Malatyalı hemşehrilerimize- acil şifalar diliyorum.

Yalova'da 1999 depremini bizzat yaşayan kardeşiniz olarak, o günlerdeki hükümetin ve hükümetin başının üç gün kendi bakanlarıyla bile iletişim kurmakta zorlandığı bir ortama şahit olmuşuk, bunu yaşadık. Şimdiyle mukayese edecek olursak, Van depreminde, her zaman olduğu gibi, Cumhurbaşkanımız ilk andan itibaren oradaydı. Hükümetimiz Van'da 26.500 konutu sadece bir yıl içerisinde yaptı. Depremden etkilenen konutlarını kaybeden hiç kimseyi evsiz bırakmadık. Hemşehrilerimizi anında geçici barınma merkezlerimize aldık, bir yıl içerisinde hepsinin binasını teslim ettik. Şimdi gidip bakın, Edremit, Erciş'te Türkiye'nin -altyapısıyla üstyapısıyla- en harika binalarını görürsünüz. Bunlar, takdir edersiniz ki kendiliğinden olan durumlar değil. 53 tane okul yaptık. 47 kilometre mesafeden elli yıllık ihtiyacı karşılayacak içme suyunu getirdik. Camileri, sosyal donatıları, parklarıyla harika oluşumları hemşehrilerimize sunduk. Okullarımızın yüzde 92'sini... Aynı şekilde sağlık yatırımlarımız, hastanelerimiz, yollarımız, viyadüklerimiz... Bu yollar sadece araçların rahat gidebileceği manada bir yol olmamakla birlikte, aynı zamanda, herhangi bir afet anında bir yerden başka yere ulaşımı rahatlıkla sağlayacak şekilde yapıldı. Baktığınızda, hepsi Türkiye'yi afete hazır hâle getirecek yatırımlar. Sadece AFAD'ın kendi bünyesinde, Türkiye genelinde, depreme yönelik 49 bin konutu var ve acil yardımları da ayrı. Çok ciddi miktarda kentsel dönüşüm çalışmalarımız var. Öncesinde en ufak bir şey olduğunda herkesin açığta kaldığı bir ortamdı, Bizim şimdi 25 tane lojistik merkezimiz var. Öyle sıradan bir binanın içerisine çadırlar vesaire doldurulmuş bir merkez değil bunlar. Son derece ileri teknolojiyle hazırlanmış -yani sıfırncı dakika diye ifade ediyoruz ya- sıfırncı dakikada harekete geçecek, herhangi bir lojistik merkezimizden herhangi bir afetle ilgili, her türlü malzemenin taşıma ve nakliyesi içerisinde olmak üzere, anında harekete geçecek noktalar bunlar. Şu anda bile hayal edilemeyecek şeyleri biz on yıl içerisinde gerçekleştirdik. 53 tane cep depo yaptık; oradan gelene kadar anında ihtiyaçları, şehirlerdeki ihtiyaçları karşılamak için.

Son olarak, bugünün rakamlarıyla 1 trilyon 215 milyar liralık yatırımdan bahsediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akyol, tamamlayın.

MELİHA AKYOL (Devamla) – Görüldüğü gibi, arkadaşlar, şeffaf bir ortamda, milletimizin mali yine milletimize en kaliteli bir şekilde ve en etkili şekilde harcanarak müreffeh bir yaşam için mücadele etmekteyiz.

Ayrıca, HDP Grubundaki hatibin az önce söylediği gibi yapı denetim firmaları müteahhitle anlaşma içerisinde değil, biraz daha iyi takip edelim. Artık ortak bir havuzda, müteahhit ile yapı denetim firmalarının ilişkisi kesildi, âdeta bir kontör gibi, hiç kimse bilmiyor hangi firmanın nereye düştüğünü. 2007'de ve 2018 yılında Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın çok ağırlaştırdığı teknik müeyyidelerle daha iyi bir ortam da oldu.

99 depreminde, 3'üncü gün ve Yalova'nın bakamı olmasına rağmen -şimdi ismini vermiyorum; inanmamış gece, yine yatıp uyumuş "Yalova'da yoktur öyle bir şey." demiş- herkes kendi imkânlarıyla, hanımlar kolundaki bilezikleri bozdurarak barakalar yapmışlardı ve iki yıl hayalet şehir gibiydi.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Allah Allah! Bunları da mı duyacağız?

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Kaç yaşındaydınız?

MELİHA AKYOL (Devamla) – Var ya o Yahudilerin sürgün edildiği şehir, öyleydi Yalova. Onun için, şimdi nereden nereye geldik...

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akyol.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

ŞENOL SUNAT (Ankara) - Ayıp, ayıp! Kaç yaşındaydın?

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) - Yaşınız kaçtı acaba 99 depreminde?

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Çok doğru bir ölçü vermediniz. O dönemin Hükûmetine laf atmanız çok doğru değil, çok şık değil. Acılı günde bunu yapmanız çok şık değil.

MELİHA AKYOL (Yalova) – Gerçekleri söylüyorum.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Her şey rant olduğu için... Siyasete alet etmeyin depremi.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, devletin yaşanan felaketlerde vatandaşın sıkıntılarını, problemlerini çözme konusunda gereken hassasiyeti göstermesi ve eksiklikler varsa da konuşulması gerektiğine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, tabii, şimdi, burada çok ciddi bir felaket söz konusu oldu; hepimiz çok üzüldük. Milliyetçi Hareket Partisi olarak da devletimizin sonuna kadar yanında olduğumuzu ve halkımızla, Elâzıglı, Malatyalı vatandaşlarımızla beraber olduğumuzu ifade ettik. Bizler, bu hangi dönem olursa olsun, devletin, bir süreklilik içerisinde, her zaman bu meselelerde, bu felaketlerde vatandaşın sıkıntılarını, problemlerini çözmekle ilgili olarak gereken hassasiyeti göstermesi gerektiğini, varsa eksiklikler bunların her dönem konuşulabileceğini ifade ettik.

Tabii, 99 depremi tarihte iyi irdelenmesi gereken bir deprem. Biliyorsunuz bu, Gölcük, Arifiye depremi olarak iki depremin ardı ardına geldiği ve “asrın felaketi” olarak dile getirilen bir depremdi. Burada 18 bin vatandaşımızın hayatını kaybettiği ve 400 bine yakın yapının hasar gördüğü ve kullanılamaz hâle geldiği, şehirlerin -ben Sakarya Milletvekili ve o depremi de yaşamış bir kardeşiniz olarak ifade ediyorum- yüzde 95 civarında -özellikle Sakarya'nın, Adapazarı'nın- altyapısının kullanılamaz hâle geldiği, vilayetlerin bütün imkânlarıyla tarumar olduğu bir depremdi ve pek tabiidir ki mücadelesi açısından çok daha meşakkatli olan bir depremdi. Devletimiz o günün şartları itibarıyla elinden geleni çok yüksek bir hassasiyetle gerçekleştirmiştir. Bizler kırk beş gün içerisinde, kış şartları ulaşmadan, kış şartları gelmeden geçici konutlarımıza yerleşmiş, bir yıl içerisinde de kalıcı konutlarımızı teslim almış bulunmaktayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin Sayın Bülbül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Dolayısıyla, orada sağlık, bayındırlık ve güvenlik, diğer bütün ihtiyaçlarla alakalı olarak, son derece hassas bir şekilde, o dönemin şartlarında bir mücadele gerçekleşmiş olduğunu ve depremin yaralarının sarılması için çok büyük bir çaba sarf edildiğini burada dile getirmek istiyorum. Bir depremle alakalı olarak müdahalenin başarısını ifade ederken başka bir dönemin mukayesesi noktasında çok daha dikkatli olunması gerektiği kanaatindeyiz. Bu noktada hassasiyet gösterilirse bizler de ayrıca memnun oluruz diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bülbül.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan...

Sayın Kerestecioğlu, buyurun.

36.- *Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, yapı denetim hizmetleriyle ilgili kapsamlı bir önerge hazırladıklarına ve deprem vergisinin deprem için kullanılması gerektiğine ilişkin açıklaması*

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, ben öncelikle yapı denetim hizmetiyle ilgili bir iki şey söylemek istiyorum. Bununla ilgili de zaten yakında kapsamlı olarak bir önerge getireceğiz. Ama özellikle mimar mühendis odalarının bu konudaki açıklamaları, hakikaten bunun kamusal bir sorumluluk anlayışı üzerinde yükselmesi gerektiği, ancak şu anda ticari bir anlayışla yürütüldüğü şeklinde. Bu yüzden diyorlar ki: “İlgili bakanlık tarafından yetkilendirilmiş ve kamu adına bağımsız denetim yapan meslek mensupları eliyle yürütülmesi gerekir yapı denetiminin, ticari şirketler eliyle değil.”

Bunun dışında, şöyle bir refleks oluyor her zaman gerçekten: “Biz ne kadar iyi yapıyoruz, biz ne kadar iyi yapıyoruz.” Böyle bir şey yok arkadaşlar, her yer sallanıyor günlerdir, aylardır baktığımızda ve buna ilişkin, Bakanlık anca soruşturma açıyor kalkıp da “Deprem vergileri ne oldu?” diyenlere. Ya da “Bununla ilgili bizim sorumluluğumuz şudur, biz bununla ilgili şunları şunları aslında yerine getirmeliydik, eksiklerimiz var.” diyen hiçbir siyasi otoriteye rastlamadık biz bugüne kadar. Böyle siyaset yapılmaz ki. O yüzden diyorum, gidelim Japonya'ya bir soralım bakalım “8 büyüklüğünde deprem oluyor niye bu insanların burnu kanamıyor?” diye. Başka bir sorumlulukla hareket ediyorlar demek ki. O nedenle, artık şu reflekslerden kurtulmak gerekiyor yani: “Bizim iktidarımız, biz iyi yaparız. Bizim partimiz en iyisini yapar, en doğrusunu söyler.” Böyle bir şey yok. Herkesin eksikleri var ve bu ülkede görüyoruz bu eksikleri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Tamamlıyorum.

En başta da sorduğumuz sorular: Kızılay niye kalkıp kendisine bağışlanan bu parayı, bir şirketin başısladığı parayı gidiyor Ensar Vakfı hesaplarına aktarıp yurt yaptırılmasına veriyor, sonra vatandaşın para istiyor? Niye bunlara “İletişim vergisiydi bu.” diyorsunuz? Niye “duble yol” diyorsunuz, “Bunun içindi.” diyorsunuz?

Yani deprem vergisi hepimizin ödediği vergiler ve deprem için harcanmalı, bunun altyapısı için harcanmalı bu vergiler. İnsanlar bunun için bu vergileri ödüyorlar ve biz artık kandırılmak istemiyoruz ve üstelik de hadsiz bir şekilde her şeye soruşturma açılması da hakikaten tam anlamıyla bir otoriter rejimi ifade ediyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kerestecioğlu.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- *HDP Grubunun, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve arkadaşları tarafından, vatandaşın toplanan deprem vergilerinin nereye harcandığının şeffaf bir şekilde kamuoyuyla paylaşılması amacıyla 29/1/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Ocak 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- *CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündemi'nin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler"* kısmında yer alan çiftçilerin girdi maliyetlerinde yaşanan artışlardan kaynaklanan sorunlara çözüm önerileri getirilmesi amacıyla verilmiş olan (10/2406) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Ocak 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

29/1/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 29/1/2020 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Altay

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündemi'nin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, çiftçilerin girdi maliyetlerinde yaşanan artışlardan kaynaklanan sorunlara çözüm önerileri getirilmesi amacıyla verilmiş olan (10/2406) esas numaralı Meclis araştırması önergesinin görüşülmesinin, Genel Kurulun 29/1/2020 Çarşamba günlü (bugün) birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun konuşacaktır.

Buyurun Sayın Aygun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

CHP GRUBU ADINA İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkanım, önce bir tezgâhı açalım, süreyi başlatmayın.

Bunlar konunun daha iyi anlaşılması için, çiftçilerimizin girdilerini oluşturan maddelerimiz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Pazarcılığa mı başladın, hayırdır?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çiftçiyi borç batağına götüren ve üretimden çekilmesine sebep olan gelişmelerin tüm boyutlarıyla incelenerek çözüm yollarının ortaya konulması için verdiğimiz araştırma önergemiz için söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve ekranlarının başında bizleri izleyen saygıdeğer yurttaşlarımızı sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin karnını doyuran çiftçimiz bugün artık kendi karnını doyuramaz hâle gelmiştir. Peki, bu nasıl olmuştur? Borçlar yıllar boyu katlana katlana artmış ve sonunda çiftçiyi bitirmiştir. Bugünlerde çiftçimiz üretiyor, bankalar biçiyor değerli milletvekilleri. Çiftçilerimiz 2017 yılına göre gübre fiyatında yüzde 100, mazot fiyatında yüzde 40, ilaçta yüzde 100'ü aşan, yemde ise yüzde 50, sulama suyu ve elektrikte de yüzde 126'yı aşan zamlarla karşı karşıya kalmıştır. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu verilerine göre 2019 yılının ilk dokuz ayına baktığımızda tarımda kullanılan kredi miktarı 115 milyar 193 milyon lira. 2004 yılına göre çiftçinin nakit borçları -evet, değerli milletvekilleri, çok önemli- yüzde 1.928 artmış, gayrinakdi borçları ise yüzde 1.519 artmış. Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı

çiftçi başına 2018 yılında 48.548 lira borç varken 2019 yılının sonuna doğru bu rakam 49 bin liraya ulaşmıştır. 2019'da takipteki krediler bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 48 artarak 5 milyar 196 milyon 339 bin lira olmuştur değerli milletvekilleri.

Şimdi sorarım size: Bu borç yükünün altından nasıl kalkılır? Karnımızı doyuran çiftçilerimizi hepimiz rahatlatmak zorundayız. Çiftçimizi, Atatürk'ün döneminde olduğu gibi köylüyü milletin efendisi yapmak zorundayız. Oysa Türkiye'de çiftçiye gırtlığına kadar sikan uygulamalarla baş başayız.

Sayın Başkan, değerli vekiller; bakın, tarım nasıl bitirildi size madde madde anlatayım:

1) Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı 2 milyon 264 bin 90 çiftçimiz var, Tarım Kredi Kooperatiflerinin ise 830.188 ortağı bulunmaktadır. Bu demektir ki çiftçilerimiz Tarım Krediyeye yaklaşmıyor çünkü faiz yüksek arkadaşlar. Çiftçiye ucuz ve kaliteli girdi sağlayamayan Tarım Kredi Kooperatifleri âdeta holding olmuş, süpermarket hâline getirilmiştir. Yine, bakınız, Tarım Kredi Kooperatiflerinin gübre üreten ortağı var; GÜBRETAS. GÜBRETAS'tan başka gübre satmıyor bunlar ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin GÜBRETAS'ın "20-20" taban gübresine baktığınızda 1.850 lira arkadaşlar. Özel sektöre gidiyorsunuz, 1.490 lira; insaf, insaf. Yine, bakın, üre gübresi 1.880 lira, 1.950 lira Tarım Kredilerde, özel sektörde 1.700-1.750 lira bandında.

Yine, 2018 ve 2019 yıllarında özel bankalardan yüzde 40'lara varan ve çiftçinin kooperatifi olan Tarım Kredi Kooperatiflerinden kaynak kullanım katkı payıyla beraber yüzde 32,5'a varan faizlerle ve Ziraat Bankasından da yüzde 8 olan oranı yüzde 16'ya çıkartarak yüksek faizle çiftçiye bitirdik arkadaşlar. 3'üncü maddeye baktığınızda Ziraat Bankası çiftçilere kredi veriyor. Evet, yarısını da götürüyor çiftçi karta yüklüyor, yarısını nakit olarak veriyor ve diyor ki: "Çiftçi karttan ihtiyacımı gider." Ama çiftçiye nakit lazım çünkü dışarıdan daha ucuz fiyat alıyor ama bakınız, yine, ipotek olayına baktığınızda Ziraat Bankası diyor ki: "Memur kefil olacak, evin şehirde olacak." Tarla ipotegi olarak 2-3 kat ipotek istiyorsunuz. Bu şekilde çiftçiye özel bankaların, tefecinin kucağına bırakıyoruz.

Değerli milletvekilleri, geçen yıl kanun yaptık, çıkardık; yüzde 15'lik bir indirimle ama takipte olmayan kredilere bunu kullandırmadığımız için, çiftçiler o yapılandırmaya giremediler.

Yine, bakınız, çiftçilerin başlıca sıkıntılarını 3 başlıkta toplayabiliriz: Borçlar, tarımsal krediler ve desteklemeler arkadaşlar. Bakın, biz ne öneriyoruz? Çok basit, sihirli formül şu: Sadece çiftçinin girdi maliyetlerini aşağı çekip Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesini uygulasak sorunu çözeceğiz. Önerimiz şöyle: Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesine göre gayrisafi millî hasılanın en az yüzde 1'ini çiftçiye tarımsal destek olarak verecektik. Bu parayı bugüne kadar hiç vermediniz, binde 40'lara kadar düşürdünüz ve çiftçiye 2007'den beri tam tamına 177 milyar lira borcunuz var değerli arkadaşlar. Gelin, bu 177 milyarı çiftçinin borçları olan 115 milyarı yapılandırmaya kullanalım. Yani -heba etmiyorsunuz çiftçinin hak etmiş olduğunu çiftçinin borçlarına kullanalım diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın sözlerinizi lütfen Sayın Aygun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) – İkinci madde olarak, tarımsal girdi yükünün hafifletilmesi için tarımsal sulama grubuna indirimli tarifeden elektrik verilmelidir. Mazot... Hani "Yarısı sizden, yarısı bizden." diyen Başbakanımız vardı; ne yarısı, üçte 1'ini vermiyorsunuz. Yine, ilaç, gübre, tohum ve yem; bunları gelin sübvanseli olarak çiftçiye verelim, destekleyelim diyorum arkadaşlar.

Üçüncü madde olarak da tarımsal kredide bölgesel farklılıklara ve ürün çeşitlerine göre bir modele geçmemiz gerekiyor. Tarımsal sigortada Çiftçi Kayıt Sistemi diye tutturmuşsunuz. “Ya, Bakanlığın elinde TÜKAS dediğimiz bütün kayıtlar var, gelin TÜKAS’tan bu işlemi yapalım.” diyoruz, “Olmaz, ÇKS’ye göre...” diyorsunuz, yani siz sadece kulağı hep böyle tutmak istiyorsunuz. Gelin, çiftçi için sigorta sistemini Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi’nden yapalım.

Yine, bakınız, mevsimsel don ve sel başta olmak üzere tüm afetlerde ürünleri korumaya alacak bir sigorta sistemi getirelim. Geçen hafta Artvin’den üreticiler buradaydılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın lütfen Sayın Aygun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) – Sayın Başkanım bitiyor, toparlıyorum.

Türkiye’nin en önemli ürünlerinden olan, Karadeniz Bölgemizde yetişen çay için -ya, ÇAYKUR kayıtlarında kimin ne kadar çay arazisi olduğu belli- gelin, ÇAYKUR’daki arazi tapularından çiftçinin mevsimsel dona karşı sigortasını yapın. Bu kadar zor mu?

Evet, geçtiğimiz hafta Türkiye’nin her yerinden ziraat odaları başkanları ve yönetim kurulları ziyaret ettiler. Biz defaaten muhalefet vekili olarak gelip söylüyoruz, anlatıyoruz ama bizi anlamıyorsunuz. Gazi Meclise gelen ziraat odası başkanları sizleri de bizleri de gezdiler, çiftçilerin sıkıntılarını anlattılar. Arkadaşlar, bıçak kemiğe dayanmamış, kemiği kesmeye başlamıştır.

Bakınız, AK PARTİ Konya Milletvekili Orhan Erdem diyor ki: “Çiftçimiz beş yıldan beri geriye gidiyor.” Yine, Aydın Milletvekili Tarım Komisyonu üyesi “Tarım Bakanlığında ithalat lobisi var, önüne geçemiyoruz.” diyor. Bunu biz söylemiyoruz, artık siz söylüyorsunuz, siz! (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Sonuç olarak, çiftçimizin tüm girdi maliyetlerini indirecek çözüm yollarını kapsamlı bir şekilde araştırarak üretimde devamlılığı sağlayacak önlemler almazsak sürdürülebilir bir ülke olamayız diyorum. Sürdürülebilir Türkiye, sürdürülebilir tarımla mümkündür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) – Gelin, bu uyarılarımızla gözünüzü açın, iğneyi lütfen artık arkadaşlar batırın diyorum, batırın; çiftçimiz batıyor, ülke gidiyor.

Gelin hep beraber çiftçimize sahip çıkalım diyor, tekrar teşekkürlerimi sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Aygun.

ORHAN ERDEM (Konya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Böyle bir söz talebi usulü yok, yerinizden sisteme girin.

ORHAN ERDEM (Konya) – Orhan Erdem olarak...

BAŞKAN – Hatırlatayım değerli milletvekilleri, Mecliste söz almanın bir usulü vardır ve bu usul İç Tüzük’te belirlenmiştir. Kalkıp ayağa söz istemek diye bir usul yoktur. Ya grup başkan vekilleri söz ister ya da milletvekilleri sisteme girer, söz ister; ben ya da o an yöneten Meclis Başkan Vekili de sırası geldiğinde söz verir.

Değerli milletvekilleri, şimdi de İYİ PARTİ Grubu adına Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş konuşacaktır.

Buyurun Sayın Yokuş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi İYİ PARTİ Grubu adına saygıyla selamlıyorum.

Çiftçilerimizin, köylülerimizin, besicilerimizin konusyla ilgili burada defalarca konuşmalar yapıldı ama biz konuşmaya devam edeceğiz, anlatmaya devam edeceğiz, inşallah siyasi iktidar da bu konuşmalarımızın karşılığı olarak harekete geçer diye ümit edeceğiz.

Gerçekleri aslında hepimiz biliyoruz. Her geçen yıl tarımdaki nüfusumuz azalıyor, her geçen yıl tarım arazilerimizdeki ekim oranı azalıyor ama gelin görün ki öyle bir Tarım Bakanı var ki memlekette, ayağında galoşla tarım arazilerinde geziyor, Sudan’dan toprak kir alıyor. Ee, böyle bir Tarım Bakanının olduğu ülkede tarımın iyi gitmesi, tarıma sahip çıkılması ne mümkün! Zaten mümkün değil, garabet bir durum var.

Şimdi, binlerce köyümüz ören yerine döndü. Nasıl döndü? Bir Büyükşehir Yasası çıkardılar, allem ettiler kallem ettiler, köylülerimizi kandırdılar, dediler ki, özellikle bizim Konya’da dediler ki: “Meram’da, Meram Bağları’nda villalarda yaşayanlar var ya, vallahi sizin köy de, siz de öyle yaşayacaksınız, o haklara sahip olacaksınız.” Hakikaten doğru. Nasıl doğru biliyor musunuz? Tersinden doğru. Meram’daki bir milyoner vatandaşımız elektriğe, suya, vergiye algiya ne ödüyorsa, köylümüz de aynısını ödemeye başladı. E, köye ne verdiniz, ne götürdünüz? Eskiden böyle bir şey yoktu. Sayenizde köyler boşaldı, sayenizde köyler ören yerine çevrildi; yetmedi, yetmedi, bununla kalsa iyi ya... Konya çiftçi şehri. Hadi be, hangi çiftçiden bahsediyorsunuz? Konya’yı bitirdiler. Nasıl bitirdiler biliyor musunuz?

Şimdi, Konya vekillerimiz var. Yahu, Konya, son on sekiz yılda, iktidarınızda, 2002-2019 yılları arasında ortalamanın üstünde nüfus kaybederek Türkiye ortalamasının yüzde 8 gerisinde kalmış; Kayseri bile Türkiye ortalamasının üstünde. Eskişehir, Türkiye ortalamasının üstünde; Bursa, Türkiye ortalamasının üstünde ama Konya, Türkiye ortalamasından yüzde 8 daha fazla nüfus kaybetmiş. Niye? Çünkü Konya’ya sahip çıkmadınız, Konya’yı susuz bıraktınız, Konya’ya su getirmediniz. Her yıl 3 milyar metreküp yer altından su çekiyor benim çiftçim. Göçükler oluyor, her yer göçüyor, Karapınar’a 5 kilometre kaldı, göçükler artarak devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yokuş, bağlayın sözlerinizi.

Buyurun.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) - Allah muhafaza, şunu mu bekliyorsunuz: Karapınar’ın merkezinde göçük olsun, binlerce insan ölsün. Ondan sonra mı aklınız başımıza gelecek? Allah aşkınıza ya! Konya’ya su lazım beyler, Konya’ya kanal lazım, Kanal İstanbul değil, kanal Konya; Dicle-Fırat boru hattıyla Dicle ve Fırat’tan Konya’ya her yıl 8-10 milyar metreküp su getireceksiniz, KOP Projesi’ni hayata geçireceksiniz ama sizde nerede böyle bir ufuk? İşiniz gücünüz rant. Eğer KOP projesini ihya etseniz, Konya Ovası’na su getirseniz sadece Konya değil, 2016’da 4 vilayet daha eklediğiniz KOP projesi içinde 8 vilayetimiz ihya olacak; Yozgat, Kırşehir, Karaman, Niğde, Aksaray, Konya merkez ve Nevşehir ihya olacak. Ama nerede...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) - Kanal İstanbul’a harcayacağınız paranın dörtte 1’iyle 5 milyon hektar araziye sular hâle getireceğiz. Ama sizin ufkunuz rant, çiftçiyle, onunla bununla işiniz yok ki!

Teşekkür ediyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yokuş.

Sayın Erdem, biraz önce söz talep etmiştiniz, gerekçesini duymamıştım. Sayın Aygun’un konuşmasında isminizin geçtiğini söylüyorsunuz.

Size yerinizden bir dakika süreyle söz veriyorum.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- *Konya Milletvekili Orhan Erdem'in, Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un CHP grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve sorunları çözecek iktidarın AK PARTİ iktidarı olduğuna ilişkin açıklaması*

ORHAN ERDEM (Konya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, muhalefetin bizim konuşmalarımızın bir noktasını alarak kürsüden kullanması -bunu devamlı yapıyorlar- sosyal medyadan belli kesimlere mesaj verme çabası etik değil.

Benim konuşmam da tarımda Türkiye'yi nereden nereye getirdiğimizi anlatır bir konuşma. İklim değişiklikleri, ülkemizin yaşadığı zorluklarla, her alanda olduğu gibi, çiftçilerimizin de bazı sıkıntılarının olduğundan ama bunları yine AK PARTİ iktidarının çözeceğinden bahseder bir konuşmadır, biraz önce arkadaşların ifade ettikleri gibi değil.

Konya'mız, bugün, tarımda -daha dün açıklandı- süt üretiminde 1'inci, tohum üretiminin yüzde 60'ını yapıyor. Türkiye'de de bu konudaki büyük gelişmeleri hepimiz görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözüünüzü bağlayın lütfen Sayın Erdem.

ORHAN ERDEM (Konya) – Ama biz şunu diyoruz: Her alanda sorun var, evlerimizin içinde de; birini bitiriyoruz bir başkası doğuyor ama bunları çözecek iktidar da AK PARTİ iktidardır.

BAŞKAN – Teşekkürler.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- *CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündemi'nin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan çiftçilerin girdi maliyetlerinde yaşanan artışlardan kaynaklanan sorunlara çözüm önerileri getirilmesi amacıyla verilmiş olan (10/2406) esas numaralı Meclis Araştırması Önergisi'nin ön görüşmelerininin, Genel Kurulun 29 Ocak 2020 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN - Şimdi de Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı konuşacaktır.

Buyurun Sayın Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

HDP GRUBU ADINA MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım, hepinizi saygıyla selamlarım.

Sözlerime başlamadan önce Elâzığ ve Malatya'da yaşamını yitirenlere başsağlığı, ailelerine sabırlar diliyorum, yaralılara da acil şifalar dilerim.

Değerli milletvekilleri, bu ülkede çiftçi isen Allah başka dert vermesin çünkü üretimi ve üreticiyi destekleyen bir Hükümet programı bugüne kadar çıkmadığı gibi verilen sözler de yerine getirilmedi. Çiftçinin sorunları saymakla bitmez ama ben şöyle birkaç başlığa değineceğim: Çiftçinin en büyük sorunu finansman sorunudur. Yeterli destekleme görmediği gibi üretimden kazandığı para da borçlarına gidiyor. Yeniden ekim yapmak için tekrar bankanın yolunu tutuyor, kredi çekiyor, ürününü ekiyor, satıyor, tekrar bankaya borcunu ödemeye çalışıyor; işte, çiftçi böyle bir kısır döngüye hapsedilmiş durumda.

Peki, çiftçi neden kazanmıyor? Bunun 4 ana sebebi var: Birinci sebep, taban alım fiyat politikası; ikincisi, girdi maliyetlerinin yüksekliği; üçüncü sebep, ithalat zamanlaması; dördüncü ise planlı bir üretim politikasının olmaması.

Çiftçi ürünü tarlasında sürüyor, siz ithalat yapıyorsunuz, piyasayı regüle ettiğinizi düşünüyorsunuz; hayır, çiftçiyi, üreticiyi mağdur ediyorsunuz. Yüksek banka kredileri altında ezilen çiftçi ürününü maliyetinin altında satmak mecburiyetinde kalıyor. Her müdahaleniz yeni mağduriyetler yaratıyor. Çiftçinin en büyük sorunu enerji giderleri. Bakın, çiftçi evde kullandığı elektriğe ne ödüyorsa tarımsal faaliyetler için kullanılan elektriğe de aynı parayı ödüyor. Ama sanayide böyle bir durum yok, yarı yarıya fark var. Bazı yörelerde çiftçiye ayrıcalıklı elektrik tarifesi uygulanıyor. Urfa ve civarında verilen indirim neden tüm çiftçilere uygulanmıyor? Yine, gübre meselesi, belki de çiftçinin en çok belini büken konu. Bugün piyasada mineral ve fosfor oranı zengin gübrenin fiyatı 1.800-1.900 lira fakat bu fiyat peşin fiyatı; vadeli alırsanız bu fiyat 2.500-3.000 lira oluyor.

Bir diğer husus, Tarım Kredi Kooperatifleri. Bu Kooperatifin bir desteklemesi olmadığı gibi, bankadan yüzde 8'e aldığı krediyi çiftçiye yüzde 20'yle veriyor. Alın size yasal tefecilik. Tek avantajı, çiftçi için borç ertelenmesi. Borç silinmiyor, üretici üretim aşamasında bir zorluk yaşarsa, ürün alamazsa borcu erteleniyor. Seçim meydanlarında, salonlarda ve alanlarda "Gençler çiftçilik yapsın, destekleyeceğiz." dediniz, onlar 2 bin liraya büyükşehirlerde ya da il merkezlerinde çalışmayı tarımda çalışmaya yeğliyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Gaydalı.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Neden? Çünkü tarım politikaları ve fiyat dengesinde çiftçilik yapamıyorlar, para kazanamıyorlar. Çiftçileri üretken, üretimi yapanı para kazanır duruma getirmesek bu ekonomik kriz, bu işsizlik krizi, bu sosyal kriz sarmalından kurtulamayız. Çare aramak için bu araştırma önergesini destekleyeceğimizi belirtiyor, hepinize saygılarımı sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Gaydalı.

Söz sırası, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Yunus Kılıç'ta.

Buyurun Sayın Kılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA YUNUS KILIÇ (Kars) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; tabii, hemen hemen hiçbir gün yok ki Mecliste tarımla alakalı bir tartışma olmasın. Tabii, tarım alanı en az sermayenin olduğu ve ülkede meydana gelen dalgalanmalardan da en fazla etkilenen bir alan, burası doğru ve en meşakkatli alan. Dolayısıyla bu alanın Mecliste gündem oluşturması çok normal.

Şimdi, özellikle Tarım Kredi Kooperatifleriyle alakalı ağır itham ve iddialar var. Tarım Kredi Kooperatifleri Türkiye'nin en büyük üretici birliklerinden bir tanesi ve işi sadece bir ürün satmaktan öteye bir regülasyon kurumu yani fiyatların düzenlenmesine katkı veren bir kurum. Tarım Kredinin fiyatlarını alıp, özel sektörün fiyatlarını tonda 3 lira, 5 lira, 10 lira ucuz göstererek Tarım Kredinin çiftçi üzerinden haksız bir kâr elde ettiğini iddia etmek çok haklı bir tavır değil çünkü eğer Tarım Kredi bir fiyat belirlememiş olsa özel sektörün onu nerelerde satabileceğini kestirebilmek mümkün değil, hele ki bazı dönemlerde Tarım Kredinin fiyatlarının aşağıya düştüğünü, bazı dönemlerde de özel sektörün fiyatlarının aşağıya düştüğünü ve çok küçük farklarla piyasada rol aldıklarını görüyoruz.

Özellikle Tarım Kredinin 800 binin üzerinde üyesi var ve bunlardan borçlardan dolayı takibe uğramışların sayısı yaklaşık olarak ne kadar biliyor musunuz saygıdeğer milletvekilleri? Yüzde 1'in altında, sadece 7.800 civarında takipte olan üreticisi var.

2002'de çiftçimizin Ziraat Bankasından, özel bankalardan ve Tarım Krediden kullanabildiği kredinin oranı ne kadardı biliyor musunuz? Toplam 500 milyon lira. Bugün kullandığı ne kadar? 115 milyar lira yani 230 kat. Çiftçinin bugün krediye ulaşımında bir kolaylık var. Dolayısıyla, çiftçinin biriken borçlarında da farklılık var. Bunun oranı ne kadar? O güne göre 15 kat. Ama kullandığı kredinin oranı 230 kat. Dolayısıyla, aslında böyle bir krediye ulaşmasında çiftçimizin kolaylığı var.

Ayrıca, sadece gübreye değil yem fiyatlarına da bir bakmak lazım. Özellikle doların çok yükseldiği, üreticinin de sektörün de kendini biraz koruma refleksiyle fiyatları yüksek belirlediği dönemde Tarım Kredi bir aktör olarak piyasaya girdi ve fiyatların hızlı bir şekilde aşağıya indirilmesine aracılık etti. 2017, 2018 ortalama yem fiyatlarına bakarsanız, Tarım Kredi, bir taraftan yem fiyatlarında regülasyonu yaparken aynı zamanda fiyatlarda da aşağı yukarı yüzde 5 ve 6'lık bir aşağı pozisyonu var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, sözlerinizi bağlayın Sayın Kılıç.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Dolayısıyla, burada Tarım Kredinin yapmış olduğu katkıyı unutmamak lazım. Tarım Kredinin çiftçiye kullandığı kredilerde özellikle bir dönem bir yükselme oldu ama o, ülkede kredi faizlerinin genel olarak yükselmesinden kaynaklanan bir durumdu ve aşağı yukarı 1'e 2 gibi bir rakam farkı ortaya çıktı ama bugün itibarıyla -çiftçimizin buradan duymasında fayda var- Tarım Kredinin çiftçiye kullandığı kredinin faizi yıllık yüzde 5'i geçmeyecek. Bakın, yüzde 5 son derece düşük bir faiz oranıdır ve çiftçi hem ertelemeye bu faiz oranını kullanacak hem de yeni alacağı üründe bunu kullanacak.

Şimdi, tabii, İlhami Bey Tarım Krediyeye biraz fazla yüklendi bu manada ama aynı zamanda kendisi de Tarım Krediyeye ürün satanlardan birisi, Tarım Krediyeye yılda 800-900 milyon liralık ürün veriyor. Tarım Kredi, İlhami Bey ve diğer üyelerinden aldığı ürünleri de aynı zamanda kendi üreticisine ve ihtiyacı olanlara ulaştırıyor, aracılık eden ve bunun için de giderleri olarak çok küçük farklar koyarak bu işlemi sürdüren bir kurum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Bitirebilir miyim?

BAŞKAN – Artık bağlayın lütfen, buyurun.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Bakın, bu yıl Tarım Bakanlığının bütçesi diğer bakanlıkların bütçesine oranla en fazla artarlardan bir tanesi ve Tarım Bakanlığının kendi bütçesinin içerisinde desteklemelere ayırdığı bütçe de yüzde 55'lere ulaştı. Geçen yıl ne kadardı? Yüzde 48,5 civarlarındaydı. Yani Hükümet politikalarımız içerisinde çiftçiye destekleme sürecimiz devam ediyor. Elbette çiftçimizin birikmiş, yıllanmış birçok problemi var. Özellikle 1984'ten bu yana darbeci Anayasa'da çiftçimizin desteklenmesinin önüne geçilen bir süreç yaşanıyordu, şimdi bozulmuş süreci toparlamamız devam ediyor.

Ülkemizin imkânları ve kaynakları oluştukça, başta üretici olmak üzere, çiftçimizi desteklemeye devam edeceğimiz diyor, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kılıç.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.34

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.56****BAŞKAN: Başkan Vekili Mithat SANCAR****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Rûmeysa KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 49’uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

VII.- BİLDİRİLER-DEKLARASYONLAR

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Halkların Demokratik Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve İYİ PARTİ siyasi parti gruplarının ortak imzasıyla hazırlanan, İsrail-Filistin ihtilafına yönelik olarak ABD yönetiminin yayımladığı sözde barış, özünde istikrarsızlık ve çatışma mahiyetindeki planı yok sayarak esefle kınadıklarına ilişkin bildirisini

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Amerika Birleşik Devletleri’nin sözde İsrail-Filistin barış planına ilişkin siyasi parti gruplarının Başkanlığımıza sundukları müşterek imzalı bir bildiri vardır.

Şimdi bildiri okuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Ortak Bildirisini

Konu: Amerika Birleşik Devletlerinin Sözde İsrail-Filistin Barış Planı

ABD yönetiminin ihtilafın iki tarafından biri olan Filistin’i bütünüyle dışlayan, tek yanlı, hakkaniyetten uzak bir yaklaşımla hazırladığı görülen söz konusu plan, Birleşmiş Milletler kararlarına ve iki devletli çözüm perspektifine tamamen aykırıdır.

Bu plan, taraflar arasında bir müzakere zemini sağlamaktan ziyade, İsrail’in insanlığın kalbi olan Mescid-i Aksa dâhil, Filistin topraklarında on yıllardır derinleştirerek sürdürdüğü işgale uluslararası meşruiyet kazandırmayı ve bunu Filistin tarafına dayatmayı amaçlamaktadır. Yapılmak istenen, işgal sürecini ilhaka çevirmektir. Tüm Orta Doğu’nun barış, güvenlik ve istikrarını doğrudan ilgilendiren böylesine önemli bir konunun iç politika malzemesi yapılarak Filistin halkının kendi geleceğini tayin hakkı başta olmak üzere, temel hak ve özgürlüklerinin hiçe sayılması ve uluslararası hukukun ve adaletin yok sayılması üzüntü ve ibret vericidir.

Kudüs’ün statüsü, Filistinli mültecilerin geri dönüş hakkı ve yasa dışı yerleşimler gibi en temel problem alanlarında bugüne kadar izlediği politikalarla Filistin tarafının güvenini kaybetmiş bulunan ABD yönetiminin sözde barış planı ölü doğmuştur. İki devletli çözüm vizyonunu yok sayan ve ilgili Birleşmiş Milletler kararları başta olmak üzere, uluslararası hukukun temel kurallarının ihlali anlamına gelen öneriler içeren bu girişimin, uluslararası toplum nezdinde kabul görme ihtimali de bulunmamaktadır.

Bu vesileyle, İsrail-Filistin meselesinin çözümünün ancak 1967 sınırları temelinde başkenti Doğu Kudüs olan bağımsız, egemen ve coğrafi devamlılık içinde bir Filistin devletinin vücut bulmasıyla mümkün olacağını bir kez daha vurguluyoruz. Türkiye, Filistin halkının temel hak ve özgürlüklerini gözetmeyen, Filistin devletinin ve halkının kabul etmediği hiçbir girişimi desteklemeyecek, uluslararası toplumun vicdan ve sorumluluk sahibi üyeleriyle birlik ve dayanışma içinde, zulüm, dayatma ve işgale karşı Filistin halkının meşru haklarını tüm platformlarda savunmaya devam edecektir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan tüm siyasi partiler olarak yukarda sıraladığımız görüşler temelinde İsrail-Filistin ihtilafına yönelik olarak ABD yönetiminin yayımladığı sözde barış, özünde istikrarsızlık ve çatışma mahiyetindeki planını yok sayıyor ve esefle kınıyoruz.

Özlem Zengin	Engin Altay	Hakkı Saruhan Oluç
Adalet ve Kalkınma Partisi	Cumhuriyet Halk Partisi	Halkların Demokratik Partisi
Grubu Başkan Vekili	Grubu Başkan Vekili	Grubu Başkan Vekili

Erkan Akçay	Lütfü Türkkan
Milliyetçi Hareket Partisi	İYİ PARTİ
Grubu Başkan Vekili	Grubu Başkan Vekili

(Alkışlar)

Değerli milletvekilleri, şimdi de Sayın Grup Başkan Vekillerine bildiriyle ilgili görüşlerini paylaşmak üzere sırasıyla söz vereceğim.

İlk söz Sayın Lütfü Türkkan'da.

Buyurun Sayın Türkkan.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- *Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, ABD'nin sözde İsrail-Filistin barış planının Kudüs'ü İsrail'e ilhak ederek Filistin'i o topraklardan söküp atmaktan ibaret olduğuna ilişkin açıklaması*

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Amerika Birleşik Devletleri'nin sözde İsrail-Filistin barış planı -yayımladıkları metne bakıldığı zaman rahatlıkla görülebilir ki- Kudüs'ü İsrail'e ilhak etmek, Filistin'i o topraklardan söküp atmaktan ibaret bir plandır. Bu plana geçmişte olduğu gibi bugün de yarın da sonuna kadar karşı çıkacağız.

Mecliste sergilenen birlik ve beraberliğin bugün de tesis edilmesi bizi ziyadesiyle mutlu etmiştir. Görülüyor ki muhalefet partilerine ihtiyacınız olduğu dönem, muhalefet partileri, Türkiye menfaatleri söz konusu olunca kayıtsız ve şartsız kesinlikle yanınızda oluyorlar. Diliyorum ki, arzu ediyorum ki muhalefet partilerine duyulan bu ihtiyacın diğer dönemlerde de aklınıza gelmesi, hatta hiç aklınızdan çıkmaması Türkiye'nin menfaatine olacaktır.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Türkkan.

Sayın Akçay...

39.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, ABD yönetiminin yayımladığı uluslararası hukuku hiçe sayan, 15 Kasım 1988'de bağımsızlığını ilan eden Filistin'i yok sayan, Kudüs'ü İsrail'in başkenti ilan eden mütevaciz planın küstahlıktan başka bir anlamı olmadığına ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu ABD Başkanı Trump ve İsrail Başbakanının birlikte, kendi kendilerine gelin güveyi olarak başlattıkları ve Trump'ın da 20 Ocak 2017 tarihinden bu yana “yüzyılın anlaşması” olarak nitelediği sözde barış planı sık sık dile getirilmişti. Bu bizim bakımımızdan emperyal ve sinsî planların dışı vurumundan başka bir şey değildir. 6 Aralık 2017 tarihinde Trump'ın, Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak kabul ettiğini açıklaması, Tel Aviv'deki ABD Büyükelçiliğini Kudüs'e taşıma kararı alması aynı senaryonun yakın tarihindeki parçalarıdır. Uluslararası hukuku hiçe sayan, 15 Kasım 1988'de bağımsızlığını ilan eden Filistin'i yok sayan, Müslümanların ilk kiblesinin bulunduğu Mescid-i Aksa'daki Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak ilan eden bu mütevaciz planın, küstahlıktan ve şımarıklıktan başka bir anlamı yoktur.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan tüm siyasi partiler olarak yukarıda ve biraz önce ifade edilen görüşler temelinde İsrail-Filistin ihtilafına yönelik olarak ABD yönetiminin yayımladığı sözde barış, özünde istikrarsızlık ve çatışma mahiyetindeki planını Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak da yok sayıyor ve bu oldubittiyi yaratmaya çalışanları da esefle kınıyoruz.

Teşekkür ederim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akçay.

Sayın Oluç....

40.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, tüm halkların özgür, eşit ve adil yaşam sürmesinin en temel koşulunun Orta Doğu'da kalıcı bir barışın sağlanması olduğuna ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, biz de Halkların Demokratik Partisi olarak bu ortak açıklamaya imzamızı koyduk. Çünkü biliyoruz ki Orta Doğu'da bir bütün olarak kalıcı bir barışın sağlanması tüm halkların özgür, eşit ve adil bir yaşam sürmesinin en temel koşuludur ve başta İsrail-Filistin çatışması olmak üzere, bölgesel ve küresel hâle gelmiş olan tüm tarihsel, siyasal ve sosyal sorunların ve anlaşmazlıkların demokratik yollarla çözüme kavuşturulması esas olandır.

Türkiye'de Kürt sorunu, Suriye'de yaşanan iç savaş gibi konularda tüm tarafları ve halkları kapsayan adil, demokratik ve barışçıl çözüm yolları devreye konulmalıdır. Tarafların hak ve taleplerini dikkate almayan tek yanlı çözüm önerileri var olan sorunları daha fazla derinleştirmekten başka bir sonuç ortaya çıkarmaz, bunu biliyoruz. Yani tek taraflı anlaşmalar Orta Doğu'da barışı sağlayamaz. Bu anlayışla bu açıklamayı imzaladık ve ortak sorunların çözümüne bu anlayışla yaklaşıyoruz. Müzakere ederek, konuşarak çözülemeyecek hiçbir sorunumuzun olmadığını ve halkların da olmaması gerektiğini bir kez daha vurguluyoruz.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Oluç.

Sayın Altay...

41.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, sözde Orta Doğu Barış Planı'yla İsrail'in Batt Şeria'daki işgalinin ilhaka dönüştürülmek istendiğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sözde Orta Doğu barış planını, yetkisiz etkililerin bir cüretkârlığı, bir hadsizliği olarak gördüğümüzü peşinen beyan etmek istiyorum. Bu planla, İsrail'in Batı Şeria'daki işgali ilhaka dönüştürülmek istenmektedir. Filistin'in bağımsızlığının takvime ve koşullara bağlanıyor olması Filistin halkının o bölgeden yok olması amacına hizmet etmekten başka hiçbir şeye yaramaz. Kaldı ki bu anlaşma, bu plan Birleşmiş Milletler kararlarına da açık aykırılık teşkil etmektedir. İsrail, Filistin topraklarında bir işgalcidir. Doğu Kudüs'ün başkenti olacağı bağımsız bir Filistin Türkiye Cumhuriyeti'nin temel yaklaşımı olmak zorundadır ki öyledir de.

Öte yandan, bu anlaşmanın taraflarından birisinin azil süreci devam ederken, bir diğersinin yolsuzluktan yargılanma süreci devam ederken iç politikada güven toplamak, tazelemek için Filistin halkının istikbalinden ve kanından medet umulmasını bir aymazlık ve canilik olarak görüyor ve değerlendiriyoruz. Unutulmamalıdır ki bu sözde plan bölgede barışa değil savaşa hizmet eder. Bu sözde plan bölgede huzura değil gerilime yol açar. Türkiye dâhil, bölge devletlerinin ve bölge halklarının emperyalizmin bölgedeki planlarını bozmaktan başka çareleri yoktur. Bu konuda Türkiye'nin de diğer bölge ülkeleriyle birlikte bu anlayışı tesis etmek için büyük bir çaba içine girmesi ve rol üstlenmesi bizim temennimizdir.

Sayın Başkan, yürütme organımızdan da Türkiye Büyük Millet Meclisinin gösterdiği bu yüce ve yüksek refleksi beklediğimizi de bu vesileyle beyan ediyoruz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki 5 siyasi parti grubuyla birlikte imzaladığımız metnin tüm Türkiye’de ve dünyada önemli ses getireceğine olan inancımızla tekrar bu sözde anlaşmayı bir paçavra olarak niteliyoruz ve bu anlaşmayı, bu planı yapanları da Cumhuriyet Halk Partisi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak kınamaktan büyük bir memnuniyet duyuyoruz.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Altay.

Sayın Zengin...

42.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin’in, 5 siyasi partinin aynı konu üzerinde hemfikir olarak hem Türkiye’ye hem de dünyaya sesleniş içerisinde olmasının demokrasimiz açısından anlamlı bir kazanım olduğuna ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; doğrusu bugün bir taraftan bu metni okurken bir hüznü duyuyorum ama bir taraftan da 5 siyasi partinin uzun bir aradan sonra ilk defa aynı konu üzerinde hemfikir olarak hem Türkiye’ye hem de dünyaya bir sesleniş içerisinde olmasını kendi demokrasimiz açısından çok anlamlı bir kazanım olarak görüyorum ve ümit ediyorum ki bir fayda hasıl olur.

Tabii, Filistin meselesi bir dünya meselesi, iki cephesi var: Bir cephesiyle aslında -sabahki konuşmamda da ifade etmiştim- hiçliğin, yokluğun ve senelerce, yetmiş yılı aşan bir zaman içerisinde zulme maruz kalmaya rağmen yok olmamanın, direnişin simgesi Filistin meselesi; dünyada, kalbi olan, vicdanı olan herkesin yanında olduğu, taraf olduğu bir mesele. Bakıyorsunuz, bir taraftıyla da aslında, uluslararası hukukun çok büyük bir ayıbı. Elinde silah olanın, fiziken, madden güçlü olanın bir davayı kazanabileceğine dair zannı altüst eden bir mesele. Böyle bakıldığı zaman, aslında Filistin dünyanın imtihanı; öyle addediyorum, dünyanın imtihanı olarak addediyorum. Göreceksiniz –bizler belki görürüz veya göremeyiz, bielmeyorum ama dünya görecek- bu Filistin meselesi dünyada pek çok taşın yerinden oynamasına, çözülmesine sebep olacak. Zaman bizim için uzun gibi görünüyor ama dünya tarihi için yetmiş yıl aslında -nereden bakarsak bakalım- çok kısa bir zaman dilimi.

Ben buradan Filistin’deki tüm kardeşlerimizin dualarımızla, her daim onların yanında olduğumuzu, iktidarıyla, muhalefetiyle insan olarak, birey olarak, bu ülkede yaşayan insanlar olarak hem inancımızla hem de maddi varlığımızla, elimizden gelen bütün gayretimizle yanlarında olacağımızı bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Hem size hem Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımıza ve tüm siyasi parti gruplarımıza tekrar teşekkür ediyorum. Milletimizin zaten sahipliği de aşikârdır.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Ben de sizlere teşekkür ediyorum Değerli Grup Başkan Vekilleri ve milletvekilleri.

Alınan karar gereğince, şimdi Gündem’in “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçeceğiz.

1’inci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 70 Milletvekilinin Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 70 Milletvekilinin Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2512) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 161) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 161 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, 161 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılan Komisyon Raporu'nun İç Tüzük'e aykırı olduğuna ve Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mithat Sancar'ın Raporu görüşmeye açması hâlinde usul tartışması talep ettiğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

“Komisyon Raporu, 161 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtıldı.” dediniz de doğru, elimizde 98 sayfalık bir kâğıt var, rapor var fakat Sayın Başkan, buna rapor denilmesi mümkün değil. Şu bakımdan değil: Raporun -herkesin de önünde olduğu için göstereceğim şimdi efendim- gerekçesi 7-8 sayfa, olabilir, makuldür. Gerekeçeden sonra Komisyon raporu basımına geçilmiş. Şimdi şöyle: 16'ncı sayfada bir paragraflık bir görüşmelere katılım listesi var, olabilir. Sonra, İstanbul Milletvekilimiz Sayın Gökân Zeybek ve 5 arkadaşımızın Anayasa'ya aykırılık önergesinin verildiğiyle ilgili bir paragraflık bir husus var. Sonra, teklifin 1'inci sahibi Sayın Mustafa Demir'in Komisyonunda yaptığı değerlendirme var, tam 1,5 sayfa, bu da makul sayılabilir. Şimdi, gelelim rapora. Rapor -18'inci sayfada Sayın Başkan- bir sayfanın yarısını kapsamıyor. Yani komisyon raporu şu demek... Sayın Başkan, öğretmek anlamında söyleyemiyorum, bizim yaklaşımımız olarak söylüyorum.

BAŞKAN – Estağfurullah. Buyurun, görüşlerinizi söyleyin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Komisyon raporu şu demek: Ben bu raporu elime aldığım zaman, bu teklife ilgili –muhalefet şerhlerinden ayrı olarak söylüyorum- Komisyonunda, Komisyon üyeleri hangi maddelere hangi yapıcı eleştirileri ya da maddenin mahzurlarını ortaya koyan doneleri koyduklarını bir yasa yapıcı olarak, bir milletvekili olarak bilmemiz lazım.

Şimdi, burada Komisyon raporu 100 sayfalık metinde yarım sayfayı geçmiyor, gerçek rapor. Sonra, Cumhuriyet Halk Partili Komisyon üyelerimizin hazırladığı yaklaşık 40 sayfalık bir muhalefet şerhi var; sonra, Halkların Demokratik Partili üyelerin hazırladığı 10 kusura sayfalık; sonra, İYİ PARTİ Grubunun hazırladığı 7-8 sayfalık bir muhalefet şerhi var ve sonra da hepimizin bildiği gibi, teklif metni ve Komisyonunda kabul edilen metin var.

Şimdi, Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü çok açık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin Sayın Altay.

(x) 161 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu, bu hâliyle bir Komisyon raporu olarak Genel Kurula sunulamaz efendim, görüşülemez. Bunun görüşülebilmesi için yüce Genel Kurulun, Komisyondaki görüşmelerin özetini -muhalefet şerhlerini demiyorum- burada görmeleri lazım. Bunu bu şekliyle burada görüşmeye açamazsınız iddiasındayım. Hayır, ısraren açma kararında iseniz tutumunuzla ilgili usul tartışması açılması istemek durumundayım ve açmanız hâlinde -ki İç Tüzük bu konuda çok opsiyon da vermiyor biliyorsunuz- yani görüşmeye açma kararınız hâlinde usul tartışması talep ediyor ve aleyhte söz istiyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Altay.

Şimdi, İç Tüzük’le ilgili değerlendirmemi -madem öyle, usul tartışması talep ettiniz- usul tartışmasının sonunda ben de sizlere aktaracağım.

Talebinizi kabul ediyorum, usul tartışması açıyorum.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Lehte efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Aleyhte.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Lehte...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, bu usuldür, gene usul tartışmasında usulsüzlük yapmayalım, gruplar birer tane alır.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – O da olabilir Başkanım.

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubundan yok.

Sayın Akçay, sizden de yok.

Önce, lehte söz veriyorum.

Sayın Doğan Kubat, buyurun.

IX.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mithat Sancar'ın 161 sıra sayılı Komisyon Raporu'nu işleme almasının İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; açılan usul görüşmesinde Başkanlık makamının bu kanunun görüşmelerine devam noktasında başlangıçtaki uygulamasıyla fiilî olarak bir karar ihdası oldu.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Öyle bir kararı yok, Başkan sonra karar vereceğini söyledi, hayır. Siz usul tartışması açmasıyla lehte söz aldınız.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Değerli Başkanım, görüşmelere başlamamız Başkanımızın bu konudaki zımni iradesini ortaya koyduğu için ben de bu iradenin lehinde olduğumu ifade ederek bu vesileyle hepinizi, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Engin Başkanımızın ifade buyurduğu Komisyon raporundaki usuli eksikliklere dayalı olarak bu görüşmelerin yapılamayacağına ilişkin itirazların esasen İç Tüzük karşısında hukuken bir geçerliliği olmadığını düşünüyorum. İç Tüzük gerek Komisyondaki Anayasa’ya aykırılık iddialarını gerekse Komisyon görüşmelerinde söz alma vesaire, usuli hükümleri ayrıntılı biçimde düzenlemiş.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yazmıyor burada, Mustafa Demir’den başka kimin konuştuğu, söz aldığı yazmıyor.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – 38’inci maddeye göre, Komisyon önüne gelen teklifi incelerken Anayasa’ya aykırılık iddiasında bulunan vekillerimizin taleplerini değerlendirmiş ve bu konuda gerekli muhalif açıklamaları da özetle Başkanım...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yok, efendim, yok. Sayın Kubat, yok.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Şöyle Değerli Başkanım: Bildiğiniz üzere, Komisyon görüşmelerinde de aynen Genel Kurulda olduğu gibi zabıt müzâzileri tutanak düzenler ayrıntılı biçimde, harf harf, kelime kelime tutanak düzenlenir.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben tutanak okumak zorunda değilim, raporu okumak zorundayım.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Bu görüşmeler tutanaklarda vardır. Komisyon raporunda bu tutanakların özetleri genel çerçeveyeyle... Bugüne kadar belki yüzlerce komisyon raporu elimizden geldi geçti. Aslında iddiayı ortaya atan Başkanımızın da çok iyi bildiği üzere -Değerli Başkan Vekillerimiz de buradalar- burada teklif sahibi elbette kendi getirdiği teklifin hukuki anlamda ne getirdiğini ne götürdüğünü ifade edecek, madde gerekçelerine dayalı olarak genel gerekçesi ve bunun üzerine aleyhe ve lehe olan görüşler oluştuktan sonra Komisyon huzurda bir değerlendirme yaparak...

Başkanım, siz de çok iyi bilirsiniz, bazı komisyonlarda, özellikle eski tarihlere bakın, 100 madde “1’inci madde aynen kabul edilmiştir.” “2’nci madde aynen kabul edilmiştir.” “...aynen kabul edilmiştir” diye...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Olur, konuşma yoksa olur.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Hükümetin teklif ettiği metin ile Komisyonun teklif ettiği metnin bire bir... Aynı uygulama. Onlarca, yüzlerce örnek getirebilirim. Komisyonumuz, 18’inci sayfada, maddeler üzerindeki, bir kısım, 10-15 madde üzerinde “Aynen” demiş, yani yapılan lehte ve aleyhte açıklamaları dinledikten sonra bu maddelerin gelen metin itibarıyla değişikliğe uğratılmaksızın, aynen, bir kısmını redaksiyona tabi tutarak, bir kısmını da önergeler üzerine değişiklik yapmak suretiyle kabulüne karar vermiş, raporunu olgunlaştırmış ve İç Tüzük’ün 42’nci maddesine uygun biçimde, aleyhte, oldukça kapsamlı bir görüş de ifade edilmiş, saygı duyarım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın Sayın Kubat.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Bütün arkadaşlarımız yapıcı eleştiriler yapmışlar, hepsine saygı duyarım. Bunları da göz ardı etmeksizin... Yani burada Komisyon muhalefetin görüşlerini gizleyip onu kamuoyundan kaçırıyor gibi bir algı oluşturulmaya çalışılıyorsa, aksine, muhalefetin yazdığı görüş zaten metnin 5 katı genişliğinde, evsafı bir rapor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Muhalefet şerhi Sayın Kubat o, Komisyon raporundan bahsediyoruz biz.

MEHMET DOĞAN KUBAT (Devamla) – Muhalefet şerhi.

Dolayısıyla bu anlamda, sıra sayısını eline alan bütün arkadaşlarımız, milletvekillerimiz, lehte, aleyhte görüşleri derinlemesine inceleyip konunun değerlendirmesini yapabilecek imkâna sahiptirler. Onun için, usulüne, İç Tüzük’e ve Anayasa’ya uygun biçimde önümüze gelen 161 sıra sayılı Komisyon Raporu’nun görüşmelerinde herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

Başkanımızın tutumunun lehinde olduğumuzu tekrar ifade eder, bu vesileyle yüce heyetinizi tekrar saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kubat.

Sayın Akif Hamzaçebi, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Komisyon raporu İç Tüzük'e aykırıdır. İç Tüzük'ün 42'nci maddesi gayet açıktır, oraya bakıldığında şunun yazıldığı görülecektir: Komisyon, çalışmaları sonucunda bir rapor düzenler, bu raporda, Komisyonunda o teklifin görüşülmesi sırasında ileri sürülen görüşler ve Komisyonun yapmış olduğu, kabul etmiş olduğu değişiklikler varsa bu değişikliklerin gerekçeleri yer alır. Sayın Engin Altay, biraz önce açıkladı, Komisyon raporu önümde. Komisyon raporunda, Komisyonunda milletvekillerinin -bakın, muhalefet milletvekillerinin değil- ileri sürmüş olduğu görüşlerin hiçbirisine yer verilmemiştir. Teklif sahibi Sayın Mustafa Demir'in açıklamalarına 2 sayfa boyunca yer verilmiş, 3'üncü sayfada da -aslında yarısı diyelim o sayfanın, imzalar var önemli ölçüde- "Şu madde şöyle kabul edilmiştir, bu madde böyle kabul edilmiştir." diye kabul edilme gerekçeleri bile yazılmamıştır. Örneğin 3'üncü maddede Cumhuriyet Halk Partisi olarak, bizim, arkadaşlarımızın da bir önergesi vardı, AK PARTİ'nin de benzer bir önergesi vardı, aslında bizim önergeyi takip etti AK PARTİ, o önergeyle yapılan değişikliğin gerekçesi dahi buraya yanlış yazılmıştır. Partizanca bir tutum görüyorum burada.

Şimdi, Sayın Kubat, "Yüzlerce rapor getirebilirim." dedi. Ben size yüzlerce değil ama 3 tane Plan ve Bütçe Komisyonu raporu getirdim, yeni, dijital vergiyle ilgili 128 sıra sayılı Rapor. Bu rapora bakıldığında görülecektir ki 27 ve 31'inci sayfalarında Komisyonunda yapılan görüşmeler özetlenmiştir.

Yine, Plan ve Bütçe Komisyonundan geçmiş olan 158 sıra sayılı Rapor'un 12'nci ve 13'üncü sayfalarında milletvekillerinin ileri sürmüş olduğu görüşler özetlenmiştir.

Bir başka rapor, yine Plan ve Bütçe Komisyonu, 102 sıra sayılı, bunun da 18'inci sayfasından itibaren milletvekillerinin Komisyonunda ileri sürmüş olduğu görüşleri okuyabilirsiniz.

Sayın Kubat diyor ki: "Efendim, muhalefet şerhlerinde zaten milletvekilleri görüşlerini yazıyor." O, ayrı bir şey Sayın Kubat. Muhalefet şerhinde Komisyonunda ileri sürülmemiş olan hususlara da yer verilmiş olabilir. Komisyon bu görüşleri özetlemek zorundadır. Ortada görüşülebilir bir rapor yoktur Sayın Başkan, İç Tüzük'ün 42'nci maddesine çok açık bir şekilde aykırıdır.

Şunu da ifade etmek isterim bu vesileyle: Bu tutumu, bu raporu Komisyon Başkanının tutumuyla özdeş görüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, buyurun, tamamlayın.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyon Başkanı Komisyonunda son derece çekingen bir tutum sergilemektedir. Bir hata var diyelim, bir kelime hatası, onu dahi "Efendim, Genel Kurulda siz buna bakarsınız." diyerek kabul etmiyor. Örnek veriyorum, 3'üncü madde, TOKİ'nin hüküm ve tasarrufu altında olan arazilerden söz ediyordu. Ben teklifi incelerken TOKİ Başkanını aradım, bu ifade yanlış dedim. Sadece devletin hüküm ve tasarrufu altında olan araziler vardır, TOKİ'nin hüküm ve tasarrufu altında arazi olamaz. Uyardım, önemli olan, yanlışlık yapılmaması. Komisyondaki arkadaşlarımız önerge verdiler bunun değiştirilmesi için, AK PARTİ'li arkadaşlar da verdiler. Komisyon Başkanı 2 önergeyi ayrı ayrı oyluyor. Neden? Ola ki Cumhuriyet Halk Partisi önergesi kabul edilmesin de AK PARTİ Grubunun önerisiyle bu değişiklik yapılmış olsun. Aynı mahiyetteki önergeler Genel Kurulda birlikte okunmuyor mu? Son derece tarafgir bir tutum. Bu rapor görüşülemez Sayın Başkan.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Hamzaçebi.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, bu konudaki...

BAŞKAN – Mikrofonu açalım, oradan konuşun Sayın Türkkan.

Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Tutumunuz hakkında açılan bu tartışmada, daha önceki uygulamalarda lehte ve aleyhte sözün dışında diğer gruplara da söz vermek gibi bir temayül gelişmişti.

BAŞKAN – Sordum zaten sizlere ama...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ben de lehte ve aleyhte bittikten sonra söz vermenizi bekliyordum. Siz başlayınca o yüzden durdum. Müsaade ederseniz konuşmak istiyorum.

BAŞKAN – Anladım.

Buyurun Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, bir kanun teklifi Genel Kurula geldikten sonra görüşülmesini, nasıl görüşüleceğini İç Tüzük'ün 81'inci maddesi düzenliyor fakat 42'nci madde çok açık. Orada diyor ki: "Komisyon raporları bastırılıp milletvekillerine dağıtılır ve Genel Kurulda görüşülmesine başlandığı ilk birleşim tutanağına eklenir." Komisyon raporları var mı? Sadece Sayın Demir'in bu konuda Komisyonunda yaptığı konuşmaları, bu bize dağıtılan sıra sayılı kitapçıkta okuduk ama onun dışında o Komisyona katılan arkadaşlarımız var, bizim aramızda da var. Bu Komisyonunda yapılan hiçbir konuşmanın -muhalefet milletvekillerinin tabii özelliikle- hiçbirisi burada yer almamış.

Bakın, bir de çok önemli bir şey söyleyeceğim size. Hâlâ Elâzığ'ın yaralarının sarılmadığı bir dönemde, hâlâ insanların yakınlarını kaybettiği, acılarını çektiği bir dönemde burada toplumda nasıl tartışılıyor biliyor musunuz? "Bunlar sarayın peşine düşmüşler." diyorlar. "Biz burada çadır bulamıyoruz kalacak, bunlar Ahlat'ta saray yapmanın peşine düşmüş." diyorlar. Ahlat'ta saray yapmak tartışılır, daha sonra konuşulur ama şu gündemde, Türkiye'nin bu gündeminde bu kanunu burada görüşmek, Elâzığ'da göçük altında kalmış vatandaşa hakarettir, onunla dalga geçmektir, onun acılarını anlamamaktır. Bu konuyu bir daha düşünmenizi tavsiye ediyorum.

Teşekkür ederim. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Türkkan.

Değerli milletvekilleri, Komisyonunda yapılan görüşmelerin ardından Komisyon Başkanlığı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan bir rapor söz konusu. Bu rapor, Başkanlıkça uygun görülmuş ve bastırılmış, sonra da 161 sıra sayısı verilerek 23 Ocak 2020 tarihinde dağıtılmıştır. TBMM Gündemi'ne giren rapor 28 Ocak 2020 tarihli 48'inci Birleşimde kabul edilen grup önerisiyle Gündem'in 4'üncü sırasına alınmıştır. Bu aşamaların hiçbirinde İç Tüzük'e aykırılık yoktur.

Tartışma şuradadır: Birleşimi yöneten Meclis Başkan Vekili raporun İç Tüzük'e içerik itibarıyla uygun olup olmadığını denetleyebilir mi? Benim kanaatim, böyle bir yetkimizin olmadığı yönündedir. Ama bu konuda kişisel görüşlerimi de mutlaka sizlerle paylaşmak isterim.

Yasama çalışmalarının atölyeleri komisyonlardır. Komisyonlar, yasama çalışmasının Genel Kurul kısmının temelini oluşturur. Dolayısıyla yasamayı, yasama faaliyetini ve Parlamento'yı ciddiye alan, bütün bunlara saygı duyan bir yaklaşım, raporlar başta olmak üzere komisyon çalışmalarının titizlikle yürütülmesini gözetmek zorundadır. Bu konuda bir özensizlik gördüğümü, bir eksiklik gördüğümü ben de şahsen ifade etmek durumundayım.

Buradan, mevcut Komisyona ve bu vesileyle bütün komisyonlara, yeniden bu özeni gösterme yükümlülüğünün parlamenter sistemin, daha doğrusu parlamentoların çalışmalarının esası olduğunu hatırlatmayı uygun görüyorum. Lütfen, komisyon çalışmaları başta raporlar olmak üzere titizlikle yürütülsün. Ancak benim bu Komisyon raporunu gündeme almama gibi bir yetkim olmadığı kanısındayım. Bu açıdan, tutumumda bir değişiklik olmamıştır.

Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, ben bu değerlendirmenize katılmakla birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisinin kanun yapma tekniği konusunda bir zaaf içine düşmemesi, artı, kadim bir Meclisin böyle, gerçekten, Anayasa’ya ve İç Tüzük’e aykırı iş ve işlem yapmama noktasında şu olabilir gene İç Tüzük’e uygun olarak: Komisyon raporu geri çekebilir. Bu da bir yoldur, bunu tavsiye etmekle mükellefiz, takdir çoğunluk partisinin ve Komisyonundur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Altay.

Bunu da kayda geçiyoruz ama ısrarla, tekrar altını çizmek istediğim husus: Komisyon çalışmalarının yasama faaliyetlerinin ruhuna uygun, halk iradesine saygı anlayışına yine uygun olması gerektiğidir. Komisyonların, komisyon başkanlarının bu özeni, yükümlülüklerini yerine getirmelerini beklemek de bizlerin, milletvekili ve Meclis Başkan Vekili olarak hakkıdır. Milletvekillerinin de bu yöndeki talepleri meşrudur.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim. Bu süreci yönetmekteki maharetiniz için ayrıca teşekkür ediyorum.

Tabii, burada arkadaşlarımızın dile getirdiği mesele... Aslında İç Tüzük açısından bu kanunun görüşülmesine engel olan bir durum yok fakat şunu kabul etmek lazım: Bu raporlar hazırlanırken Komisyondaki arkadaşlarımızın, görev yapan arkadaşlarımızın, biz burada her şeyi nasıl konuşuyorsak ve bu yansımalar kelime kelime hem yazılı olarak hem de medyaya yansiyorsa bu manada raporlar hazırlarken daha özenli bir tavrın belirlenmesini, takip edilmesini biz de destekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Zengin.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 70 Milletvekilinin Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2512) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 161) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif, İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen milletvekillerinin isimlerini okuyorum: Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, Mersin Milletvekili Baki Şimşek, Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki, İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek; şahıslar adına İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi ve İstanbul Milletvekili Mustafa Demir.

İlk söz İYİ PARTİ Grubu adına Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan’da.

Buyurun Sayın Türkkan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINALÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin tümü hakkında İYİ PARTİ Grubu adına söz aldım. Yüce Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun teklifi verildiği zaman tabii bu depremi tahmin eden yoktu, böyle bir deprem olacağını bilen yoktu. Ama depremin üstüne hâlâ bu teklifin Genel Kurula getirilmesi konusundaki ısrarınız bir çelişki. Yani biraz evvel ifade ettim, bir taraftan Türkiye depremlerle ilgili meselenin karşısında bir araya gelmiş çözüm önerileri ararken diğer taraftan yeni bir kanun hazırlanıyor. Bu kanun aslında bundan sonra gelmesi muhtemel yerel yönetimler kanununa bir ön hazırlık. Buradaki maksat şu: 31 Mart seçimlerinden sonra kaybedilen büyükşehir belediyelerinin intikamını alır gibi hazırlanan bir yasa olarak görüyorum ben bunu. Yani orada birtakım belediye gelirlerinin iktidarın tekrar rantına sunulması için TOKİ'ye devredilen yetkilerini görüyorsunuz. Daha arada bir sürü maddeler var ama ilk göze çarpan mesele belediyeyle ilgili meselelerin, konuların, gelirlerin TOKİ'ye devredilmesi. Yani “Aman ha, rantı bizden almayın, biz bu işe çok alıştık, TOKİ vasıtasıyla devam edelim.” demenin mealidir bu kanun.

İki gündür deprem konuşuyoruz, çok konuşmak istemiyorum ama neticede deprem bir gerçek ve hâlen devam ediyor ülkemizde. Düünden beri Manisa'da, Denizli'de artçı depremler var, devam eden depremler var. Çok ağır eleştiriler de yapmak istemiyorum ama bu gerçek karşısında sessiz kalmak da mümkün değil. Deprem ülkesi olduğu gerçeğini unutmaması lazım bu ülkede yaşayan herkesin, depreme hazırlıklı olması gerekiyor. Ben neye kızıyorum biliyor musunuz? 1999 depremi yaşadık, oradan birtakım sonuçlar çıktı, bu sonuçlara karşı alınması muhtemel önlemler de var ama bunların hiçbirisini hayata geçirmediniz. Hani derler ya, merhem elinizdeydi, yaraya sürmediniz, merhem elinizde öyle beklediniz. Bir daha depremlerle karşılaştık ve bu sefer eleştirenlere de... Maalesef, üzülmeye beyan ediyorum, bazı eleştirilerin belki zamanlaması yanlış da olsa bu eleştirilerin hiçbirisi “hain” sözünü hak edecek derecede eleştiriler değildir. Yani iktidar beceriksizliğini kamufle etmek için birilerini hain ilan etmek zorunda değil. Samimiyet en güzel testtir milletin karşısında, dersiniz ki: “Biz bu konuda yetersiz kaldık, bu konudaki çalışmalarımız eksikti ama size söz veriyoruz, bu eksiklikleri en kısa zamanda tamamlayacağız.” Bu millet çok yüce gönüllü bir millettir, bu samimiyeti çok iyi anlar ama siz buna karşılık sizi bu konuda eleştirenleri “hain” diye ilan ederseniz bu birtakım yanlış yapılan işlerin saklandığı izlenimini verir, millet de bu “hain” lafından sizin suçlu olduğunuzu anlar. Bakın, ben size “hain” demedim farkındaysanız, “suçlu olduğunuzu anlar” dedim.

Depremler böyle mücadele edilmez zaten. Yani deprem olduktan hemen sonra -dikkat edin- bina yıkılmadan sağ salım çıkanlar hemen deprem olan binanın karşısına geçerler ve binayı seyretmeye başlarlar, fazla uzağa gidemezler. Neden? Çünkü yuvası orası, evi orası, anıları orada, çünkü gidecek başka yeri yok, çünkü o içinde sallandığı ev var ya yıkılırsa başka gidecek yeri de yok; o yüzden evin karşısında öyle seyrederek depremden sonra.

Ben size tavsiye ediyorum, bu yandaş müteahhitlere para kazandırma gayretinizden vazgeçin. Bu müteahhitler var ya çok para kazandırdığınız, hepinizin çok yakınında dolaşanlar, şimdi piyasada yavaş yavaş sizin karşınızda atıp tutmaya başladılar, onu da size ben ihbar ediyorum. Yani çok para kazandırdığınız o müteahhitler var ya, sizin zafiyete düştüğünüzü fark edip, zayıfladığınızı fark edip “Yarın öbür gün karşı tarafta yer bulurum.” düşüncesiyle size sallamaya başladılar. Emin olun, bunları özel sohbetlerinde söylüyorlar. Ben onların söylediklerini ifade edemiyorum, onlar daha ağırlarını söylüyorlar. Hayret ediyorum ben de, yahu bunlar düne kadar hep beraber iş ortaklığı yaptılar, bu memleketin bütün ihalelerini bunlar aldılar, bu düşmanlık neden? Aslında onlarınki düşmanlık değil, yeni mevzi kazanma sanatı. Onlar bu sanatı çok iyi biliyorlar. Sizden önce de bir başka iktidarın

yanındaydılar aynı adamlar, bunlar yer değiştirmeyi çok iyi biliyorlar. Sakın onlara güvenip de kendinize herhangi bir mevzi kazandığınızı düşünmeyin. Onlar mevzilerini değiştirerek sizi yapayalnız bırakmaya çok hazırlar. Şu anda da siz sadece onların kazandıklarından daha da fazla kazanmalarına sebep olabilmek için, o yolu açmak için onlar adına milletin karşısında sıkıntılı duruma düşüyorsunuz.

Büyük depremler atlatmış Çin, Tayvan, Şili ve Yeni Zelanda gibi ülkeler ne yapıyorlar biliyor musunuz? Sismik güçlendirmeye yatırım yapıyorlar yani deprem paralarını alıp duble yol yapmıyorlar. Onlar da herhâlde bu konuda bir kaynak ayırıyorlar ama onlar bu paraları sismik güçlendirmeye ayırıyorlar. Sayın Naci Hocam burada mı? Naci Hocamın bir demecini gördüm ben “Deprem paraları sadece depreme harcanmaz.” diye, hayır, öyle bir şey yok. “Deprem parası” adı altında alıyorsanız depreme harcayacaksınız. Deprem paralarını alıp da başka bir şey yapamazsınız. “Oğlana saray, kızıma ev, öbürüne başka bir şey.” değil, deprem için alıyorsanız depreme harcayacaksınız. Onun dışında “Biz istediğimiz yere harcarız.” deme lüksüne sahip değilsiniz. Ben sayın hocanın bu konuda bir... Benim yanlış anladığımı düşünüyorum, Sayın Naci Bostancı böyle bir yanlış yapmaz diye düşünmek istiyorum, böyle bir yanlış ifade kullanmaz diye düşünmek istiyorum. Bu sismik güçlendirmeye para harcayan Çin, Tayvan gibi ülkelerde tüm evler birtakım sarsıntılara daha dayanıklı hâle getiriliyor. Dolayısıyla böyle bir depremde onlarda yıkılan bina sayısı daha az oluyor, can kaybı daha az oluyor.

Yasalarla belirlenmiş depreme uygunluk standartları oldukça katı aslında. Bu yasalar okullar, ofis binaları gibi diğer yapılar için de geçerli. Bakın, Tokyo 37 milyon nüfusuyla dünyanın en kalabalık şehri, orada bile binaların yüzde 87’si depreme dayanıklı. Kaynak yetersizliği ya da inşaat yasalarının uygulanmaması ise nerede oluyor biliyor musunuz? Pakistan’da, Kamboçya’da, Çin’de ve Hindistan’da yani insan hayatına çok fazla önem verilmeyen bölgelerde oluyor. Peki, Türkiye bu konuda ne yapıyor? Maalesef hiçbir şey yapmıyor. AFAD’ın açıklamasına baktım ben, 5.407 bina ağır hasar almış yani Elâzığ, Malatya, Diyarbakır, Adıyaman ve Kahramanmaraş’ta. Bilim adamları büyük Marmara depreminde İstanbul’da 50 bin tane binanın ağır hasar alacağını söylüyor. 50 bin bina yıkılırsa, ağır hasar alırsa ne olur biliyor musunuz? Onar kişiden olsa 500 bin kişi büyük Marmara depreminde İstanbul’da hayatını kaybeder. Bakın, siz bu kafayla giderseniz bu 500 bin kişiyi gömecek mezarlık bulamazsınız ya, vallahi, ciddi söylüyorum. Bundan birkaç ay evvel Manisa’da olan depremde evleri zarar gören vatandaşlar hâlâ çadırda yaşıyorlar, gidin Manisa’ya görün. Onları bile bir yere yerleştiremediniz.

Üç ay evvel biz bir araştırma önergesi vermiştik bu depremle ilgili. Bu araştırma önergemize karşılık siz sessiz kalıp Türkiye’yi Kanal İstanbul Projesi’yle meşgul ettiniz yani olması mümkün olmayan, Türkiye’ye bir sürü sıkıntılar getirecek olan Kanal İstanbul Projesi’yle uğraştınız. Ben Kanal İstanbul’la ilgili birkaç şey söyleyecektim, onlardan vazgeçiyorum, zira şunu söylemek istiyorum: Kanal İstanbul çok uçuk bir proje yani yapılması da ülkeye getireceği faydalar açısından değerlendirdiğimizde de çok uçuk bir proje. Bunu yapmanın ne bu Hükûmete ne de bu ülkeye bir faydası olacağına inanmıyorum. Ben bu Hükûmetin böyle bir projeyi hayata geçireceğine de inanmıyorum ama bu ülke insanının hayaller peşinde koştuğunun çok farkında; bu ülke insanı hayal kurmayı seviyor, herkes hayal kurmayı seviyor, hepimiz seviyoruz ama bu hayalin bir gün gerçekleşeceği umudunu da hep muhafaza etmek istiyoruz. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı, bu hayalleri ortaya koyup hiçbir zaman gerçekleştirmeyeceğini söylemeyi unutuyor, hayallerini söylüyor ama gerçekleştirmeyeceğini ifade etmiyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; artık ülkelerde akıllı şehirlerden bahsediliyor. Artık kendi ekolojisi olan, elektriğini üreten, çevreyi ve insanı merkeze koyan, ulaşım sorunlarını aşmış, bilim ve teknoloji imkânlarını kullanan şehirlerin yüzyılı bu yıl.

Şehirlerimizin ve insanlarımızın yarınlarnı çalan müteahhitlere ihtiyacımız yok bizim. Vatandaşlarımıza nefes aldrabilecek, geniş alanlar sunan, bu yapıları yapan mühendislere ihtiyacımız var. İnşaatla, betonla büyüyen ekonomi hiç gördünüz mü siz? Dünyadaki gelişen ülkelere baktığımızda inşaatla büyümüş, betonla büyümüş, üretim yapmadan büyümüş hiçbir ülke gösteremezsiniz.

Burada çölün ortasında bir Bedevi ülkesi yok, bizim petrolümüz de yok yani petrol parasıyla beleş yaşayan Vehhabilerin ülkesi değil burası. Bu ülke çalışarak, alınının teriyle, hayatını ortaya koyarak evine rızkını, ekmeğini götürenlerin ülkesi ama on sekiz yıldır görüyorum ki yönetenlerin zihniyeti o çölün ortasında petrol parasıyla beleş yaşayan zihniyetle aynı.

Size göre şehirler inşaat projelerinin âdeta birer arazisi oldu. Zihniyetinizde mahalleler, sokaklar, çarşı ve pazarlar, kentin tanığı tarihî binalar, dereler, ormanlar ve özellikle İstanbul bir rant kaynağı ve merkezi oldu. Hatta sizler bunu kendi ağzınızla da itiraf ettiniz. Üç yıl önce “Biz bu şehrin kıymetini bilemedik, biz bu şehre ihanet ettik, hâlâ da ihanet ediyoruz. Bunun sorumlusu da biziz.” Bunu diyen Genel Başkanınız Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’dı.

Peki, itiraf etti de ne oldu? Fatih’in emanetine, Şehr-i İstanbul’a son ihanet projeniz Kanal İstanbul’un günahını nasıl çıkaracaksınız? Kanal projeniz sadece İstanbul’a değil, Türkiye’ye de bir ihanet projesidir. Yani yapılan AVM’lere, şehrin sağına soluna yerleştirilen o gökdelenlere, hançer gibi saplanan o gökdelenlere hiç girmiyorum. Sanıyorsunuz ki gökdelenleri diktiğimizde dünyayı fethediyoruz, finans merkezi kuruyoruz. Böyle bir dünya hiçbir zaman olmadı. İstanbul Finans Merkezi’ni gördünüz değil mi? Finans merkezinin bitmesi daha mümkün değil. Binasını bitiremediğimiz finansın içini nasıl dolduracağız bilmiyorum. Binasını bitiremiyoruz, içi nasıl dolacak, onu da merak ediyorum.

O güzel İstanbul’u paylaşırken -zaman zaman sizlerin de ben bakıyorum paylaşımlarınıza-bugünün İstanbul’unun paylaşımı yok hakikaten, o Yeşilçam filmlerindeki İstanbul’u paylaşıyorsunuz; aslında siz de farkındasınız o güzel İstanbul’a yazık ettiğinizin.

Tarihî Yarımada’yı fotoğraflarken gözükten o arkadaki çirkinlik abidesi, birbirine küsüp barışanların gökdelenleri duruyor. Hatırlıyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanı küsmüşü bir ara, sonra bir imam-hatip lisesi yaptı o iş adamı arkadaşımız, barıştılar. O kuleler de duruyor, yıkılmadı hâlâ. Yani “Gücünüz yetmedi.” demiyorum, gücünüz mutlaka vardır ama küsüp barışmak belki de orayı yıkımdan kurtardı.

Şehirlerin ekonomik, psikolojik, sosyolojik, mekânsal, estetik bütün boyutlarını anlamayanların o şehirleri bataklık olmaktan kurtarma şansları yok; ülkelerini de bataklık olmaktan kurtarma şansları yok. Artık, büyük nüfuslu kentler geri kalmış ülkelerde var. Bakın, dikkat edin, zannediyorum İstanbul 10’uncu büyük kent dünyada, 10’uncu veya 11’inci olabilir. 37 milyon nüfusla Tokyo geliyor ilk sırada, aklıma gelen, bildiğim kadarıyla Mexico City var 2’nci sırada ama mesela Amerika’da, 328 milyon nüfuslu Amerika’da hiç 16-18 milyon nüfuslu bir kent yok; yatay gelişmiş, küçük kentler var. Londra, Paris dışında yani çok eski yerleşim birimleri olan Londra, Paris dışında Avrupa’da da bu büyük kentlere rastlayamıyorsunuz. Sanayi ülkesi Almanya’da neden İstanbul kadar büyük bir kent yok, hiç düşündünüz mü bunu? Amerika’da 8 milyonluk New York’un dışında da yok. Yani bir tek büyük kent New York var, o da 8 milyon. Amerika’nın nüfusu bizden fazla -dediğim gibi, 328 milyon nüfusu var- bizden çok daha fazla zengin, bizden teknolojik olarak çok daha ileri fakat hiç öyle 15-20 milyon nüfuslu kentleri yok. Amerika’da altmış yılda nüfusu 15 milyon artan bir kent de yok. İlk ve temel ihtiyacımız, artık, insanca yaşanan, kontrol edilebilen, ulaşımın sorun olmadığı nefes alan şehirler olmalı. Boyuna nüfusu artan ve şişen şehirler ilkel, insanlık dışı, sağlıksız, korku verici ve mutsuzluk

kaynağı bataklıklara dönüşüyor. Ülkemizin güçlü bir inşaat sektörüne tabii ki ihtiyacı var, Türkiye'nin kentsel dönüşüme her yerde ihtiyacı var ama rantal dönüşüm için değil, geleceğin modern, güzel Türkiye'sini inşa etmek için inşaat sektörüne ihtiyacımız var.

Ülkenin batıdan doğuya zaten var olan bir sanayi hattı üzerine 250 bin, 500 bin nüfuslu yerel sanayi kentleri, önce altyapıları kurularak, İstanbul'un ve diğer büyük şehirlerimizin yükünü alacak şekilde kurulabilir. Mesele paraysa o parayı böyle de kazanabilirdiniz ama siz kolay parayı seçtiniz. Bu Kanal İstanbul Projesi için 75 milyar dolardan bahsettiler. Bu 75 milyar dolarla Orta Anadolu'da yani Selçuklu coğrafyasında 250 binlik, 500 binlik, sanayisi olan, ciddi yapılmış, altyapısı olan 15 tane kent kurabiliriz ve Türkiye'nin o sosyal dokusunu da bozan büyük kentlere olan göçü de önleyebiliriz, hem sosyal meselesini çözeriz hem de Türkiye rahat bir nefes alır, büyük kentler rahat bir nefes alır. İstanbul sevdanız yani ranta ve paraya olan aşkınız maalesef bu planların önüne geçti. Bunları planlayacak bilimsel düşünce sizlerin siyasi menfaat ve kaygılarınızın önünde gelmeliydi, vatan aşkı böyle bir şeydir aslında.

Şimdi, getirdiğiniz bu teklifte amacınız ne biliyorsunuz, hani siz İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Antalya gibi büyük şehirleri kaybettiniz ya işte bir taraftan, yerel seçimlerde muhalefete geçen büyükşehir belediyelerini kontrol altında tutmak, diğer taraftan da yakında önümüze getireceğiniz yerel yönetim kanunu değişikliklerinin altyapısını oluşturmak istiyorsunuz. Bu teklifle esas amacınız da bu, bunun ötesini düşünmemizi de bizden beklemeyin. Kısaca, yerel yönetimler muhalefete geçince artık Bakanlık yetkiyi kendisine alıp rantın yönetiminde söz sahibi olmak istiyor.

Kanun Teklifi'nin maddeleriyle ilgili milletvekili arkadaşlarım konuşacaklar ama ben de bazı maddelere kısaca dikkat çekmek istiyorum.

Kanun Teklifi'nin 2 ve 18'inci maddeleriyle yerel yönetimler ve TOKİ arasındaki yetki çatışmalarını engellemek gerekçesiyle yerel yönetimlerin yetkilerini TOKİ'ye devreden düzenlemeler yapılıyor. Belediyeye ait alanların TOKİ'ye devri son derece yanlış bir uygulama. Danıştay kararıyla belediyelere verilmiş olan haklar kanuni bir düzenlemeyle belediyelerden alınmaz. Bu uygulama Anayasa'nın 138'inci maddesine de aykırı. İktidar partisinin bu gibi yetkileri belediyelerden alıp merkezi kurumlara vermesi siyasideir, başka da hiçbir şekilde nitelemek istemiyorum. TOKİ ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı üzerinden bütün satır aralarında ve ipuçlarında yerel yönetimleri kontrol eden bir süreç organize ediyor bu kanun teklifinde. Daha sonra, Genel Kurula getireceğiniz Yerel Yönetim Kanunu'yla birlikte bunu daha net göreceğiz. Özellikle kamu arazileri üzerindeki gerçek ve tüzel kişilerin işgal ettiği haksız işgal tazminatı dediğimiz ecrimisilin Millî Emlak Genel Müdürlüğü eliyle toplanarak yüzde 50'sinin genel bütçeye, yüzde 50'sinin de TOKİ'ye verilmesinin altını çizmemiz gerekiyor. Burada TOKİ güçlendiriliyor. Niye? TOKİ, biraz evvel bahsettim ya, sizin şu anda kulislerde dedikodunuzu yapan o müteahhitlere kaynak aktarıyor. Sayın Başkan, yüzüme bakıyorsunuz ama bunların çoğu sizin de arkadaşınız. Vallahi, hakkınızda söylemiyorum ama iktidarla ilgili söylediklerini bir bilerseniz “Biz bunlara boşuna para kazandırmışız.” diyeceksiniz. Çünkü onlar sizin gidici olduğunuzu anlamışlar, öyle inanmışlar, “Bunlar artık gidiyor, bizim de mevzi değiştirmemiz gerekiyor.” diyorlar. Ama siz hâlâ onlar lehine kanunlar çıkarmaya devam ediyorsunuz. Onlar sizi çoktan terk etti, siz hâlâ terk etmediniz onları.

Teklifin 19'uncu maddesinde kamuoyunda Salda Gölü'nün kıyılarına millet bahçesi yapılması hususuyla gündeme gelen düzenlemenin kanunlaştırılması amaçlanıyor. Kanun teklifiyle, kıyılara yapılacak alanlara millet bahçeleri ekleniyor. Burada aklıma ne geldi biliyor musunuz? Sayın Hülya Koçyiğit'in, büyük sanatçımız Hülya Koçyiğit'in damadına Konyaaltı'nda verilen o sahil şeridindeki yer aklıma geldi. Antalya Büyükşehir Belediyesi bunu iptal etti. “Bu kanunla beraber millet bahçesi

yapacağız.” dediler. Bu millet bahçesi kime ihale edilecek bilmiyoruz. Bir de bir şey söyleyeceğim, millet bahçesinin hukuki tanımı ne? Yani 60 katlı bir bina da millet bahçesi olabilir, tek katlı yüzeyssel bir bina da millet bahçesi olabilir. İçinde neler olacağı da tarif edilmediği için her şey millet bahçesi tanımına girer. Kıyıların yağma edileceği, peşkeş çekileceği bir kanun bu. Gökân Bey, siz de bu konuya dikkat çekmişsinizdir zannediyorum. Doğal güzelliklerimizin çevrelere ucube yapılar yapmaktan vazgeçin ya da kurulabilecek rant odaklı işletmelerin ne gibi zarar verebileceğini kamuoyuyla paylaşın. Öncelikle, Anayasa’nın 43’üncü maddesi bağlamında bu teklif düzenlenmeli, millet bahçesinin ne olduğu açıkça ifade edilmeli ve ona göre düzenleme yapılmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bağlayın sözlerinizi Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Bu kanun teklifiyle, bir taraftan kişiye özel ayrıcalıklı rantlardan, kentlerin yaşanamaz hâle geldiğinden şikâyet edilirken bir taraftan -yine daha önceki kanunlarda olduğu gibi- Cumhurbaşkanına özel kanun teklifi hazırlandığını görüyoruz.

İşte, kanun teklifinin 20’nci maddesinden bahsedeceğim size. Bu maddeyle Bitlis’in Ahlat ilçesine, Van Gölü’nün kıyısına resmî kurum yapılabilmesi yönünde düzenleme yapılıyor. Anayasa Mahkemesi kararı ve Kıyı Kanunu deliniyor bu maddeyle. Burada, bildiğiniz gibi, Cumhurbaşkanlığı saray inşaatı başlamış ve bununla alakalı daha önce yapılan yasal düzenleme Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmişti. Getirdiğiniz kanun teklifindeki bu maddeyle Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir düzenlemeyi ufak değişikliklerle yeniden Meclis gündemine getiriyorsunuz yani Anayasa’yı bir kez daha ihlal ediyorsunuz.

İlkel olarak, Türk tarihinde müstesna bir yeri olan Ahlat ilçemizde Türk devletini temsil edecek bir tesisin kurulması son derece doğaldır ancak bu tesisin yeri noktasında hukuksuzluk kabul edilemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun, lütfen bitirin artık.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Bu kanun teklifi, hukuksuzluğunuzun kanunudur dersek yanlış olmaz. Yıllardan beri göz yumduğunuz kentsel rantın itirafıdır bu kanun teklifi aynı zamanda ve İstanbul’u kaybetmenin intikamını almaya çalışmaktır.

Yüce Parlamento’yu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Türkkan.

Konuşma sırası, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Baki Şimşek’te.

Buyurun Sayın Şimşek. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

MHP GRUBU ADINA BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Elâzığ’ın Sivrice ilçesinde 24 Ocak 2020 tarihinde meydana gelen 6,8 şiddetindeki deprem hiç şüphesiz hepimizi derinden üzmüştür. Şu ana kadar büyüklüğü 4’ün üzerinde 22 deprem ve binlerce artçı sarsıntı yaşanmıştır.

Elâzığ ve çevre illerin de etkilendiği depremde 41 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 45 vatandaşımız sağ olarak kurtarılmıştır, 1.607 vatandaşımız da yaralanmıştır.

Hasar tespit çalışmaları, şimdye kadar Elâzığ, Malatya, Diyarbakır, Adıyaman ve Kahramanmaraş'ta 378 binanın yıkıldığı, 214'ünün orta hasarlı olduğu, acil olarak 50'nin üzerinde binanın da yıkılması gerektiği anlaşılmıştır.

Depremde hayatlarını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralı kardeşlerimize şifalar diliyorum. Bölge insanımıza ve aziz milletimize başsağlığı temennilerimi iletiyorum. Rabb'im her türlü afet ve felaketten Türk milletini korusun.

Ülkemiz deprem kuşağındadır. Bu nedenle tedbirli olmaktan, muhtemel risk ve tehlikeleri en aza indirmekten başka çaremiz yoktur. Türkiye her zorluğu aşacak güçtedir. Devlet seferberlik içindedir. Afet bölgesine her türlü insani yardım ve destek sağlanmaktadır. Allah'ın izniyle bu felaketin üstesinden el birliğiyle, güç birliğiyle gelinecektir.

Değerli milletvekilleri, depremde canla başla mücadele eden AFAD'a, belediyeye ve itfaiyeye, JAK VE UMKE görevlilerine, askerlerimize, polislerimize, sivil toplum kuruluşlarına ve vatandaşlarımıza, kısacası emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Türk devleti, ne kadar büyük bir devlet olduğunu yapılan çalışmalar sırasında göstermiş ve depremezdelerin yardımına koşmuştur. Ayrıca, tüm Türkiye'den ve dünyanın değişik yerlerinden depremezdelere gerek maddi yardımda bulunan gerek yaraları sarmak için destek veren, dua eden bütün vatandaşlarımıza teşekkür ediyor, büyük Türk milletinin bir ferdi olmaktan bir kez daha onur ve gurur duyduğumu belirtmek istiyorum.

Türkiye, millî gelirine göre dünyada en çok sosyal yardım yapan ülke olduğunu, acıları, tasaları ve sevinçleri paylaştığını bir kez daha bütün dünyaya ispat etmiştir. Bundan dolayı da milletimizin her bir ferdine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, fay hattındaki yapılaşmalara son verilmesi, daha sağlam binaların yapılması ve bütün Türkiye genelinde, kırsal kesimler dâhil, ciddi bir tarama yapılarak "oturulamaz" raporu verilen binalarla ilgili önlemlerin mutlaka alınması gerekmektedir. Artık kırsal kesimlerde de dönüşüm gerekmektedir. Bununla ilgili de gerekli çalışmalar mutlaka yapılmalıdır. Türkiye deprem gerçeğiyle beraber yaşamak zorundadır. Son kırk yıl içerisinde köyden kente, doğudan batıya göçle oluşturulan varoşlarda yapılan çarpık yapılaşmalarda ve özellikle 1980 yılından sonra yapılan binalarda en çok can kayıplarının, toplu ölümlerin olduğunu üzülen gözlemekteyiz. Elâzığ'da yıkılan, çok sayıda cenazenin çıkarıldığı 8 binanın çoğunluğunun 1980 yılından sonra yapılmış olan, normalde planlı, projeli, ruhsatlı ama maalesef malzemelerden çalınarak yapılan binalar olduklarını görmekteyiz.

Amerika'yı yeniden keşfetmeye gerek yoktur, yapılacak olan net ve basittir. Depremde yaşadığımız... Bir: Kırsaldaki geleneksel kerpiç evlerin yıkılması, Elâzığ'da ve Malatya'da yoğun şekilde görmüş olduğumuz. İki: Projesiz, denetimsiz yapılan binalar. Üç: Müteahhitlerin yaptığı, ruhsatlı olmasına rağmen malzemenin çalınarak, demirden ve betondan çalınarak yapılan veya bazı tadilatları sırasında kolonların ve kirişlerin kesilmiş olduğu binalar.

Onun için, Türkiye depremle ilgili bir seferberlik ilan etmek mecburiyetindedir ve kaynakları olumlu bir şekilde kullanarak bununla ilgili kentsel dönüşümdeki öncelikleri, öncelikle yıkılacak binaların olduğu bölgeleri belirleyerek sadece kentin silüetini ve görüntüsünü düzeltmekten ziyade, önce insanlarımızın hayatını kurtaracak projeler hayata geçirmelidir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye bunu yapacak güce sahiptir. Yalnız duygusal bir toplumuz, yaşadığımız hadiselerden sonra, bu ortam içerisinde günlerce depremi konuşuyoruz, yapılması gerekenleri tartışıyoruz ama maalesef, daha sonra her şey normale dönüyor, hiçbir şey yaşanmamış

gibi herkes hayatına devam ediyor ama bu coğrafyada deprem, bu coğrafyanın kaderi. Hem eğitim olarak, bilinçlendirme olarak ilkokuldan başlayarak insanlarımız bu konuda bilinçlendirilmeli, deprem anında yapılacak olanlar ilkokuldan başlamak üzere gençlerimize, çocuklarımıza öğretilmeli hem de sağlıklı, yaşanılabilir binaların yapılması sağlanmalı ve bütün Türkiye’de genel bir tarama yapılmalıdır. Ben, Sayın Bakanımızın bunu yapacağına inanıyorum ve bu noktada yapılacak olan çalışmalara da Milliyetçi Hareket Partisi olarak her zamanki gibi destek vereceğimizi belirtiyorum.

Değerli milletvekilleri, getirilen bu teklifle, mülkiyet hakkının doğurduğu sonuçlar çerçevesinde vatandaşlarımızın mağduriyetini gidermek, idarelerce imar mevzuatının net olarak anlaşılmasını sağlamak, kaçak yapılaşmayı her alanda engellemek amaçlanmaktadır.

Yine, bu teklifle, imar planları ile imar planlarına göre yapılan arazi ve arsa düzenleme işlemlerine karşı açılan davaların hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulabilmesi için ivedi yargılama usulü öngörülmektedir. Kıyıların çakıllık ve kumluk karakter gösterdiği alanlarda kıyıdan mevcut hâliyle yararlanmak mümkün iken kıyının doğal yapısını bozacak nitelikte reaktif amaçlı iskelelerin yapımının engellenmesi hedeflenmektedir.

4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun’da fiil-yaptırım dengesi gözetilerek görevini mevzuata uygun yerine getirmeyen sorumlulara ilişkin uygulanacak idari müeyyideler yeniden düzenlenmektedir. Kanunun ceza maddesi daha açık ve net hâle getirilerek tereddütlerin ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Yalnız burada bir konunun da aydınlığa kavuşturulması gerekmektedir. İmar barışıyla, binayı yapanlar affedilmiş, binalara ruhsat verilmiş, binayı yapan müteahhit affedilmiştir. Yalnız bu kapsamda, bunu denetleyen yapı denetim firmalarının yapılan aykırılıklardan dolayı bu yasa çıkmadan önce yemiş oldukları cezalar hâlâ borç olarak durmaktadır veya birçok yapı denetim firması bu sıkıntılarının altındadır. Yani binayı yapan suçsuz, müteahhit suçsuz, binayı alan suçsuz ama sadece bunu denetleyen yapı denetim firması suçlu. Bunun, burada yeniden gözden geçirilerek mutlaka düzenlenmesi lazım. Binanın statik aksamı veya sağlamlığıyla ilgili, kullanılan malzemeyle ilgili bir kusuru yoksa, yapılan ilavelerle ilgili olarak buradaki yapı denetim firmalarına yaptırım uygulanmamalıdır, geçmişe dönük bu yaptırımlar da affedilmelidir.

Yine 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nda yapılan değişikliklerle, 1934 yılında kurulan Yüksek Fen Kurulunun tecrübesinden faydalanarak yapım ve yapımla ilgili danışmanlık hizmet işlerine ilişkin sözleşmelerden kaynaklanan uyumsuzlukların çözüme kavuşturulması amaçlanmaktadır.

Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Kanun’da yapılan değişikliklerle haksız rekabetin ve kayıt dışılığın önlenmesi amaçlanmaktadır. Yalnız bu lisanslı harita mühendisleriyle ilgili yapılan sadece iki üç maddelik bir düzenlemeyle çözüm mümkün değildir. Bu, yapı denetimle birlikte ele alınmalı ve mutlaka, yapı denetim firmalarının içerisindeki mühendislere jeoloji mühendisleri ve harita mühendisleri de eklenmelidir yani inşaatın yapımından bitimine kadar, jeoloji ve harita mühendislerinin yapım aşamasında sürekli sorumlulukları olmasına rağmen, yapı denetim firmalarının mecburi tutması gereken mühendis kadrosunda bunlar yer almamaktadır. Bunların mutlaka bu kapsama alınması gerekmektedir.

Yine 5543 sayılı İskân Kanunu’nda yapılan değişikliklerle, iskân çalışmaları açısından asıl yetkili olan bakanlık tanımlanmakta ve bu kanun kapsamında yapılan yardımlardan faydalanacakların kapsamı genişletilmektedir.

Coğrafi bilgi sistemi verilerinin kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileriyle paylaşılmasına ilişkin esaslar belirlenmektedir.

Getirilen teklifin 1'inci maddesiyle, Ulusal Coğrafi Veri Paylaşım Matrisi'ne göre kamu kurum ve kuruluşları arasında coğrafi verilerin paylaşımının, erişiminin ve kullanımının bedelsiz olacağı... Bu, geç kalmış ve son derece yerinde yapılan bir düzenlemedir.

Şimdi, düşünün, İller Bankasının elinde bir harita var; bu harita Devlet Su İşlerinin veya başka bir kurumun elinde yok ve veri paylaşımı yapılmadığı için, o kurumlar veya bazı belediyeler oranın haritasının olup olmadığını bilmediği için yeniden ihaleye çıkılıyor; haritası olan, başka coğrafi bilgi sistemi olan veriler için devlet yeniden, aynı bütçeden ödenek aktarıyor, yeni bir iş yapılıyor. Harita Genel Komutanlığında harita var, aynı harita belediyede yok veya İller Bankasında var, diğer kurumlarda yok. Bu, geç kalmış ama son derece yerinde bir düzenlemedir.

Gerçek kişilerin ve özel hukuk tüzel kişilerinin coğrafi verileri toplaması, üretmesi, paylaşması veya satmasının Bakanlık iznine tabi olacağı burada belirlenmektedir. İzin verilenlerden alınacak izin bedelleri ile izin alınmaması durumunda verilecek idari para cezaları düzenlenmiştir.

Burada, özellikle, yapılan demir yolu projelerinde, TANAP projelerinde, doğal gaz projelerinde güzergâhlar çok uzun olduğu için bu harita bedellerinin ve proje bedellerinin de izin alanlar için daha makul ve uygun fiyata çekilmesi doğru olacaktır.

2'nci maddesiyle, 5609 sayılı Gecekondu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 775 sayılı Gecekondu Kanunu'na eklenen geçici 9'uncu maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten sonra gecekondu önleme bölgesi ilan edilmiş yerlerde belediyeler ile TOKİ arasında yaşanan yetki karmaşasına son verilmesi amaçlanmıştır.

3'üncü ve 4'üncü maddelerle, TOKİ Başkanlığının taşra teşkilatı bulunmadığı için, TOKİ'nin mülkiyetinde, hüküm ve tasarrufu altında bulunan arsa ve arazilerinin işgali hâlinde, ecrimisilin tahsili ile taşınmazların tahliyesinin Millî Emlak Genel Müdürlüğü tarafından yapılması ve ecrimisil bedelinin aktarım usulü düzenlenmiştir.

Yine 5'inci maddeyle, imar planları ve imar planlarına göre yapılan arazi ve arsa düzenleme işlerine açılacak davaların ivedi yargılama usulüne tabi olması amaçlanmaktadır.

Özellikle imar planlarıyla ilgili veya kentsel dönüşümlerle ilgili açılan davalarda birçok sorunla bütün belediyeler ve TOKİ yıllarca uğraşmakta, birçok vatandaşın evinin yıkıldığı bölgelerde buna itiraz eden üç beş kişi yüzünden... Elbette mülkiyet hakkı kutsal ama davalar da çok uzun yıllar aldığı için, bunun yanında, bir kişiyi mağdur etmeyelim diye bu defa, aynı mahallede, aynı beldede oturan yüzlerce kişi mağdur olmaktadır. Burada sadece davalara itiraz süresi kısaltılmakla kalmayıp sadece bedel yönünden -bu da daha önceden bizim önerdiğimiz bir tekliftir- davaların devam etmesi, yapılacak uygulamayı ve kentsel dönüşümü durdurmasını yönünde bir karar alınmaktadır; bu düzenleme de olumludur.

Türkiye genelinde tüm illerin çevre düzeni planı yapıldığından ve mevzi imar planının fiilen uygulanma imkânı kalmadığından imar mevzuatından "mevzi" ibaresi çıkarılmaktadır.

Yine, madde 7'yle, kesinleşen planların kopyalarının plan işlem numarası olarak Bakanlıkta elektronik ortamda depolanması; onaylanan imar planlarından hak sahiplerinin ve kamuoyunun haberdar olması için ilgili muhtarlıklarda planın askıya çıkarıldığına dair bilgilendirme ilanı ve değişikliğin yapıldığı alanda da tabelayla bilgilendirme yapılması; kesinleşmiş plan ve parselasyon planlarına karşı, kesinleşme tarihinden itibaren beş yıl geçtikten sonra dava açılmaması; imar planlarında serbest olarak belirlenmiş yüksekliklerin kaldırılması ve yatay mimarinin esas kılınması amaçlanmıştır. Yalnız burada -süreyle ilgili- 2021 yılına kadar ilgili idarelerin ve belediyelerin emsal olan, yüksekliklerin sınırsız olduğu bölgelerde kat yüksekliğini belirleme yetkisi bunlara veriliyor, bunların bunu belirtmesi

isteniyor. Burada maksat yüksek katı engellemek. “Yatay mimari” diyoruz ama burada da belediyelerin bunu istismar aracı olarak kullanmasının ve bu yetkiyi olumsuz kullanmasının da önü alınmalıdır. Yani belediyeler, orada şimdiden kendilerini rahatlatacak şekilde, konulan süreyi de değerlendirerek emsal olan yerlerde çok yüksek kat belirtmemeli, makul ve yapıcı yaklaşmalıdır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan imar planlarına kamu kurum ve kuruluşlarının görüş bildirme süresi on beş günden otuz güne çıkarılmaktadır. Otuz gün içerisinde görüş bildirilmemesi hâlinde olumlu görüş bildirdiğinin kabul edileceği düzenlenmiştir.

Yine, madde 9’la, imar planlarına ve bu planlara dayalı olarak yapılan parselasyon işlemlerine karşı açılan davalarda mahkemece verilen iptal kararları gereği dava konusu parsellerde geri dönüşüm işlemleri yapılarak uygulama öncesi kök parsellere dönüşüm istenmektedir. Yalnız bu, bazen, o bölgede yapılan inşaatlardan dolayı fiili durumda imkânsız hâle gelmektedir çünkü bazı parsellerde yapılaşma bitmiş, binalar yapılmış, kat irtifakı ve kat mülkiyeti kurulmuş. Buradaki uygulamayı iptal etmek, orada bir kişinin hakkını koruyalım derken belki bütün mahalleyi veya o bölgede oturan yüzlerce, binlerce insanı mağdur edeceğinden buradaki hak sahiplerinin mağduriyetinin giderilmesi amacıyla hak sahibine taşınmazın rayiç bedelinin ödenmesi öngörülmektedir.

Madde 10’la, köylerde yapılan yapılar için projelerin valiliklerce uygun görülmesi ve köy muhtarlarına bildirim zorunluluğu getirilerek kırsal alanlardaki yapıların daha etkin bir şekilde denetlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 11’le, deprem afet riskine karşı ileri tasarım yöntemleri ve teknolojileri gerektiren binaların projelerinin yeterli uzmanlığı haiz mühendislerin gözetiminde yapılması amaçlanmaktadır. Yeni mezun bir mühendisin çok katlı projelerde veya özellik arz eden projelerde imza atmaması, daha tecrübeli mühendislerin bu projeleri yapması... Bu da son derece olumludur. Yalnız burada, bunu yapan mühendisle ilgili kriter konulmuştur ama bunu denetleyecek olan yapı denetim firmasındaki mühendislerle ilgili herhangi bir düzenleme yoktur. Dolayısıyla elbette, projeyi yapan, uygulamasını yapan mühendis önemlidir ama denetçi de önemlidir. İleriki dönemlerde yapılacak yapı denetim mevzuatıyla alakalı düzenlemede yapı denetim firmalarındaki mühendislerde de aynı tecrübe ve mesleki yeterlilik mutlaka aranmalıdır.

Madde 12’yle, ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan binalar hakkında tapu kayıtlarının beyanlar hanesine bildirim usulü getirilerek iyi niyetli alıcıların korunması amaçlanmıştır. Ayrıca, bu yapıların ilgili idare tarafından yıkılmaması hâlinde, yıkım maliyetinin yüzde 100 fazlasıyla yine bu idarenin karşılaması suretiyle Bakanlık tarafından yıktırılabilmesi amaçlanmıştır. Burada da tabii, imar barışı çıkarken o zamanlarda da bunu çok gündeme getirdik ama belediyeler mutlaka bu işin içerisinde olmalıydı. Yani sadece Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yaptığı düzenleme... Şimdi, yıkımda yetkiyi belediyelere veriyoruz. O bölgedeki belediye bunu yıkacak, yıkmazsa da bunu yüzde 100 cezasıyla beraber ödeyecek. Yani hem orada herhangi bir katkısı yok belediyenin, o süreçte belediye işin içerisinde değil ama yıkım anında belediye işin içerisinde. Burada da bir hakkaniyet ölçüsü yok. Mutlaka imar barışından alınan bedellerden, belediyelerin kendi illeri içerisinde aktarılan kaynaklardan belirli bir oranda faydalanması... Çünkü bunun riskini de bunlar paylaşıyor, yıkımda da bunlar burada görevli olacaklar veya yarın, ileriki aşamalarda kaynaklanacak başka sorunlardan, altyapı götürmekle bunlar sorumlu olacaklar. Bunun da mutlaka düzenlenmesi gerekmektedir.

İmar mevzuatına aykırı yapılaşmanın önlenmesi amacıyla bu yapılara uygulanacak idari para cezası miktarı artmakta ve idari para cezası verilmesi usulünde arsa emlak değeri esası getirilerek daha adil bir sisteme geçiş yapılması hedeflenmektedir. Yani İstanbul’da yapılan bir kaçak bina ile

Bayburt'ta yapılan bir kaçak binaya aynı değerde ceza yazılmayacaktır. Bu da doğru olandır. Milyon dolarlık bir binayı yapan ile köyünde 50-100 bin lira bile değeri olmayan bir binayı yapan vatandaşa yazılacak cezanın da elbette aynı olmaması gerekiyor. Bu düzenleme de olumludur.

Parsel bazında nüfusu, yapı yoğunluğunu, kat adedini, bina yüksekliğini artıran imar planı değişikliklerinin yapılamayacağı düzenlenmiştir.

Taşınmaz maliklerinin tamamının talebi üzerine ada bazında yapılacak imar planı değişikliği sonucunda değerlerinde artış olan arsanın artan değerinin tamamının değer artış payı olarak kamuya alınacağı ve alınacak bu bedelin belirlenmesi, dağıtım usulü düzenlenmektedir.

Yine, teklifin 16'ncı maddesiyle, 7'nci maddesi kapsamında, mevcut planlarda serbest olarak belirlenmiş yüksekliklerin 1/7/2021 tarihine kadar idarelerce kat yüksekliklerinin belirlenmesi öngörülmektedir.

İmar barışıyla Yapı Kayıt Belgesi alan yapılarda ilave inşaat alanı ihdas edilmemesi şartıyla söz konusu yapıların güçlendirilebilmesi hedeflenmiştir. TOKİ ve belediyeler arasında gecekondü önleme bölgesindeki yetki sorununun ortadan kaldırılması amacıyla 3414 sayılı Kanun'un 1'inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Bitlis ili Ahlat ilçesinde belirlenen bölgenin Kıyı Kanunu'na tabi kısımlarının resmî kurum alanları yapılabilmesi amaçlanmaktadır.

Yine, 21'inci maddeyle, 1992 yılında yürürlüğe girmesinden önce, 3830 sayılı Kıyı Kanunu'nun... (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şimşek, sözlerinizi bağlayınız.

BAKİ ŞİMŞEK (Devamla) – ...köy yerleşim alanlarının sahil şeridinde yer alan geleneksel köy evlerinin müktesep bir hak teşkil etmemek şartıyla restore edilerek ve cephe onarımının yapılarak güçlendirilmesi hedeflenmiştir.

Organize sanayi bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, endüstri bölgeleri ve serbest bölge sınırları içerisinde kalan tüm yapılar için yapı denetiminde yüzde 30'a kadar indirim yapılabileceği öngörülmektedir.

Mahkemelerce verilen iptal kararları içerisindeki görevini yerine getirmeyen yapı denetim kuruluşları ve çalışanları, laboratuvar kuruluşları ve çalışanları için idari müeyyideler düzenlenmesi amaçlanmıştır.

Yine LİHKAP bürolarıyla ilgili de lisans iptal şartları arasında 65 yaşını doldurmuş olma -daha önceden herhangi bir yaş sınırı yoktu, bir yetkiyi alan birisi, ölünceye kadar o işine devam edebiliyordu- ve ayrıca da yine bu 65 yaş şartıyla birlikte, mesleğin gerektirdiği, kendisine verilen yetki alanlarından başka olanlarda görev yapamayacakları da belirlenmiştir.

Ben, kanunun hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyor, yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Şimşek.

Konuşma sırası Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki'de.

Buyurun Sayın Tiryaki. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 161 sıra sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin geneli üzerine partimizin, Meclis grubumuzun görüşlerini sizinle paylaşacağım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Elâzığ depreminde yaşamını yitiren yurttaşlarımız için Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum. Yine, depremde yaralanan yurttaşlarımızın bir an önce sağlıklarına ve sevdiklerine kavuşmasını diliyorum. Ayrıca, ülkenin dört bir yanından gelerek kurtarma faaliyetlerine katılan herkese ve her görevliye teşekkürlerimi ve minnettarlıklarımı sunuyorum.

Öncelikle şunu belirtmek isterim: Ülkemizde ihale yasalarıyla birlikte en çok yasal değişiklik yapılan alanların başında imarı ilgilendiren düzenlemeler geliyor. Belediye meclislerinin en önemli ve en yaygın gündem maddeleri de imar izinleri ve imar değişiklikleri. Bunun en önemli nedeni, hiç kuşkusuz imarsız ve plansız bir şekilde kentlerde yeni yaşam alanları oluşturmak istenmesi, iktidarların göz yumduğu bu hukuksuzluklara daha sonra hukuksal kılıf yaratılmak istenmesidir.

AK PARTİ iktidarları döneminde kentlerin yeşil alanları, ortak yaşam alanları, deprem toplanma alanları gibi toplumun büyük çoğunluğunun yaşamını ilgilendiren yerler, özellikle iktidara yakın inşaat şirketlerinin daha fazla kâr elde edebilmesi için ranta açıldı. Mahkemelerin yürütmeyi durdurma kararları yok sayıldı, inşaat tekellerinin kârı uğruna birçok değerli tarım arazisi, kent içi yeşil alanlar, yaşam alanları, hatta tarihî mekân ve alanlar betona boğuldu.

“Kentsel dönüşüm” adı altında kentlerde ne kadar büyük cinayet işlendiğini görmek isterseniz, fazla uzağa gitmeye gerek yok; bir gün Yenimahalle teleferiğine binin, son durağa kadar gidip geri dönün, Şentepe gibi on binlerce insanın yaşadığı mahallelerin ne hâle geldiğini, nasıl betona gömüldüğünü göreceksiniz, neredeyse tek bir metrekaare yeşil alan yok.

1999 büyük Marmara depreminden sonra 2001 yılında hazırlanan Acil Eylem Planı'nda belirlenen 480 toplanma alanının neredeyse yüzde 97'si ya gökdelenlerle ya da AVM'lerle yer değiştirdi.

Bu konu gündeme gelince AK PARTİ adına konuşan kişiler şunu söylüyorlar, diyorlar ki: “İstanbul'daki bütün okul bahçeleri toplanma alanı.” İyi mi? Yani “toplanma alanı” denince, demek ki AK PARTİ yetkililerinin aklına gelen tek şey, insanların ayakta durabileceği boş bir mekân bulunması. Gerçekten “toplanma alanı” dediğimiz şey bu mu? O insanlara hizmet edilebilecek, o insanların gereksinimlerinin karşılanabileceği herhangi bir yer yoksa, sadece ayakta durabilecekleri bir adres gösterdiğinizde bir toplanma alanı yaratmış olmuyorsunuz.

Bakınız, iktidar, milyonlarca seçmenin oyunu alarak seçilen HDP'li belediyeleri gasbetti, belediye başkanlarını görevden uzaklaştırdı, belediye meclis üyelerini görevden uzaklaştırdı. Bununla yetinmedi iktidar, bugün getirilen bu teklifle yine yerel yönetimlerin yetkileri kısıtlanıyor ve yerel yönetimler üzerindeki vesayet yetkisi ciddi anlamda genişletiliyor. Ben birazdan size bunun ayrıntılarını söyleyeceğim. Belki de bunun bir nedeni, İstanbul'da yürüttüğümüz tartışmalar, Kanal İstanbul ve bunun gibi mega projeler. İstanbul'u yönetirken merkezî hükümetin vesayetine karşı çıkanlar, bugün İstanbul Büyükşehir Belediyesini kaybedince vesayet yetkisini artırmaya çalışıyorlar, belediyelerin yetkilerini daraltmaya çalışıyorlar. Demek ki neymiş? AK PARTİ demokrat falan değilmiş, daha doğrusu AK PARTİ kendine demokratmış.

Yaptığımız her düzenlemeyle ranta dayalı projelere yasal dayanaklar oluşturuyorsunuz, en azından biz böyle değerlendiriyoruz: 5366 sayılı Kanun ve 6306 sayılı Kanun böyle, kanun hükmünde kararnameyle böyle, özel imar izinleri böyle, emsal artışları böyle, TOKİ'nin tekelleşmesi böyle, ÇED

muafiyetleri böyle, acele kamulaştırmalar böyle. Ancak bu ranttan neredeyse hiçbir zaman, o kentte, orada yaşayanlar yararlanamıyorlar. Kentlerin planlamasına ilişkin öncelikli hedefiniz rant. Buna kuşku yok, aslında bunu da gizlemiyorsunuz. Size yakın inşaat şirketlerini korumak o kadar önemli bir önceliğiniz ki vergilendirmeyi, ranttan vergi almayı bırakın, iflas etmelerini engellemek için bu ülkenin ortak kaynaklarını, bütçesini bu inşaat şirketlerine bir biçimde havale ediyorsunuz, onları kurtarıyorsunuz.

Böyle çok süslü, hegemonik ve egemen söylemlerle yaptığımızı meşrulaştıracağımızı, halkı mega projelere ikna edeceğinizi düşünüyorsunuz, ne diyorsunuz? Bu amaçları açıklarken şöyle cümleler kullanıyorsunuz, diyorsunuz ki: “Kentlere yatırım çekmek ve istihdam sağlamak. Terk edilmiş, yıpranmış çöküntü alanlarını dönüştürmek. Ekonomik açıdan atıl kalmış alanları yeni çekim merkezleri hâline getirmek. Hayallerdeki gibi bir yaşam sağlayacak yaşam kalitesini yükseltmek. Kentin markalaşmasını ve pazarlanmasını sağlamak. Kentsel taşınmazların değerini artırmak.” Peki, bu mega projelerle, kentsel dönüşümlerle ne oluyor? Tarihi alanlar kimliğini kaybediyor, mahalleler -tırnak içerisinde- steril hâle getiriliyor. Bu dönüşüm -orta sınıf kalmadı da- orta ve üst sınıf için yeni yaşam alanları yaratıyor ya da turistler ve sermayedarlar için çekim merkezi hâline getiriliyor.

Kentsel dönüşüm projeleri çoğunlukla kent merkezlerinde, arsa değeri yüksek olan bölgelerde uygulanıyor. Anlaşılabileceği üzere, kentlinin güvenliği ve sağlığı için değil sermayenin istekleri doğrultusunda kentsel dönüşüm projeleri hayata geçiriliyor. Kentler artık alınıp satılır birer maldır, yaşam alanı değildir; kentte yaşayanlar da doğal olarak iktidarınız için, artık halk değil müşteridir. Bu eşikten sonra, toplum yararından değil müşteri yararından söz edebiliriz. Kent merkezindeki lüks konutlarda orta üst sınıf yaşarken emekçiler kent merkezi dışına sürülüyor. Güzellemesi yapıldığı gibi kentsel dönüşüm, insanları depreme dayanıklı konut sahibi yapmıyor, aksine küçük bir azınlığı daha fazla gayrimenkul sahibi yaparken büyük bir kitlenin ise konutsuz ve güvencesiz yaşamasına neden oluyor.

İddia ettiğiniz gibi kentsel dönüşüm, sadece konutları yenilemek değildir. Kentsel dönüşüm, her ilde aynı tip projelerle sıkıştırılmış yaşam formları değildir. Kentsel dönüşüm, konutları yenilecek diye insanları yaşam alanlarından uzaklaştırmak hiç değildir ve olmamalıdır. Kentsel dönüşümlerde ilk önce bölge insanının ekonomik ve sosyal sorunları ele alınmalı, mahallelilerin ortak ihtiyaç ve özelliklerine uygun, onları bütünleştirecek projelerle başlanmalıdır. Ülkemizde her kent aynı kentsel dönüşüm sorununa sahip değildir. Her yörenin kendi sorunları ve bu sorunların çözümünü yaratacak kaynakları mevcuttur. Yerel dönüşüm stratejisi ve politikalarının geliştirilmesi şarttır ancak böyle yapılmamaktadır.

Yasa teklifine ilişkin ayrıntılı şerhimizi Komisyonda sunduk -161 sıra sayılı Komisyon Raporu’nda var- soldan ve halkçı bir bakışla kaleme aldık; herkesin okumasını tavsiye ederim.

Maddelere ilişkin ayrıntılı açıklamaları, itirazları arkadaşlarımız yapacak; ben genel olarak birkaç konunun altını çizmek isterim.

Birincisi şu: Coğrafi bilgi sistemleri 1960’lı yıllardan beri kullanılıyor, bunu herkes biliyor. Coğrafi bilgi sistemi Türkiye’ye ancak 2000’lerde geldi. Türkiye 2014 yılında coğrafi bilgi sistemi uygulamalarını Çevre ve Şehircilik Bakanlığında kullanmaya başladı. Bu konuda nitelikli bir eğitim verilmiyor, sadece açık öğretim düzeyinde bir eğitim verildiğini biliyoruz.

Burada itiraz ettiğimiz 2 tane konu var. Bir tanesi şu: Yasa teklifi 49 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’ne atf yapıyor yani sanki Cumhurbaşkanlığı kararnamesi kanunun üzerindeymiş gibi. Oysa kanunu uygulamak için yönetmelik çıkarabilirsiniz, kanunu uygulamak için tebliğ çıkarabilirsiniz

ve Cumhurbaşkanlığı kararnemelerinin hiçbir tanesi de kanunlara ve Anayasa'ya aykırı olamaz. Ama ilk defa bir kanun metninde Cumhurbaşkanlığı kararnamesine atıf yapılacak ve bu bizim yasama faaliyetlerimizde bir ilk olacak. Umarız bundan vazgeçersiniz.

İkinci itirazımız şu: Şimdi, madde metninde diyor ki: “Üniversitelerle, özel kurum ve kuruluşlarla bedelsiz olarak bu bilgiler paylaşılabilir.” Evet, bedelsiz olarak üniversitelerle bu bilgilerin paylaşılması anlaşılır bir şey. Peki, özel kurum ve kuruluşlarla bedelsiz olarak paylaşmak ne demek? Hangi özel kurum ve kuruluşlarla bedelsiz paylaşacaksınız, tamamıyla mı yoksa bir kısmıyla mı? Eğer bir kısmıyla bedelsiz paylaşacaksınız bu bir kısmını kim belirleyecek? İktidar istediği özel kurum ve kuruluşla bedelsiz olarak bu bilgiyi sunacak, istemediğine sunmayacak, öyle mi? Kanunda böyle bir düzenleme olamaz, mutlaka bunun da objektifleştirilmesi gerekir.

Bakın, yine, getirdiğiniz bir düzenlemeyle şöyle bir şey yapıyorsunuz: İmar planları ve imar planlarına göre yapılacak arsa ve arazi düzenleme işlemlerine karşı açılacak davaları İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 20/A maddesi kapsamına alıp ivedi yargılamaya tabi tutuyorsunuz. Şimdi, bu imar davalarının uzun sürdüğünü herkes biliyor, dolayısıyla ivedi yargılama kapsamına alınmasına bir itiraz yok ama asıl sorun şu: Şimdi, bu 20/A maddesine göre dava açma süresini altmış günden otuz güne düşürüyorsunuz, yürütmenin durdurulması kararı veya yürütmenin durdurulması ret kararı verilirse 20/A maddesi uyarınca itiraz edemiyorsunuz; yine, temyiz süresini otuz günden on beş güne indiriyorsunuz. Eğer vatandaş bunlardan herhangi birini bir gün aşarsa bu hakkını kaybetmiş oluyor. Aynı İYUK 20/A maddesi uyarınca deniliyor ki: “Dosya tekemmül ettikten sonra iki ay içerisinde, bir ay içerisinde mahkeme karar verecek.” Peki, mahkeme karar vermezse ne olacak? Dosya ne zaman tekemmül etmiş sayılacak? Sizi on beş günle, bir ayla sınırlayan yasa, mahkemeyi niye net bir şekilde bir süreyle sınırlamıyor; bu süre aşımının ne anlama geleceğini niye düzenlemiyor? Kanımca, mahkemeyi hızlandırmak gerekir, vatandaşı hızlandırarak gerçekten adaleti sağlayamazsınız. Şöyle bir düzenleme yapabilirsiniz eliniz değmişken, 20/A maddesine şöyle bir hüküm ekleyin, deyin ki: “Eğer idare mahkemesi veya temyiz makamı şu kadar süre içerisinde bir karar vermezse o davayı kabul etmiş sayılır.” O zaman hem vatandaşı hem de mahkemeyi bir süreyle kısıtlamış olursunuz.

Şimdi, bir başka düzenleme yapıyorsunuz, bina yüksekliklerine sınırlama getiriyorsunuz ve yatay kentleşmeden söz ediyorsunuz. Kesinlikle destekliyoruz ama bu değişiklik günahlarınızı affettirir mi bilemem. Neden? Örneğin, İstanbul'daki gökdelenlerin yüzde 97'si sizin zamanınızda yapıldı. Yüzde 97'si sizin zamanınızda yapıldı, şimdi de sanki başkası bunun sorumlusuymuş gibi yatay kentleşmeden söz ediyorsunuz. Herkes biliyor, Amerika'yı yeniden keşfetmeye gerek yok; eğer gerçekten yatay mimariyi teşvik etmek istiyorsanız, büyük kentler dışındaki diğer kentlere yatırımı teşvik etmelisiniz, ilçelere yatırımı teşvik etmelisiniz, tarımı ve çiftçiliği desteklemelisiniz, oralarda birinci sınıf sağlık hizmeti ve eğitim hizmeti sunmalısınız. O zaman ilçelerden ve diğer küçük kentlerden İstanbul'a, İzmir'e, Ankara'ya insanların akın akın gelmesini engelleyebilirsiniz.

Yine, 2'inci, 3'üncü, 4'üncü, 10'uncu, bir sürü maddede belediyelerin yetkilerini kısıtlıyorsunuz, elde edilen gelirlerden belediyeleri yararlandırmıyorsunuz.

Yine, bir başka düzenleme daha yapıyorsunuz; şu: “Genellik” ve “eşitlik” ilkesine aykırı olarak bazı mühendislerin lehine ayrıcalıklar yaratıyorsunuz. Aslında bunu, Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği Kapsamında Yapılacak Tasarım Gözetimi ve Kontrolü Hizmetlerine Dair Tebliğ'i yayınlayarak 11 Ocak 2019'da yaptınız. Ve bu tebliğin iptali için mimar, mühendisler Danıştay nezdinde bir dava açtılar. Şimdi, olur da o davada bir iptal kararı verilir diye şimdiden bir yasal düzenleme yapıyorsunuz, gelecekteki bir mahkeme kararını engellemeye çalışıyorsunuz. Sayıları da kaç tane? Sanırım 17 tane, yanlış söylüyor olabilirim ama...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – 19.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – 19 tane seçkin mühendis.

Şimdi, Anayasa'ya aykırılık sorunu var ama, neden? Şöyle: Anayasa'nın 124'üncü maddesi var, diyor ki: "Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler." Yani üstte ne var? Cumhurbaşkanlığı kararnamesi var, kanunlar var; siz buna uygun yönetmelik çıkaracaksınız. Şimdi, ne yapıyorsunuz? Bu tebliğ belki iptal edilir diye kanunları tebliğe uydurmaya çalışıyorsunuz yani açıkça Anayasa 124'ün aksine bir iş yapıyorsunuz.

Bir başka şey, çok daha önemli bir şey var; onu da söylemek isterim. Şimdi, her konuşmanızda diyorsunuz ki: "Cumhuriyetin yarattığı elitistlik ve seçkinciliğe karşıyız." Öyle mi? Seçkinciliğin de elitizmin de dik âlâsını yapıyorsunuz. On binlerce mühendis içerisinde sadece 19 mühendise bu yetkinin verilmesinden daha büyük bir seçkincilik olabilir mi, sadece 19 mühendise?

Yine, getirdiğiniz yasayla, özelleştirme kapsamındaki kurum ve kuruluşların arsa ve arazilerinde imar planlarını değiştirme konusunda itiraz hakkı bulunan belediye gibi kurum ve kuruluşlara on beş günlük cevap verme süresini otuz güne çıkarıyorsunuz. Bu kötü mü? İyi bir şey yani bu süreyi uzatmak iyi bir şey. Ama asıl sorun şu: Belediyeler ve diğer kurumlar, bu otuz gün içerisinde size bir değerlendirme sunmazlarsa bunu kabul etmiş sayılıyorlar yani asıl sorun burada. Bu kısıtlamanın bu yüzden doğru olmadığını düşünüyoruz. Aslında kamu kurum ve kuruluşlarının eylemleri olarak bu düzenlemeyle itiraz haklarını da ellerinden almış oluyorsunuz.

15'inci maddede yapmak istediğiniz bir değişiklik var, ilk kez kent rantından genel bütçeye bir gelir elde etmeye çalışıyorsunuz. Burada da yanlış bir şey yok, burada da doğru bir taraf var ama asıl sorun şu, diyorsunuz ki: "Bu yaratılan rantın tamamını bütçeye aktaracağız." Yani o arsa sahibi bundan hiçbir pay alamayacak. Bu mümkün mü? Tartışılabilir.

Şimdi, birincisi: Yalnızca lisanslı gayrimenkul değerlendirme kuruluşları tarafından değer artışı tespiti yapılacak. Bu kuruluşların gerçek anlamda bir değer artışını tespit edip edemeyecekleri konusunda kuşkularımız var. İkincisi: Arsa sahiplerinin bundan hiç pay alamaması bir dizi soruna yol açabilir. Ama en önemlisi bizce şu: Bu değer artışından büyükşehir olmayan illerde belediyeler hiçbir gelir elde edemeyecekler; büyükşehir belediyesi olan illerde de büyükşehir belediyesi yüzde 25'ini, ilçe belediyesi yüzde 25'ini alacak, yüzde 50'sini de yine merkezî bütçeye havale etmiş olacaksınız. Demek ki bu düzenlemenin de yine asıl amacı merkezî bütçeye bir gelir elde etmek.

247 sayılı KHK'yle 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nda yapılan değişikliklerle Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca kullanılacak yetki belediyeye devredilmişti. Yine yaptığımız bir başka değişiklikle, şimdi getirdiğiniz teklifle bu yetkiyi tekrar belediyelerden alıyorsunuz yani belediyelere verdiğiniz yetkiyi tekrar bakanlığa alıyorsunuz. Şimdi, bunun nedeni ne? İstanbul, Ankara, Adana, Antalya, Mersin gibi çok sayıda büyükşehir il ve ilçe belediye başkanlığını kaybetmeniz mi? Belediyeler partinizin yönetimindeyken bu yetkileri kullanabilir ama bir başka partinin yönetimine geçince hop yasayla yetkiyi merkezî Hükûmete geçiriyorsunuz. Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama yetkisini âdetâ partinizin ihtiyaçlarına göre gasbediyorsunuz, toplumsal ihtiyaçlara göre değil.

Şimdi bir başka düzenlemeyle ilgili birkaç şey söyleyeceğim, süre azaldı. Şimdi, Anayasa Mahkemesince iptal edilen 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun ek 2'nci maddesini yeniden düzenliyorsunuz. Peki, bu düzenleme ne? Van Gölü kıyısında, Ahlat'ta, yasa teklifinin ekinde koordinatları belirtilen alanda bir tür imar izni veriyorsunuz. Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği düzenlemede neler vardı,

hatırlatalım: Çandarlı Limanı vardı, Rize İyidere Lojistik Limanı vardı, Rize dolgu alanı vardı yani yalnızca Ahlat yoktu. Anayasa Mahkemesi “Siz buraları neden imara açıyorsunuz?” demedi, başka bir şey söyledi, dedi ki: “Yasanın öngördüğü sınırlamalardan neden muaf tutuyorsunuz?” Şimdi, siz bu Anayasa Mahkemesi kararı uyarınca düzenleme yapıyorsunuz. Çandarlı Limanı’ndan vazgeçiyorsunuz, Rize İyidere Lojistik Limanı’ndan vazgeçiyorsunuz, Rize dolgu alanından vazgeçiyorsunuz ama bir şeyden vazgeçmiyorsunuz, nereden? Van Gölü kıyısındaki Ahlat’tan. Neden? Çünkü oraya bir saray yapacaksınız. Ve bu kanun teklifini ne zaman getiriyorsunuz biliyor musunuz? Tam da depremden birkaç gün sonra. İnsanların başını sokabilecekleri evleri yokken Türkiye Büyük Millet Meclisinde yeni bir saray için yasa değişikliği yapıyorsunuz.

Evet, deprem doğal bir afet ancak depremin doğuracağı sonuçları en aza indirmek, can ve mal kayıplarını en aza indirmek kuşkusuz insanların elinde; burada da hiç kuşku yok ki en büyük sorumluluk yönetimlere düşüyor. Neden? Çünkü yapı iznini veren onlar, oturma iznini veren onlar, sonuçları ortadan kaldırmak için vergi toplayan onlar, deprem olduğunda müdahale edecek ekiplerin bağlı olduğu kurumlar onlar, hatta kimin yardım edip etmeyeceğine karar veren de onlar. Nitekim, bizim belediyelerimizin yardım yapmasını da engellediniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Tiryaki.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Dolayısıyla, depremlerle birlikte ortaya çıkan eksikliklerden dolayı da elbette herkes ilk önce yönetimlere, iktidarlara, belediyelere hesap soracak, sormalı.

Peki, siz ne yapıyorsunuz? “Deprem Manisa’ya gelecekti, Allah’a söyledim, doğuya gitti.” diyen şarlatanlar hakkında değil “Gayretullaha dokunmak edebiyat değildir. AIDS, Ebola virüsü... Avustralya, Çin Gayretullaha dokundu, azap geldi. Maazallah, biz de zinayı, livatayı yasallaştırarak, Allah’ın helal kıldığı yaşta evliliği tecavüz sayarak, mutlu yuvaları bozarak Gayretullaha dokunmayalım.” diyen şarlatanlara hakkında değil; “Deprem vergilerini ne yaptınız?” diyen Şevket Çoruh gibi, Berna Laçin gibi iktidarın sorumluluğunu hatırlatanlar hakkında soruşturma açıyorsunuz. İşte, biz, bunu eleştiriyoruz.

Evet, deprem hepimizin sorunu, ortak sorunumuz ve bunun için hep birlikte karar almalı, mücadele etmeli, hepimiz elimizi bu taşın altına koymalıyız ama siz bildiğinizi okumaya devam ediyorsunuz diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Tiryaki.

Söz sırası, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Gökkan Zeybek’te.

Buyurun Sayın Zeybek. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

CHP GRUBU ADINA GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken Elâzığ ve Malatya illerimizde geçtiğimiz günlerde yaşanan deprem felaketinde yaşamını yitiren tüm yurttaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Enkaz çalışmalarında üstün hizmet göstererek, eski 5, eski 10 derecede gönülden ve yürekten, yirmi dört saat aralıksız çalışan AFAD, belediye çalışanlarına ve kurtarma ekiplerinde görev yapan tüm yurttaşlarımıza şükranlarımı sunuyorum.

Tabii, deprem önemli bir gerçek çünkü konuştuğumuz Coğrafi Bilgi Sistemleri üzerindeki yasa teklifi ve imar maddeleriyle aynı anda gündeme geliyor olması bizim bu konudaki dikkatimizi ve önemsememizi bir kat daha artırmış durumda. Niye? Çünkü iktidar tarafından 2004-2019 yıllarında “deprem vergisi” adı altında toplanan özel iletişim vergisinin rakamsal karşılığı 34 milyar dolardır. Bugünkü sabit kurlarla 65 milyar TL para toplanmıştır ama döviz cinsinden karşılığı 34 milyar dolardır ve bu kürsüde sevgili Ali Özcan, televizyonlarda başta Naci Görür olmak üzere değerli hocalarımız depremlerin nerede olacağını noktasına kadar vermiş olmalarına rağmen toplanan bu paralarla riskli yapıların iyileştirilmesi ve fay hattı üzerindeki bölgelerde yaşayan yurttaşlarımızın güvenli alanlara taşınması konusunda hiçbir çaba gösterilmediğini ve ölenlerin de yanlış yönetim politikalarının sonucunda kaderleriyle baş başa bırakıldığını belirlemek gerekir.

Tabii, buradan şunu belirtmek gerekir: Yani Sivrice’de depremin olacağı söylendiğinde dikkate alınmadı; Erzincan-Karlıova-Pütürge, Yedisu-Karlıova-Pütürge- hattı, Pütürge’den başlayıp Kahramanmaraş Türkoğlu’na geçecek olan güzergâhtaki stres yoğunluğu herhâlde iktidarınız tarafından dikkatlice incelenmektedir. Ya da Adapazarı-Düzce arasında kırılmamış olan fay hattı ya da Marmara’dan geçecek olan, uzunluğu 180-220 kilometreyi bulan, bazı teorilerde tek parça, bazılarında birden fazla kırılma ihtimali olan, büyük İstanbul depremine yol açacak olan Marmara fayıyla ilgili endişelerimizi dilerim ve umarım ki iktidar partisinin yetkilileri de bir an önce dikkatle incelerler. Çünkü faylar kırıldığında kırılan fay hattı olmuyor arkadaşlar; kırılan, bu ülkedeki kötü yönetimin gerçek biçimiyle ortaya çıkması anlamına geliyor.

Bir gerçeği söyleyerek gündemimize geçmek istiyorum: Deprem sonrası yapılan bütün çalışmalar bir kriz yönetimidir yani depremde meydana gelen krizden sonra bütün kurumlar görevlerini yerine getirirler ve kriz yönetimi konusunda Türkiye son yirmi yıl içinde önemli bir mesafe katetmiştir ancak deprem gibi, heyelan gibi, su taşkını gibi meselelerde kriz sonrası yapılacak olan çalışmaların herhangi bir önemiyetinin bence olmaması gerekir. Yani biz riski daha başlangıçta doğru yönetebilirsek, bir deprem fay hattı üzerinde bulunan yerleşim birimlerindeki riskleri ortadan kaldırabilirsek, kimi yerlerde bu yerleşim birimlerini bir plan bütünü içinde başka bir güvenli alana taşıyabilirsek o zaman herhangi bir büyük depremde bizim ne yıkılacak bir binamız ne de binaların altında can verecek yurttaşlarımız kalır.

Tabii, şu ilginç soruyu da sormak gerekir: Sivrice merkezli depremde Adıyaman Cezaevinin boşaltılıyor olması, herhâlde Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, şimdiki adıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ya da Adalet Bakanlığı ya da bu cezaevinin yapılmasında katkısı olan, etkisi olan, projeyi çizenler, denetimi yapanlar... 150 kilometre ötedeki bir cezaevi yıkılıyor ve burada, iktidara mensup olan sizler, sosyal medya hesabı üzerinden yayın yapanlar hakkında soruşturma açılıyorsunuz ama Adıyaman Cezaevini yapanlar ve yaptırınlar hakkında hâlâ bir soruşturma açmak aklınıza bile gelmiyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, değerli arkadaşlar, yasa teklifi coğrafi bilgi sistemlerinin güncellenmesiyle ilgili ve bazı maddelerde değişiklik içeriyor.

1’inci maddeyle ilgili şunu söyleyeyim: Coğrafi bilgi sistemlerinin tek bir merkezde toplanması mantık olarak doğru gelebilir ama siz, coğrafi bilgi sistemindeki bir paftayı mesela 70 santime 100 santim yani 700 metreye 1 kilometre genişliğindeki bir alanı yerli gerçek kişilere paftasını 25 liradan verirsiniz, içinizden biri ya da herhangi bir Türk vatandaşı da Türkiye Cumhuriyeti’nin sınırları içinde coğrafi bilgi sistemi üzerinde bir çalışma yaptığında, bütün ülkenin coğrafi bilgisini istediğinde ödeyeceği para teklife göre 35 milyon lira. Üniversiteler kapsam içine alınmıyor, ücretsiz değil ama bazı kurumların ücretsiz olduğu yazıyor.

Bu teklifi hazırlayanlar, sizler, Yandex gibi, Google gibi uluslararası firmalar tarafından eğer manipüle edilmediyseniz, bu, Türkiye'deki teknolojiye yatırım yapan bilim insanlarının önünü kapatmaya dönük bir maddedir. Bu biçimiyle, bunun ciddi biçimde baştan değiştirilmesi, bütün ayrıntılarıyla göz önüne alınması gerekir.

Coğrafi bilgi sistemlerini yabancılara bedel karşılığında veriyorsunuz. Bu bedel, yabancılar için 70 milyon, bunu alacak dünyada birkaç tane büyük tekel var ama meslek odalarına vermekten imtina ediyorsunuz. Gelin, bu deprem gerçeğinin arkasında artık şu değer yargınızı değiştirin: Ya, bu ülkenin meslek odaları, 1954 yılından beri, yetmişmiş teknik bilim insanlarını bünyesinde barındırıyor; pek çok meslek odasının başkanı üniversitelerde hoca ya da akademisyen ya da sektöründe çok başarılı mühendisler, mimarlar. Yani bunların geçmişten beri siyasal olarak sizlerle birlikte olmaması, bu insanların deneyim ve birikimlerinden yararlanmamızı engelleme hakkını size vermez. O nedenle bu kısmına, yasa teklifine adını veren bu maddeye karşı olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Bu yasa teklifinin temelinde, ruhunda bir başka önemli nokta var. Bu 31 Mart ve 23 Haziran seçimleri sonrasında siz sadece belediyeleri kaybetmediniz, siz bu belediyelerdeki birtakım kadrolarınızı bakanlıklara taşıdınız; onları sizler biliyorsunuz. Şimdi belli ki bu maddeleri bu metinlerin içine o bürokratlar koyup getiriyorlar yani yıllarca, yirmi beş yıl Ankara'ya, İstanbul'a ihanet eden bürokratlar şimdi bakanlıklara gelmiş, yerleşmişler; şimdi bu yetkileri belediyelerden alıp Hükûmete, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına ve Toplu Konut İdaresine taşımak istiyorlar.

Şimdi, değerli arkadaşlar, mülga Bayındırlık ve İskân Bakanlığının gecekondu önleme bölgesiyle ilgili yetkisi yerel yönetimlere devredilmişti. Bu konuyla ilgili siz bir yasa çıkardınız, bu yasada da bu yetkiyi Toplu Konut İdaresine verdiniz. E, Danıştay bunun karşısında bütün kararların üzerinde bir karar verdi, dedi ki: "Yetki belediyelerdedir." Şimdi, gecekondu önleme bölgelerinin yürütmesini yerel yönetimlerin yapmasında neden sakınca görüyorsunuz? Toplu Konut İdaresi, hazine arazileri üzerinde istediği kadar alanı gecekondu önleme bölgesi olarak ilan edebilir ve bu alanla ilgili de çalışmalarını yapabilir; buna engel herhangi bir durum yok. O nedenle gerek yasanın ruhunda olan belediyelerin, yerel yönetimlerin gelirlerini "gecekondu önleme bölgesi" adı altında Bakanlığa ve merkezi Hükûmete aktarmayı gerek belediyelerin yetkilerini yasanın içine ek maddeler koyarak daraltma girişimlerini gerçekten anlamakta zorluk çekiyorum. Üstelik, bütün seçimlere girerken -Anayasa gibi dağıttığımız sizin seçim bildirgelerinizi tek tek okuduğumuzda- yerel yönetimlerin güçlendirilmesini, merkezi idareye akan bütçe gelirlerinden önemli payların yerel yönetimlere aktarılmasını siz seçimlerde vadettiniz, bunu halka vadettiniz ve aldığınız oyların ve kazandığınız belediyelerin arkasında bu vaatleriniz var. Ya söz verdiğiniz o seçim bildirgelerinizdeki sözlerinizi tutunuz ya da bu maddelerle ilgili bürokratların siyasete yaptığı dayatmalara teslim olmayınız.

Tabii, yasa teklifinin içinde önemli ve doğru bulduğumuz yanlar da var. Nedir o? Parsel bazında plan tadilatının yapılmasını engelleyen bir hüküm getiriliyor, "Ada bazında plan tadilatı yapılır." deniliyor, orada bin metrekareyle de sınırlama getiriliyor. Burada, neden siz parsel bazında plan tadilatı teklifini Türkiye Büyük Millet Meclisine yasa teklifi olarak Sayın Mustafa Demir sunduğunda... Tabii, burada cevaplayacak Hükûmet olmadığı için ben yüce Meclisin huzurunda bu soruyu sormak istiyorum: Siz, 19 Kasım 2019 tarihinde, Sarıyer 11/2 pafta, 11 ada, 95 parseldeki 10 bin metrekare arsaya 120 bin metrekare imar tadilatını neden parsel bazında yapıyorsunuz? Neden bütün bölgenin imar planlarında emsali 2,3 ve 2 iken yalnızca bu parsel için 3 emsal ve bodrum katları için özel istisnalar getiren düzenlemeyi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı askıya çıkararak yasalaşmasına izin veriyor? Mademki parsel bazında plan tadilatı yapan belediyeler bu konuda şaibeye bulaşmışlardır, madem bundan dolayı kentler ciddi biçimde bozulmaktadır, çarpık yapılaşmaya yol açmaktadır o zaman, siz, 13 Ocak 2020

tarhinde, daha teklif Meclisteyken İstanbul Eyüp Hasdal'da 2 ada, 86 parselde 8.600 metrekarelik arsaya neden imar plan tadilatı yapıyorsunuz? Neden kasım ayı içinde daha önce mahkeme tarafından iptal edilen İstanbul Kemerburgaz'ın içindeki Kemer Yapı Kooperatifine ait 330 bin metrekare yeşil ve spor alanını konut imarına açılıyorsunuz? Madem parsel bazında plan tadilatı yapan yerel yöneticiler, imar komisyonu başkanları, meclis üyeleri toplum aleyhinde işler yapıyorlardı, çevreyi kirletiyorlardı, şehri kirletiyorlardı; peki, bu yetkileri toplamaya çalıştığınız Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bunları yaptığı zaman "Evet." mi diyeceğiz? Neden Zeytinburnu 772 ada, 70'ten 78'e kadar parsellerde; 3.346 ada, 1 parselde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı plan tadilatı yapıyor?

Yerel yönetimlerin güçlenmesinden anladığım, halkın oyuyla seçilmiş olan meclislerin ve belediye başkanının, halka hesap vermek zorunda olanların bu tür kararların altına imza atması gerekir. Yerel Yönetimler Şartı'ndan bizim anladığımız bu.

Sayın milletvekilleri, oy veriyorsunuz ama neye oy verdiğinizi biliyor musunuz? Destekliyorsunuz, desteklediğiniz bakanlığın bürokratları arkalarda neler yapıyor, biliyor musunuz?

Şimdi, bir başka önemli nokta şu: Burada yükseklikle ilgili bir sınırlama getiriliyor, deniyor ki: "Plan, dikey yapılaşmayı engellemek için yapıcı yükseklikle ilgili sınırlama getirebilir." Bakın, ben teknik olarak size bir bilgi aktarmak istiyorum: Bir imarda, bir imar planında, bölge imar planında "yükseklikle ilgili sınırlama" ya da "yükseklik sınırlaması" diye bir kavram yerine "yoğunluk sınırlaması" şeklinde bir yasa maddesini gelin, burada geçirin. Eğer gücünüz yetiyorsa yoğunlukları kısıtlayan, belediye meclislerinde belli bir yoğunluğun üzerinde imar izni verilmesini engelleyen hükümleri bu maddenin içine koyalım. Çünkü bakın, siz, burada, yasada bir sınırlama getirerek... Türkiye'de 500 metre yüksekliğinde gökdelen de yapılabilir yani 500 metrelik gökdelen bir teknoloji ve mühendislik çalışmasıdır, bu da yapılabilir. Dubai'nin sembolü olan kuleler bir mühendislik çalışmasıdır, dünyanın her yerinde bu olabilir ama yükseklik kısıtlamasını getirdiğiniz yerde yoğunlukla ilgili kısıtlama getiremiyorsunuz ve benim anlamadığım, hiçbir mimarın ve şehir plancısının anlamadığı bir kavramı da dilimize yerleştirmeye çalışılıyorsunuz: "Yatay mimari." Arkadaşlar "yatay mimari" ya da "düşey mimari" diye bir şey yoktur; yoğunluğu düşük alanlar vardır, orta yoğunluklu alanlar vardır, yüksek yoğunluklu alanlar vardır. Bir bölgeye yüksek yoğunluk veriyorsanız imarı da zaten yüksek vermek zorunda kalırsınız demektir.

Şimdi, burada, yıkımlarla ilgili bir düzenleme getiriliyor, deniliyor ki: "İmar barışından yararlanan binalar, ilgili kuruma başvurarak güçlendirme izni alabilir." Ama güçlendirme izninin ilgili kurumdan nasıl alınacağı... Komisyonunda biz buna itiraz ettik, güçlendirme yapmak istiyorlarsa imar barışından yararlanan binalar için dedik ki:

1) 2981 sayılı, 1983 yılında çıkmış olan imar affından yararlanan binaları da kapsama dâhil edin. Yani imar affından yararlanmak Adalet ve Kalkınma Partisinin çıkardığı yasalara göre hak ama sizden önceki iktidarlar döneminde çıkmış olan afflar kapsama dâhil değildir. Böyle bir mantık olabilir mi?

2) Buralarla ilgili bir güçlendirme yapılacaksa jeolojik etüdü zorunlu hâle getirelim. Diyelim Manisa Fay Hattı üzerinde, diyelim İzmit, Yalova, Karlıova, Pütürge, Sivrice, Erzincan, Tokat Nixsar yani bir fay hattı üzerindeki bir bölgede riskli bir yapı varsa, altındaki jeolojik toprak, zemin sağlam değilse sadece inşaat mühendisinin vereceği bir güçlendirme raporuyla bu binaya güçlendirme yaparsanız bile depremde bu bina yerle bir olacaktır. O zaman, biz burada -bu ülkenin yetişmiş jeoloji mühendisleri var, onların da meslek disiplinlerini uygulaması açısından- jeolojik haritaların da dikkate alınarak maddenin içine ilave edilmesini istedik ancak başarılı olmadık.

Bir başka olay: İktidarınız döneminde milyonlarca kaçak bina yapıldı. Bu Çevre ve Şehircilik Bakanlığı parsel bazında plan tadilatı yapmaya uğraşırken Anadolu'nun hiçbir mezrasında, hiçbir köyünde, hiçbir beldesinde imar planı yapmadı. İmar planı yapılmayan yerlerdeki nüfus artışı da kaçak yapılaşmalarla gerçekleştirildi. Şimdi, belediyeye "Kaçak yapıları yıkacaksınız, yıkmazsan ben yıkarım, yüzde yüz fazlasıyla senden tahsil ederim hem de senin devletten alacağın haktan yani İller Bankası payından kesinti yaparak." diyorsunuz. Bu, çok adaletsiz bir uygulama. Bu, kaçak yapılaşmaya göz yuman belediye başkanlarıyla ilgili süreci rahatlatıp belediyeleri, özellikle bu seçimlerden sonra görev alan pek çok yeni belediye başkanını ve yerel yönetimleri halkla karşı karşıya getirme düzenlemesidir. Hele buralarda belediyenin resen bunu yapabilmesiyle ilgili, bu yıkımları yapabilecek ekipmanı var mı, bütçesi var mı, bu kadar binanın yıkımını yapması durumunda bunları taşıyabilecek döküm alanları var mı; bunlara da bakmadan, bir maddeye koyarak burada kaçak yapılaşmayı cezalandırmak ve engellemek asla başarılabilecek bir iş değildir.

Niye değildir? Bakın, bu ülkede yapılmış en büyük kaçak yapılaşma, imar barışı yasasının çıktığı gün ile bu yasaya ilgili müracaatların kapandığı gün arasında yapılmıştır. Şimdi, biz Trabzon Çaykara'ya gittik. Çaykara bir ilçe belediyesi, büyükşehir sınırları içinde; köy yerleşik alanlarının imar planları yok, köy yerleşik alanlarında kaçak yapıdan başka da vatandaşın seçeneği yok. Belediye başkanınız demiri, betonu satıyor; ilçe başkanınız keresteyi, kapıyı, pencereleri satıyor; ondan sonra, bir karar geliyor, onlarca binayı yerle bir ediyorsunuz. Bir yerleşikte, köy yerleşik alanında imar planınız yoksa, bu bölgeyle ilgili imar planı çalışması yapmadıysanız bunu yapmayan bakanlığa hesap sormak yerine, yıllardan beri alışlagelmış yöntemlerle köyünde ev yapan yurttaş cezalandırma anlayışını da maalesef sizlerde görmüş bulunuyoruz.

Yine, yasa teklifinin içinde bulunan bir mantıksızlığı da belirtmek istiyorum mühendisler ve yapı denetim firmaları açısından. Kaçak bir bina sahipleri imar barışına başvuru yapıyor, binayla ilgili verilmiş olan 32'nci madde yıkım, 42'nci madde para cezalarından imar barışına başvurduğu gün muaf oluyor ama bu kaçak binayla ilgili yapı denetim firması yetkilisinin cezaları devam ediyor. Yani buradaki mühendis aleyhine, yapı denetim firmaları aleyhine yanlışın da mutlaka düzeltilmesi gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen Sayın Zeybek.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Değerli arkadaşlar, tabii, yasa teklifinin içinde, yapı tadilat tutanağı tutulmuş bir binanın belgesinin bir hafta içinde ilgili tapu dairesine yollanması ve bu manada, üçüncü şahısların, tüketicilerin korunmasıyla ilgili düzenleme doğru. Parsel bazındaki plan tadilatının değişikliği kesinlikle doğru. Ama bütün bu konularla ilgili, bu yasa teklifinin ana fıkrı olan yetkililerin merkezileşmesi fikrini doğru bulmuyorum. Başta İstanbul, Ankara, İzmir, bütün büyükşehir belediyeleri ve nüfusu 100 binin üzerindeki ilçe belediyelerimizin tamamı iktidarınızın yanlış ekonomi politikaları yüzünden oturmaktadır. Gelin, iş birliği yapalım; Bakanlığa yetkileri toplamak yerine, yetişmiş insan birikimi olan yerel yönetimlerle iş birliği yaparak bu afet ve deprem riskini ortadan kaldırmak için çalışalım diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Zeybek.

Değerli milletvekilleri, şimdi de şahıslar adına konuşmalara geçiyoruz.

İlk söz, İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'de.

Buyurun Sayın Hamzaçebi. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Elâzığ-Malatya depremini yaşadık; hâlen o sürecin içerisinde Elâzığ ve Malatya'dan gelen haberleri hepimiz takip ediyoruz. Bu süreçte 3194 sayılı İmar Kanunu, 775 sayılı Gecekondu Kanunu gibi kentsel yerleşimleri ilgilendiren, çeşitli kanunlardaki değişiklikleri konu alan, değişiklikleri kapsayan bir kanun teklifini görüşüyoruz. Önemli bir kanun teklifi ancak bu kanun teklifini görüşürken İmar Kanunu gibi, 775 sayılı Gecekondu Kanunu gibi özellikle kentsel yerleşimleri ilgilendiren değişiklikleri görüşürken asıl konuşmamız gereken depremdir; deprem karşısında şehirlerimizde hangi önlemleri aldık, alamadık, hangi önlemleri almalıyız, bunları konuşmalıyız. Bu vesileyle Elâzığ-Malatya merkezli depremde hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine başsağlığı diliyorum, yaralılarımıza şifa diliyorum. Orada görev yapmış veya cansiparane görev yapmakta olan arama kurtarma ekiplerine yürekten teşekkür ediyorum, kendilerine başarılar diliyorum.

Hep İstanbul depremini konuşuyorduk; muhtemel İstanbul depremi karşısında İstanbul'da neler yapılmalı, neler eksik, bunu konuşurken deprem Elâzığ'da meydana geldi yani Anadolu'yu biraz dikkatimizden kaçırdık, bir gerçeği dikkatimizden kaçırdık çünkü Türkiye'nin yüzde 70'i birinci ve ikinci derece deprem riski alanındadır. Bu oranı daha evvel bu kürsüden yüzde 66 olarak ifade etmiştim, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının vermiş olduğu rakam buydu ancak Sayın Cumhurbaşkanı bu oranı yüzde 70 olarak telaffuz etmiş olduğu için ben de bu oranı kullanıyorum. Türkiye'nin yüzde 70'i birinci ve ikinci derece deprem riski alanındadır. Bu yüzde 70'lik alanda nüfusumuzun üçte 2'si yani yaklaşık 66 milyonu yaşamaktadır. Pardon, üçte 2'si değil, dörtte 3'ü. Yanlış söyledim. Eski rakamlar ile Sayın Cumhurbaşkanının rakamı arasında bir değişiklik yaparken bu hata oldu. Nüfusumuzun dörtte 3'ü bu yüzde 70'lik alanda yaşamaktadır. Yani 60 milyon burada yaşıyor. 60 milyon insanımız deprem riski altındadır.

Türkiye'de toplam 20 milyon bağımsız bölüm vardır. 20 milyon bağımsız bölümün 5 milyonu 1999 depreminden sonra çıkarılan yönetmelik sonrasında yapılmıştır. Bu yapıların kural olarak deprem riskine karşı sağlam olduğu kabul ediliyor. 15 milyon ise 99 depremi sonrası çıkarılan yönetmelikten önce yapıldığı için riskli yapı olarak kabul edilmektedir. Bu 15 milyon yapının 7,5 milyonu öncelikle risk altında olan yapı olarak kabul edilmektedir. Sayın Cumhurbaşkanı bu rakamı da 6,7 milyon olarak ifade etmiştir. Sayın Cumhurbaşkanının verdiği rakamlardan gideceğim. 6,7 milyonluk riskli yapının, yine Sayın Cumhurbaşkanının ifadesine göre 1 milyon 112 bininin kentsel dönüşümü yapılmış veya yapılma sürecindedir, inşaat aşamasındadır. Bunları da dikkate alırsak 5,5 milyon yapının riskli yapı olduğu ortaya çıkmaktadır. Karşımızda 5,5 milyon yapının kentsel dönüşümünün gerçekleştirilmesi zorunluluğu vardır.

Konuyu İstanbul özeline taşırsak, İstanbul'daki toplam yapı stoku bağımsız bölüm sayısı 4 milyon 700 bindir, bunun da yüzde 15'inin riskli yapı olduğu kabul edilmektedir. Yüzde 15'lik oran 705 bine tekabül etmektedir, 700 bin yapı diyelim buna. Aslında bu yüzde 15'lik rakamın nasıl bulunduğunu araştırdım, ciddi bir hesaba dayanmıyor, bir varsayım dayanıyor. 3 ilçede yapılmış bir araştırma, kaba bir araştırma İstanbul'un geneline teşmil edilmiş ve "yüzde 15" denilmiş. Gerçek oranın yüzde 25 olduğu ifade edilmektedir. Bunu dikkate aldığımızda, riskli yapı sayısı İstanbul'da 1 milyon 175 bindir.

İstanbul depremi muhtemeldir diyorum -artık, bilim adamları “Kesinlikle olacak.” diyor, “muhtemel” kelimesini kullanmamak gerekir- ve bunun şiddetinin de 7'nin üzerinde olacağı bütün bilim adamları tarafından kabul edilmektedir. Elâzığ depremi 6,8 şiddetindedir. İstanbul depremi 7'nin üzerinde; “7,4” deniliyor, başka oranlar telaffuz ediliyor. Bu, artık, bilim adamlarının değerlendireceği bir konu. Böylesi büyük bir deprem tehlikesi karşısında İstanbul depreme hazırlığını tamamlamamıştır.

Aslında Elâzığ'dan örnek vereyim. Elâzığ bir test oldu. Elbette 41 vatandaşımız hayatını kaybetti; üzüntümüz, acımız derindir. Ama öte taraftan, deprem konusundaki hazırlıklarımızı gözden geçirmek için bize bir ders verdi Elâzığ depremi.

Elâzığ'da kilometrekare başına yaşayan insan sayısı 70'tir, Malatya'da bu sayı 68'dir, Erzincan 20'dir, Erzurum 30'dur. Bunu şunun için veriyorum: Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun toplamını aldığımızda, kilometrekare başına yaşayan insan sayısını 50 olarak kabul ettiğimizde, benzer bir depremin -şiddeti farklı olabilir, aynı olabilir- İstanbul'da yaşandığını düşündüğümüzde, İstanbul'da kilometrekare başına düşen insan sayısı 2.900'dür. Yani Elâzığ'da etkilenen insan sayısının, o Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da etkilenecek insan sayısının 60 katı büyüklüğünde insan İstanbul'da etkilenecektir; bunu düşünmek bile istemiyorum.

Değerli arkadaşlar, bakanlarımız orada, hepsine teşekkür ediyorum; çalışmalarını sürdürüyorlar, teşekkür ediyorum. Çevre ve Şehircilik Bakanımız Sayın Murat Kurum –TOKİ kendisine bağlı-TOKİ'den gelen bir Sayın Bakan; koşturuyor, güzel işler yapmaya çalışıyor. Bazı konularda -Kanal İstanbul gibi- düşüncelerimiz farklı olsa da kaçak yapılar, işte depreme karşı alınacak önlemler konusunda ciddi bir çaba içerisinde; bunu görüyorum. Kartal'da bir bina çöktü, hemen TOKİ oraya gitti, çevresindeki diğer tehlikeli binaları yıktı, yeni binalar yapılıyor. Şimdi Elâzığ'da -TOKİ yine el attı- yeni binalar yapılacak. Teşekkür ederim. Peki, arkadaşlar, risk altındaki binaları yıkıp yapmak için bir depremin olmasını mı beklemek gerekiyor? Niye İstanbul'da Avcılar'daki tehlike altındaki binaları TOKİ, gidip hemen boşaltıp, yıkıp yerine bir program dâhilinde yenisini yapmıyor? Niye İstanbul'un diğer riskli bölgelerindeki, ilçelerindeki riskli yapıları önceliklendirmek suretiyle böyle bir program, proje dâhilinde kentsel dönüşümünü gerçekleştirip vatandaşlarımızı depreme karşı sağlam binalara taşımıyoruz? İlla bir acı mı yaşamamız gerekiyor? Bunu son derece yanlış buluyorum. Buradan ben Sayın Cumhurbaşkanına çağrıda bulunuyorum: Talimat verin, İstanbul'daki riskli binalarda da bir an önce bu yıkımlar başlasın, o binalar boşaltılsın; insanlarımız İstanbul'da ölmesin, yarın üzülmeyelim.

Değerli arkadaşlar, teklifle ilgili söyleyeceğim çok şey var; ilgili maddelerde, önergelerde bu görüşlerimiz gerek benim tarafımdan gerek arkadaşlarımız tarafından açıklanacaktır. Ancak burada, bu kısa zaman içerisinde son olarak şunu ifade etmeyi bir görev sayıyorum: Değerli arkadaşlar, büyük şehirleri bir rant alanı olarak görmekten vazgeçmek lazım. Şehirlerin, özellikle de İstanbul'un rant yaratma kapasitesi son derece yüksektir ve bu rant imar planlarıyla gerçekleştiriliyor. Emsal ve yükseklik uygulamaları İstanbul'da rant yaratmanın aracı olmuştur ve kamunun elinde muazzam bir rant yaratma aracı vardır. Kamu belediyelerdir, kamu TOKİ'dir, kamu Çevre ve Şehircilik Bakanlığıdır. Burada yüksekliklerle ilgili olarak “Belediye meclisleri 2001 yılı sonuna kadar bu yükseklikleri belirlesin.” demiş olmak bu rantların önünü kesmeye yetmiyor. Evet, rant şehirde doğar ama bu rantın kimler tarafından alındığı, kimlerin cebine gittiği önemlidir. Şehir insanların göç ettiği, yerleştiği yere araziler giderek değerlenir, kamu hizmetlerinin gelmesi sonucu arazi değerlenir ve burada bir rant doğar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu rantın kime gittiği, nasıl paylaşıldığı önemlidir. Bugüne kadar bu rant adil bir şekilde paylaşılmadı. Parsel sahipleri ile birtakım kişiler arasında bu rant maalesef paylaşıldı.

Şimdi, 15'inci maddede “değer artış payı” diye bir düzenleme getiriyorsunuz, madde geldiğinde konuşulacaktır. Bir şey öneriyorum: Gelin, başta İstanbul olmak üzere, bu imar planı oyunlarıyla kim ne kadar değer kazanmışsa bunları vergileyelim. Değerli konutlar vergisi getirdiniz, uygulanamıyor, bakın. O zaman da önermişim. Gelin, imar planı emsal yükseklik oyunlarıyla kim ne kadar para kazanmışsa bunları vergileyelim. Bunlar, imar hakları o parsel sahibinin değil, bütün toplumdur; onları, kamu otoriteleri istediği kişiye istediği gibi verme, dağıtma hakkına sahip değildir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Hamzaçebi.

Şahıslar adına ikinci söz İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'e aittir.

Buyurun Sayın Demir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum.

Konuşmama başlamadan önce, beş gün evvel Elâzığ ve Malatya'da gerçekleşen deprem nedeniyle hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralıları da acil şifa diliyorum.

Yine, bu dönemde sahada çalışmalara katılan, başta AFAD olmak üzere, tüm gönüllü kuruluşlara ve devletin tüm organlarına burada teşekkür ediyoruz. Ayrıca, yardımlarını esirgemeyen milletimize de huzurunuzda tekrar teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, sahada karşılaşılan sorunların çözümü ve bakanlıklarımızdan gelen ve ihtiyaç duyulan konular hakkında yapılmış çalışmaların hülasasını konuşacağız. Burada, kanun teklifinin oluşumu esasındaki çalışmalarından dolayı Çevre ve Şehircilik Bakanlığımıza ve onun değerli bürokratlarına huzurunuzda teşekkür ediyoruz. Yine, AK PARTİ Grubumuzdan değerli arkadaşlarımız tarafından oluşturulmuş bir komisyonda, Sayın Mehmet Muş Bey'in riyasetinde yapılmış özel çalışmalardan dolayı arkadaşlara huzurunuzda tekrar teşekkür ediyorum. Yine, Bayındırlık Komisyonu Başkanımız Sayın Tahir Akyürek Bey ve Komisyon üyelerine burada huzurunuzda teşekkür ediyorum. Komisyon çalışmaları esnasında, özellikle muhalefet partisine mensup arkadaşlarımızın, milletvekillerinin değerli düşüncelerinden ziyadesiyle istifade ettik, buradan onlara da teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, görüşmelerine başladığımız coğrafi bilgi sistemleri hakkında size kısaca bilgi vermek isterim. Aslında bu coğrafi bilgi sistemi sadece ortofotoları ilgilendiren bir değişiklik değildir. Coğrafi bilgi sisteminin kanunla düzenlenmesinin temel hedefi, akıllı devlet ve e-devlet oluşturulmasının olmazsa olmaz temel dayanaklarından bir tanesidir. Akıllı devlet iki temel esas üzerine oturtulur; bunlardan bir tanesi yönetim bilgi sistemidir, öbürü coğrafi bilgi sistemidir. Bunları gerçek anlamda bütünleşik olarak çalıştırabilerseniz o zaman e-devleti oluşturabilirsiniz. Bir devlet modelinde millete hizmet etmenin en temel kaidesi bilgiye sahip olmaktır. Vatandaşlar hakkında bilgiye sahip olduğunuzda, aslında hizmetin en kalitelisini en kısa zamanda üretmek durumunda olduğunuzu da görebilirsiniz.

Değerli milletvekillerimiz, şimdi, teklifin maddelerine geçerek, teklifle “H: Serbest” problemini ortadan kaldırıyoruz. Deminden beri konuşan milletvekili arkadaşlarımızın dile getirdiği şüphesiz “H: Serbest” yani yüksekliklerin sınırsız olmasıyla ülkemizde şehirlerin öngörülemez hâle geldiklerinin hepimiz şahidiyiz. Bununla birlikte, yürürlükteki imar planlarında “H: Serbest” bölümlerinin yerel yönetimler tarafından belli bir süre içerisinde kaldırılmasıyla ilgili hukuki bir zemin oluşturulacaktır ve buradan muradımız da -Cumhurbaşkanımızın da belirttiği gibi- bir yatay mimarinin hayata geçirilmesi ve şehirlerimizin estetiğini bozan bu yapılardan arındırılmasının sağlanmasıdır.

İkinci bir konu: İmar Kanunu’na ve ruhsatlara aykırı yapılan kaçak yapıların hemen anında tapu kayıtlarına bildirilmesidir. Konuşmasını yapan arkadaşlarımızın da belirttiği gibi, burada temel hedefimiz, üçüncü şahısların, projelerden ev alma konusunda müracaat edecek olan arkadaşların haklarının, hukuklarının korunmasıdır. Ayrıca, ruhsat eklerine aykırı yapılan yapıların yıkılmasıyla ilgili öncelikle yerel yönetimlere yetki veriliyor. Eğer yerel yönetimlerimiz bu süre içerisinde, belli süre içerisinde müdahale etmezlerse Çevre ve Şehircilik Bakanlığına resen yetki verilecek ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız bu vazifelerini yerine getireceklerdir.

Başka bir konu: Para cezası. İmar Kanunu’nda yapılan bir başka düzenleme de kaçak olan yerlerin arsa payına isabet eden arsa alanı ile emlak vergisine esas arsa metrekaresi biriminin çarpımıyla oluşturulacak olan değer, artık bu kaçak yapılarla ilgili para cezasının temelini oluşturacaktır. Buradan maksadımız, para cezası bölgenin değerine göre değişiklik arz edecektir ve hakkaniyetli bir sistem oluşturulacaktır. Kamuoyunda çok konuşuldu, örnek olması açısından önemli olduğunu düşünüyorum. Mesela, Bayburt’ta 20 metrekaresel bir kaçak yapının para cezası mevcut kanunda 1.069 lira ama Maslak’ta Büyükdere Caddesi’nde, İstanbul’un en kıymetli yerinde yine 1.069 lira olarak ceza kesilmektedir. Ama bu kanunla birlikte Bayburt’ta bu oran 2.010 liraya çıkıyorken Maslak’ta 31 bin liraya çıkacaktır. Burada amacımız, bu oranların kaçak yerlerin yapıldığı yerle doğru orantılı olup, bunların caydırıcılığının esas alınmasıdır.

Bir başka önemli madde, planların aleniyetinin tam anlamıyla sağlanması için plan değişikliği yapılan yerlerde bu plan değişikliğinin açıkça yazıldığı tabelalar olmasıdır. Burada da amacımız, plan değişikliğinin yapıldığı yerdeki mülk sahipleriyle birlikte, orada çevrede oturanların da şehir hak ve hukukunu muhafaza etmek ve bu süreçlerde daha aktif rol almalarının önünün açılması amacıyla gerçekleştirilmiş bir maddedir.

Bir diğer madde, bildiğiniz üzere, yapılan planlar ve imar uygulamaları, aslında mülkiyet hakkı üzerinde tasarrufta bulunduğu ve bu hakkın bir an önce yerine getirilmesi açısından imar planlarıyla ilgili yapılacak tüm işlemlerin, tüm hukuki işlemlerin İvedi Yargılama Usulü Kanunu’na tabi tutulmasıdır.

Bir başka reform madde, parsel bazlı imar planları değişikliğinin önüne geçilmektedir. Aslında baktığımızda, özellikle yerel yönetimlerde büyük soru işaretlerine neden olan ve bunun bir daha asla gündeme gelmemek üzere, bu parsel bazlı imar plan değişikliklerinin bundan sonra yapılmayacağıyla ilgili hukuki bir düzenlemedir. Şehirler bir canlı organizmadır ve süreç içerisinde şüphesiz imar plan tadilatlarına ihtiyaç olabilir. Bunun parsel bazında değil, ancak ada bazında gerçekleşmesinin önünü açıyoruz. Ancak plan kararlarını, plan süreçlerini, plan bütünlüğünü bozmayacak şekilde, sosyal ve teknik altyapıyı muhafaza edecek şekilde ve tüm muhatapların ortak muvafakatiyle gerçekleşecek bir plan tadilatı söz konusudur. Burada altı çizilecek en önemli konu, plan tadilatı sonunda oluşacak değer artışının yüzde 100’ünün kamuya aktarılması öngörülmektedir.

Değerli arkadaşlarımız konuşmalarında bu plan artışının sadece merkezî yönetime yönlendirilmesi konusunda görüş beyan ettiler. Bu plan değişikliği sonunda oluşacak değer artışı büyükşehirlerde yüzde 25 ilçe, yüzde 25 büyükşehir, yüzde 25 Çevre ve Şehircilik Bakanlığının kentsel dönüşüm hesabı ve yüzde 25'i de merkezî bütçeye götürülmek üzere yapılmaktadır.

Değerli arkadaşlar, bir başka konu, yapı kayıt belgesi alan yapıların güçlendirilmesinin önü açılmıştır.

Başka bir konu, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 18'inci maddesi gereğince yapılan uygulamalar neticesinde mahkemeye başvurulardan sonra bu imar planlarının bozulması neticesinde büyük sıkıntılarla karşılaşılmaktaydı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, lütfen tamamlayın Sayın Demir.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – İşte, bu verilen kararlarda, fiilî ve hukuki imkânsızlık nedeniyle eski hâline yani kök parsellere dönülemediği durumlarda belediyelere, yetkili kurumlara karşılıklı anlaşma yoluyla rayıcı üzerinden arsanın satın alınmasının önü açılmıştır.

Değerli arkadaşlar, yine, kadimden gelen köylerde, 1992 yılından önce yapılmış ve Kıyı Kanunu'na tabi kalan yerlerde bu yapıların korunması, yöreye özgü mimarinin devam ettirilmesi ve güçlendirilmesinin de önü açılmıştır.

Değerli milletvekilleri, insan odaklı anlayış çerçevesinde sürdürülebilir şehirler ve yaşam alanları oluşturarak, şehirlerimizin kültürel kimliğini canlandıran ve yatay mimariyi esas alan planlama ilkelerini günümüz teknolojisinin verileriyle harmanlayarak hayata geçiriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Teklifte yer alan bazı maddeler hakkında sizlere bilgi verdim.

Bu kanun teklifinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Demir.

Değerli milletvekilleri, şimdi de yirmi dakika süreyle soru-cevap işlemi yapacağız.

Sisteme giren milletvekillerine on dakika süreyle söz vereceğim, her bir milletvekilinin süresi bir dakika olacaktır; daha sonra on dakika süreyle de Komisyona cevap için konuşma hakkı vereceğim.

Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye gibi, üniversite mezunlarının ciddi oranda işsiz olduğu bir ülkede liyakat çok önemlidir. Hele hele özgür düşüncenin, bilimsel çalışmaların yuvası olması gereken üniversitelerde, bilim dünyasına alınacak adayların seçiminde, liyakatle birlikte yarışma ve rekabet unsurlarına daha da dikkat edilmesi gerekmektedir. Gün geçmiyor ki üniversitelerimizden eş, dost, akraba atamaları haberleri gelsin. Sadece adı ve soyadı yazılmayarak adayın tüm özellikleri ilanlarda belirtiliyor, bu durum akademik hayata atılmak isteyen ve buna göre planlı çalışan gençlerin üniversite kavramına güvenini sarsıyor. Bunun bir örneği, seçim bölgem olan Edirne'deki Trakya Üniversitesinde yaşandı. Kamuoyunda tartışmalara neden olan akademik personel alımlarında önce özel şartlar, sonra da mülakatlarda verilen puanlarla âdeta bazı isimler önceden belirlendi. Bu tartışmaların önüne geçmek, akademik niteliklerin öne çıkmasını sağlamak için bu sınavların hiç kimsenin itiraz edemeyeceği bir şekilde yapılması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Barut...

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, ülkemizin yönetilemediğini ve daldan dala savrulduğunu sürekli ifade ediyoruz. Bu savrulmadan tüm kesimler olumsuz etkilenmektedir. Genç akademisyenlerin kurduğu İstanPol Araştırma Enstitüsü, Türkiye’de gençlerin güvencesizliği, çalışma, geçim ve yaşam algısı üzerine bir çalışma yürütüp rapor yayınladı. Raporunda yer alan bazı tespitlere göre, işsiz gençler topluma karşı mahcuplar ve saygı duyulma özlemini dile getiriyorlar. Gençler, devlet kadrolarında kayırmacılığın ön planda olduğunu, akraba ve tanıdıkların iş bulmada büyük avantaj sağladığını söylüyorlar. Gençler, kredi kartı, ev kredisi, KYK öğrenim kredisi gibi borçlar nedeniyle sıkıntı içerisinde. Gençler aile desteğiyle ayakta duruyorlar. Gençler, olanakları elverse başka bir ülkede yaşamak istiyorlar. Gençler, içinde buldukları sorunların sorumlusu olarak siyasetçileri görüyorlar. İktidar sahipleri, gençliğin içinde bulunduğu bu durum için derhâl önlem almalı ve izledikleri kibirli, tepeden bakma siyasetini terk etmelidirler.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çin’in Wuhan kentinde 12 Aralık 2019’da ortaya çıkan ve bugüne kadar yüzlerce kişinin hayatını kaybetmesine neden olan corona virüsü kabusu tüm dünyayı olduğu gibi ülkemizi de tehdit etmektedir. Son günlerde medyada yer alan haberlere göre ülkemizde de corona virüs şüphesiyle hastanelere başvurular bulunmaktadır ve bu da toplumumuzda endişeye yol açmaktadır.

Sayın Sağlık Bakanına sormak istiyorum: Bakanlığınızın corona virüsü ilgili proaktif eylem planı var mı? Kamu ve özel hastanelerde olası bir senaryo karşısında herhangi bir eylem planınız var mı? Şu ana kadar ülkemizde corona virüs taşıyan herhangi bir vakaya rastlanmış mıdır? Söz konusu virüsün yayılmasını önlemek için birçok ülkenin aldığı seyahat sınırlaması ve yasaklaması gibi daha radikal önlemler gündemde midir? Hastalığın kuluçka süresi dikkate alındığında, Çin’den gelen kişilerin ayaküstü sağlık taraması yeterli midir?

BAŞKAN – Sayın Aygun? Yok.

Sayın Çakırözler? Yok.

Sayın Filiz...

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Karaca markasının ve TEMA Vakfının kurucusu, Onursal Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Onur Ödülü dâhil birçok ödül sahibi, ömrünü çevreye adanmış büyük insan Hayrettin Karaca’yı 20 Ocakta kaybettik. Global tüketim toplumuna karşı “Param var ama tüketmeye hakkım yok.” “Al, tüket ve yok et.” diyerek israfa karşı savaş açan, “Dünya ikiye bölünmüş artık; gözü açlar ve karnı açlar. İşte, o gözü açları doyurmayacağız.” diyen, “Olanın olmayana, bilenin bilmeyene borcu vardır.” atasözüne harfiyen uyan, “Açlıktan ölen her çocuğun katilleri vardır.” diyen ve Televole kültürünün karşısında birçok değerimizi kaybettiğimizi her defasında ifade eden “toprak dede”ye ve 23 Temmuz 1946 tarihinden, vefat ettiği 26 Ocak 1948 tarihine kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı olarak görev yapan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kabukcuoğlu...

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türkiye, maalesef bir deprem daha yaşamış, 41 canımızın hayatı sönmüştür. O gece insanlar göçük altında ölüm kalım savaşı veriyorken, Türk milleti dualarını eksik etmiyorken Türkiye Cumhuriyeti’nde bir ilk yaşanmış, Hükümet, deprem gibi milleti yasa boğan bir olayın algı yönetimi tarafına geçmiştir. Öyle ki başka belediyelerden gelen yardımlar engellenmeye ve yardım etmek isteyen insanların hizmet vermelerine engel olunmaya çalışılmıştır. Yirmi bir yıldır “deprem vergisi” adı altında toplanan paraların akıbeti bilinmemektedir.

Deprem bakımından riskli coğrafyaya sahip ülkemizde, bilim adamları davul zurnayla gelmekte olan depremi haber vermiştir ve hâlâ haber veriyorlar, durumun ciddiyetiyle ilgili açıklama yapıyorlar. Depremi gereğini yerine getirmeyen Hükûmet işi kadere mal etmeye uğraşiyor.

Hazreti Ömer'in tabiriyle deprem bölgesinde gerekli tedbirler alınsaydı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu kanun teklifinin bazı maddeleri doğrudan belediye yetki alanlarını sınırlandırıp merkezileştirmektedir. AKP, özelleştirmeyle kamu varlıklarını satarken, yönetimde katı merkeziyetçi bir yaklaşıma yönelmektedir. Belediyelerin itiraz hakkını dahi elinden alan düzenlemeler kanun maddelerinde yer almaktadır. Büyük kentlerin rantının o kentte yaşayanlara dönmesi belediyeler eliyle sağlanabilir. Siyasi iktidar bu tür düzenlemeleri belediyeleri sınırlamak için kullanmamalıdır. Deprem ülkesi olduğumuz dikkate alınarak tüm kurumların işlevi geliştirilmelidir. Belediyeler yerel yönetimde doğrudan yurttaşın ilk başvuru noktasıdır. İktidar, salt yönetimlerini kaybetmiş olmasını dikkate alarak yapacağı bu tür düzenlemelerden vazgeçmelidir.

Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Konya'nın büyük bölümü dar gelirli vatandaşlarımızdan oluşmaktadır, bu gerçeği inkâr edemeyiz ancak Konya ilimizde tramvay ve otobüs biletleri çok yüksek. Vatandaşımız otobüs ve tramvay biletlerinde bir indirim bekliyor. Ayrıca, Konya'da otopark fiyatları da gerçekten çok yüksek, Ankara gibi sıfırlanmasını talep ediyoruz. Konya'da su parası çok yüksek, su parası sadece vatandaşın cebini değil canını da yakıyor. Vatandaşımız lavaboya, banyoya gitmekten korkar hâlâ geldi. Konyalıların bu mağduriyeti Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından ne zaman giderilecektir, bunu bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Sayın Tokdemir...

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizde tarımsal üretimi sürdürmek her geçen gün zorlaşmaktadır. Tarımsal üretimde kullanılan girdiler pahalalanıyor, verim azalıyor ve ürünler değerinde satılmıyor. Amik Ovasında çiftçilerimiz son yılların en kötü sezonunu geçiriyor. Düşük gelen yağışlar ve yetersiz fiyatlar çiftçilerimizi perişan ediyor. Şu anda çiftçiye yapılacak en büyük iyilik 2019 yılı tarımsal desteklerinin bir an önce verilmesidir. 2020 yılı Ocak ayı sonlarına gelmemize rağmen, maalesef, çiftçi 1 kuruş destekleme alamamıştır. Girdi fiyatları artmasına rağmen desteklerin artmaması çiftçilerimize artı bir mağduriyet getirmektedir. Mazot, gübre, ilaç, buğday, mısır ve pamuk desteklerinin bir an önce ödenmesi üreticinin en büyük beklentisidir. Ödenecek destekler çiftçilerimizi bir nebze de olsa rahatlatacaktır. Çiftçilerimizi tefecilerin eline düşürmemek hepimizin en önemli görevidir.

BAŞKAN – Sayın Erel...

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Onlar hayatlarını davaları için sebil ettiler; tarihteki isimsiz kahramanları temsil ettiler; inançlarına bağlı, turan illerine sevdalıydılar; yüreklerinde hep vatan ve millet aşkı vardı. Taş medreselerin Yusuf yüzlü mazlumları hayatlarının baharlarında eylülü yaşadılar. Yiğitliklerinin bedellerini canlarıyla ödeyip kendi tarihlerini kanlarıyla yazan; birkaç damla gözyaşına okyanusları sığdıran; gençlik yıllarının, uykusuz gecelerimizin, fikir çilemizin, kutsal davamızın, en güzel hayallerimizin ortağı olan; bir ekmeği, bir battaniyeyi, ümidi paylaşan; ölüm ile hayat arasındaki ince çizgide hayatla veya ölümlle cilveleşen; inandıkları yolda dimdik yürüyen; Türk'ün yürek sesi, Türkiye'nin beşik kertmesi, Anadolu'nun alın teri; ülkü ve ülke sevdasıyla çıktığı yolda daima en ön safta olan taş medreseli Selahattin Arpacı Hakk'a yürümüştür; Allah rahmet eylesin.

BAŞKAN – Sayın Şahin...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Teşekkürler.

Doğu Anadolu fayı Bingöl'den başlayıp Hatay'a kadar devam eden en tehlikeli fay zonlarından biridir. Yüzyıldan fazladır deprem olmayan bu zonda gerçekleşecek bir depremde yıkımın büyük olacağı uzmanlarca belirtilmektedir. Tehlikenin can kaybına, afete dönüşmesi, alınmayan önlemlerden kaynaklanmaktadır. Yapıları güvenli kılmak ve önlem almak ise anayasal bir görev olarak Hükûmetin sorumluluğundadır. Yirmi yıldır toplanan deprem vergileri ve ülkemizin parasal kaynakları, çılgın kanal projeleri ve saraylar için değil, depreme hazırlık için kullanılmalıdır. Deprem değil, denetimsizlik ve rant hırsızın can almakta. Kırmızı kuşakta yer alan ve sismik boşluk zonu illerinden olan Hatay, Kahramanmaraş, Bingöl gibi risk taşıyan illerde gerekli denetim ve tedbirler şimdiden alınmalı, bina ve zemin denetimleri bir an önce yapılmalı, riskli yapılar güçlendirilmelidir. Afetleri minimum düzeyde atlatmak adına Hükûmeti sorumluluklarını yerine getirmeye davet ediyoruz. Geçmiş olsun demekten...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkürler değerli milletvekilleri.

Şimdi kalan süreyi Komisyona söz hakkı olarak vereceğim ancak görebildiğim kadarıyla kanunla ilgili Komisyona doğrudan bir soru yok, yine de söz almak isterseniz, açıklama yapma isteğiniz varsa size söz vereyim.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Teşekkür ederiz Sayın Başkan.

Öncelikle, Komisyonumuz, arkadaşlarımız adına da Elâzığ, Malatya depreminde hayatını kaybeden vatandaşlarımız, insanlarımız için Cenab-ı Hak'tan rahmet, yaralılara acil şifa diliyoruz. Millî birlik ve beraberlik hâlinde bu depremin yaralarını sarma konusunda ülke olarak büyük bir duyarlılık gösterdik, bu konuda gayret gösteren insanlarımızın hepsine şükranlarımızı arz ediyoruz.

Tabii, konuşmalar içinde soru kabul edebileceğimiz, soru olarak değerlendireceğimiz hususlar vardı ya da değerlendirmeler vardı. Komisyonumuzun toplantı usulüyle ilgili ve Komisyon raporumuzla ilgili değerlendirmeler de yapıldı.

Komisyon üyelerimizin büyük çoğunluğu kabul eder ki Komisyon toplantılarımız son derece demokratik nezaket içinde geçiyor, söz almak isteyen bütün milletvekillerimiz konuşmalarını yapıyorlar. Faydalı konuşmalar oluyor ve onlardan da istifade etmeye çalışıyoruz.

Raporla ilgili... Zaten, Komisyon raporu bir bütündür, muhalefet şerhleri de komisyon raporunun mütemmim cüzüdür hukuken. 98 sayfalık bir Komisyon raporunu Meclis Başkanlığına Komisyon olarak takdim etmiştik.

Ben 3 dönem Belediye Başkanlığı yapan bir arkadaşınızım, aynı zamanda Türkiye Belediyeler Birliği Başkanlığı yapmış da bir arkadaşınızım, özellikle belediye başkanlarının sürekli gündeminde olan birçok konunun, birçok problemin 37 madde içinde çözüldüğünü görüyoruz. Değer artış vergisinden yatay mimariyle ilgili konular, yine Gökân Bey'in de bahsettiği ve olumlu bulunduğu, aslında parsel bazında imar artışının yapılmamasıyla ilgili konular ve ruhsatsız yapılarda "tapuya beyanlar" bölümüne şerh düşülmesi gibi, ilanların herkesin görebileceği şekilde yapılması gibi birçok konu düzenlenmiştir. Bu konuda teklif sahibi milletvekilimize ve katkı yapan arkadaşlarımıza, Komisyon üyelerimize, muhalefet, iktidar hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

"Yoğunluk sınırı da getirilmeli." diye ifade kullandı Gökân Bey, CHP adına konuşan arkadaşınızım. Bu konu da aslında tartışılabilir bir konudur, önümüzdeki süreçte ele alınabilecek olan bir konudur.

Sayın Başkan, fakat en çok eleştiri yerel yönetimlerin yetkisi, vesayet oluşturulması gibi noktalarda oldu. Burada aslında teklif incelendiğinde yerel yönetimlerin yetkisini kısıtlayan herhangi bir konu olmadığı gözükecektir. Sadece Gecekondu Kanunu'nda bu gecekondu önleme bölgeleriyle ilgili iki farklı kanundan kaynaklanan bir problem vardı, o netleştirilmiş oldu. "TOKİ kendi alanlarında yetkilidir." diye ifade edilmiş oldu.

Coğrafi bilgi sistemleriyle ilgili veri paylaşımı konusunda aslında maddelerde açıklık var, kamu kurumlarının, üniversitelerin nasıl yararlanacağına ilişkin ama bir başka eleştiri ve soru da şu oldu: Büyükşehir dışındaki değer artışlarında, bu ortaya çıkan değer artışından idarenin istifade edemeyeceği gibi, belediyenin istifade edemeyeceği gibi bir eleştiri oldu. Bu doğru değil. Büyükşehir dışındaki belediyelerde de yüzde 40'ı onaylayan idareye, belediyeye ait; yüzde 30, yüzde 30 da yine kentsel dönüşümde kullanılmak üzere Şehircilik Bakanlığına ve Maliye hazinesine gitmiş oluyor.

Millet bahçesiyle ilgili bir tarif yok ya da bir atf yok. "Millet bahçesi ne olacak? Mesela, apartman da dikilebilir." gibi bir değerlendirme yapıldı. Millet bahçesi konusunda Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde atf var, o konuda millet bahçesinin nasıl olacağına ilişkin bir çerçeve düzenleme var ama daha farklı bir çalışma da bu kanun çıktıktan sonra elbette yapılabilir.

Cumhurbaşkanlığı kararnamesine atıfla ilgili bir eleştiri geldi Sayın Başkan. Cumhurbaşkanlığı kararnamesine, aslında, orada tam bir atf yapılmıyor; bir niteleme yani bir cümlede geçiyor. Bizim değerlendirmemiz öyle. Belediyelerin yetki alanlarının sınırlandırılması söz konusu değil.

Sayın Mahmut Tanal Bey'in, özellikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığımıza yönelttiği ama Konya'yla ilgili sorular... Mahmut Bey, herhâlde benim Konyalı olmam da bu soruda etkili olmuştur. Fakat Konya geçmişten bugüne toplu ulaşımda, suda, ekmekte ve kamu alanlarındaki ücretlendirmede her zaman en düşük olan rakamlarda hizmet vermekte olan bir belediyedir. En düşük rakamlarla hizmet veriliyor hatta tam bugünlerde suda özel bir indirim daha yapıldı, özellikle suda. Peşin ödemelerde yüzde 19'a varan ama genel olarak da yüzde 10'lara varan bir indirim daha yapıldı. Ayrıca, kalabalık ailelerle ilgili de özel indirimler var. Toplu ulaşımda en uzak, en uzun mesafeli hatlar belki Konya'dadır, onu da söyleyeyim. Mesela, 25 kilometre, 30 kilometre tek biletle gidilen hatlar var. Konya şehir merkezi kuzeyden güneye 48 kilometredir, şehir merkezi sadece. Özellikle, Konya'yla ilgili soru sorduğunuz için ve Konya'nın Türkiye'nin en ucuz şehirlerinden birisi olma ifadesini kullanmama fırsat verdiğiniz için çok teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, otopark ücretleri ne kadar Konya’da mesela? Ankara’da sıfır, daha bundan ucuzu mu var?

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Açılmadı galiba.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, sistemde gerçekten sorun var, açılıp kapatılacak. Bu nedenle, aradan sonra yine -söz talebinizi saklı tutuyorum- size söz vereceğim.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.44

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.09****BAŞKAN: Başkan Vekili Mithat SANCAR****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Rümeyşa KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 49’uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

161 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Değerli milletvekilleri, şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 18’inci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen değerli milletvekillerinin isimlerini okuyorum: İYİ PARTİ Grubu adına Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Recep Uncuoğlu. Şahıslar adına: Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu, Antalya Milletvekili Hasan Subaşı.

İlk söz İYİ PARTİ Grubu adına Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral’da.

Buyurun Sayın Oral. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 161 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölümü üzerine İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, geçtiğimiz hafta Elâzığ merkezli yaşanan deprem bütün milletimizi hüzne boğmuştur. Bu doğal afette Elâzığ’da 37, Malatya’da 4 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir, 1.600’den fazla vatandaşımız yaralanmıştır, hasar ise büyük boyutlardadır. Yirmi iki saniye süren deprem nice yirmi iki yıl dahi unutulmayacak yaralar açmıştır. Bu vesileyle, deprem felaketinde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah’tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum, vefat edenlerin yakınlarına ve yüce milletimize sabır diliyorum, Allah böyle bir felaketi tekrar milletimize yaşatmasın diyorum. Deprem sonrasında arama kurtarma çalışmalarında görev yapan bütün kamu kuruluşlarımıza, belediyelerimize ve vatandaşlarımıza da üstün cesaret ve gayretlerinden dolayı teşekkür ediyorum. Türk milleti bu gibi felaketlerde nasıl birlik ve beraberlik içinde olduğunu bir daha göstermiştir ki Allah bütün milletimizden razı olsun.

Sayın milletvekilleri, Allah tekrar yaşatmasın diye dua ediyorum ancak Cenab-ı Allah bizlere pek çok ayetikerimede tevekkül etmeyi emrediyor yani “Önce işinizi doğru bir şekilde hazırlayın, doğru bir şekilde karara bağlayın, sonra Allah’a güvenin.” diyor. “Biz deprem konusunda işlerimizi doğru yaptık mı?” sorusunu sormamız gerekiyor. Elâzığ depreminin hemen akabinde imarla alakalı bir teklifin Genel Kurula gelmesini güzel bir tevafuk olarak görüyorum; bu şekilde meselenin özünü tartışabilmeliyiz diye düşünüyor ve bu şekilde konuşmak istiyorum.

Kıymetli milletvekilleri; Sayın Cumhurbaşkanımız, haklı ya da haksız kendilerine yapılan eleştirilere “Depremi durdurma şansımız var mı?” diye cevap verdi. Ben kendisinden “Eksiklerimiz ne ise tamamlayacağız.” minvalinde bir cevap beklerdim. Kendisine ve bir Cumhurbaşkanına da yakışan oydu.

Yüce Allah, Casiye suresinde “Göklerdeki ve yerdeki, yer altındaki her şeyi kendi katından sizin buyruğunuza verendir.” buyuruyor. “Elbette bunda düşünen bir toplum için deliller vardır.” diye buyuruyor. Demek ki yüce Allah “Depremi durdurma şansımız yok.” demek yerine bizim buyruğumuza verilenleri doğru bir şekilde kullanmak ve değiştirmek için gayret göstermemizi emrediyor.

Evet, depremi durdurma şansımız yok ama depremin etkilerini en aza indirme şansımız var. Japonya’da, bizim Elâzığ’da yaşadığımız büyüklüklerdeki depremler sürekli olmaktadır ancak can kayıpları da binalardaki hasarlar da minimumda kalmaktadır. Peki neden? Çünkü hem binalar depreme dayanıklı yapılmaktadır hem de yapılan binaların denetimleri doğru şekilde yürütülmektedir.

Bakın, 1999’da ülkemiz 2 büyük deprem yaşadı; hem de bugünkü gibi 80-90 değil tam 112 bin binanın yıkıldığı, 17.480 canımızın toprağa verildiği bir depremdi. O dönemin Bayındırlık ve İskân Bakanı, bugün partimizin teşkilat başkanı ve Ankara Milletvekili olan Sayın Koray Aydın’dı. Biraz önce konuşan AK PARTİ’li konuşmacı kardeşime sormak isterim: Bilmiyorum, o zaman kaç yaşındaydınız. 1999 depremi, devletin sözünü tuttuğu, sözünü yerine getirdiği bir milattır O zamanki MHP’li Bayındırlık Bakanı Sayın Koray Aydın, daha depremin olduğunun üzerinden saat geçmemiştii ki gün ışımadan deprem bölgesinde bulunmuş, depremzedelerin arasında bulunmuş ve kırk beş gün içinde geçici konutlar tamamlanmış ve kışın çetin şartlarında oradaki insanımız sıcacık evlerin içerisine girmiştir.

“Üç gün ulaşılamayan bakan” sözünü şiddetle reddediyoruz. Bazen insan söylerken bundan, ne söylediğinden utanır, yüzü kızarır. Hani demagoji yaparak, gerçeği altüst ederek gerçeğe ulaşmak çok zordur. Ben Necip Fazıl Kısakürek’in bir sözünü hatırlatmak isterim: “Demagog, iyi bilen, nasıl avlanır gafil/ Hakikati bayılıp ırzına geçen sefil.” Bu, herhâlde arkadaşımızı çok iyi tarif ediyor.

Sayın Bakan depremin hemen ardından Japon hükûmetiyle temasa geçmiş, yıkımı engelleyecek projeler ve çalışmalar için hem istişare etmiş hem de anlaşmalar imzalamıştı. Asrın felaketini asrın Türk mucizesine çeviren o politikalar ülkemizde pek çok şeyin olumlu yönde gelişmesine yol açmıştı. Yirmi yıl sonra bugün hâlen aynı şeyleri konuşuyoruz. Bu yirmi yılın on yedi yılını AK PARTİ iktidarıyla geçirdiğimiz için ben, AK PARTİ’li arkadaşlarımıza seslenmek istiyorum: On yedi yıldır bu işi tam manasıyla başaramadıysanız biz İYİ PARTİ olarak bu işe katkı sağlamaya hazırız. Eminim ki talep olduğu takdirde, biraz önce insafsızca eleştirdiğiniz Sayın Koray Aydın 1999’daki tecrübelerini seve seve sizlere aktaracaktır.

Kıymetli milletvekilleri, yanlış politikalara İstanbul’dan bir örnek vermek istiyorum. Silivri’de yaşanan 5,8’lik depremin ardından 29 okul ve İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşaya bağlı fakültelerin boşaltılması kararı alınmıştı. Biraz araştırdığımızda bu kamu binalarının deprem performans analizlerinin zamanında yapılmadığı ortaya çıkmıştır. Peki, neden yapılmamıştı? Zaten yapılsaydı bu binalar deprem olmadan çok önce boşaltılır ya da yıkılırdı ama maalesef insan hayatını tehdit eden bu ihmaller sürekli yapılmıştır. AK PARTİ iktidarları döneminde “imar eşittir rant, rant eşittir kâr” mantığıyla yandaş müteahhitlere bir sürü iş verilmiş, çoğu denetimsiz olarak ve deprem yönetmeliğine uygun olmadan maalesef tamamlanmıştır. İmar aflarıyla, imar barışlarıyla pek çok uygunsuz bina yıkılmaktan şimdilik kurtulmuştur. Peki, yarın yaşanacak bir deprem bunları yıkarsa ne olacaktır? Belediyenin yıkmadığı, imara uygun olmayan yapıları deprem yıkar, deprem ise maalesef can alarak yıkar.

Burada siyasi parti farkı gözetmeden kurumlara ve belediyelere seslenmek istiyorum: Deprem yönetmeliklerine uygun olmadan yapılmış binalara ruhsat vermeyiniz. Bu gibi binaları yıkmaktan çekinmeyiniz. Deprem performans analizlerini aksatmayınız. Eğer bunları yapmazsanız sadece görevi kötüye kullanmış olmazsınız, açıkça bir cinayetin faili olursunuz. Allah katında da vicdanen büyük bir sorumluluğun altına girmiş olursunuz. Aynı şekilde, müteahhitler de bir binanın yapımının sadece kâr odaklı olmadığını, hem insan hayatını hem de medeniyetimizi etkileyen bir mesele olduğunu idrak etmelidirler. Unutmasınlar ki kentlere ruhunu kazandıran yapılar insana önem veren projelerle başlar.

Değerli milletvekilleri, imar yasaları sonuçları itibarıyla onlarca ve hatta yüzlerce yıl mevcudiyetini koruyacak yapıları ortaya çıkarmaktadır. Bu bağlamda, sürekli değişikliklere, sürekli tadilatlarla uğraması doğru değildir. Plan bir bütündür, şehir ise bu plan bağlamında bir medeniyet ortaya çıkarmaktadır. Onun için, yamalı bohça gibi sürekli değişen bir imar kanunu memlekete hiç bir fayda getirmeyecektir. Görüştüğümüz teklif de bohçaya yeni bir yama yapmaktan öteye gitmeyecek ve hatta yeni söküklemlerin oluşmasına yol açacaktır.

Teklifin 2 ve 18’inci maddelerinde belediyelerin bazı yetkilerinin TOKİ’ye devri vardır. Gecekondu Kanunu’ndaki yetkiler de TOKİ’ye devredilmektedir. Mülga Bayındırlık ve İskân Bakanlığına ait olan ve belediyelere devredilmiş olan arazilerin TOKİ’ye devri son derece yanlış bir uygulamadır. Danıştay kararlarında “Belediyelere verilmiş haklar kanuni bir düzenlemeyle belediyelerden geri alınmaz.” denilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oral, tamamlayın.

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Teşekkür ederim.

İktidar her düzenlemede belediyelerden irili ufaklı yetkilerini alıp merkezî yönetime devrediyor. Bunun sebebi sizce nedir değerli arkadaşlar? İnsan düşünmeden edemiyor. Yoksa 31 Martta büyük şehirlerde Millet İttifakı’nın kazandığı başarı mı sizi rahatsız ediyor? Millet iradesini cezalandırmak için milletin sizlere verdiği yasama yetkisini mi kullanmak istiyorsunuz? Eğer böyle bir niyetiniz varsa acilen bu işten vazgeçin çünkü Türk milleti asla iradesine gem vurulmasına izin vermeyecektir.

Kıymetli milletvekilleri, teklifin 5’inci maddesinde imar davalarına ivedi yargılama usulü getirilmektedir. Bu davalar genel olarak pek çok bilirkişi raporunun değerlendirildiği yoğun davalardır. Böyle bir süreçte ivedi yargılama usulünü uygulamak büyük hak kayıplarına ve hatalara yol açabilecektir. Özellikle kamulaştırmamız el atmalarda açılacak davaların hızlı bir şekilde görülmesi kamu adına ciddi kayıplara yol açabilecektir. Bu düzenlemenin Kanal İstanbul tartışmalarının hemen üstüne gelmesi ise çok manidardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Teşekkür ederim.

Kanal İstanbul’a karşı açılacak davaların seri bir şekilde karara bağlanması ve mahkemeler üzerinde siyasi baskı kurulması su götürmez bir gerçektir.

Sayın milletvekilleri, bu bağlamda bu teklif bir yerden yaparken diğer yerden yıkan bir tekliftir. Türkiye’nin ihtiyacı olan ise baştan sona bilimsel şekilde ele alınmış bir İmar Kanunu ve imar ahlakı ortaya koyacak bir eğitimden geçecek diyoruz.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Oral.

Söz sırası Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'ta.

Buyurun Sayın Erbaş. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

MHP GRUBU ADINA AHMET ERBAŞ (Kütahya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin, coğrafyamızın en önemli ve en acı gerçeklerinden birisi olan depremle geçtiğimiz hafta tekrar yüzleşmek zorunda kaldık. Elâzığ'ımıza ve Malatya'mıza bir kez daha geçmiş olsun diliyor, Rabb'im ülkemizi, milletimizi afetlerden, belalardan korusun diyorum. Depremde kaybettiğimiz tüm canlarımıza Allah'tan rahmet, acılı ailelerine ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Deprem ülkemizin gerçeği, evet ama sadece bizim ülkemizin gerçeği değil. Uzak Doğu ülkeleri çok daha şiddetli depremlerle karşı karşıya kalsa da can ve mal kayıpları açısından minimum kayıplar yaşıyorlar çünkü binaları temelinden en yüksek kısmına kadar depreme göre dizayn ediyorlar.

Depremler seyrek tekrarlandıkları için sürekli gündemde olmayan, ancak meydana geldiklerinde topluları derinden etkileyen güçlü doğa olaylarıdır. Ülkemizde dönem dönem yıkıma sebep olan büyüklükte depremler olmaktadır. Belli ki ülkemiz bu gerçeklerle de sürekli yüzleşmek zorundadır. Depremlerin yıkıcı etkileri; aşırı nüfus, yanlış arazi kullanımı ve yanlış yapılaşma, yetersiz altyapı, servisel ve çevresel düzensizlikler sebepleriyle artmaktadır. Ama en önemli sorun, kalitesiz inşaat malzemesi değil, bu kalitesiz malzemeyi kullanmaktan çekinmeyen kalitesiz insan faktörüdür. “Depreme dayanıklı yapı” kavramının gereği olarak, yapılarda depremin şiddetine göre giderek artan hasar oluşacağı önceden kabul edilmektedir, daha doğrusu bütün hesaplamalar bunun üzerine yapılıyor zannediyoruz.

AFAD'ın geçen hafta yayınladığı rapora göre Kütahya ili ikinci derece deprem kuşağı içinde kalmaktadır, ana ve tali kırıklar mevcuttur. Gediz ve Simav depreminin acı hatıraları hâlâ canlıdır. Bu sebeple her türlü zemin cinsinde her türlü inşaat, benim ilim dâhil her yerde Deprem Yönetmeliği'ne kesinlikle uyulmalıdır. Belediyeler ve ilgili meslek odaları tarafından eğitim ve sistematik yapı kontrol etkinliklerine önem verilmelidir. Afetle mücadele yöntemleri belirlenmeli, bir saniye bile kaybetmeden harekete geçilmelidir. İyi niyetle uygulamaya başlayan yapı denetim şirketleri mutlaka gözden geçirilmelidir. Özellikle güçlendirilmesi gerektiği veya yıkılması gerektiği tespit edilmiş başta kamu binaları olmak üzere hepsi tekrar tekrar incelenmeli, en ufak bir ayrıntı dahi atlanmadan, can kayıpları bir daha yaşanmasın diye ne gerekiyorsa yapılmalıdır. Kütahya'da mevcut sağlık yapılarının bazıları dökülüyor, acil müdahale edilmeli ve güçlendirilmelidir. Elâzığ ve Malatya'da yaşanan depremde milletimizin tüm birimlerinin hızlıca hareket ettiğine şahit olduk. Sivil toplum kuruluşlarımıza, AFAD'a, askerimize, (JAK) Jandarma Arama Kurtarma ekiplerine, gönüllü kurtarma birliklerimize, canımı dişine takan sağlık çalışanlarımıza yani milletimizin ferasetine ve...

Bu necip milletin zor günlerde nasıl tek yürek olduğunu bir kez daha yaşadık. El uzatılacak bugünlerde birbirlerine dil uzatan şüursuzların tetiklediği sosyolojik fay kırılmaları toplum içinde jeolojik fay kırılmalarından daha tehlikelidir. Nasıl ki enkaz altında 2 vatandaşımızın çıkarılmasına yardımcı olan gencimiz için “Vatandaş yapalım.” muhabbeti yapıyoruz, “Küçük yaşta evlilik

yasaklandığı için depremler oluyor.” diyen profesör unvanı almış sapkın müptezelin de nasıl cezalandırmasını konuşmalıyız. Bu şahıslar, asil Türk milletine yakışmıyor. Rabb’im milletimizi doğal afetlerden ve bu tarz sosyolojik fay kırılmalarından, kazalardan, belalardan sakınsın.

Görüştüğümüz kanun teklifi, Gecekondu Kanunu, arsa üretimi ve değerlendirmesi, imar, Kıyı Kanunu, yapı denetimi, kamu ihale sözleşmeleri, harita kadastro mühendislerinin durumu gibi pek çok önemli konuyu içinde barındırmaktadır. Doğal artıştan kaynaklanan katma değer kamuya mal edilmesi, kamu kontrolünde olması, bina yüksekliklerine sınır gelmesi, ruhsata aykırı yapıların tapuda “beyanlar” hanesine şerh düşülerek caydırıcı bir etkiye dönüştürülmesi, cezaların maktu tarife yerine değerine göre oransal ceza alması ki bu konuda görüşlerimi daha önce Meclis kürsüsünden, oteller üzerinden vermiştim, “Kütahya’da bulunan termal bir otel ile Antalya’da, Bodrum’da bulunan bir otelin alacağı ceza aynı olmamalıdır; bütçesine, potansiyeline göre belirlenmelidir.” demiştim. Bu konuda yapılacak değişikliği çok doğru buluyoruz. Bir vatandaşımızın, Kütahya’da 150 bin lira değerindeki evi ile 3 milyon değerindeki başka bir villa veya ev maktu tarifeye cezalandırılmamalıdır, değerine göre oransal belirlenmelidir.

Kıyı Kanunu’yla ilgili değişiklikleri de olumlu buluyoruz. Keyfi iskele yapımının önüne geçmeliyiz. Şu anda sahillerimizde 2 bin metrekareyi bulan iskeleler mevcut. Neye göre denizin içine bu kadar girebiliyoruz ve kimin denizini işgal ediyoruz? İmar barışından yararlanıp yapı kayıt belgesine sahip yapıların deprem riski için güçlendirilmesine -ki bu geçen hafta yaşanan depremden sonra bu konu çok daha önemli hâle gelmiştir- mutlaka önem vermeliyiz.

Bir konuya daha dikkatinizi çekmek istiyorum, kamu binalarımızın çirkinliğine ve yapım kalitesizliğine. Cumhuriyetimizin ilk yıllarında o yoklukta Ulus’ta yapılan binalarımıza bakın; Ziraat Bankası, İş Bankası, Sümerbank binalarına; ne kadar güzel ve estetik. 1950 yıllarında yapımına başlanan, şu anda içinde bulunduğumuz Gazi Meclisimize bakın, yeni yapılan Halkla İlişkiler Binasının çirkinliğine bakın. Biteli altı ay olmayan Tavşanlı Kaymakamlığı olsun, dört yıl önce yapılan Simav hastanesi olsun; pek çok kamu binamız maalesef tel tel dökülmektedir. Dolmabahçe’yi, Yıldız Sarayı’nı, Topkapı zarafetini söylemiyorum bile. Kütahya’da bin yedi yüz elli yıl önce yapılan antik kentimiz Aizanoi’daki yapı estetiği ve zarafete maalesef 2020 yılında ulaşamıyoruz.

Şehirlerimizde yoğunluk çok, yüksek binalarda kibrit kutusu gibi evlerde canlı canlı mezara girmiş gibiyiz. Yatay yapılaşmayı çok doğru ve önemli buluyoruz. Şehirlere sıkıştık, yol kenarlarında garip binalar çıktı; çok katlı binalara artık dur derken, binaların yoğunluklarına da dur demeliyiz. Emsal artışlarını mutlaka önlemeliyiz. 2 katlı sağlık ocağı işinden bir an evvel vazgeçmeliyiz. Doktor odasını 2’nci katta yapıyoruz, yaşlı hastalarımızın çıkma ihtimali sıfır.

Kurallar koyuyoruz, kuralların içinde açıklar buluyoruz. Bu bulduğumuz açıkları “İnsanların huzuru için ne yapabiliriz?” diye düşünerek kapatmaya çalışsak çok daha güzel olmaz mı?

TOKİ’nin yaptığı binaları destekliyoruz ama ben şahsen hayret ediyorum, iki yüz yıl sonra medeniyetimizi inceleyen bir arkeolog bu evlere baksa -evler kalırsa tabii ki- “Bu türler, kibrit kutusuna benzer kare kare aynı model evlerde yaşıyorlarmış.” demesinden başka herhâlde bir şey bırakmayacak gibiyiz.

Başka bir konu, bu kadar mimar ve mühendislik fakültesi var fakat yeni çıkan mezunlar sınırsız yetkiye sahipler. Avukatlar staj yapıyor, doktorlar intern oluyor, kaymakam bir yıl yurt dışına çıkıyor, kurumlarda staj görüyor, hâkim savcılar staj yapıyor; mimar ve mühendisler neden mezun oldukları an istedikleri imza yetkisine sahip oluyorlar? Bunu mutlaka ele almalıyız.

TOKİ mimarisinin standartlarını değiştirelim. Her bölgenin kendi mimari anlayışına uygun yerler yapalım. Kütahya’da TOKİ olmayan ilçelerimizi bir an evvel harekete geçirelim. Tavşanlı, Emet, Gediz ve Simav’da yapılan TOKİ için teşekkür ediyor, ivedilikle Aslanapa ve Domaniç ilçelerimiz de TOKİ istiyoruz.

Depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza bir kez daha Allah’tan rahmet, acılı ailelerine ve milletimize sabır, yaralılarımıza Rabb’imden şifa diliyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerimi sonlandırırken yüce heyetinizi ve Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Erbaş.

Söz sırası, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı’da.

Buyurun Sayın Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

HDP GRUBU ADINA MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan 161 sıra sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin birinci bölümü üzerine partim ve grubum adına söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve kamuoyunu saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, sözlerime başlamadan önce Elâzığ’da meydana gelen deprem sonucu yaşamını yitirenlerin ailelerine başsağlığı, yaralılara da acil şifalar diliyorum.

Bilindiği üzere, doğal afetlerin siyasi sonucu olmaz, doğal afetlerin siyasi sorumluları olur. Bu sorumluluğu alabilmek için ise ciddi bir devlet ve yönetim anlayışının oturmuş olması gerekmektedir. Bu tarz doğal afetler sonunda bazı soruları kendimize sorabilmeliyiz. Mesela depremler hakkında yeterli donanım ve teknik bilgiye sahip miyiz? Elâzığ depremi sonucu zarar gören veya yıkılan binalar özelinde gerekli ve yeterli önlemler alınmış mıydı? Depreme karşı binaları daha sağlam ve daha güvenli bir yapıya kavuşturabildik mi? Türkiye’de bugüne kadar meydana gelen hiçbir elim kazada bu veya benzeri sorular sorulmadığı için sorumlular da hep sorunsuz bir şekilde işlerine devam etti. Bunları sordüğümüz ve cevaplarını partizan bir şekilde değil, akla ve bilime göre cevaplandırdığımız an yaşanabilir bir ortamı topluma sunmuş oluruz, aksi takdirde “Hüzünlüyük, acılıyük.” gibi birçok yuvarlak laflar ederek yakınırız. Burası yakınmanın değil, çözüm aramanın ve bulmanın yeri olmalıdır.

Değerli milletvekilleri, bu deprem bizlere İmar Kanunu dediğimiz kanunun aslında ne kadar hayati, ne kadar önemli olduğunu yeniden acı bir şekilde tecrübe ettirdi. Bu acılar bize ciddi anlamda üzerinde oturup düşünmemiz gereken bir konu olan imar konusunu titizlikle yaklaşmamız ve kişisel menfaat ve çıkarlar doğrultusunda şekillendirmememiz gerektiğini bir kez daha hatırlatmakta fakat kâr ve kazanç hırsıyla tüm acıları perdeleyen bir iktidar bloğuyla karşı karşıyayız. Kazancın yaşamdan daha kıymetli olduğu, paranın itibarla eş değer tutulduğu bu ceberut uygulamalar döneminde “imar barışı” adıyla bir kanun getirildi. Kaçak yapılara yapı denetimi yapılmadan yapı kayıt belgesi verildi. Burada bulunan birçok milletvekili bilime değil saraya göre hareket etmeyi kendi siyasi kariyerleri açısından kıymetli buldular. Bakınız, imar barışı yasası Meclise geldiği zaman Türkiye mimar ve mühendisler odası imar affı konusunda iki hususa dikkat çekmişti. Bunlardan biri, kaçak yapıları çözmeyeceği, aksine kaçak yapıyı özendireceği; diğer hususa deprensellik koşullarında olan Türkiye’de güvenli olmayan üretim sürecinin artacağı durumlarıydı. Çalışmalarına sivil toplum kuruluşlarını, sendikaları, meslek odalarını dâhil etmeyen anlayış maalesef bu uyarılara da kulak tıkadı.

Ben buradan şimdi sormak istiyorum: Elâzığ depremi sonucu yıkılan veya ağır hasar alan binaların kaç tane imar affından yararlandı? Bu binalardan kaç yapı denetiminden geçti? Yapı denetimi basite alınacak bir konu değildir. Yapı denetim mekanizmasının sağlıklı çalışmadığını artık herkes kabul ediyor; emekli mühendislerin, mimarların ve işsizlerin diplomasını vererek yürütülen bir çark. Bunların birçoğu şantiyeyi bile görmeden attıkları bir imza karşılığında para alıyorlar. Bu mekanizmanın ciddi olarak çalıştırılması ve bu denetim mekanizmasının da ciddi olarak denetlenmesi şarttır, yoksa bu sarmaldan kurtulamayız. Bu durumları ciddiye almamak ölümlere davetiye çıkarmaktır.

Değerli milletvekilleri, söz konusu yasa teklifine gelecek olursak, usul açısından birkaç şeyi eklemek isterim. Teklifin Meclise 13 Ocak Pazartesi günü sunulmasının ardından, kırk sekiz saat geçmesiyle beraber 15 Ocak Çarşamba günü saat 18.30'da Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu alelacele toplatıldı. Komisyon da dile getirdiğimiz gibi, muhalefet milletvekillerine kanun teklifi üzerinde yeterli çalışma imkânı bırakılmadan hemen toplanmanın bir manasının olmadığını söyledik. Bakınız, geçen hafta Meclis kapalı tutuldu. Bu süre içerisinde üzerinde ayrıntılı bir çalışma yürütebilirdik. Keza, konuyla ilgili sivil toplum kuruluşları, meslek odaları daha aktif katılım sağlayarak söz konusu teklifi zenginleştirebilirlerdi. Sivil toplum kuruluşlarının, meslek odalarının, sendikaların sunacakları bilgilerle yeni ve işlevsel bir kanun teklifi hazırlanabilirdi. Bu imkân onlara dahi sunulmadan acilen toplanmanın bir önemi yoktur. Buraya bir yasa teklifi geldiği zaman, amacımız, salt bir şekilde karşı çıkmak değil, onu zenginleştirmek, var olan metinde eksik gördüğümüz hususları dile getirmek, yanlış gördüğümüz uygulamalara karşı da bir direnç gerçekleştirmek, bu da demokratik Meclisin bir parçasıdır fakat yangından mal kaçırmaya bir tutum alınması söz konusu teklifin de bazı temel değerlerden eksik bir biçimde Meclise sunulmasına sebebiyet vermektedir. İşte bu temel değerler eksikliklerinden biri de Anayasa'ya aykırılık durumudur. Amaç, günü kurtarmak değil, yarının Türkiye'sini hep birlikte inşa etmektir. Bunu elimizden alarak "Saray istedi, oldu." mantığı demokrasi kültürüne vurulacak en büyük prangadır.

Kanun teklifinin adı her ne kadar "Coğrafi Bilgi Sistemleri" olsa da 37 maddeden oluşan kanun teklifinin sadece 1 maddesi coğrafi bilgi sistemleriyle ilgili, teklifin 12 maddesi İmar Kanunu'nda değişikliği, 6 maddesi ise Yapı Denetimi Kanunu'nda değişikliği öngörüyor fakat adı "Coğrafi Bilgi Sistemleri Kanun Teklifi."

Parlamentonun amacı kanun yapmak ve kanunları Anayasa'ya uyumlu biçimde hazırlamak. Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa ve yasaları görmezden gelirse toplumdaki yasalara saygı duymasını beklemek en basit tabiriyle ayamazlık olur. Anayasa Mahkemesinin daha önce iptal kararı verdiği bir düzenlemeyi yeni başlık altında Meclise sunmak, tabiri caizse hukukun arka kapısını aramak, yasama organının acziyetini göstermekten başka bir şey değildir.

Yine "millet bahçesi" ibaresi, bu kanun teklifinde de karşımıza çıkmaktadır. Genelde kanunların 3'üncü veya 4'üncü maddeleri "Tanımlar" kısmıdır fakat "millet bahçesi" kavramı kanunda var, tanımlı yönetmelikte. Böyle bir usul olmaz, eğer kanunda bir kavram geçiyorsa tanımını da kanunda yapacaksınız, yarın öbür gün rahatlıkla değiştireceğiniz yönetmeliklerle değil.

Bakınız, kendi döneminizin uygulamalarını eleştiren bir mantıkla hazırlanmış bir kanun teklifi. Sanki İstanbul'daki 121 gökdelenin 117 tanesi AKP tarafından yapılmamış gibi dikey mimariyi eleştiriyorsunuz. Kentsel dönüşümün adı oldu rantsal dönüşüm, ev sahipleri daha büyük daireler peşinde koştu, müteahhitler daha fazla kat çıkıp kârını artırmayı düşündü. Sayın Bakan da yakın zamanda çıkıp "Bundan sonra riskli binalar için köklü dönüşüm projesi başlatacağız." diyerek şimdiye kadar yapılanların köksüz ve temelsiz projeler olduğunu itiraf etmiştir. Şubat 2019'da İstanbul Kartal'da bina çöktü, Bakan Kurum "Üç ay içinde riskli binaların envanteri çıkarılacak." dedi, bundan dört ay önce

İstanbul depreminden sonra da aynı şeyler söylendi. Envanter nerede? Envanter yok. Cumhurbaşkanı “Depremleri durduramayız.” diyor, doğrudur ama depremlerin sebep olduğu yıkımları ve ölümleri durdurabiliriz; yeter ki bilimle, teknikle, mantıkla, kalite kontrolle, denetimle kavgalı olmayalım.

Kanunlar bir bakanlıkta hazırlanıp önümüze geliyor diye tamamen siyasi ve partizan duygularla onaylamak, en basitinden, size oy veren insanlara karşı ihanettir. Bir Bakan da çıkıp “Rant, kâr demektir.” dedi. Hâlbuki lügatlerde kâr “Alışveriş işlerinin sağlandığı para kazancı.” “Üretim faktörlerinden biri olan girişimcinin üretimden aldığı pay.” “Maliyet fiyatı ile satış fiyatı arasındaki fark.” diye tarif ediliyor. Rant ise “Bir malın, mülkün ya da paranın belirli bir süre sonunda hiç emek verilmeden sağladığı gelir.” demektir.

Değerli milletvekilleri, bu yasa teklifi diyor ki: Coğrafi veriler özel kuruma ücretsiz verilecek. Nedir bu özel kurumlar, kimdir? Alanda bilimsel çalışma yapacak odalara, konfederasyonlara para karşılığı satmayı ama özel kurumlara ücretsiz vermeyi düşünüyorsunuz. “Yandaşa beleş.” mantığından kurtulmanız gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin ve sözlerinizi bağlayın Sayın Gaydalı.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Yine, TOKİ’ye belediye sınırları içerisinde ve dışarısında yetki verilmesinin anlamı nedir?

Bakınız, bu yasa teklifi, imar konusunda muhtarların görevini valilere veriyor. Zannedersiniz valilerin hepsi mühendis, hepsi mimar. Konuyla ilgili uzmanlar dururken bunun valilere verilmesi yıkımları önleyecek mi?

En çarpıcı konu ise Cumhurbaşkanına Ahlat’ta yapılması planlanan 1.070 metrekarelik yeni saray. 1.100 odalı saray küçük geldi de birkaç oda da Ahlat’ta mı yapalım diyorsunuz?

Bizler meslek odalarının ve sendikaların daha özgür çalışabileceği, TOKİ’nin değil halk iradesiyle seçilmiş belediye başkanlarının daha aktif rol alabileceği, halkı cezalandırıcı değil meşru olmayı engelleyici, tekçiliği değil halkların refahını düşünen bir kanun teklifinin bu Parlamentodan geçmesi gerektiğini düşünüyoruz. Unutulmamalı ki keyfi rejimler mutlak tahakkümün, düzensizliğin, yolsuzluğun, kaosun ana kaynağıdır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Gaydalı.

Konuşma sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı’ya ait.

Buyurun Sayın Baltacı. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

CHP GRUBU ADINA HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Bu yakında Elâzığ ve Malatya’da meydana gelen depremden dolayı hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet, yakınlarına başsağlığı, yaralılara da acil şifalar diliyorum.

Önce Silivri, sonra Manisa, şimdi Elâzığ derken, aslında doğa bizi uyarıyor. Tam da böylesi bir zamanda, önümüzde, her ne kadar adı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Kanun Teklifi olsa da esasında tamamı imar değişikliğine dayanan bir kanun teklifi duruyor. Bu kanun teklifiyle birlikte Gecekondu Kanunu’nda, Kıyı Kanunu’nda ve İmar Kanunu’nda önemli değişiklikler yapılıyor.

Şimdi, bunlardan bazılarında, özellikle İmar Kanunu'nda yapılan bazı değişiklikler önemli olmakla birlikte eleştiriye muhtaçtır diye düşünüyorum. Bu kanun teklifiyle birlikte özellikle toplumun hassasiyet gösterdiği bir konuda yani parsel bazında nüfusu, yapı yoğunluğunu, kat adedini ve bina yüksekliğini artıran imar plan değişikliği bundan sonra yapılamayacak, plan değişiklikleri parsel bazında değil ada bazında yapılacak. “Yükseklik serbest” ifadesi kaldırılacak, tüm binaların yükseklikleri sınırlandırılarak belirlenecek. Aslında bu, önemli bir değişiklik olmakla birlikte, aynı zamanda bir de itiraftır değerli arkadaşlar; on yedi yıl boyunca yaptığımız eleştirilerin ne kadar haklı olduğunu göstermektedir. Geç kalınmış bir adımdır ama bu gecikmenin esas sebebi, rant odaklarının iktidar üzerindeki vesayetidir. Bu değişiklik, on yedi yıl içerisinde, on yedi yıl gibi uzun bir sürede istenildiği zaman yapılabilirdi. Şimdi, biz bunu söylediğimizde iktidar cephesinden haklı bir eleştiri geliyor, deniliyor ki: “Bizden önce yani on yedi yıl önce, AKP iktidarından önce parsel bazında değişiklik yapılmıyordu mu?” Doğru, sizden önce de bu değişiklikler yapıyordu ama siz iktidara gelirken “Biz yasaklarla, yoksullukla ve yolsuzlukla mücadele edeceğiz.” dediniz ve on yedi yıl boyunca her zaman Mecliste sayısal çoğunluğa sahiptiniz yani istediğiniz zaman bu yasayı değiştirip parsel bazında imar değişikliğini istediğiniz zaman başarabilirdiniz.

Yalnız, bununla birlikte, bu on yedi yıl içerisinde bizler de parsel bazında imar değişikliği yapmayalım, imar planı değişikliğiyle kimseye rant sağlamayalım, kıyılarımız, ormanlarımız, şehirlerimiz birer rant alanına dönüşüp talan edilmesin diye bu Meclis çatısı altında çok mücadele verdik. 1999 depreminin acı deneyiminden sonra, her fırsatta, Türkiye'nin bir deprem kuşağında yer aldığını, bu sebeple kentlerimizi acilen yenilememiz gerektiğini, dönüştürmemiz gerektiğini ve depreme hazır olmamız gerektiğini defalarca ifade ettik, ifade etmeye de devam ediyoruz. Bunun için kapsamlı ve köklü bir imar değişikliğiyle birlikte planlama, uygulama ve yapım süreçlerinin rant üzerinden değil, bilim ve akıl üzerinden yeniden organize edilmesi gerektiğini defalarca anlattık. Bu süreçlerin şeffaf, katılımcı ve sürdürülebilir olması gerektiğini de ayrıca ifade ettik. Yerel yönetimlerin elindeki planlama yetkisinin, rant çevrelerinin isteği ve arzusu doğrultusunda, kimi zaman büyükşehirler eliyle, kimi zaman Çevre ve Şehircilik Bakanlığı eliyle, kimi zaman TOKİ eliyle, kimi zaman Kültür ve Turizm Bakanlığı eliyle değiştirilmemesi gerektiğini belki bu kürsülerden binlerce defa söyledik. Parça parça yapılan kanun değişikliklerinin, imar aflarının sorunu çözmeyeceğini; aksine, değiştireceğini ifade ettik. Şimdi, bugünkü tabloya baktığımızda, ne kadar haklı olduğumuzu bir kez daha görebiliyoruz.

Bakın, 2018 yılında, aslında kamuoyuna da mal olmuş, TOKİ'nin uzmanları tarafından yapılmış, hazırlanmış bir rapor var. Bu rapor, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Bakanlık eliyle yapılan ayrıcalıklı imar planı değişiklikleriyle kimlere rant sağlandığını ve kentin nasıl yok edildiğini ortaya koyuyor. Sadece 76 mega projeye İstanbul'da toplam 12 milyon 400 bin metrekareden fazla inşaat yapılmış. Bu inşaatlardan tam olarak 240 milyar lira haksız kazanç elde edilmiş değerli arkadaşlar. Bunlardan bazılarını biliyorsunuz, bazılarını tekrar etmekte yarar olduğunu düşünüyorum: Torun Center; Torun Center'ın 87 bin metrekare inşaat hakkı varmış, 342 bin metrekareye çıkmış. Kadıköy'de yapılan Four Winds'e ait yapıda 40 bin metrekare inşaat alanı varmış, 150 bin metrekareye çıkmış. Diamond of İstanbul'da 63 bin metrekare inşaat alanı, 170 bin metrekareye çıkmış. Devamında, Maslak 1453 Projesi'nde yani Ağaoglu'na ait projede 489 bin metrekare inşaat alanı, 1 milyon 684 bin metrekareye çıkmış değerli arkadaşlar. Devamında, Kadir Topbaş'ın damadının da ortak olduğu bir projede 84 bin metrekare olan inşaat alanı, 280 bin metrekareye çıkmış. Yani İstanbul'da rant paylaşımı olanca hızıyla devam etmiş.

Sadece İstanbul'da mı devam etmiş değerli arkadaşlar? Bakın, bir Anadolu kenti Kastamonu'dan örnek vereyim. Burası Kastamonu merkez Kuzeykent'e ait 1314 ada, 1 no.lu parsel. 18 uygulamasından elde edilmiş bir parkı görüyorsunuz ve bu park alanı imar planı değişikliğiyle, yasaya aykırı bir

şekilde ticari alana değiştirilmiş, satılmış, ihale edilmiş, rant elde edilmiş. Ne diyor 18 uygulaması Sayın Başkanım? Diyor ki: “18 uygulamasıyla elde edilen yeşil alanlar, otoparklar, amacı dışında kullanılmaz.” Ama amacı dışında kullanılmış değerli arkadaşlar. Aslında Türkiye’nin birçok yerinde bunun gibi binlerce örnek gösterilebilir.

Şimdi bu kanunla birlikte diyorsunuz ki: Parsel bazında imar planı değişikliğini yasaklayalım, ada bazında imar planı değişikliği yapalım. Peki, madde bu kadar masumken ben maddeye baktığımda uygulamada çıkacak sorunları buradan görebiliyorum değerli arkadaşlar. Maddede diyor ki: “Ada bazında yani o adanın içerisindeki hak sahipleri eğer talep ederse ada bazında imar değişikliği yapalım. Bir şartım var, o şartım da bu yaptığım imar planı değişikliğiyle ortaya çıkacak değer artışının tamamını bana vereceksin.” Orada da bir haksızlık var ama işte “Bir kısmını belediyeye, bir kısmını genel bütçeye vereceksin, aslan payını genel bütçeye vereceksin.” diyor ama esas tehlikeli olan madde şu arkadaşlar: “Vatandaşların talepleri doğrultusunda yapılan değişiklikten para alacaksın.” Peki, bu değişikliği bakanlık yaparsa, peki, bu değişikliği belediye eliyle yaparsan değer artış bedelini kim ödeyecek? Şimdi düşünün, vatandaş birbirini ikna etmek yerine, gelip bir bakanı, bir belediye başkanını ikna edebilir mi? Bunun sayısız örneği var. Şimdi bu örnekler ortada dururken bu kanunla birlikte önümüzdeki süreci planlayacağız ama bugüne kadar elde edilen rantlarla ilgili ne diyeceğiz? Atı alan Üsküdar’ı geçti mi diyeceğiz değerli arkadaşlar?

Ayrıca, bu kanunla birlikte parsel bazında değişiklik yapma yetkisi belediyelerde yasaklanıyor ama diğer kamu kuruluşlarında yani belediyeyle aşılabilen yerlerde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla, TOKİ’yle aşılabilen yerlerde parsel bazında imar değişikliğiyle ilgili bir kısıtlama getiriliyor mu? Getirilmiyor. Bu ne demektir? Eski hamam eski tas. Adamını bulan, yolunu bulan para ödemeyecek; yolunu bulamayan, adamını bulamayan rant vergisi ödeyecek değerli arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, bir diğer konu da imar planı yapım aşamasında, arsa ve arazi düzenlemesi yapım aşamasında yargılamanın kısaltılmasıyla ilgili bir madde var. Evet, yargılama çok uzun sürüyor ama ivedi yargılama usulüyle eğer bu davalar görülmeye devam ederse birincisi, bir üst makama başvuru yolunu kapatacağız; ayrıca, yürütmenin durdurulması hakkında yapılacak itirazların da önünü tıkayacağız yani aslında yargılamayı ivedi yapalım derken başka hak kayıplarına da sebebiyet vereceğiz.

Dahası var değerli arkadaşlar, arkadaşlarım şüphesiz bahsedecek ama: Burada Kıyı Kanunu’yla ilgili bir düzenleme var. Kıyı Kanunu’yla ilgili düzenlemenin son maddesine “millet bahçeleri” ifadesi eklenmiş yani bu “millet bahçesi”yle ilgili ısrarın ne olduğunu anlamak gerçekten mümkün değil. Millet bahçeleri görünen o ki aslında, yeşil alanlar yaratmak değil, iktidarın siyasi ve ideolojik tercihinin kent merkezlerine uygulanmasından başka bir şey değil.

Az önce sorulan sorulardan birine Başkanım şöyle bir cevap verdi, “Biz bunu yönetmelikte düzenledik.” dedi ama yönetmelikte atıf yapılan millet bahçeleri uygulama rehberi henüz çıkmadı. Yani millet bahçelerinin neye dönüşeceğini hiçbirimiz bilmiyoruz.

Ayrıca, ilginç bir madde daha var: Anayasa Mahkemesinin iptal kararı olmasına rağmen, Ahlat’ta yapılacak yani bir belediye başkanının Cumhurbaşkanına yaranmak için verdiği söz üzerine yapılacak Cumhurbaşkanlığı sarayıyla ilgili bu kanunda biz, aslında yapılmış bir inşaata kılıf uyduruyoruz değerli arkadaşlar. Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararı arkadan dolaşıyoruz, inşaata göre kanun çıkarıyoruz değerli arkadaşlar. Bunun sonu yok.

Konuşmamı da fazla uzatmak istemiyorum, ben buradan şunu söylemek istiyorum: Bu Meclisin işi, deprem olduktan sonra Allah'tan rahmet dilemek olmamalı değerli arkadaşlar; aynı zamanda, bu Meclisin işi, Türkiye genelinde kente karşı işlenen suçları, imar vurgunlarını araştırmak olmalı. Bugünden sonrasını planlamak ne kadar önemliyse bugüne kadar imar planları değişikleriyle yapılan vurgunların da hesabını sormak bir o kadar önemlidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Baltacı.

HASAN BALTACI (Devamla) – Eğer yapılan iş yapanın yanına kâr kalacaksa adalet bunun neresinde değerli arkadaşlar?

Son olarak şunu söylüyorum: İnsanlarımız doğal gaz faturasını ödeyemediği için doğal gazla ısınan evine soba alırken bu saray konusunda ısrar etmek, bu ülkede depremedeler çadırda yaşarken saray konusunda ısrar etmek gerçekten akıl dışı değerli arkadaşlar.

Ben samimiyetle iktidar partisini ve ortağını uyarıyorum, diyorum ki: Tarihin çöplüğü saray inşa edenlerle dolu değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Giderayak tarihin çöplüğüne kendinizi de yazdırmayın diyorum, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Baltacı.

Söz sırası, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Recep Uncuoğlu'da.

Buyurun Sayın Uncuoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA RECEP UNCUOĞLU (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 161 sıra sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bu vesileyle, geçen hafta yaşadığımız deprem afeti sonucu Elâzığ ve Malatya'da hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyor, tüm hemşehrilerimize geçmiş olsun dileklerimi buradan tekrar iletiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; imar ve şehircilik alanında karşılaştığımız ancak bir türlü tam manasıyla çözümlenemeyen kaçak ve plansız yapılaşma, değişen imar planları, geriye dönülmesi, uygulanması mümkün olmayan mahkeme kararları, caydırıcı olmayan, uygulanamayan cezalar gibi birçok soruna detaylı çözümler getiren, 1'i yeni kanun olmak üzere 11 kanunda değişiklik öngören bu kanun teklifimizin yasallaşmasıyla, kronikleşmiş birçok sorunun çözümü noktasında inşallah çok önemli bir adım atmış olacağız.

Şehircilik alanında coğrafi veri altyapısını kurarak işlerlik kazandırmayı ve bu altyapıyla şehircilik uygulamalarına yön verebilmeyi, bu uygulamaları geliştirmeyi hedefleyen Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi 7 Kasım 2019 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anayasa'mızda mali ve cezaî hükümlerin kanunla düzenlenmesi öngörüldüğünden kamu kurum ve kuruluşları arasında coğrafi veri paylaşımının, erişiminin, kullanımının bedelsiz olacağı, gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerinin coğrafi verileri toplamasının, üretmesinin, paylaşmasının veya satmasının Bakanlık iznine tabi olacağı, izin verilenlerden alınacak bedeller ve izinsiz faaliyetlere verilecek idari para cezaları bu teklife düzenlenmektedir.

Yine, aynı zamanda, idarelerce imar uygulamalarıyla mülkiyet haklarına ilişkin yapılan işlemlere karşı açılan davaların çok uzun sürelerde sonuçlanması hem vatandaşlarımızı mağdur etmekte hem de ilgili idarelerin planlama, şehirleşme faaliyetlerini ciddi ölçüde aksatmaktadır. Bu nedenlerle bu tür davalarda daha hızlı sonuç alınması için 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 20/A maddesinde yer alan ivedi yargılama usulünün uygulanması da teklifin 5'inci maddesiyle getirilmektedir.

Aynı zamanda, askıya çıkmış imar planlarının muhtarlıklarda da ilan edilmesi ve değişikliğe tabi alanda da tabelayla bilgilendirme yapılması, kesinleşmiş planlara karşı ancak beş yıl içerisinde dava açılabilmesi ile imar planlarında serbest olarak belirlenmiş yapı yüksekliklerinin kaldırılması, daha yatay mimarinin teşvik edilmesi ve plan-mülkiyet ilişkisinin sağlıklı işlemesi açısından son derece önemli düzenlemelerdir.

Teklifle getirilen, idari mahkemelerde verilmiş plan iptal kararları gereğince planlama öncesi kök mülkiyetlere dönülebilmesi hâlinde hak sahiplerine taşınmazın rayiç bedelinin ödenebilmesini sağlayan düzenlemeyle de birçok mağduriyet giderilerek planların iptal olduğu, imar, iskân faaliyetlerinin askıya alınarak âdeta kangren hâline gelerek çözümsüz kaldığı alanlarda planlı ve ruhsatlı yapılaşmanın önü açılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; nasıl ki vatandaşlarımız satın alacakları ikinci el bir aracın hasar kaydını görerek karar verebiliyorlarsa teklif kapsamındaki düzenlemeyle de ruhsatına aykırı ekleri olan veya ruhsatsız yapılmış binaların tapu kayıtlarının beyanlar hanesine bildirim usulü getirilmesi sayesinde satın alacakları yapının durumunu görerek karar verebileceklerdir. Böylelikle henüz yıkım işlemi gerçekleşmemiş veya ruhsata aykırılıkları giderilememiş yapıların satışı, satın alınması hususunda vatandaşımızın aldatılmasının da önüne geçilmiş olacaktır.

Yine bu madde kapsamında ruhsatsız yapılaşmanın baştan önlenmesi, aykırılıkların süratle giderilmesi amacıyla ilgili idarelerince ruhsatsız yapıların yıkılmaması hâlinde yıkım maliyetlerinin yüzde 100 fazlasıyla yine aynı idareden karşılanmak suretiyle Bakanlık tarafından yıktırılması imkânı getirilmektedir. Ayrıca, imar mevzuatına aykırı kaçak yapılaşmanın engellenmesi için bu faaliyetlere uygulanan idari para cezalarının artırılması ve bu cezaların arsa emlak değerine göre belirlenmesi daha adil ve caydırıcı olacaktır. Yoğun bir şekilde karşılaşılan ve plan bütünlüklerini bozarak şehirleşme açısından ciddi sıkıntılar doğuran parsel bazındaki plan değişikliği taleplerinin, nüfusu, yapı yoğunluğunu, kat adedini, bina yüksekliklerini artıracak şekilde yapılamayacağı hükmü de teklif kapsamında getirilmektedir. Bu kapsamda taşınmaz maliklerinin tamamının muvafakati üzerine teklif edilecek imar planı değişiklikleri ancak ada bazında yapılabilecek ve bu değişiklik sonucunda meydana gelen değer artışlarından ilgili idarelerce alınacak paylarla oluşturulan kaynakların kentsel dönüşüm ve altyapı hizmetlerinde kullanılması suretiyle deprem güvenlik konut üretimine ve planlı kentleşmeye önemli katkı sağlanacaktır.

Bu düşüncelerle kanun teklifimizin hazırlanmasında emeği geçen milletvekillerimize, Komisyon üyelerimize, Bakanlık bürokratlarımıza teşekkür ediyor; bu yeni düzenlemelerin inşallah birçok soruna çözümler getireceği inancıyla yerel yönetimlerimize, belediyelerimize, vatandaşlarımıza hayırlı olması temennisıyla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Uncuoğlu.

Değerli milletvekilleri, şimdi de şahısları adına konuşmalara geçiyoruz.

İlk söz, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün dünyada bilgi ve teknoloji üretimi açık kaynaklarla ilerliyor. Milyarlarca dolar yatırımla üretilmiş yazılımlar dahi dünyanın her yerinden kullanıcının erişimine açık. Bu yolla belki 10 kişinin üzerine çalıştığı bir bilgi veya kod havuzuna dünyanın dört bir yanından kişiler katkı sunabiliyorlar. Bugün yeryüzüne ait bilgiler, haritalar da benzer biçimde dünyanın her yerinden gönüllü katılımcıların katkılarıyla oluşturuluyor.

Değerli milletvekilleri, yeryüzüne ait bilgiler sürekli değişir. Bir apartman yıkılır, yerine yenisi yapılır, yeni yollar inşa edilir, toprağın altında ve üstünde sürekli değişiklikler, koordinat kaymaları olur. Bu değişiklikleri kamu kurumlarının sürekli yeni haritalar oluşturarak tespit etmesi çok zor ve maliyetlidir. Fakat örneğin bir deprem veya başka bir afet olduğunda, hangi mahallenin planının nasıl olduğu, belki çok uzak bir köyde yeni bir evin yapılıp yapılmadığı da hayati önem taşır. Bugün işte tam da bu nedenle milyonlarca gönüllü dünyanın haritasını çiziyor. Örneğin Haiti depreminin ardından en son 1970’lerde İngilizler tarafından çizilmiş olan haritalar binlerce gönüllü kullanıcı tarafından saatler içinde güncellendi ve böylece binlerce insanın hayatı, depremde hangi binaların yıkıldığı, yerin yapısının nasıl değiştiği hızla tespit edilerek kurtarıldı.

Bu açık kaynaklı haritalar sınır tanımayan doktorlardan kadın sünnetine karşı mücadele eden gruplara, kentleri engellilerin erişimine uygun hâle getirmeyi amaçlayan inisiyatiflere kadar pek çok hayati amaçla kullanılıyor. Bir afet olduğu anda Microsoft, Yandex gibi kurumlar uydu fotoğraflarını paylaşıyorlar ki kullanıcılar uydu fotoğrafları üzerinden harita çizebilsinler. Bunu yapmak için harita mühendisi olmak gerekmiyor, insani yardım profesyonellerinden gönüllülere, gazetecilere, hukukçulara, bisikletçilerden doğa sporcularına, sosyal bilimcilere, milyonlarca kişi her gün dünya haritasını güncelliyor arkadaşlar. Bu dünya haritası projesinin en önemlilerinden biri OpenStreetMap ve bugün 5,5 milyon üzerinde kullanıcı yalnızca isim, soyisim ve bir mail adresiyle bu topluluğa katılıp harita çizebiliyor. Üstelik bu veriler kamu kurumları tarafından kullanılıyor. OpenStreetMap’in gönüllüleri tarafından çizilen haritaları kullanan birkaç devlet kurumunu sayayım: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları trenlerin dijital takibinde kullanıyor bu haritaları. E-devlet, deprem toplanma yerlerini bu verilerden faydalanarak gösteriyor. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kısa zamana kadar sitesinde bu verilere yer veriyordu. Bu haritaları kullanmayan kamu kurumu yok. Bunun yanında, hepimizin cep telefonlarındaki uygulamalar verilerini bu açık kaynaktan çekiyorlar. Size bu haritaların çok daha hayati bir kullanım alanından söz edeyim: Son Elâzığ depreminin hemen ardından Elâzığ’ın haritası da benzer yöntemlerle çizildi ve yereldeki gönüllülerle paylaşıldı.

Evet, bu kadar şey anlattım. Neden? Şimdi, bu kanun teklifiyle ne deniyor? Harita çizmek için Bakanlığa 1/1.000’lik pafta başına 25 ila 50 lira ödeme yapılacak. İzin almadan haritalamaya kalkışırsanız da 10 katı ceza kesilecek. Örneğin, Türkiye’nin haritasını çizmek isteyen bir kişi 35 milyon lira, İstanbul’un haritasını çıkarmak isteyen bir kişinin ise 250 bin lira ücret ödemesi gerekiyor. Eğer bu haritalar izinsiz çizilirse 10 katı ceza ödeyecekler.

Arkadaşlar, bu yasaklar dünyada bir tek Hindistan’da var; o da Google’ın sokak görüntülerini çekmesini engelleyen ve sadece kendi vatandaşlarına bunu tanıyan bir yasa. Ama neden ülkemiz bugün dünyanın gittiği istikametini tam tersine gidiyor? İyi niyetle ifade edersem, bu madde uzmanlara hiç sorulmadan, danışılmadan hazırlanmış ama daha kötü ve daha olası tahminimizse...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, tamamlayın lütfen.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Tamamlayacağım Sayın Başkan.

...bu verileri tekelinde tutmak isteyen yabancı ve yerli büyük tekellerin baskısıyla bu 90'lardan kalma yasanın bugün Meclise getirildiği. Ve dolayısıyla bir iki saatte milyonlarca özgür haritacı tarafından haritaların hazırlanması bu tekellerin hoşlarına gitmiyor.

Bu teklifin Sayın Mustafa Demir tarafından hazırlanmış olması da ayrıca manidar çünkü kendisinin Fatih Belediye Başkanlığı döneminde bu coğrafi bilgileme sistemleri konusunda çalışmalarını olduğu da biliniyor ve muhtemelen bu alanda tekelleşen firmaları da kendisi iyi tanıyor.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Allah Allah! Nereden nereye!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Biz böyle biliyoruz.

Evet, değerli milletvekilleri, Elâzığ depremi bize çok açık bir hakikati hatırlattı. Yıllardır deprem için değil, rant için kentsel dönüşüm yapıldı. Bugün de “İnsan hayatı mı, rant mı?” sorusunu büyük büyük harflerle “rant” diye yanıtladık ve 41 insanı kaybettik.

Biz özgür yazılımdan ve özgür paylaşımdan yanayız.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kerestecioğlu.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, satışma olduğu için sayın milletvekilimize bir söz vermenizi rica ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Demir.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in 161 sıra sayılı Kanun Teklifinin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; aslında bu kent bilgi sistemine veya coğrafi bilgi sistemine baktığımızda, tüm konuşmacıları detaylı dinlediğimizde maalesef tam anlaşılmadığı ortaya çıkıyor. Bu ortofotolar dünyanın her tarafından alınıyor zaten. Siz istesenez de istemesenez de Yandex, Google, şu anda bizim bile sahip olmadığımız bilgilere ve görüntülere sahip. Bunu engellemek mümkün değil.

Asıl burada hedeflenen, devlette hizmetin kalitesinin artırılması, sadece yönetim bilgi sistemiyle değil yani sayısal ve sözel verilerle değil, sayısal ve sözel verilerin mekânla bütünleşerek üç boyutlu hizmetin sunulmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Siz sadece sayısal ve sözel verilerle ülkemizdeki insanlara hizmet etmeye kalkarsanız... Basit bir örnek vermek gerekirse, mesela Ahmet Bey ile Zeki Bey'e hizmet verin. Siz bunları MIS'le yaparsanız önce idari adreslerine bakarsınız, şehrine bakarsınız, nerede olduğuyla ilgili epey uğraşırınız ama coğrafi bilgi sistemiyle desteklenen bir sisteminiz varsa devlet olarak, bir tuşla Ahmet Bey ile Zeki Bey'in aslında mesela İstanbul'da Bağcılar'da bir binada aynı katta karşılıklı komşu olduklarını görürsünüz.

Mesela siz, Aile, Sosyal Politikalar Bakanlığıyla ilgili, engellilerimiz için çalışma yapacaksınız, ihtiyaç sahiplerimizle ilgili çalışma yapacaksınız, gençlerimizle ilgili çalışma yapacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen bağlayın sözlerinizi Sayın Demir.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Eğer bunu şu anda klasik yöntemle ararsanız çok zor ulaşırsınız ama elektronik ortamda bir tuşla, kısa sürede gençlerinizin nerede yaşadığını bilirsiniz, engellilerinizin çoğunlukla nerede olduklarını bilirsiniz, hatta onları sosyal medyayla desteklediğinizde ihtiyaçlarını bile oturduğunuz yerden tespit edebilirsiniz.

Şimdi, bu coğrafi bilgi sistemi, tevafulken, tesadüfen bu kanunun adında -birinci olduğu için geçti. Ama aslında ülkemizin yıllardır beklediği, aslında yerel yönetimler ve kamunun normalde kendi şartları ve imkânlarıyla yapmaya çalıştıkları ama darmadağın bir çalışmayı şu anda kanunla formatlayıp bütün bu yapılan çalışmalarda zaman kaybı ve imkân israfının önüne geçilerek ülke olarak, devlet olarak muazzam bir sisteme sahip olacağız. Benim bu hayalim, şu söylediklerim bu kanunla birlikte gerçekleşirse dünyada iki elin parmağını geçmeyecek altyapıya ulaşmış olacak ülkemiz. Bu, bütün bakanlıklarımızla ilgili yapılacak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Demir.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Peki, teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Altay, buyurun.

45.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, hem İç Tüzük hem de teamüller gereği şahıslar adına yapılan konuşmalarda önce lehte, sonra aleyhte söz verildiğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, yani yol olmaması bakımından bir uygulamanıza çekince koymak adına söz aldım. Hem İç Tüzük hem de teamüllere göre, şahıslar adına yapılan konuşmalar önce lehte, sonra aleyhte şeklinde yürür idi; İç Tüzük'te de şahıslarla ilgili “lehte ve aleyhte” der. Dolayısıyla bugün uygulamanızda önce aleyhte sonra lehte gibi bir değerlendirmeniz var, buna dikkat çekmek istedim efendim.

BAŞKAN – Yok, kayda giren şekliyle Sayın Kerestecioğlu aslında lehte konuşmuş görünüyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Akif Hamzaçebi de...

BAŞKAN – Yani söz talebi böyle kaydedilmiş Sayın Altay, söz böyle talep edilmiş, böyle kaydedilmiş. Şimdi Hasan Subaşı...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, Sayın Hamzaçebi de önce konuştu, lehteki konuşmacı sonra konuştu. Bu da var yani, sadece Sayın Kerestecioğlu...

BAŞKAN – Tabii, şimdi, bana Kanunlar ve Kararlardan gelen sıra... Tabii başvurular oraya gidiyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Kanunlar ve Kararları uyarlamak lazım. Muhtemelen 1'inci parti onlara bir basınç uyguluyor, mobbing uyguluyor. Dolayısıyla da onlar böyle bir tutum içinde olabilir Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Şunun için söyledim: Başvurular orada değerlendirildiği için ben göremiyorum, listeyi görebiliyorum. Dolayısıyla, muhtemelen, Sayın Kerestecioğlu lehte talepte bulunmuş görünüyor çünkü aleyhte de şimdi yine muhalefetten bir sayın milletvekili konuşacak; ikisinin de aleyhte olması gerekiyor bu konuşmacıların.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, lehte söz alıp aleyhte konuşabilirler. Geçmişte örnekleri var.

BAŞKAN – Evet, bu mümkündür, doğrudur Sayın Türkkan; örnekleri de vardır.

Evet, teşekkürler Sayın Altay.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 70 Milletvekilinin Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2512) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 161) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi şahıslar adına ikinci söz için Antalya Milletvekili Hasan Subaşı konuşacak.

Buyurun Sayın Subaşı. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi üzerinde söz almış bulunuyorum.

Sayın milletvekilleri, coğrafi bilgi sistemleri sanki bu torba yasanın ambalajı niteliğinde ama onun altında 10 önemli yasada değişiklik içeriyor.

Elâzığ ve Malatya depremindeki kayıplarımızı rahmetle anıyorum, Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum ve milletçe başımız sağ olsun, geçmiş olsun. Ben dilerdim ki böyle bir deprem felaketinden sonra Türkiye'de bu kanun gündeme gelsin, önemli tedbirler alınsın.

Bir hatibin konuşması sırasında şöyle bir ifadeye tanık oldum: “Bundan sonra deprem konusunu siyasetüstü ele alalım ve bu konu üzerine eğilelim.” Çok yanlış, doğru bulmadığım bir ifade çünkü deprem tam da siyasetin konusudur, siyasetin sorumluluğudur; siyaseti, devlet kurumlarını, Hükûmeti ve Parlamenti bu tür felaketlerden arındırma bahanesi olur bu tür konuşmalar. Onun için, siyaset kurumu sorumluluğunu takınmak zorundadır.

Ne demek istiyorum? Sayın Soylu geçen günkü konuşmasında “İstanbul'da 7,5 şiddetinde deprem bekliyoruz.” dedi. Onu da “imtihan” diyerek, “kader” diyerek mi geçiştirmeliyiz, yoksa siyaset kurumu, Hükûmeti idare eden siyasetçiler sorumluluğunu takınmak zorunda mı? Tam da sorumludur. Siyaset, Kanal İstanbul'a para harcamak ile can kurtarma arasında -İstanbul'da ölmesi muhtemel kayıplarımız yüz binlerceyle ifade edildiğine göre- bir tercihte bulunmalı yani “Yüz binlerce canı mı kurtarmalıyım, bunun için tedbir mi almalıyım, yoksa Kanal İstanbul'u mu yapmalıyım?” İşte söylemek istediğim, siyasetçiler “kader” diyerek, “imtihan” diyerek sorumluluktan kurtulamaz. Hangisi yapılmalıdır? Şu yasa yerine, o ölmesi muhtemel yüz binlerce can için hemen bugünden itibaren tedbir mi aramaya başlamalıyız, yoksa Kanal İstanbul, Ahlat'ta saray ve Kıyı Kanunu'nu delmekle mi meşgul olmalıyız?

Hükûmetin en iyi yaptığı uygulama, kentsel dönüşümü İmar Kanunu'na koymaktır. Ben yıllarca belediyeceilik yaptım. 1580 sayılı Yasa 1930 tarihinde yürürlüğe girmişti, altmış yıl Türkiye'yi idare etti, hem de çok iyi bir şekilde yönetti. Yine, 1957 tarihli 6785 sayılı İmar Kanunu yirmi sekiz yıl idare etti. 1985 tarihli 3194 sayılı İmar Kanunu yirmi yılın üzerinde Türkiye'yi idare etti. Ama bugün baktığımızda, sürekli değişen imar yasaları, imar afları ve şimdi de bu kanunda görüyoruz, hemen ruhsatsız binaları yıkalım. İmar affını çıkardık...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Subaşı, tamamlayın lütfen.

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Şimdi, değerli milletvekilleri, biz sorumluluğumuzu takınmak zorundayız ve hiç zaman kaybetmeden gerekli önlemleri almak zorundayız.

Bakın, hükûmetler ve belediyeler, eylemlerini, yasalarını ve uygulamalarını doğru sıralamaya göre, halkın ihtiyaçlarına göre yaparlar. Bu sıralamayı atarlarsa, halkın ihtiyaçlarına göre yapmazlarsa böyle kayıplar vermeye mahkûm oluruz.

Profesör Naci Görür şunu demişti: “Depremler öldürmez, depremler verimli ovaların ortaya çıkmasına neden olur, kaynak sularının akmasına neden olur. Kötü siyaset ve siyasetçi ölümlere neden olur.” Bugün Türkiye’de siyaset, sorumluluğunu takınmalı ve acilen, çok acil tedbir almaya koyulmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Hemen bitiriyorum, tamamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, sözlerinizi bağlayın lütfen Sayın Subaşı, buyurun.

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Yine, yer bilimlileri profesörü Cenk Yaltırak “Bütün Türkiye’nin yer bilimlileri projesini yapmamız gerekir.” dediğinde şunu söylediler sayın hocaya: “Kaynağı nereden buluruz?” Hoca şu cevabı verdi: “İstanbul’a bir sezon lale ekmeyin, ben Türkiye’nin bütün yer bilimlileri projesini bu para karşılığında yaparım.”

Söylemek istediğim: Hükûmetler ve belediyeler halkın ihtiyacına göre, doğru sıralama yapmak zorundadır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Subaşı.

X.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mithat Sancar’ın, teklifin tümü ve bölümleri üzerinde lehte ve aleyhte söz şeklinde bir konuşmanın İç Tüzük’te düzenlenmediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, biraz önce Sayın Engin Altay’ın itirazı üzerine kısa bir tartışma yaşadık. Bununla ilgili kimsenin töhmet altında kalmaması açısından kısa bir açıklama hazırladı arkadaşlarım, onu sizinle paylaşmak istiyorum.

Teklifin tümü ve bölümleri üzerinde lehte ve aleyhte söz şeklinde bir konuşma İç Tüzük’te düzenlenmemiştir. Konuşmalar “gruplar adına” ve “şahıslar adına” şeklinde belirtilmiştir. Dolayısıyla bu konuda herhangi bir yanlışlık görülmemektedir, sadece “şahıslar adına” diye belirtmemde bir yanlışlık yoktu, onu sizlerle paylaşmak istedim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Başkanım, vardı, şimdi maddeyi arıyorum ama var.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, son söz milletvekilinin ama bir lehte, bir aleyhte sözle, burada böyle. Ama lehte söz alıp da aleyhte konuşmakta hiçbir beis yok.

BAŞKAN – Onlar belirlenirken, başvurular yapılırken mesela bir iktidar, bir muhalefet şeklinde olabiliyor fakat “lehte” “aleyhte” diye belirtilmiyor, o paylaşım buna göre yapılabiliyor. Buraya bize yansıyan şahıs adına konuşma diye.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Var Başkanım, İç Tüzük 86... Kanunlar Kararları kursa gönderelim Başkanım.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – İç Tüzük’ün 86’ncı maddesinde bu düzenlenmiş.

BAŞKAN – Evet, isterseniz İç Tüzük’ün 86’ncı maddesini okuyayım: “Teklifin tümünün kesin olarak oylanmasından önce milletvekilleri, ne yolda oy kullanacaklarını kürsüden belirtmek isterlerse, Başkan lehte ve aleyhte birer kişiye söz verir. Bu konuşma kısa, açık ve gerekçeli yapılır.” Diğer konuşmalar tümü ve bölümler üzerindeki konuşmalardır. Tümü ve bölümler üzerinde şahıslara söz verilir. Burada İç Tüzük’e göre lehte ve aleyhte ayrımı yapılmaz.

Teşekkürler değerli milletvekilleri.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 70 Milletvekilinin Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2512) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 161) (Devam)*

BAŞKAN – Şimdi, soru-cevap işlemine başlıyoruz.

Toplam on beş dakikadan oluşuyor soru-cevap işlemi. İki bölüme ayıracağız; ilk bölümünü milletvekillerimize söz vererek değerlendireceğiz, son bölümünü de Komisyona söz vererek geçireceğiz.

Şimdi, sisteme giren üyelere sırasıyla söz veriyorum. Sürenizin bir dakika olduğunu hatırlatayım, bir dakika dolduktan sonra mikrofonunuz otomatik olarak kapatılacaktır, o nedenle konuşmanızı buna göre ayarlamanızda tabii ki kendi açınızdan fayda vardır.

Sayın Kaya...

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Trabzonlu İş Adamları ve Bürokratları Derneğimizin on yıl önce Orman Bakanlığından kiralarak 5 milyon dolar yatırımla İstanbul’un halka açık güzide mesire alanlarından biri hâline getirdiği Trabzonpark’a AKP’li Ümraniye Belediyesi tarafından el konulmuştur. Seçimden önce derneğimize yaptığı ziyarette “Kimse Trabzonspor bayrağını buradan indiremez.” diyen Belediye Başkanının, Trabzonluları yok sayarak ve hukuka aykırı bir şekilde bu alanı derneğimizin elinden almasını asla kabul etmiyoruz.

Geçmişte uyuşturucunun, fuhuşun ve kanunsuz işlerin döndüğü başıboş hâldeki ormanlık alanın, derneğimizin gayretleriyle bugün kültürel amaçlarla kullanılan güzide bir tesis hâline dönüştürüldüğünü herkes biliyor. Ümraniye Belediye Başkanını hukuksuz, maksatlı ve siyasi tutumundan vazgeçmeye ve bu yanlıştan dönmeye çağırıyoruz. Trabzonpark, kirasını zamanında ödeyen ve ormana gözü gibi bakan Trabzonlu İş Adamları ve Bürokratları Derneğimize yeniden tahsis edilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

İMİRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Son yaşadığımız depremden dolayı milletimize geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Ülkemizin büyük bir kısmı tehlikeli bir deprem kuşağı üzerinde olduğundan bugüne kadar büyüklü küçüklü birçok depremle yüz yüze kaldık. Bundan sonra da depremlere hazırlıklı olup gereken tedbirleri almalı, “Deprem değil tedbirsizlik öldürür.” sözünü çok önemsemeli, “Tedbir gibi akıl olmaz.” düsturuna göre hareket etmeliyiz.

Yaşadığımız son depremlerdeki, Sayın Cumhurbaşkanımızın dirayetli önderliğinde, devlet, millet, kurum ve kuruluşlarımızın iş birliği içerisinde gerçekleştirdiğimiz hızlı, etkin, verimli çalışma ve dayanışmalar, başta aziz milletimiz olmak üzere bütün âlemin dikkatini çekmiş ve takdirini toplamıştır.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Konya'mızın çok önemli sorunları var, Bunların başında, sosyal aktivite alanları yok, emekli vatandaşlarımız maaşları iyileştirilmediği için mağdur, ekonomik meselelerle ilgili sıkıntıları var, emlak vergileri Konya'da çok yüksek, mevcut toplu ulaşım araçları yetersiz, iş çıkışında trafik yoğunluğu var, belediye otoparkları yapmadığı için tüm il ve ilçelerde otopark sorunu var, ilçelerin altyapı ve kanalizasyonlarında sorunlar var. Çevre ve Şehircilik Bakanlığından Konyalıların bu sorunlarının çözülmesini bekliyor, selam ve saygılarımı iletiyorum hepinize.

BAŞKAN – Sayın Ataş...

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Demokrasinin en önemli birleşenlerinden biri olan yerel medyanın ayakta kalabilmesi için acil önlemler alınması gerekmektedir. Gelirleri her geçen gün azalan gazeteleri ayakta tutabilmek amacıyla vergi ve sigorta primlerinde indirimle gidilmeli, ithal etmek zorunda oldukları kâğıt, mürekkep, kalıp gibi ürünlerde gümrük vergilerinden muaf tutulmalı, yerel televizyonlar için uydu kirasında indirim yapılmalıdır. Gelirlerini henüz kasaya koymadan devlete iade etmek zorunda kalan gazetelere bir an önce KDV indirimi yapılması gerekmektedir. İlan bedellerindeki KDV yüzde 1'e, Basın İlan Kurumunun aracı kurum olarak yaptığı kesinti yüzde 15'ten yüzde 5'e düşürülmelidir.

TÜİK verilerine göre her geçen gün gazete ve dergi sayısı azalmakta, televizyonlar bir bir kapanmaktadır. Bu önlemler bir an önce alınmazsa yerel basın yok olacaktır.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yaptığımız görev nedeniyle her gün yüzlerce kişiyle telefon görüşmesi yapıyoruz. Belki iktidar farkında değil ama ülkemizde ciddi bir işsizlik var. Ekonomik darboğaz toplumun tüm kesimlerini etkiliyor. Esnaflarımız, emeklilerimiz, işçilerimiz, memurlarımız kısıacası yurttaşlarımızın büyük bir bölümü borç batağı altında; borcunu ödeyemeyen ve yapılandırma isteyenlerden yüzlerce telefon alıyoruz.

Şimdi soruyorum: Hükûmetiniz yurttaşlarımızın kamuya ödeyemediği borçları yeniden yapılandırmayı düşünüyor mu? Bu konuda bir çalışmanız var mı?

BAŞKAN – Sayın Barut...

AYHAN BARUT (Adana) – Stratejik bir sektör olan tarımın başında ne yazık ki “Bakanlar listesi açıklandığında Tarım Bakanlığı dışında tüm bakanlıklar aklımdan geçti ama Tarım Bakanlığı hiç aklımdan geçmedi.” diyen bir bakan bulunuyor.

Sayın Bakan aklımdan hiç geçmemiş bir koltukta oturuyor ama atama bekleyen binlerce veteriner hekim, ziraat, gıda ve su ürünleri mühendislerini hiç görmüyor, feryatlarını duymuyor. Geçmiş dönem Tarım Bakanı Fakıbaba’nın “10.551 personel alacağız.” açıklamasını da yok sayıyor. “Personel alımına dair müjdemiz yok, devleti istihdam kapısı olarak görmeyin.” diyebiliyor. Hayatı boyunca devletten maaş almadığını söyleyerek özel sektörü işaret eden Bakan devlette devamlılığın esas olduğunu bilmiyor mu? Verilen sözleri niye tutmuyor?

Gençlerimizin hayallerini çalmayın, beş altı ay sonra onca emekle aldıkları yüksek KPSS puanları heba olmasın.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Elâzığ ve Malatya’yı etkileyen depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum. Son zamanlardaki depremler bizlere ülkemiz topraklarının yüzde 70’inin aktif deprem kuşakları üzerinde olduğu acı gerçeğini bir kez daha hatırlatmış oldu. Marmara’da beklenen depremde can ve mal kayıplarının önlenmesi için neredeyse hiçbir çalışma yapmamış AK PARTİ hükûmetleri, 6 milyon 700 bin riskli yapıyla ilgili de bir önlem almadığı gibi Kanal İstanbul’u gündemine almış, ihanet ettiklerini kabul ettikleri İstanbul’dan daha ne kadar rant elde ederiz, bunun peşine düşmüştür. Bugüne kadar zorunlu deprem vergisi adı altında toplanan 34 milyar doların nereye harcandığı sorusu da cevap beklemektedir. 15/08/2019 tarihinde verdiğimiz -depremin yıl dönümünde- Marmara Bölgesi’nde hasarlı bina sayısı acil toplanma alanlarının sayısı, ve bunların kaçının imara açıldığı ve depremle ilgili ne gibi önlemler alındığıyla ilgili yazılı soru önergemize Sayın Soylu’dan cevap gelmemiştir.

BAŞKAN – Sayın Kayan...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1999 Marmara depremi sonrası Ecevit zamanında çıkarılan deprem vergisi kanunuyla bugünkü değerlerde 250 milyar TL toplanmıştır. Yaşanacak bir binanın toplam maliyeti 150 bin Türk lirasıdır. Deprem vergisi fonunda toplanan 250 milyar TL’yle 1,5 milyon konut yapılır. Bu parayla Türkiye’de ne kadar depreme dayanıksız bina varsa hepsi yıkılıp yeniden yapılırdı; 1 milyon 500 bin konut bir yılda yapılırdı. Hadi diyelim bu para yirmi bir yılda toplandı. Her yıl toplanan parayla yapsanız her yıl 75 bin konut yaparsınız, bugüne kadar bir tane sakat bina kalmazdı. Türkiye’de Hükûmet 2002 yılından bu yana toplanan deprem parasıyla, şehit ve gazi paralarıyla ne yaptı, bu paralar nerelere gitti? Köprüleri, yolları, tüp geçitleri yap-ışletle yaptığınıza göre 250 katrilyon para nereye gitti, kimin cebinde?

BAŞKAN – Sayın Şahin...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye’deki konutların yüzde 44’ü 1’inci derece, yüzde 25’i 2’nci derece deprem bölgesinde ve yaklaşık 13 milyon yapı kaçak kapsamındadır. İmar barışıyla mülkiyet ve imar sorunu olan yapılar yanında ruhsatlı fakat imar mevzuatına aykırı olan tüm yapılar da af kapsamına alınmıştır. Mühendislik hizmeti almayan yapıların güçlendirilmesi veya yıkılıp yeniden yapılması gerekirken kaçak yapıların deprem güvenlikleri yapı sahibinin beyanına bırakılarak sağlıklı ve güvenli kentleşme anlayışı yok

sayılmıştır. İmar affı bilime aykırı olarak yapıldığı süreçte deprem gibi afetlerde yaşanan sorunların artması kaçınılmazdır. İstanbul Kartal’da yıkılan binanın da imar barışından yararlanmış olması durumun vahametini gözler önüne sermektedir. İmar barışı kapsamında kaç binaya af getirildi? Bunların kaç deprem güvenliğine aykırı? Bu konuda nasıl bir denetim yapılıyor? Bu soruları yanıtlanmanızı bekliyoruz.

Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkürler değerli milletvekilleri.

Şimdi de sıra Komisyonunda.

Buyurun.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Teşekkür ederiz Sayın Başkan.

Özellikle, Hasan Baltacı Bey konuşurken “Bakanlık, belediye ada bazında değişiklik yaparsa değer artışı olmayacak, bu konu dikkat çekiyor.” anlamında bazı konulara değindi, onlarla ilgili de bir iki cümle söylemek istiyorum. Tabii, belediye meclislerinin bu konudaki yaklaşımları çok önemli. Belediye meclislerinin kanunu doğru uygulayacaklarına ben şahsen inanıyorum, yerelliğin gereği de odur. Parsel bazında imar artışı getiren bir değişikliğin yapılamayacak olması imar hukukunda çok yeni bir dönem başlatmaktadır. Bunun altını özellikle çiziyorum.

Gökan Bey’in daha önceki konuşmasında yükseklik yerine yoğunluk konusunun da değerlendirilmesiyle ilgili atfını doğru buluyorum, bu konuda da çalışmalıyız diye düşünüyorum.

Ahlat konusu çok gündeme geldi. Yani Cumhurbaşkanlığı makamının Türkiye’nin böyle önemli bir yerinde, tarihî Selçuklu merkezinde bulunmasının herkes tarafından destekleneceğine ben şahsen inanıyorum.

Tabii, Sayın Tanal -öncelikle, Sayın Tanal’ı Konya’ya davet ediyorum- Konya’da toplu ulaşım araçlarının ne kadar modern olduğunu, akışın diğer şehirlere göre ne kadar düzgün olduğunu yaşayarak da görecektir. Konya’da -belki yakın zamanda gitmemiştir- çok önemli aktivite alanları var; Bilim Merkezi, Kelebekler Vadisi, şehir meydanı, Mevlâna bölgesindeki dönüşüm, tarihî Konya Çarşısı, Olimpiyat Parkı, Ecdat Parkı gibi çok önemli aktivite alanları var.

Toplu ulaşım konusunda da AK PARTİ ya da son dönemle ilgili şunu söyleyeyim: 200 olan toplu ulaşım aracı sayısı yaklaşık 600’e çıkmıştır ve Türkiye’de elektrikli otobüslerin ilk kullanılmaya başlandığı şehir Konya olmuştur.

Otoparklar konusuna biraz önceki konuşmasında da Sayın Tanal değindi. Konya’da ücretli, ücretsiz bir düzenleme, birçok otoparkta farklı uygulama vardır ama fiyatlar makuldür. Belediyeler olarak da çok sayıda otopark yapılmıştır, Türkiye’ye model olabilecek otoparklar yapılmıştır. Konevi Otoparkı, Zindankale Otoparkı, Buğday Pazarı altındaki 1.200 araçlık otopark, yine Türkiye’deki en büyük otopark alanlarından biri olan stadyum alanındaki otopark bunların başlıcalarıdır.

Ben, tekrar Sayın Tanal’ı Konya’ya özel olarak misafir etmek üzere, etli ekmek ve tandır kebabı da ikram etmek üzere davet ediyorum.

Teşekkür ediyor, hepinize hayırlı akşamlar diliyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 3 sefer “Tanal” diyerek bana sataşmada bulunmuştur.

BAŞKAN – Sayın Tanal, açıklama için yerinizden söz veriyorum.

Buyurun Sayın Tanal.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

46.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Konya ilindeki vatandaşların sorunlarının çözülemediğine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan,

Öncelikle nazik davetiniz için teşekkür ederim. Ben gelmek isterim ama ben şunu söyledim: Konya çok güzel bir şehrimiz ama Konya'daki vatandaşlarımızın sorunlarının olduğunu söyledim, bu sorunlarının tam çözülemediğini söyledim.

Nedir? Bir: Otopark sorunu var yani yasa uyarınca, İmar Kanunu'nun 37 ve 44'üncü maddeleri uyarınca belediyelerin ücretsiz toplu otopark yapması gerekirken yapılmamış bugüne kadar. İki: “İlçelerimizde altyapı sorunu var.” dedim. Üç: “Oradaki vatandaşımızın, emeklilerin geçim sorunları var.” dedim. Dört: “Orada istihdam sorunu var.” dedim. Emlak vergilerinin yüksek olduğunu söyledim ve iş çıkışlarında yoğun bir trafik sorununun olduğunu söyledim ben. Yani bu açıdan, gerçekten Konya'daki vatandaşlarımızın sosyal aktivite alanları anlamında siz sadece parktan mı bahsediyorsunuz? Yani bir parkı sosyal aktivite alanı olarak mı düşünüyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yani sosyal aktivite olarak eğer sadece otopark aklınıza geliyorsa... Sayın Başkanım, siz kaç dönem orada Belediye Başkanlığı yaptınız yani Konyalılar gerçekten AK PARTİ'ye bugüne kadar hep oy verdi ama gerçekten mağduriyet anlamında da Türkiye'de en fazla mağdur edilen illerin başında da Konya geliyor. Konyalılar inşallah bize destek verilerse bu mağduriyetlerin tamamını gidereceğiz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Tanal.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Sayın Başkanım, izin verirseniz...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Böyle bir usul yok Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Akyürek, buyurun.

47.- *Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanı Tahir Akyürek'in, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Şimdi, tabii, aktivite alanı diye ben hangi cümleyle başladım Mahmut Bey? Bilim Merkezi, Kelebekler Vadisi gibi hakikaten Türkiye’de marka olmuş alanlardan bahsettim.

İstihdam konusunda da Konya’da sadece organize sanayi ve özel organize sanayi alanında, merkezde sigortalı çalışan işçi sayısının 100 bine yakın olduğunu ve bunun özellikle son on beş sene de ortaya çıktığını, 15 binlerden 100 bine çıktığını...

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Başkanım, benim söylediklerimle ilgisi yok bunların.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Böyle bir usul yok Sayın Başkan, böyle bir usul yok ya.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Soru var ama.

Otopark konusunda da otoparkta toplanan...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, siz Konya Milletvekili olarak orada değilsiniz, Komisyon Başkanı olarak oradasınız.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Ama soruyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sormadım ben, sadece “Konya’nın sorunları var.” dedim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Doğru, siz de haklısınız.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Komisyonun süresi var.

Kullanın siz sürenizi, buyurun.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Başkanım, bir cümle söyleyeceğim: Türkiye’de otopark parası toplanan rakamın birkaç katı harcamayla otopark yapan illerin başında Konya gelmektedir. İsimlerini de saydım; Konevi, Zindankale, Buğday Pazarı gibi yerlerin isimlerini de saydım.

Teşekkür ediyorum tekrar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler değerli milletvekilleri.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, Başkanım...

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 70 Milletvekilinin Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2512) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 161) (Devam)*

BAŞKAN - Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Birleşime üç dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.39

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 21.43****BAŞKAN: Başkan Vekili Mithat SANCAR****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Rümeyza KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 49’uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

161 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2’nci sırada yer alan 66 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlayacağız.

2.- İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Bişkek Kırgız-Türk Dostluk Devlet Hastanesi Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devri ile Kırgız Cumhuriyeti Vatandaşlarının Türkiye’de Tıp ve Tıpta Uzmanlık Eğitimi Almasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 66)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonun olamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 30 Ocak 2020 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.44

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir ili Foça ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,

İzmir ili Karşıyaka ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,
İzmir ili Ödemiş ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,
İzmir ili Menemen ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,
İzmir ili Kınık ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,
İzmir ili Tire ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,
İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,
İzmir ili Kiraz ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,
İzmir ili Bergama ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,
İzmir ili Beydağ ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,
İzmir ili Aliağa ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,
İzmir ili Bayındır ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,
İzmir ili Bayraklı ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,
İzmir ili Bornova ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,
İzmir ili Dikili ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,
İzmir ili Çiğli ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin,

Soruları ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/23249), (7/23250), (7/23251), (7/23252), (7/23253), (7/23254), (7/23255), (7/23256), (7/23257), (7/23258), (7/23259), (7/23260), (7/23261), (7/23262), (7/23263), (7/23264)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir ili Foça ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?
- 2) İzmir ili Foça ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?
- 3) İzmir ili Foça ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Foça ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 4) İzmir ili Foça ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?
- 5) İzmir ili Foça ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?
- 6) İzmir ili Foça ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 7) İzmir ili Foça ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?
- 8) Bakanlığınız tarafından İzmir ili Foça ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir ili Karşıyaka ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?
- 2) İzmir ili Karşıyaka ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?
- 3) İzmir ili Karşıyaka ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Karşıyaka ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 4) İzmir ili Karşıyaka ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?
- 5) İzmir ili Karşıyaka ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?
- 6) İzmir ili Karşıyaka ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 7) İzmir ili Karşıyaka ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?
- 8) Bakanlığınız tarafından İzmir ili Karşıyaka ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir ili Ödemiş ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?
- 2) İzmir ili Ödemiş ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?
- 3) İzmir ili Ödemiş ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Ödemiş ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 4) İzmir ili Ödemiş ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?
- 5) İzmir ili Ödemiş ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?
- 6) İzmir ili Ödemiş ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 7) İzmir ili Ödemiş ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?
- 8) Bakanlığınız tarafından İzmir ili Ödemiş ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir ili Menemen ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?
- 2) İzmir ili Menemen ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?
- 3) İzmir ili Menemen ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Menemen ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 4) İzmir ili Menemen ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?
- 5) İzmir ili Menemen ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?
- 6) İzmir ili Menemen ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 7) İzmir ili Menemen ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?
- 8) Bakanlığınız tarafından İzmir ili Menemen ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir PODAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir ili Kınık ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?
- 2) İzmir ili Kınık ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?
- 3) İzmir ili Kınık ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Kınık ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 4) İzmir ili Kınık ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?
- 5) İzmir ili Kınık ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?
- 6) İzmir ili Kınık ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 7) İzmir ili Kınık ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?
- 8) Bakanlığınız tarafından İzmir ili Kınık ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir ili Tire ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?
- 2) İzmir ili Tire ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?
- 3) İzmir ili Tire ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Tire ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 4) İzmir ili Tire ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?
- 5) İzmir ili Tire ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?
- 6) İzmir ili Tire ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 7) İzmir ili Tire ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?
- 8) Bakanlığınız tarafından İzmir ili Tire ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?
- 2) İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?
- 3) İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Kemalpaşa ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 4) İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?
- 5) İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?
- 6) İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 7) İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?
- 8) Bakanlığınız tarafından İzmir ili Kemalpaşa ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir ili Kiraz ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?
- 2) İzmir ili Kiraz ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?
- 3) İzmir ili Kiraz ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Kiraz ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 4) İzmir ili Kiraz ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?
- 5) İzmir ili Kiraz ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?
- 6) İzmir ili Kiraz ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 7) İzmir ili Kiraz ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?
- 8) Bakanlığınız tarafından İzmir ili Kiraz ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir ili Bergama ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?
- 2) İzmir ili Bergama ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?
- 3) İzmir ili Bergama ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Bergama ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 4) İzmir ili Bergama ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?
- 5) İzmir ili Bergama ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?
- 6) İzmir ili Bergama ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 7) İzmir ili Bergama ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?
- 8) Bakanlığınız tarafından İzmir ili Bergama ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir ili Beydağ ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?
- 2) İzmir ili Beydağ ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?
- 3) İzmir ili Beydağ ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Beydağ ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 4) İzmir ili Beydağ ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?
- 5) İzmir ili Beydağ ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?
- 6) İzmir ili Beydağ ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 7) İzmir ili Beydağ ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?
- 8) Bakanlığınız tarafından İzmir ili Beydağ ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir ili Aliağa ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?
- 2) İzmir ili Aliağa ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?
- 3) İzmir ili Aliağa ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Aliağa ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 4) İzmir ili Aliağa ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?
- 5) İzmir ili Aliağa ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?
- 6) İzmir ili Aliağa ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 7) İzmir ili Aliağa ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?
- 8) Bakanlığınız tarafından İzmir ili Aliağa ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir ili Bayındır ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?
- 2) İzmir ili Bayındır ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?
- 3) İzmir ili Bayındır ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Bayındır ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 4) İzmir ili Bayındır ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?
- 5) İzmir ili Bayındır ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?
- 6) İzmir ili Bayındır ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 7) İzmir ili Bayındır ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?
- 8) Bakanlığınız tarafından İzmir ili Bayındır ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir BOLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir ili Bayraklı ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?
- 2) İzmir ili Bayraklı ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?
- 3) İzmir ili Bayraklı ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Bayraklı ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 4) İzmir ili Bayraklı ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?
- 5) İzmir ili Bayraklı ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?
- 6) İzmir ili Bayraklı ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 7) İzmir ili Bayraklı ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?
- 8) Bakanlığınız tarafından İzmir ili Bayraklı ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir ili Bornova ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?
- 2) İzmir ili Bornova ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?
- 3) İzmir ili Bornova ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Bornova ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 4) İzmir ili Bornova ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?
- 5) İzmir ili Bornova ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?
- 6) İzmir ili Bornova ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 7) İzmir ili Bornova ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?
- 8) Bakanlığınız tarafından İzmir ili Bornova ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir ili Dikili ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?
- 2) İzmir ili Dikili ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?
- 3) İzmir ili Dikili ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Dikili ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 4) İzmir ili Dikili ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?
- 5) İzmir ili Dikili ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?
- 6) İzmir ili Dikili ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 7) İzmir ili Dikili ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?
- 8) Bakanlığınız tarafından İzmir ili Dikili ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir ili Çiğli ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?
- 2) İzmir ili Çiğli ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?
- 3) İzmir ili Çiğli ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Çiğli ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 4) İzmir ili Çiğli ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?
- 5) İzmir ili Çiğli ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?
- 6) İzmir ili Çiğli ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?
- 7) İzmir ili Çiğli ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?
- 8) Bakanlığınız tarafından İzmir ili Çiğli ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 22671628-610/
Konu : Yazılı soru önergeleri cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi 10/01/2020 tarihli ve 43452547-1720.07/596770 sayılı yazı.

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT tarafından verilen 7/23249, 7/23250, 7/23251, 7/23252, 7/23253, 7/23254, 7/23255, 7/23256, 7/23257, 7/23258, 7/23259, 7/23260, 7/23261, 7/23262, 7/23263 ve 7/23264 sıra sayılı yazılı soru önergelerinin cevapları ekte sunulmuştur.

Arz ederim.

Dr. Fahrettin KOCA
Bakan

Ek: Önerge cevabı

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT tarafından verilen “İzmir ili Foça ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin” 7/23249 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

SORU 1- İzmir ili Foça ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?

SORU 2- İzmir ili Foça ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?

SORU 3- İzmir ili Foça ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Foça ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?

SORU 4- İzmir ili Foça ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?

CEVAP 4- İzmir ili Foça ilçesinde son beş yılda 619.325 hasta muayenesi yapılmıştır.

SORU 5- İzmir ili Foça ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?

CEVAP 5- İzmir ili Foça ilçesinde bir Hastane ve 50 yatak bulunmaktadır.

SORU 6- İzmir ili Foça ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?

CEVAP 1-2-3-6- İzmir ili Foça ilçesinde 9 uzman tabip, 8 tabip, 7 aile hekimi, 45 hemşire ve 16 ebe görev yapmakta olup kadın doğum uzmanı başına 5314 hasta düşmektedir.

SORU 7- İzmir ili Foça ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?

CEVAP 7- İzmir ili Foça ilçesinde son beş yılda 5 bebek ölümü olmuştur.

SORU 8- Bakanlığınız tarafından İzmir ili Foça ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

CEVAP 8- İzmir ili Foça ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

SN	İlçe	Yatırım Adı	Durumu	Tamamlanma Tarihi
1	Foça	İzmir Foça Devlet Hast. (50 Yatak)	Tamamlanmış	03.07.2018

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT tarafından verilen “İzmir ili Karşıyaka ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin” 7/23250 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

SORU 1- İzmir ili Karşıyaka ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?

SORU 2- İzmir ili Karşıyaka ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?

SORU 3- İzmir ili Karşıyaka ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Karşıyaka ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?

SORU 4- İzmir ili Karşıyaka ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır?

Branşlara göre dağılım nasıldır?

CEVAP 4- İzmir ili Karşıyaka ilçesinde son beş yılda 4.541.697 hasta muayenesi yapılmıştır.

SORU 5- İzmir ili Karşıyaka ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?

CEVAP 5- İzmir ili Karşıyaka ilçesinde 3 Hastane ve 342 yatak bulunmaktadır.

SORU 6- İzmir ili Karşıyaka ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?

CEVAP 1-2-3-6- İzmir ili Karşıyaka ilçesinde 28 uzman tabip, 21 tabip,79 aile hekimi, 12 hemşire ve 9 ebe görev yapmakta olup kadın doğum uzmanı başına 3.835 hasta düşmektedir.

SORU 7- İzmir ili Karşıyaka ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?

CEVAP 7- İzmir ili Karşıyaka ilçesinde son beş yılda 1 anne ve 5 bebek ölümü olmuştur.

SORU 8- Bakanlığınız tarafından İzmir ili Karşıyaka ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

CEVAP 8- İzmir ili Karşıyaka ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

SN	İlçe	Yatırım Adı	Durumu	Tamamlanma Tarihi
1	Karşıyaka	İzmir-Karşıyaka İlçe Sağlık Müdürlüğü 2 No'lu -Yalı Sağlıklı Hayat Merkezi 112 ASHl-Yataklı Eğitim Merkezi-Hekim Evi	Arsa	
2	Karşıyaka	İzmir Karşıyaka 7 No'lu Şemikler Aile Sağlığı Merkezi (9 AHB)	Arsa	
3	Karşıyaka	İzmir Karşıyaka (Çiğli) Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi (400 Yatak)	Tamamlanmış	02.11.2015

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT tarafından verilen “İzmir ili Ödemiş ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin” 7/23251 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

SORU 1- İzmir ili Ödemiş ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?

SORU 2- İzmir ili Ödemiş ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?

SORU 3- İzmir ili Ödemiş ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Ödemiş ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?

SORU 4- İzmir ili Ödemiş ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?

CEVAP 4- İzmir ili Ödemiş ilçesinde son beş yılda 3.939.985 hasta muayenesi yapılmıştır.

SORU 5- İzmir ili Ödemiş ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?

CEVAP 5- İzmir ili Ödemiş ilçesinde 300 yatak kapasiteli bir Hastane ve bulunmaktadır.

SORU 6- İzmir ili Ödemiş ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?

CEVAP 1-2-3-6- İzmir ili Ödemiş ilçesinde 19 uzman tabip, 32 tabip, 41 aile hekimi, 228 hemşire ve 50 ebe görev yapmakta olup kadın doğum uzmanı başına 8021 hasta düşmektedir.

SORU 7- İzmir ili Ödemiş ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?

CEVAP 7- İzmir ili Ödemiş ilçesinde son beş yılda 2 anne ve 74 bebek ölümü olmuştur.

SORU 8- Bakanlığınız tarafından İzmir ili Ödemiş ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

CEVAP 8- İzmir ili Ödemiş ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sn.	İlçe	Yatırım Adı	Durumu	Tamamlanma Tarihi
1	Ödemiş	İzmir-Ödemiş 6 No'lu Aile Sağlığı Merkezi+112 ASHİ	Arsa	
2	Ödemiş	İzmir Ödemiş Devlet Hastanesi Yeni Blok 150 Yatak (250 Yatak Rezervli)	Tamamlanmış	20.10.2017

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT tarafından verilen “İzmir ili Menemen ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin” 7/23252 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

SORU 1- İzmir ili Menemen ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?

SORU 2- İzmir ili Menemen ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?

SORU 3- İzmir ili Menemen ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Menemen ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?

SORU 4- İzmir ili Menemen ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?

CEVAP 4- İzmir ili Menemen ilçesinde son beş yılda 5.358.704 hasta muayenesi yapılmıştır.

SORU 5- İzmir ili Menemen ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?

CEVAP 5- İzmir ili Menemen ilçesinde 2 Hastane ve 330 yatak bulunmaktadır.

SORU 6- İzmir ili Menemen ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?

CEVAP 1-2-3-6- İzmir ili Menemen ilçesinde 89 uzman tabip, 23 tabip, 48 aile hekimi, 200 hemşire ve 66 ebe görev yapmakta olup kadın doğum uzmanı başına 9236 hasta düşmektedir

SORU 7- İzmir ili Menemen ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?

CEVAP 7- İzmir ili Menemen ilçesinde son beş yılda 2 anne ve 142 bebek ölümü olmuştur.

SORU 8- Bakanlığınız tarafından İzmir ili Menemen ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

CEVAP 8- İzmir ili Menemen ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sn.	İlçe	Yatırım Adı	Durumu	Tamamlanma Tarihi
1	Menemen	İzmir Menemen Devlet Hastanesi Ek Poliklinik Binası (Tek Katlı, Çelik Konstrüksiyon, Taşınabilir)	Tamamlanmış	24.08.2019

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT tarafından verilen "İzmir ili Kınık ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin" 7/23253 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

SORU 1- İzmir ili Kınık ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?

SORU 2- İzmir ili Kınık ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?

SORU 3- İzmir ili Kınık ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Kınık ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?

SORU 4- İzmir ili Kınık ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?

CEVAP 4- İzmir ili Kınık ilçesinde son beş yılda 54.419 hasta muayenesi yapılmıştır.

SORU 5- İzmir ili Kınık ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?

CEVAP 5- İzmir ili Kınık ilçesinde 25 yatak kapasiteli bir hastane bulunmaktadır.

SORU 6- İzmir ili Kınık ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?

CEVAP 1-2-3-6- İzmir ili Kınık ilçesinde 2 uzman tabip, 9 tabip, 7 aile hekimi, 26 hemşire ve 18 ebe görev yapmakta olup kadın doğum uzmanı başına 986 hasta düşmektedir.

SORU 7- İzmir ili Kınık ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?

CEVAP 7- İzmir ili Kınık ilçesinde son beş yılda 1 anne ve 20 bebek ölümü olmuştur.

SORU 8- Bakanlığınız tarafından İzmir ili Kınık ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

CEVAP 8- İzmir ili Kınık ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sn.	İlçe	Yatırım Adı	Durumu	Tamamlanma Tarihi
1	Kınık	İzmir Kınık Entegre İlçe Hastanesi (25 yatak)	Tamamlanmış	09.08.2018

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT tarafından verilen “İzmir ili Tire ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin” 7/23254 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

SORU 1- İzmir ili Tire ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?

SORU 2- İzmir ili Tire ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?

SORU 3- İzmir ili Tire ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Tire ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?

SORU 4- İzmir ili Tire ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?

CEVAP 4- İzmir ili Tire ilçesinde son beş yılda 3.082.489 hasta muayenesi yapılmıştır.

SORU 5- İzmir ili Tire ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?

CEVAP 5- İzmir ili Tire ilçesinde 250 yatak kapasiteli 1 hastane bulunmaktadır.

SORU 6- İzmir ili Tire ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?

CEVAP 1-2-3-6- İzmir ili Tire ilçesinde 62 uzman tabip, 13 tabip, 26 aile hekimi, 162 hemşire ve 56 ebe görev yapmakta olup kadın doğum uzmanı başına 11.848 hasta düşmektedir.

SORU 7- İzmir ili Tire ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?

CEVAP 7- İzmir ili Tire ilçesinde son beş yılda 3 anne ve 35 bebek ölümü olmuştur.

SORU 8- Bakanlığınız tarafından İzmir ili Tire ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

CEVAP 8- İzmir ili Tire ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sn.	İlçe	Yatırım Adı	Durumu
1	Tire	İzmir-Tire İlçe Sağlık Müdürlüğü+1 Nolu Turan Sağlıklı Hayat Merkezi+112 ASHİ+8 Nolu Aile Sağlığı Merkezi	İhale

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT tarafından verilen “İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin” 7/23255 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

SORU 1- İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?

SORU 2- İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?

SORU 3- İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Kemalpaşa ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?

SORU 4- İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?

CEVAP 4- İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde son beş yılda 2.113.090 hasta muayenesi yapılmıştır.

SORU 5- İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?

CEVAP 5- İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde 50 yatak kapasiteli 1 hastane bulunmaktadır.

SORU 6- İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?

CEVAP 1-2-3-6- İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde 26 uzman tabip, 14 tabip, 33 aile hekimi, 71 hemşire ve 33 ebe görev yapmakta olup kadın doğum uzmanı başına 6.862 hasta düşmektedir.

SORU 7- İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?

CEVAP 7- İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde son beş yılda 1 anne ve 81 bebek ölümü olmuştur.

SORU 8- Bakanlığınız tarafından İzmir ili Kemalpaşa ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

CEVAP 8- İzmir ili Kemalpaşa ilçesine 2014-2019 yılları arasında herhangi bir yatırım yapılmamıştır.

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT tarafından verilen "İzmir ili Kiraz ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin" 7/23256 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

SORU 1- İzmir ili Kiraz ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?

SORU 2- İzmir ili Kiraz ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?

SORU 3- İzmir ili Kiraz ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Kiraz ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?

SORU 4- İzmir ili Kiraz ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?

CEVAP 4- İzmir ili Kiraz ilçesinde son beş yılda 617.823 hasta muayenesi yapılmıştır.

SORU 5- İzmir ili Kiraz ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?

CEVAP 5- İzmir ili Kiraz ilçesinde 30 yatak kapasiteli 1 hastane bulunmaktadır.

SORU 6- İzmir ili Kiraz ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?

CEVAP 1-2-3-6- İzmir ili Kiraz ilçesinde 5 uzman tabip, 12 tabip, 12 aile hekimi, 42 hemşire ve 11 ebe görev yapmakta olup kadın doğum uzmanı başına 7.515 hasta düşmektedir.

SORU 7- İzmir ili Kiraz ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?

CEVAP 7- İzmir ili Kiraz ilçesinde son beş yılda 24 bebek ölümü olmuştur.

SORU 8- Bakanlığınız tarafından İzmir ili Kiraz ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

CEVAP 8- İzmir ili Kiraz ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sn.	İlçe	Yatırım Adı	Durumu
1	Kiraz	İzmir Kiraz Devlet Hastanesi (75 Yatak)	Proje

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT tarafından verilen “İzmir ili Bergama ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin” 7/23257 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

SORU 1- İzmir ili Bergama ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?

SORU 2- İzmir ili Bergama ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?

SORU 3- İzmir ili Bergama ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Bergama ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?

SORU 4- İzmir ili Bergama ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?

CEVAP 4- İzmir ili Bergama ilçesinde son beş yılda 3.344.150 hasta muayenesi yapılmıştır.

SORU 5- İzmir ili Bergama ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?

CEVAP 5- İzmir ili Bergama ilçesinde 200 yatak kapasiteli bir hastane bulunmaktadır.

SORU 6- İzmir ili Bergama ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?

CEVAP 1-2-3-6- İzmir ili Bergama ilçesinde 56 uzman tabip, 12 tabip, 33 aile hekimi, 122 hemşire ve 56 ebe görev yapmakta olup kadın doğum uzmanı başına düşen 13.704 hasta düşmektedir.

SORU 7- İzmir ili Bergama ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?

CEVAP 7- İzmir ili Bergama ilçesinde son beş yılda 1 anne ve 55 bebek ölümü olmuştur.

SORU 8- Bakanlığınız tarafından İzmir ili Bergama ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

CEVAP 8- İzmir ili Bergama ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sn.	İlçe	Yatırım Adı	Durumu	Tamamlanma Tarihi
1	Bergama	İzmir-Bergama NECLA-MİTHAT ÖZTÜRE Devlet Hastanesi Ek Bina (Hayırsever)	İnşaat	
2	Bergama	İzmir-Bergama Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi (20 Ünit)+Aile Sağlığı Merkezi+Toplum Ruh Sağlığı Merkezi	Proje	
3	Bergama	İzmir-Bergama Dr. Faruk İLKER Devlet Hastanesi Ek Bina	Tamamlanmış	13.02.2018

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT tarafından verilen “İzmir ili Beydağ ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin” 7/23258 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

SORU 1- İzmir ili Beydağ ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?

SORU 2- İzmir ili Beydağ ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?

SORU 3- İzmir ili Beydağ ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Beydağ ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?

SORU 4- İzmir ili Beydağ ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?

SORU 5- İzmir ili Beydağ ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?

CEVAP 4-5- İzmir ili Beydağ ilçesinde hastanemiz bulunmamaktadır.

SORU 6- İzmir ili Beydağ ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?

CEVAP 1-2-3-6- İzmir ili Beydağ ilçesinde 4 tabip, 4 aile hekimi, 2 hemşire ve 4 ebe görev yapmakta olup bu ilçede kadın doğum uzmanı planlaması yapılmamıştır.

SORU 7- İzmir ili Beydağ ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?

CEVAP 7- İzmir ili Beydağ ilçesinde son beş yılda 5 bebek ölümü olmuştur.

SORU 8- Bakanlığınız tarafından İzmir ili Beydağ ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

CEVAP 8- İzmir ili Beydağ ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sn.	İlçe	Yatırım Adı	Durumu
1	Beydağ	İzmir-Beydağ'ı İlçe Entegre Hastanesi (10 Yatak)	İnşaat

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT tarafından verilen "İzmir ili Aliağa ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin" 7/23259 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

SORU 1- İzmir ili Aliağa ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?

SORU 2- İzmir ili Aliağa ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?

SORU 3- İzmir ili Aliağa ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Aliağa ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?

SORU 4- İzmir ili Aliağa ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?

CEVAP 4- İzmir ili Aliağa ilçesinde son beş yılda 2.159.751 hasta muayenesi yapılmıştır.

SORU 5- İzmir ili Aliağa ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?

CEVAP 5- İzmir ili Aliağa ilçesinde 2 hastane ve bu hastanelerde toplam 90 yatak bulunmaktadır.

SORU 6- İzmir ili Aliağa ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?

CEVAP 1-2-3-6- İzmir ili Aliağa ilçesinde 38 uzman tabip, 19 tabip, 33 aile hekimi, 98 hemşire ve 41 ebe görev yapmakta olup kadın doğum uzmanı başına 9654 hasta düşmektedir.

SORU 7- İzmir ili Aliağa ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?

CEVAP 7- İzmir ili Aliağa ilçesinde son beş yılda 1 anne ve 67 bebek ölümü olmuştur.

SORU 8- Bakanlığımız tarafından İzmir ili Aliağa ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

CEVAP 8- İzmir ili Aliağa ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sn.	İlçe	Yatırım Adı	Durumu	Tamamlanma Tarihi
1	Aliağa	İzmir Aliağa Devlet Hastanesi Ek Bina (100 yataklı DH)	Arsa	
2	Aliağa	İzmir-Aliaga Sağlıklı Yaşam Merkezi+ Toplum Sağlığı Merkezi +Aile Sağlığı Merkezi (6 AHB) HS	Tamamlanmış	12.12.2016

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT tarafından verilen "İzmir ili Bayındır ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin" 7/ 23260 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

SORU 1- İzmir ili Bayındır ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?

SORU 2- İzmir ili Bayındır ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?

SORU 3- İzmir ili Bayındır ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Bayındır ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?

SORU 4- İzmir ili Bayındır ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?

CEVAP 4- İzmir ili Bayındır ilçesinde son beş yılda 966.234 hasta muayenesi yapılmıştır.

SORU 5- İzmir ili Bayındır ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?

CEVAP 5- İzmir ili Bayındır ilçesinde 50 yatak kapasiteli bir hastane bulunmamaktadır.

SORU 6- İzmir ili Bayındır ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?

CEVAP 1-2-3-6- İzmir ili Bayındır ilçesinde 18 uzman tabip, 9 tabip, 13 aile hekimi, 39 hemşire ve 12 ebe görev yapmakta olup kadın doğum uzmanı başına 2942 hasta düşmektedir.

SORU 7- İzmir ili Bayındır ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?

CEVAP 7- İzmir ili Bayındır ilçesinde son beş yılda 1 anne ve 24 bebek ölümü olmuştur.

SORU 8- Bakanlığınız tarafından İzmir ili Bayındır ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

CEVAP 8- İzmir ili Bayındır ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sn.	İlçe	Yatırım Adı	Durumu	Tamamlanma Tarihi
1	Bayındır	İzmir-Bayındır Aile Sağlığı Merkezi (3 Hekimlik)+112 ASHİ	Arsa	
2	Bayındır	İzmir Bayındır 3 No'lu Karaveliler Aile Sağlığı Merkezi (3 AHB)	Arsa	
3	Bayındır	İzmir Bayındır 5 No'lu Zeytinova Aile Sağlığı Merkezi (3 AHB)	Arsa	
4	Bayındır	İzmir- Bayındır Öğretmen Emine Nihal BİNARK Aile Sağlığı Merkezi (3 Hekimli) (HS)	Tamamlanmış	28.02.2018

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT tarafından verilen "İzmir ili Bayraklı ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin" 7/23261 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

SORU 1- İzmir ili Bayraklı ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?

SORU 2- İzmir ili Bayraklı ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?

SORU 3- İzmir ili Bayraklı ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Bayraklı ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?

SORU 4- İzmir ili Bayraklı ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?

CEVAP 4- İzmir ili Bayraklı ilçesinde son beş yılda 570.907 hasta muayenesi yapılmıştır.

SORU 5- İzmir ili Bayraklı ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?

CEVAP 5- İzmir ili Bayraklı ilçesinde 2 hastane ve bu hastanelerde toplam 174 yatak bulunmaktadır.

SORU 6- İzmir ili Bayraklı ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?

CEVAP 1-2-3-6- İzmir ili Bayraklı ilçesinde 20 uzman tabip, 9 tabip, 89 aile hekimi, 8 hemşire ve 18 ebe görev yapmakta olup kadın doğum uzmanı başına 2.509 hasta düşmektedir.

SORU 7- İzmir ili Bayraklı ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?

CEVAP 7- İzmir ili Bayraklı ilçesinde son beş yılda 2 anne ve 189 bebek ölümü olmuştur.

SORU 8- Bakanlığınız tarafından İzmir ili Bayraklı ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

CEVAP 8- İzmir ili Bayraklı ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sn.	İlçe	Yatırım Adı	Durumu
1	Bayraklı	İzmir Bayraklı Şehir Hastanesi- Kuzey Bölgesi (2060 Yatak)	İnşaat

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT tarafından verilen "İzmir ili Bornova ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin" 7/23262 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

SORU 1- İzmir ili Bornova ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?

SORU 2- İzmir ili Bornova ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?

SORU 3- İzmir ili Bornova ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Bornova ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?

SORU 4- İzmir ili Bornova ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?

CEVAP 4- İzmir ili Bornova ilçesinde son beş yılda 10.792.535 hasta muayenesi yapılmıştır.

SORU 5- İzmir ili Bornova ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?

CEVAP 5- İzmir ili Bornova ilçesinde üç Hastane ve bu hastanelerde toplam 2.094 yatak bulunmaktadır.

SORU 6- İzmir ili Bornova ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?

CEVAP 1-2-3-6- İzmir ili Bornova ilçesinde 98 uzman tabip, 45 tabip, 117 aile hekimi, 172 hemşire ve 63 ebe görev yapmakta olup kadın doğum uzmanı başına 3403 hasta düşmektedir.

SORU 7- İzmir ili Bornova ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?

CEVAP 7- İzmir ili Bornova ilçesinde son beş yılda 5 anne ve 252 bebek ölümü olmuştur.

SORU 8- Bakanlığınız tarafından İzmir ili Bornova ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

CEVAP 8- İzmir ili Bornova ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sn.	İlçe	Yatırım Adı	Durumu	Tamamlanma Tarihi
1	Bornova	İzmir-Bornova Göçmen Sağlığı Merkezi	İnşaat	
2	Bornova	İzmir Bornova Işıkkent 112 ASHİ	Proje	
3	Bornova	İzmir Bornova Çamdibi 112 ASHİ	Proje	
4	Bornova	İzmir Bornova Türkan Özilhan Acil Yardım ve Travma Hastanesi (200 Yatak)	Tamamlanmış	03.04.2017

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT tarafından verilen "İzmir ili Dikili ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin" 7/23263 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

SORU 1- İzmir ili Dikili ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?

SORU 2- İzmir ili Dikili ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?

SORU 3- İzmir ili Dikili ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Dikili ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?

SORU 4- İzmir ili Dikili ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?

CEVAP 4- İzmir ili Dikili ilçesinde son beş yılda 677.407 hasta muayenesi yapılmıştır.

SORU 5- İzmir ili Dikili ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?

CEVAP 5- İzmir ili Dikili ilçesinde 25 yatak kapasiteli bir hastane bulunmaktadır.

SORU 6- İzmir ili Dikili ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?

CEVAP 1-2-3-6- İzmir ili Dikili ilçesinde 11 uzman tabip, 9 tabip, 12 aile hekimi, 42 hemşire ve 18 ebe görev yapmakta olup kadın doğum uzmanı başına 2654 hasta düşmektedir.

SORU 7- İzmir ili Dikili ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?

CEVAP 7- İzmir ili Dikili ilçesinde son beş yılda 24 bebek ölümü olmuştur.

SORU 8- Bakanlığınız tarafından İzmir ili Dikili ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

CEVAP 8- İzmir ili Dikili ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sn.	İlçe	Yatırım Adı	Durumu
1	Dikili	İzmir Dikili Devlet Hastanesi 50 Yatak	Proje
2	Dikili	İzmir Dikili 4 No'lu Çandarlı Aile Sağlığı Merkezi (6 AHB) +112 ASHİ	Arsa

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.

İzmir Milletvekili Sayın Mahir POLAT tarafından verilen “İzmir ili Çiğli ilçesinde görev yapan doktorların branşlarına göre sayılarına ilişkin” 7/23264 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR:

SORU 1- İzmir ili Çiğli ilçesinde branşları ayrı ayrı belirtilmek suretiyle kaç doktor görev yapmaktadır?

SORU 2- İzmir ili Çiğli ilçesinde kaç hemşire görev yapmaktadır?

SORU 3- İzmir ili Çiğli ilçesinde kaç aile hekimi görev yapmaktadır? Çiğli ilçesinin nüfusu göz önüne alındığında aile hekimi başına düşen hasta sayısı kaçtır?

SORU 4- İzmir ili Çiğli ilçesinde son beş yılda gerçekleştirilen muayene sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılım nasıldır?

CEVAP 4- İzmir ili Çiğli ilçesinde son beş yılda 9.584.817 hasta muayenesi yapılmıştır.

SORU 5- İzmir ili Çiğli ilçesinde kaç hastane bulunmaktadır? İlçede bulunan hastanelerin yatak kapasiteleri nedir?

CEVAP 5- İzmir ili Çiğli ilçesinde bir Hastane ve bu hastanelerde toplam 517 yatak bulunmaktadır.

SORU 6- İzmir ili Çiğli ilçesinde kaç kadın doğum uzmanı ve ebe görev yapmaktadır? Kadın doğum uzmanı başına düşen hasta sayısı kaçtır?

CEVAP 1-2-3-6- İzmir ili Çiğli ilçesinde 86 uzman tabip, 45 tabip, 56 aile hekimi, 471 hemşire ve 133 ebe görev yapmakta olup kadın doğum uzmanı başına 7.610 hasta düşmektedir.

SORU 7- İzmir ili Çiğli ilçesinde 2014-2019 yılları arasında kaç anne ve bebek yaşamını yitirmiştir?

CEVAP 7- İzmir ili Çiğli ilçesinde son beş yılda 79 bebek ölümü olmuştur.

SORU 8- Bakanlığınız tarafından İzmir ili Çiğli ilçesine 2014-2019 yılları arasında yapılan yatırımlar nelerdir?

CEVAP 8- İzmir ili Çiğli ilçesinde 2014-2019 yılları arasında herhangi bir yatırım yapılmamıştır.

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.

2.- Konya Milletvekili *Abdulkadir Karaduman*'ın, *Atatürk Havalimanının sözleşme bitiş tarihinden önce kapatılması nedeniyle işletmeci şirkete ödenecek tazminat bedeline ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan*'ın cevabı (7/23277)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularım **Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Mehmet Cahit Turhan** tarafından Anayasanın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 27.12.2019

Abdulkadir KARADUMAN

Konya Milletvekili

İstanbul Havalimanı'nın 6 Nisan 2019 tarihinde açılışına bağlı olarak Atatürk Havalimanı'na ticari uçuşların durdurulmasının ardından Devlet Hava Meydanları İşletmesi(DHMI) ile işletmeci TAV şirketi arasında yapılmış ve 3 Ocak 2021 tarihine kadar geçerliliği olan sözleşme gündeme gelmiş olup sözleşmenin süresinden önce tek taraflı sonlandırılması üzerine işletmeci şirketin kâr kayıplarının tazmin edilmesine ilişkin bir süreç başlatılmış idi. Şirketin Kamuyu Aydınlatma Platformu'na ulaştırdığı son açıklamada şu ifadelere yer verilmiştir; "Taraflar arasında yapılan toplantılar sonrasında, hesaplanan tazminat miktarı ile ilgili yazı DHMI tarafından Şirketimize iletilmiştir. İlgili resmi bilgilendirme yazısında, Şirketimize DHMI tarafından tazmin edilecek tutarın **389 milyon Euro** olduğu ifade edilmiştir."

Bu bağlamda;

1. İşletmeci şirkete ödenecek 389 Milyon Euro yüklü tazminat bedeli nasıl belirlenmiştir?
2. İşletmeci şirketle sözleşme yapılırken Atatürk Havalimanı'nın uçuşlara kapatılacağı tarih öngörülebilir değil miydi?
3. Bakanlığımızın bilgisi dâhilinde, tazminatı gerektiren sebeplerin tespit edilmesi ve sürecin diğer detaylarının aydınlatılmasını amaçlayan yasal herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır?
4. Bu zararın sebepleri ve sorumlularıyla ilgili kamuoyuna bir açıklamanız olacak mıdır?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIğI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıđı

Sayı : 44697349-610.01/6194
Konu : Konya Milletvekili
Sayın Abdulkadir KARADUMAN'ın
yazılı soru önergesi

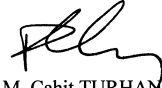
24-01-2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIđINA

İlgi: 10.01.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.596770 sayılı yazımız.

Konya Milletvekili Sayın Abdulkadir KARADUMAN'ın 7/23277 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı iliŖikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu

KONYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ABDULKADİR KARADUMAN'IN
7/23277 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

Uçak ve yolcu trafiğinin artmasıyla birlikte yaşanan kapasite sorunları sebebiyle İstanbul'un hava trafiğini yönetmek için yeni bir havalimanı yapılmasının bir zaruret olduğu anlaşılarak 2013 yılında İstanbul'a yeni bir havalimanı yapılması kararı alınmıştır.

Bu karar ile birlikte yapılan çalışmalarda İstanbul Yeni Havalimanında ticari yolcu taşımacılığına bütünüyle başlandığı tarihte Atatürk Havalimanının tarifeli ve tarifersiz iç ve dış hat ticari yolcu taşımacılığına yönelik seferlere kapatılması İstanbul Havalimanı büyüklüğündeki bir projenin fizibilitesi için zorunluluk arz etmiş ve bu husus uygulama sözleşmesi ile hüküm altına alınmıştır.

İstanbul Havalimanı'nın 07.04.2019 tarihi itibarı ile tam kapasite hizmete verilmesi ile birlikte Atatürk Havalimanı'nın ticari yolcu trafiğine kapatılması ve Kira Sözleşmesi'nin süresinden önce sonlandırılması neticesinde kar kayıplarının tespitine ilişkin olarak finansal ve hukuki hizmet alımı için ihaleye çıkılmış ve ihale sonucunda uluslararası bağımsız denetim firması tarafından gerekli çalışmalar yapılmıştır.

Öte yandan, Atatürk Havalimanının yolcu trafiğine kapanış tarihi itibarıyla, İstanbul Havalimanının faaliyete geçmesi ile birlikte havalimanını işletmekle sorumlu olan görevli şirketin mali yükümlülüklerinin başlamış olması nedeniyle herhangi bir kamu zararı söz konusu olmayacaktır.

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 3

49'UNCU BİRLEŞİM
29 OCAK 2020 ÇARŞAMBA
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİSİ

1.- Genel Kurulun,

29 ve 30 Ocak 2020 ile 4, 5, 6, 11, 12, 13, 18, 19, 20, 25, 26, ve 27 Şubat 2020 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının grşlmeyerek Gündemin ‘‘Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler’’ kısmında yer alan işlerin görüşülmesi;

29 ve 30 Ocak 2020 ile 4, 5, 6, 11, 12, 13, 18, 19, 20, 25, 26, ve 27 Şubat 2020 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde saat 24:00’e kadar çalışmalarını sürdürmesi;

161 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İtzgn 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 18 inci maddelerden, ikinci bölümünün 19 ila 37 nci maddelerden oluşması; önerilmiştir.

(Genel Kurulun 28.01.2020 tarihli 48’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*** Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu**

29.01.2020 Çarşamba - Saat: 11.00

*** Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu**

29.01.2020 Çarşamba - Saat: 12.00

*** Rabia Naz ve şüpheli Çocuk lmlerini Araştırma Komisyonu**

29.01.2020 Çarşamba - Saat: 13.00

*** İçişleri Komisyonu**

29.01.2020 Çarşamba - Saat: 14.30

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

49'UNCU BİRLEŞİM

29 OCAK 2020 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.- (S. Sayısı: 161) İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 70 Milletvekilinin Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2512) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.01.2020) (**)(X)

2.- (S. Sayısı: 66) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bişkek Kırgız-Türk Dostluk Devlet Hastanesi Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devri ile Kırgız Cumhuriyeti Vatandaşlarının Türkiye'de Tıp ve Tıpta Uzmanlık Eğitimi Almasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

3.- (S. Sayısı: 50) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Filistin-Türkiye Dostluk Hastanesi'nin Gazze'de Ortak İşletilmesi ve Devri ile Filistin Vatandaşlarının Tıpta Uzmanlık Eğitimi Türkiye'de Almasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1456) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

4.- (S. Sayısı: 61) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1589) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

5.- (S. Sayısı: 51) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1460) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

6.- (S. Sayısı: 34) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1245) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

7.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

8.- (S. Sayısı: 76) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

9.- (S. Sayısı: 88) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyeti'nin Beyanlarla Birlikte Katılmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1801) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

(**) *İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.*
(X) *Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.*

10.- (S. Sayısı: 33) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol II'sini Değiştiren 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

11.- (S. Sayısı: 53) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD) Arasında IFAD Ülke Ofisi-Doğu Avrupa ve Orta Asya Merkezi Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1541) ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

12.- (S. Sayısı: 54) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

13.- (S. Sayısı: 29) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini Değiştiren 1/2017 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına İlişkin Yetki Verilmesine Dair Kanun Teklifi (2/1362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

14.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

15.- (S. Sayısı: 23) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1193) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

16.- (S. Sayısı: 24) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)'nın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1195) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

17.- (S. Sayısı: 25) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

18.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)(X)

19.- (S. Sayısı: 30) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

20.- (S. Sayısı: 31) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018)(X)

21.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

22.- (S. Sayısı: 60) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

23.- (S. Sayısı: 63) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim Öğretim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 65) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim ve Öğretim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1601) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 67) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1782) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

27.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

28.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyön ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

29.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

30.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

31.- (S. Sayısı: 77) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1800) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

32.- (S. Sayısı: 78) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Bölge Ofisi Vasıtasıyla Dünya Sağlık Örgütü Arasında İnsani ve Sağlık Acil Durumlarına Hazırlıklılık DSÖ Coğrafi Ayrık Ofisi'nin İstanbul Türkiye'de Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1803) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

33.- (S. Sayısı: 80) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1359) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

34.- (S. Sayısı: 81) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Uluslararası Demiryolu Taşımalarına İlişkin Sözleşme (COTIF) Hakkında Kısmi Revizyonun Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1544) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

35.- (S. Sayısı: 82) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1582) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

36.- (S. Sayısı: 83) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1590) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

37.- (S. Sayısı: 85) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Tebdiline İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1595) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

38.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

39.- (S. Sayısı: 87) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Sekreteryası Arasında Ankara Girişiminin Uygulanmasına İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Sekreteryası Arasında Ankara Girişiminin Uygulanmasına İlişkin 4 Nisan 2016 Tarihinde Bonn'da İmzalanan Anlaşmayı Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1799) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

40.- (S. Sayısı: 89) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Yirmi Sekizinci Taraflar Toplantısı'nda Üzerinde Mutabakata Varılan Montreal Protokolü'ne Yönelik Değişikliğin (Kigali Değişikliği-2016) Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1896) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

41.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

42.- (S. Sayısı: 96) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Gemiadami Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1775) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

43.- (S. Sayısı: 97) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Doğu Karayip Devletleri Örgütü Arasında Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1780) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

44.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

45.- (S. Sayısı: 101) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Cezaî Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1950) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

46.- (S. Sayısı: 107) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Moğolistan Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1196) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

47.- (S. Sayısı: 108) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

48.- (S. Sayısı: 109) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

49.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

50.- (S. Sayısı: 111) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1802) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

51.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

52.- (S. Sayısı: 115) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2022) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

53.- (S. Sayısı: 119) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

54.- (S. Sayısı: 120) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1796) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

55.- (S. Sayısı: 121) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Kültür Enstitüsü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2020) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

56.- (S. Sayısı: 122) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Veri Paylaşımına İlişkin İş Birliği Uygulama Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

57.- (S. Sayısı: 123) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Altyapı Projeleri Alanında İş Birliği Konulu Anlaşma Ek-1'in Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2217) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

58.- (S. Sayısı: 124) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kör, Görme Engelli veya Başka Bir Nedenle Basılı Materyal Okuma Engelli Kişilerin Yayınlanmış Eserlere Erişiminin Kolaylaştırılmasına Dair Marakeş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2218) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

59.- (S. Sayısı: 125) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyona, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2223) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

60.- (S. Sayısı: 126) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğü'nün 5.4.1.10 Maddesinin Tadiline İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2224) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

61.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

62.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

63.- (S. Sayısı: 137) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kendi Sınırları Dahilinde ve Ötesinde Tarifeli Hava Hizmetlerine İlişkin İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2027) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

64.- (S. Sayısı: 138) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2028) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

65.- (S. Sayısı: 139) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2273) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

66.- (S. Sayısı: 140) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Bosna-Hersek Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokol ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2274) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

67.- (S. Sayısı: 141) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasına İlişkin Olarak İmzalanana Mevcut Protokol I'nın Yerini Alan Protokol I ile Anlaşmaya Eklenen Protokol III'ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2275) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

68.- (S. Sayısı: 142) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2276) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

69.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

70.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

71.- (S. Sayısı: 150) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1596) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

72.- (S. Sayısı: 151) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1779) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

73.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

74.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

75.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

76.- (S. Sayısı: 156) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile EFTA Devletleri Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.12.2019) (X)

77.- (S. Sayısı: 157) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu Arasında Tarım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.12.2019) (X)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 161

İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 70 Milletvekilinin Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2512) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2512 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Katılma Yazıları	5
- Genel Gerekçesi	6
- Madde Gerekçeleri	8

• Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu.....15

• Muhalefet Şerhleri.....20

• Teklif Metni.....76

• Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun

Kabul Ettiği Metin.....76

• Teklif Metnine Ekli Kroki ve Liste.....97

• Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun Kabul

Ettiği Metne Ekli Kroki ve Liste.....98

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Mustafa Demir</i>	<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Ramazan Can</i>
İstanbul	Bursa	Kırıkkale
<i>Necip Nasır</i>	<i>Selahattin Minsolmaz</i>	<i>Hulusi Şentürk</i>
İzmir	Kırklareli	İstanbul
<i>Husret Dinç</i>	<i>Adil Çelik</i>	<i>Recep Uncuoğlu</i>
Hakkâri	Balıkesir	Sakarya
<i>İlyas Şeker</i>	<i>Abdullah Güler</i>	<i>Emine Yavuz Gözgeç</i>
Kocaeli	İstanbul	Bursa
<i>Bekir Kuvvet Erim</i>	<i>Yusuf Ziya Yılmaz</i>	<i>Orhan Yegin</i>
Aydın	Samsun	Ankara
<i>Zülfü Demirbağ</i>	<i>Burhan Çakır</i>	<i>İffet Polat</i>
Elâzığ	Erzincan	İstanbul
<i>Rizgin Birlik</i>	<i>Ebubekir Bal</i>	<i>Osman Ören</i>
Şırnak	Diyarbakır	Siirt
<i>Cengiz Demirkaya</i>	<i>Şeyhmus Dinçel</i>	<i>Fatma Betül Sayan Kaya</i>
Mardin	Mardin	İstanbul
<i>Mustafa Kendirli</i>	<i>Yavuz Subaşı</i>	<i>Ahmet Özdemir</i>
Kırşehir	Balıkesir	Kahramanmaraş
<i>Ahmet Salih Dal</i>	<i>Cemil Yaman</i>	<i>Zehra Taşkesenlioğlu Ban</i>
Kilis	Kocaeli	Erzurum
<i>Ravza Kavakcı Kan</i>	<i>Meliha Akyol</i>	<i>Belgin Uygur</i>
İstanbul	Yalova	Balıkesir
<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i>	<i>Şirin Ünal</i>	<i>Yusuf Beyazıt</i>
Gaziantep	İstanbul	Tokat
<i>Emine Zeybek</i>	<i>Yelda Erol Gökcan</i>	<i>Pakize Mutlu Aydemir</i>
Kocaeli	Muğla	Balıkesir
<i>Ahmet Kılıç</i>	<i>Veysel Eroğlu</i>	<i>Jülide İskenderoğlu</i>
Bursa	Afyonkarahisar	Çanakkale
<i>Yusuf Başer</i>	<i>Derya Bakbak</i>	<i>Erol Kaya</i>
Yozgat	Gaziantep	İstanbul

<i>Tülay Kaynarca</i>	<i>Ahmet Zenbilci</i>	<i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i>
İstanbul	Adana	Kocaeli
<i>Sabahat Özgürsoy Çelik</i>	<i>Semiha İkinci</i>	<i>Semra Kaplan Kıvırcık</i>
Hatay	Sivas	Manisa
<i>Vildan Yılmaz Gürel</i>	<i>Selman Özboyacı</i>	<i>Yavuz Ergun</i>
Bursa	Konya	Niğde
<i>Mustafa Levent Karahocagil</i>	<i>Metin Yavuz</i>	<i>Rıza Posacı</i>
Amasya	Aydın	Aydın
<i>Hasan Çilez</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Nilgün Ök</i>
Amasya	Balıkesir	Denizli
<i>Sabri Öztürk</i>	<i>Osman Boyraz</i>	<i>Eyüp Özsoy</i>
Giresun	İstanbul	İstanbul
<i>Ali Cumhuri Taşkın</i>	<i>Mustafa Arslan</i>	<i>İbrahim Yurdunuseven</i>
Mersin	Tokat	Afyonkarahisar
<i>İsmail Emrah Karayel</i>	<i>İsmet Yılmaz</i>	<i>Mehmet Habib Soluk</i>
Kayseri	Sivas	Sivas
<i>Ali Şahin</i>	<i>Mehmet Erdoğan</i>	
Gaziantep	Gaziantep	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

13.01.2020

Ekrem Çelebi

Ağrı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

(2/2512) Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

14.01.2020

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2512)	
ESAS	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Kent; yerleşme ve bir topluluk biçimi olarak, insan toplumlarının gelişme süreci içinde yakın çağların ve belli bir aşamanın ürünüdür. Kent, kısa bir dönem içinde gösterdiği hızlı ve yoğun büyümeyle günümüzün egemen bir yerleşme ve topluluk tipi olma eğilimindedir. Kentler sürekli değişim göstermekte ve toplumların ihtiyaçlarına göre şekillenmektedir. Bu nedenle, sürdürülebilir bir kent aynı zamanda odağına da insanı almalıdır. Dolayısıyla da yaşanabilir olmalıdır. Bu açıdan ele alındığında, yaşanabilir ve sürdürülebilir bir şehir kompakt ve kapsayıcı olmalı ve orada yaşayan kentliler de işe, okul/sağlık gibi hizmetlere ve çeşitli imkânlarla kolaylıkla erişebilmelidir. Aynı zamanda; toplumun daha sağlıklı ortamlarda/yapılarda yaşaması için düzenli ve kontrollü yapılaşmanın sağlanması gerekmektedir. Bu doğrultuda geçmişten gelen toplumsal yapılanmanın ve kültürün teknolojinin imkânlarıyla harmanlanarak günümüz şehirleşmesine ışık tutması ana hedeflerden biri olmalıdır.

Bu amaçla; şehircilik alanında coğrafi veri altyapısı ile uygulamalara yön verebilmek, uygulamada karşılaşılan ve vatandaşlarımız açısından çözümü mümkün olmayan sorunları çözebilmek, kaçak yapılaşmanın önüne geçebilmek ve yapıların denetimini kesin kurallara bağlayabilmek amacıyla; hem coğrafi bilgi sistemleri hakkında kanuni düzenlemelerin yapılması hem de temel kanunlar olan 3194 sayılı İmar Kanununda, 3621 sayılı Kıyı Kanunda, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunda, 5543 sayılı İskân Kanunda ve diğer bazı kanunlarda değişiklik yapılması ihtiyacı doğmuştur.

Yapılan açıklamalar çerçevesinde Teklif ile getirilen düzenlemeler ana hatlarıyla şu şekildedir:

- Mülkiyet hakkının doğurduğu sonuçlar çerçevesinde vatandaşlarımızın mağduriyetlerini gidermek, idarelerce imar mevzuatının net olarak anlaşılmasını sağlamak, kaçak yapılaşmayı her alanda engellemek ve cezalar ile caydırıcılığı sağlamak ve uygulamada karşılaşılan sorunlara çözüm getirebilmek amacıyla 3194 sayılı İmar Kanununda çeşitli düzenlemelerin hayata geçirilmesi ve planların sayısal verilerinin coğrafi veri altyapısı üzerinden toplanması sayesinde, plan verilerinin erişilebilirliğinin artması, kontrollü ve doğru şekilde izleme ve arşivleme işlemlerinin yapılması amaçlanmaktadır.

- İmar planları ile imar planlarına göre yapılan arazi ve arsa düzenleme işlemlerine karşı açılan davaların hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulabilmesi için ivedi yargılama usulü öngörülmektedir.

- Kıyıların çakıllık ve kumluk karakter gösterdiği alanlarda kıyidan mevcut haliyle yararlanmak mümkün iken kıyının doğal yapısını bozacak nitelikte rekreatif amaçlı iskelelerin yapımının engellenmesi hedeflenmektedir.

- 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunda; fiil-yaptırım dengesi gözetilerek görevini mevzuata uygun yerine getirmeyen sorumlulara ilişkin uygulanacak idari müeyyideler yeniden düzenlenmektedir. Kanunun ceza maddesi daha açık ve net hale getirilerek tereddütlerin ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

- 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununda yapılan değişikliklerle; 1934 yılında kurulan Yüksek Fen Kurulunun tecrübesinden faydalanarak yapım ve yapımla ilgili danışmanlık hizmet işlerine ilişkin sözleşmelerden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözüme kavuşturulması amaçlanmaktadır.

- 5368 sayılı Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Kanunda yapılan değişikliklerle haksız rekabetin ve kayıt dışılığın önlenmesi amaçlanmaktadır.

- 5543 sayılı İskân Kanununda yapılan değişikliklerle, iskan çalışmaları açısından asıl yetkili olan Bakanlık tanımlanmakta ve bu Kanun kapsamında yapılan yardımlardan faydalanacakların kapsamı genişletilmektedir.

- Coğrafi Bilgi Sistemi verilerinin kamu kurum-kuruluşları, üniversiteler, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri ile paylaşılmasına ilişkin esaslar belirlenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile; kamu kurum ve kuruluşlarının birbirleri arasında coğrafi verilerle ilgili erişim, paylaşım ve kullanımının bedelsiz bir şekilde coğrafi bilgi platformu üzerinden sağlanması amaçlanmaktadır.

Ayrıca madde ile; yerli-yabancı gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerinin söz konusu coğrafi verileri toplayabilmesine, üretebilmesine, paylaşabilmesine ve satabilmesine yönelik düzenleme yapılmakta ve bu düzenlemelere uyulmaması durumunda uygulanacak idari para cezaları belirlenmektedir.

Madde 2- Madde ile; 20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanununa ek madde eklenerek; 2/3/1988 tarihli ve 3414 sayılı 775 Sayılı Gecekondu Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında 3.5.1985 Tarih ve 247 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 16.8.1985 Tarih ve 250 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 1 inci maddesi çerçevesinde işlenemeyen hükümlerde yer alan madde ile 5609 sayılı Kanunla 775 sayılı Kanuna eklenen geçici 9 uncu madde hükümleri arasındaki çakışmaların kaldırılması amaçlanmaktadır.

Madde 3- 5273 sayılı Arsa Ofisi Kanunu ve Toplu Konut Kanununda Değişiklik Yapılması ile Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünün Kaldırılması Hakkında Kanun ile 1164 sayılı Kanunda yazılı görevler Toplu Konut İdaresi Başkanlığına verilmiştir. Bu çerçevede, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan arsa ve arazilerinin işgali üzerine ecrimisil istemesi, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının taşra teşkilatı bulunmadığından bugüne kadar mümkün olamamıştır. Madde ile; 1164 sayılı Kanunda düzenleme yapılarak, ecrimisil istemeye, ecrimisilin tahsiline ve taşınmazın tahliyesine ilişkin işlemleri uygulamaya veya Milli Emlak Genel Müdürlüğü eliyle uygulamaya yönelik yetkinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığına verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 4- Madde ile; 1164 sayılı Kanuna ek madde eklenerek, aynı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına eklenen (ı) bendinde belirtilen yetkilerin nasıl kullanılacağı ve elde edilen gelirlerin aktarım alanlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 5- İmar planları ve imar planlarına dayanılarak yapılan uygulama işlemleriyle mülkiyet hakkına ilişkin idarelerce düzenleme yapılmaktadır. Bu tür işlemlere karşı açılan davaların uzun sürede sonuçlanması; en temel haklardan olan mülkiyet hakkına dokunmakta, vatandaşların taşınmazından tasarruf etme hakkı kısıtlanmakta ve ilgili idareler veya belediyeler planlı şehirleşmeyi gerçekleştirememektedirler. Bu nedenle madde ile; 2577 sayılı Kanunun 20/A maddesinin birinci fıkrasında düzenleme yapılarak, imar planları ile imar planlarına göre yapılan arazi ve arsa düzenleme işlemlerine karşı açılan davaların ivedi yargılama usulüne tabi olması amaçlanmaktadır.

Madde 6- Madde ile; fiilen uygulama imkanı kalmadığından, 3194 sayılı İmar Kanununun 7 nci maddesinde yer alan “mevzi” ibaresinin madde metninden çıkarılması amaçlanmaktadır.

Madde 7- Madde ile; 3194 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde düzenleme yapılarak;

- Kesinleşen planların kopyalarının Çevre ve Şehircilik Bakanlığına elektronik ortamda gönderilmesi ve ilgili idaresi tarafından elektronik arşiv ortamına yüklenmesi ve böylelikle Bakanlığın taşra birimlerinin Mekansal Veri Arşiv Sistemi (MVAS) benzeri bir yapıya doküman yükleme yükünün azaltılması,

- E-plan otomasyon sistemi üzerinden Plan İşlem Numarası alınması ve planların sayısal verilerinin bu ortamda toplanması sayesinde, plan verilerinin erişilebilirliğinin artırılması, kontrollü ve doğru şekilde izleme ve arşivleme işlemlerinin yapılması,

- Onaylanan imar planlarının hak sahipleri ve kamuoyunca haberdar olunması için ilgili muhtarlıklarda planın askıya çıkarıldığına dair bilgilendirme ilanı ve değişikliğin yapıldığı alanda da tabela ile bilgilendirme yapılması,

- Kentsel tasarım projelerinin uygulama imar planı ile birlikte sunulmasıyla planların niteliğinin artırılması,

- İmar planlarının ve imar uygulamalarının sürüncemede kalmaması, mülkiyet haklarının kısıtlanmaması ve idari işlemlerin istikrarının sağlanması amacıyla kesinleşmiş planlara ve parselasyon planlarına karşı kesinleşme tarihinden itibaren herhalde beş yıl içinde dava açılabilmesi,

- Yürürlükteki imar planlarında serbest olarak belirlenmiş yüksekliklere ilişkin düzenleme yapılarak bina yüksekliklerinin belirli olması ve vatandaşlar arasındaki mağduriyetin önlenmesi,

- Büyükşehirlerde İl Özel İdareleri kaldırıldığından ve Büyükşehirlerde yer alan köyler mahalleye, muhtarlar da artık mahalle muhtarlarına dönüştüğünden ve bu alanların ilçe belediyelerinin hizmet alanına girmesinden ötürü İl Özel İdaresi ve muhtarların görevlerinin ilçe belediyelerince yürütülmesi, amaçlanmaktadır.

Madde 8- Madde ile; 3194 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde düzenleme yapılarak; Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan imar planı çalışmalarında kamu kurum ve kuruluşlarının görüş bildirme süresi onbeş günden otuz güne çıkarılmakta ve söz konusu süre içerisinde görüş bildirilmemesi durumunda olumlu görüş bildirilmiş sayılması amaçlanmaktadır.

Madde 9- İmar planlarına uygun olarak yapılan parselasyon planlarının tescil olması ile taşınmazlarda yapı ruhsatı, yapı kullanma izni ve kat mülkiyeti gibi işlemler yapılarak yeni yerleşim alanları oluşmaktadır. Ancak açılan davalar nedeniyle parselasyon planlarının iptal edilmesi durumunda, uygulamadan önceki parsellere (kök parsellere) dönülmesi, mahkeme gerekçeleri dikkate alınarak yeni bir parselasyon planı yapılması gerekmektedir. Bu durumda, uygulama gören alanda iptal edilen parselasyon planlarına uygun olarak yapılan yapılar, yapı sahibi dışında başka mülkiyetlerde kalabilmekte, davaya konu parsel, imar planı kararları ile umumi ve kamu hizmetlerine ayrılan alanlara denk gelebilmekte veya benzeri hukuki ve fiili imkânsızlıklar nedeniyle geri dönüşüm işlemleri yapılarak uygulama öncesi kök parsellere dönülebilmesi söz konusu olabilmektedir. Bu durumda, mahkeme kararları dikkate alınarak yeni yapılacak imar uygulamalarında mahkeme kararı gereği yapı başka parsel, yapı sahibinin yeri başka parselde tahsis edilmek zorunda kalınmakta veya yerinden hisse verilememektedir. Ayrıca imar planlarına ve meri mevzuata göre oluşan ve tapuya tescil edilen imar parsellerine ve üzerindeki ruhsatlı yapıya istinaden kurulan kat mülkiyetine göre satışlar yapılmakta, dolayısıyla kanunlara uygun olarak hareket eden kat malikleri, yapı sahibi ve yapının bulunduğu parsel sahibi mağdur olabilmektedir. Madde ile; 3194 sayılı Kanunun 18 inci maddesine fıkra eklenerek, yapı ve müştemilatların bulunduğu parselin kat malikleri adına tescil edilememesi durumunun ortadan kaldırılarak, hukuki veya fiili imkânsızlardan dolayı ortaya çıkan mağduriyetlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 10- Madde ile; 3194 sayılı Kanunun 27 nci maddesinde düzenleme yapılarak, projelerin valiliklerce incelenmesi yerine uygun görülmesi ve köy muhtarlarına izinsiz veya projeye aykırı yapıların takibine ilişkin sorumluluk verilerek kırsal alanlardaki yapıların daha etkin bir şekilde denetlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 11- Madde ile; 3194 sayılı Kanunun 28 inci maddesinde düzenleme yapılarak, deprem afeti riskine karşı ileri tasarım yöntemleri ve teknolojileri gerektiren binaların projelerinin, yeterli uzmanlığı haiz mühendislerin gözetiminde yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 12- Madde ile; 3194 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde düzenleme yapılarak, ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan binaların tapu kayıtlarının beyanlar hanesine kayıt usulü getirilmiş olup böylece ruhsat ve eklerine aykırı yapıların yapılmasının önüne geçilmesi ve iyiniyetli üçüncü kişilerin korunması hedeflenmiştir. Ayrıca, ruhsat ve eklerine aykırı yapıların yıkımı esas alınarak yıkım kararının uygulanması için Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yetki verilip, buna ilişkin masrafların tahsil usulü belirlenmektedir. Bu kapsamda kaçak yapıların baştan önüne geçilmesi ve aykırılığın giderilmesi için ilgililerin harekete geçirilmesi hedeflenmektedir.

Madde 13- Madde ile; 3194 sayılı Kanunun 42 nci maddesinde düzenleme yapılarak, imar mevzuatına aykırı yapılaşmanın önlenmesi amacıyla bu yapılara uygulanacak idari para cezası arttırılmakta, aynı değerde olmayan yerlere farklı miktarda cezalar verilerek daha adil ve caydırıcı bir uygulama öngörülmektedir. Ayrıca, Kanunun 27 nci maddesinde yapılan düzenlemeler doğrultusunda değişiklik yapılmaktadır.

Madde 14- Madde ile; 3194 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesinde düzenleme yapılarak; aynı Kanunun 9 uncu maddesinde yapılan düzenlemeye uyum sağlanmaktadır.

Madde 15- Madde ile, 3194 sayılı Kanuna ek madde eklenerek, maliklerin talebi üzerine ve ada bazında tüm taşınmaz maliklerinin muvafakatinin alınarak, ilgili mevzuat ve kentsel standartlara uygun olmak koşuluyla yapılacak imar planı değişiklikleri sonucunda, plan kapsamında kalan taşınmazların imar durumunda meydana gelen değer artışlarının kamuya döndürülerek ilgili kamu idarelerince pay alınması, bu payların oranının belirlenmesi, alınan payların kamulaştırma, kentsel dönüşüm ve altyapı hizmetlerinde kullanılması suretiyle kent silueti ve imar düzeni korunarak daha sağlıklı bir çevrenin oluşturulması ve yaşam kalitesinin yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 16- Madde ile; 3194 sayılı Kanuna geçici madde eklenerek, planlarda yer alan serbest olarak belirlenmiş yüksekliklerin öngörülen tarihe kadar değiştirilmesi, belirlenen tarihe kadar ilgili idaresince gerekli düzenleme yapılmadığı takdirde ise değişiklik yapılmadan yapı ruhsatının düzenlenememesi amaçlanmaktadır.

Madde 17- Madde ile; 3194 sayılı Kanuna geçici madde eklenerek, 3194 sayılı Kanunun geçici 16 ncı maddesi kapsamında Yapı Kayıt Belgesi alınan yapıların ilave inşaat alanı ihdas edilmemesi şartıyla 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununa göre güçlendirme kararı alınarak güçlendirilmesinin yapılabilmesine imkan tanınması amaçlanmaktadır.

Ayrıca madde ile; Yapı Kayıt Belgesi alınan yapının Hazineye veya belediyeye ait taşınmaz üzerine inşa edilmesi halinde güçlendirme için taşınmazın satın alınması gerektiği hususu düzenlenmektedir.

Diğer taraftan maddenin 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında olan yapılar hakkında uygulanmaması öngörülmektedir.

Madde 18- Bu Kanunun 2 nci maddesiyle 775 sayılı Gecekondu Kanununda değişiklik yapılarak gecekondu alanlarında TOKİ ile belediyeler arasındaki yetki çakışması giderilmektedir. Bu değişikliğe paralel olarak mevzuatta çakışmaya neden olabilecek diğer hükümlerin de yürürlükten kaldırılması gerekmektedir.

Ancak 1/2/1989 tarihli ve 3520 sayılı Bazı Kanunların Madde Numaralarının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ile 3414 sayılı Kanunun 1 inci maddesi 775 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesi olarak numaralandırılmıştır. Buna rağmen mevzuatta 3414 sayılı Kanunun 1 inci maddesi 775 sayılı Kanunun işlenemeyen hükümler bölümünün 1 inci maddesi olarak yer almaktadır.

Madde ile; 3414 sayılı Kanunun 1 inci maddesi yürürlükten kaldırılarak, bu Kanunla 775 sayılı Gecekondu Kanununda yapılan düzenlemeye uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 19- Madde ile; 3621 sayılı Kıyı Kanununun 6 ncı maddesinde düzenleme yapılarak, kıyıların çakıllık ve kumluk karakter gösterdiği alanlarda kıyıda mevcut haliyle yararlanmak mümkün iken kıyının doğal yapısını bozacak nitelikte denize girme, güneşlenme, amatör su sporları gibi faaliyetleri içeren rekreatif amaçlı iskelelerin yapımının engellenmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca Kıyı Kanununun 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrasına eklenen bent ile tanımı itibariyle bir açık-yeşil alan fonksiyonu olan ve kamusal kullanıma dönük olması itibariyle de, Kıyı Kanununun temel amacı ile örtüşen millet bahçelerinin; kıyı mevzuatına tabi alanlarda yer alabilmesini teminen kıyılarda yer alabilecek açık yeşil alanlar (park, yeşil alan, çocuk bahçeleri) içerisine eklenmesi öngörülmektedir.

Madde 20- Bitlis İli, Ahlat İlçesinin topografik yapısı ve geri sahasındaki doğal ve yapay kısıtlayıcı koşullar sebebiyle, Kıyı Kanununa tabi alanlarda bölgenin gelişmesine katkı sağlayacak kamu yapısının oluşturulmasına ihtiyaç duyulduğundan, ekli kroki ve listede sınır ve koordinatları gösterilen alanın Kıyı Kanununa tabi kısımlarında, kamu kaynaklarının etkin bir şekilde kullanılabilmesini de teminen imar planı kararıyla resmi kurum alanları yapılabilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 21- Madde ile; 3621 sayılı Kanuna ek madde 3 eklenerek, 11/7/1992 tarihinden önce yapılmış köy yerleşme alanlarının sahil şeridinde kalan kesimlerindeki yapıların ayrıca bir müktesep hak oluşturulmadan kullanılabilmesi, köy hayatının ve yöreye özgü dokunun devamlılığının sağlanabilmesi, bu alanlardaki mevcut yapıların yöreye özgü mimariye uygun olarak cephe onarımının veya değişikliğinin yapılabilmesi, can ve mal kaybının önlenmesi için güçlendirilmesinin yapılabilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 22- Madde ile; 4708 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde değişiklik yapılarak, organize sanayi bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, endüstri bölgeleri, sanayi siteleri, serbest bölgeler sınırları içerisinde kalan yapıların denetim ücretlerinin %30'u geçmemek üzere indirimli olarak uygulanması ve bu indirim oranlarının uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Ticaret Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının görüşünün alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 23- Madde ile; 4708 sayılı Kanununun 8 inci maddesinde düzenleme yapılarak, eylem-yaptırım dengesi gözetilerek görevini mevzuata uygun yerine getirmeyen sorumlulara ilişkin uygulanacak idari müeyyidelerin yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Bu çerçevede;

- Taşıyıcı sistemi etkileyen hataların belirlenmesi hususunda uygulamada farklılıklar ortaya çıktığından bu ifade kaldırılarak cezanın sebebiyeti daha net bir şekilde ortaya konulmaktadır.

- Yapıda pencere ve kapının yerinin değişmesi gibi küçük ölçekli aykırılıklar nedeniyle yapı denetim kuruluşunun üç kere para cezası almasına neden olan denetçiler ve teknik elemanlar için idari müeyyide işlemi öngörülürken yapının taşıyıcı sistemine ilişkin aykırılıklara neden olan denetçiler ve teknik elemanlar için Kanunda böyle bir düzenleme bulunmamaktadır. Aynı şekilde laboratuvarların üç defa idari para cezası almasına sebep olan denetçiler ve teknik elemanları için idari müeyyide öngörülüyorken iken gerçeğe aykırı rapor düzenleyerek laboratuvarın kapanmasına sebebiyet veren denetçiler ve teknik elemanlar için Kanunda böyle bir düzenleme bulunmamaktadır. Dolayısıyla bu adaletsizliği ortadan kaldıracak şekilde söz konusu hükümde yeniden düzenlemeye gidilmektedir.

- Belirli bir süre yapı denetim faaliyeti yürütmeyen yapı denetim kuruluşlarının o ilin kotasını meşgul etmemeleri ve denetim faaliyeti yürütmek isteyen kuruluşların önünün açılması için faaliyet yürütmeyen kuruluşların belgelerinin iptal edileceği hükme bağlanmaktadır.

- Çevre ve Şehircilik Bakanlığında belgeli laboratuvarlar ISO/IEC 17025 Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği İçin Genel Gereklilikler standardına göre kurulmakta olup, laboratuvarlara yönelik yürütülen idari müeyyide işlemlerinde kalite sisteminde yer almayan teknik konular için hatalı işlem tesis edilmesinin engellenmesi amaçlanmaktadır.

- Ülkemizde inşaatlarda kullanılan betonun denetiminin elektronik ortamda yapılması amacıyla, Cumhurbaşkanlığı (Savunma Sanayi Başkanlığı) ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı arasında 4/1/2018 tarihinde işbirliği protokolü imzalanmış ve sistem Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayımlanan tebliğ ile 25/12/2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu sistem ile taze betondan numune alınması, şantiye mahallinde saklanması, laboratuvarda kürlenmesi, deneylerinin yapılması ve raporlanması, süreçleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca izlenerek denetlenmekte olup, getirilen idari müeyyidelerle bu safhalarda laboratuvarların mevzuata uygun hareket etmesinin temin edilmesi amaçlanmaktadır.

- Yapı denetim kuruluşları ve laboratuvarlara Çevre ve Şehircilik Bakanlığında izin belgesi almak için teminat verme şartı getirilmiştir. Ancak bu teminat bedeline haciz gelmesi halinde bu teminat miktarında azalmalar meydana gelecek ve bu durumda ise bunun takibinin yapılarak teminatların tamamlanması gerekecektir. Ülke genelinde yaklaşık 1600 yapı denetim ve 330 laboratuvar kuruluşunun olduğu düşünüldüğünde bu takip büyük zorlukların ortaya çıkmasına neden olacağından dolayı bu teminat bedellerinin başka bir nedenle haczinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

- Kanun kapsamında görevlerini yerine getirmeyen mimar ve mühendisler ile proje müellifleri hakkında meslek odaları tarafından da yaptırım uygulanması öngörülmektedir.

Aynı ihlalin karşılığı olarak hem 3194 sayılı Kanunda hem de 4708 sayılı Kanunda farklı cezalar öngörüldüğünden, mükerrerliği önlemek amacıyla özel kanun niteliğinde olan 4708 sayılı Kanundaki idari para cezalarının uygulanması amaçlanmaktadır.

Madde 24- Uygulamada yapı denetim kuruluşları ve laboratuvar kuruluşları hakkında nispeten küçük aykırılıklardan ötürü suç duyurusunda bulunulması büyük mağduriyetlere neden olmaktadır. Madde ile; 4708 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde düzenleme yapılarak; usul ekonomisi ve yargıya iş yükü olmaması açısından da suçun unsurları net olarak belirlenerek mağduriyetin giderilmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca madde ile; 4708 sayılı Kanun düzenlendikten sonra yapı denetim sisteminde uygulamaya konulan şantiye şefliği müessesine, görevlerini yerine getirmemeleri halinde yaptırım uygulanması amaçlanmaktadır.

Madde 25- Madde ile; 4708 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde düzenleme yapılarak, laboratuvarların denetiminin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 26- Madde ile; 4708 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde değişiklik yapılarak, hizmet kalitesinin artması ve daha iyi bir denetim sistemini temin etmek amacıyla her bir ilde faaliyet gösterebilecek laboratuvar sayılarının ve yapı denetim izin belgesinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin şartların belirlenme usulü düzenlenmektedir.

Madde 27- Madde ile; 4708 sayılı Kanuna geçici 5 inci madde eklenerek; Kanun kapsamında yer alan idari müeyyidelerin yeniden düzenlenmesi nedeniyle bu idari müeyyidelere ilişkin geçiş hükümleri öngörülmektedir.

Madde 28- Madde ile; 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa ek madde 1 eklenerek, yapım ve yapım ile ilgili danışmanlık hizmet işlerine ilişkin sözleşme uyuşmazlıklarının uygulanmasında karşılaşılan ihtilafların çözümü için, ilgili idarenin talebiyle anlaşmazlıkları incelemek üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde yer alan Yüksek Fen Kurulunun görevli ve yetkili olduğu düzenlenmektedir.

Madde 29- Madde ile; 4735 sayılı Kanuna ek madde 2 eklenerek, yüklenici itiraz başvurularının ilgili idare tarafından otuz gün içerisinde Yüksek Fen Kuruluna gönderilmesine ve sözleşmeyi düzenleyen ilgili idarelerin Kurul kararlarına uymalarına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 30- 5368 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile tescile tabi olmayan kadastro teknik hizmetlerinin yapım ve kontrol sorumluluğu, tescile tabi kadastro teknik hizmetlerinin ise yapım sorumluluğu lisanslı harita kadastro mühendislik büroları bulunan yerlerde bu büroların uhdesine verilmiştir. Lisanslı büroların belirtilen bu faaliyetler dışında iş yapmalarını gerektiği halde, Kanunda açık düzenleme olmaması nedeniyle uygulamada zaman zaman serbest mühendislik hizmetlerinin de lisanslı bürolar tarafından yerine getirildiği gözlemlenmektedir. Bu durum, sektörde serbest mühendisler aleyhine haksız rekabetin doğmasına yol açmaktadır. Madde ile; 5368 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde değişiklik yapılarak, söz konusu haksız rekabetin ve kayıt dışılığın önlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 31- Madde ile; 5368 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde düzenleme yapılarak, lisansın iptali şartları arasına lisanslı mühendisin 65 yaşını doldurmuş olması şartı eklenerek sahada fiziki güç gerektiren durumlarda zorluk yaşanmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 32- Madde ile; 5368 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin, maddenin yayımı tarihinde lisanslı mühendislik faaliyetini sürdürenler hakkında maddenin yayımı tarihinden itibaren iki yıl sonra uygulanması amaçlanmaktadır.

Madde 33- Madde ile; 5543 sayılı Kanununun 8 inci maddesinde değişiklik yapılarak, Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı olan göçmen ailelerin kalıcı olarak iskân edilinceye kadar beslenme ve barınma gibi temel ihtiyaçları Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görevleri arasında yer almakta iken; hizmetin gerekleri bakımından daha uygun olacağından İçişleri Bakanlığınca bu işlemlerin yürütülmesi amaçlanmaktadır.

Madde 34- 5543 sayılı İskân Kanununun 17 nci maddesi ile aile bir bütün kabul edilmekte ve bu maddede tanımlananlar aile sayılmaktadır. Buna göre; “karı ile kocanın”, “evli olan ve evlenmemiş çocukların”, “çocuksuz erkek ve kadın dulların” ve “anasız ve babasız kardeş çocukların” hak sahipliği konusundaki durumları düzenlenmektedir. Ancak “anasız, babasız, kardeşsiz ve hiç evlenmemiş bireyler ile kardeşleri evli olan çocukların” aile vasfını haiz olmaları konusunda bir açıklık bulunmaması nedeniyle madde ile; gerekli düzenlemenin yapılması hedeflenmektedir.

Madde 35- Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 5543 sayılı Kanun kapsamında verilen konut kredileri bütçe imkânları dâhilinde tahsis edilmekte olup, tahsis edilen bu krediler ile konutların tamamının yapılması mümkün olamamaktadır. Vatandaşlarımızın kendi iş gücü ve nakdi takviyesi ile yaptığı bu konutlardan diğer kurumlar nezdinde yaptıkları işlerle alakalı olarak çeşitli başlıklar altında kesinti ve hizmet bedelleri alınmakta olup bu bedellerin tutarları kredi miktarının %7-10’u arasında değişebilmektedir. Madde ile; 5543 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinde değişiklik yapılarak, bahse konu kişilerden söz konusu kesinti ve hizmet bedellerinin alınmaması amaçlanmaktadır.

Madde 36- Yürürlük maddesidir.

Madde 37- Yürütme maddesidir.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm

Komisyonu

22.01.2020

Esas No: 2/2512

Karar No: 5

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2512 esas numaralı “Coğrafi Bilgi Sistemleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” Komisyonumuzun 15 ve 16 Ocak 2020 tarihlerinde yapılan toplantılarında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla arz olunur.

İstanbul Milletvekili Mustafa DEMİR ile 70 Milletvekili tarafından 13/01/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen 2/2512 esas numaralı “Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 15/01/2020 ve 16/01/2020 tarihli toplantılarında, Kanun Teklifinin ilk imza sahibi ile Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Kamu İhale Kurumu Başkanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı, İller Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Türkiye Belediyeler Birliği, Jeoloji Mühendisleri Odası, Mimarlar Odası, İnşaat Mühendisleri Odası, Yapı Denetim Kuruluşları Birliği Derneği temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Söz konusu Kanun Teklifi ile ilgili olarak İstanbul Milletvekili Gökhan ZEYBEK ile beş milletvekili tarafından Anayasa’ya aykırılık önergesi verilmiştir. Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Gökhan ZEYBEK tarafından yapılan açıklamalarda; Kanun Teklifi ile Kıyı Kanununa eklenen düzenlemenin Anayasa’nın kısıyaların kullanılmasıyla ilgili temel hükümlerine aykırılık teşkil ettiğini, Teklifte getirilen cezai hükümlerle ilgili düzenlemelerin Anayasa’nın eşitlik ilkelerine uygun olmadığı ve Teklifte, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı’na verilen yetkilerin Anayasa’ya aykırı olduğu gerekçesi ile Kanun Teklifinin müzakerelerine geçilmeden reddedilmesi gerektiği belirtilmiştir. Yapılan oylama neticesinde önerge oyçokluğu ile reddedilmiştir.

Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Kanun Teklifinin ilk imza sahibi İstanbul Milletvekili Mustafa DEMİR tarafından yapılan açıklamalarda Teklifte;

- Mülkiyet hakkının doğurduğu sonuçlar çerçevesinde vatandaşların mağduriyetlerini gidermek, idareler tarafından imar mevzuatının net olarak anlaşılmasını sağlamak, kaçak yapılaşmayı engellemek, cezalar ile caydırıcılığı sağlamak ve uygulamada karşılaşılan sorunlara çözüm getirebilmeye yönelik 3194 sayılı İmar Kanununda çeşitli düzenlemelerin hayata geçirilmesi ve planların sayısal verilerinin coğrafi veri altyapısı üzerinden toplanması sayesinde, plan verilerinin erişilebilirliğinin artırılması, kontrollü ve doğru şekilde izleme ve arşivleme işlemlerinin yapılmasının amaçlandığı,

- Coğrafi verilerin tek elde toplanması ile kamu kurum kuruluşları arasında paylaşımı, erişimi ve kullanımının bedelsiz olmasının, ayrıca coğrafi verilerin toplanması ve üretiminin izin dâhilinde gerçekleşmesinin amaçlandığı,

- Gecekondu önleme bölgesi ilan edilmiş yerlerde TOKİ Başkanlığı ile belediyelerin yetki sınırlarının netleştirildiği,

- TOKİ Başkanlığı’nın taşra teşkilatı bulunmadığı için hüküm ve tasarrufu altında bulunan arsa ve arazilerinin işgali halinde ecrimisilin Milli Emlak Genel Müdürlüğü eliyle alınabilmesinin ve elde edilen ecrimisil gelirlerinin aktarım esaslarının düzenlendiği,

- İmar planları ile imar planlarına göre yapılan arazi ve arsa düzenleme işlemlerine karşı açılan davaların hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulabilmesi için ivedi yargılama usulünün öngörüldüğü,

- Kesinleşen planların kopyalarının Çevre ve Şehircilik Bakanlığında elektronik ortamda depolanması, onaylanan imar planlarının hak sahipleri ve kamuoyunca haberdar olunması için ilgili muhtarlıklarda planın askıya çıkarıldığına dair bilgilendirme ilanı ve değişikliğin yapıldığı alanda da tabela ile bilgilendirme yapılması, kesinleşmiş plan ve parselasyon planlarına karşı kesinleşme tarihinden itibaren en çok beş yıl içinde dava açılabilmesi, imar planlarında serbest olarak belirlenmiş yüksekliklerin kaldırılması ve yatay mimarinin esas kılınmasının amaçlandığı,

- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan imar planlarında kamu kurum ve kuruluşlarının görüş bildirme süresinin 15 günden 30 güne çıkarıldığı,

- İmar planlarına ve bu planlara dayalı olarak yapılan parselasyon işlemlerine karşı açılan davalar sonucu verilen mahkeme kararlarına göre kök parsellere dönüş işlemlerinin fiilen yapılamaması halinde hak sahibine taşınmazının rayiç bedelinin ödenmesi ile mağduriyetinin giderilmesinin amaçlandığı,
- Köylerde yapılan yapılar için projelerinin valiliklerce uygun görülmesi ve köy muhtarlarına bildirim zorunluluğu getirilerek kırsal alanlardaki yapıların daha etkin bir şekilde denetlenmesi amaçlandığı,
- Deprem afeti riskine karşı ileri tasarım yöntemleri ve teknolojileri gerektiren binaların projelerinin, yeterli uzmanlığı haiz mühendislerin gözetiminde yapılmasına yönelik düzenleme yapıldığı,
- Ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan binalar hakkında tapu kayıtlarının beyanlar hanesine bildirim usulü getirilerek iyiniyetli üçüncü kişilerin korunmasının amaçlandığı,
- İmar mevzuatına aykırı yapılaşmanın önlenmesi amacıyla bu yapılara uygulanacak idari para cezalarının artırıldığı ve cezalandırma usulünde, arsa emlak değeri esası getirilerek daha adil bir ceza sistemine geçiş yapıldığı,
- Plan değişikliklerinin bundan sonra parsel bazlı yerine ada bazlı olarak yapılması sisteminin getirilerek ada bazlı yapılacak plan değişikliklerinde ortaya çıkan değer artışlarının kamuya verilmesinin öngörüldüğü,
- İmar Barışı kapsamında Yapı Kayıt Belgesi alınan yapıların ilave inşaat alanı ihdas edilmemesi şartıyla Kat Mülkiyeti Kanununa göre güçlendirme kararı alınarak güçlendirilmesinin yapılabilmesine imkân tanındığı,
- Kıyıların doğal yapısını bozacak nitelikte rekreatif amaçlı iskele yapımının engellenmesinin hedeflendiği,
- 3621 sayılı Kıyı Kanununun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen maddesinin Mahkemenin iptal kararı doğrultusunda yeniden düzenlendiği,
- Kadimden gelerek köy statüsünü koruyan ve sahil şeridinde yer alan yerleşimlerin 11/7/1992 tarihinden önce mevzuatına uygun olarak yapılmış yapıların mevcut haliyle korunacağı düzenlendiği,
- Organize sanayi bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, endüstri bölgeleri, sanayi siteleri, serbest bölgeler sınırları içerisinde kalan yapıların yapı denetim ücretlerinin %30'u geçmemek üzere indirimli olarak uygulanmasının amaçlandığı,
- 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunda yer alan ceza maddesinin daha açık ve net hale getirilerek tereddütlerin ortadan kaldırılmasının amaçlandığı, eylem-yaptırım dengesi gözetilerek görevini mevzuata uygun olarak yerine getirmeyen sorumlulara ilişkin uygulanacak idari müeyyidelerin yeniden düzenlendiği ve bugüne kadar verilmiş olumsuz mahkeme kararlarının önüne geçilmesinin hedeflendiği,
- Uygulamada yapı denetim kuruluşları ve laboratuvar kuruluşları hakkında nispeten küçük aykırılıklardan ötürü suç duyurusunda bulunulmasının büyük mağduriyetlere neden olduğu, Teklifte usul ekonomisi ve yargıya iş yükü olmaması açısından da suçun unsurlarının net olarak belirlenerek mağduriyetin giderilmesinin amaçlandığı,
- Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinde düzenleme yapılarak, laboratuvarların denetiminin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılmasının düzenlendiği,
- 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununda yapılan değişikliklerle; 1934 yılında kurulan Yüksek Fen Kurulunun tecrübesinden faydalanarak yapım ve yapımla ilgili danışmanlık hizmet işlerine ilişkin sözleşmelerden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözüme kavuşturulmasının amaçlandığı,
- 5368 sayılı Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Kanunda yapılan değişikliklerle haksız rekabetin ve kayıt dışılığın önlenmesinin amaçlandığı,

• 5543 sayılı İskân Kanununda yapılan değişikliklerle, iskân çalışmaları açısından asıl yetkili olan Bakanlığın tanımlandığı ve söz konusu Kanun kapsamında yapılan yardımlardan faydalanacakların kapsamının genişletildiği, bu Kanun kapsamında vatandaşlarımızın kendi iş gücü ve nakdi takviyesi ile yaptıkları konutlar için harç muafiyeti ile her türlü izin ve hizmet bedelinin alınmayacağına ilişkin düzenleme yapıldığı ifade edilmiştir.

Teklifin maddeleri üzerinde yapılan görüşmelerde:

• 4, 5, 6, 8, 9, 11, 14, 18, 22, 24, 26, 31, 32, 33, 34, 36 ve 37 nci maddeler aynen,

• 1,10,12,13,15,17,19,20,21,25,27,28,29,30 ve 35 inci maddeler redaksiyona tabi tutularak,

• 2 nci madde önerge ile değiştirilerek ve redaksiyona tabi tutularak kabul edilmiştir. Önergeyle Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ile belediyelerin 775 sayılı Gecekondu Kanunu kapsamındaki alanlardaki yetki, görev ve sorumluluklarının açıklığa kavuşturulması amaçlanmaktadır.

• 3 üncü madde önerge ile değiştirilerek kabul edilmiştir. Önergeyle Toplu Konut İdaresi Başkanlığının sadece mülkiyetinde bulunan arsa ve arazilerin, gerçek veya tüzelkişilerce işgali halinde ecimisile ilişkin işlemleri uygulaması veya Milli Emlak Genel Müdürlüğü eliyle uygulanması amaçlanmaktadır.

• 7 nci madde önerge ile değiştirilerek ve redaksiyona tabi tutularak kabul edilmiştir. Önergeyle 3194 sayılı İmar Kanununun 8 inci maddesinde yapılan bina yüksekliklerinin Yençok: Serbest olarak belirlenemeyeceğine yönelik değişiklikler kapsamında ibadethanelerin ve tarımsal amaçlı silo yapıların kendilerine özgü yapıları gereği yüksek yapılar olabilmesi nedeni ile istisna tutulması amaçlanmaktadır.

• 16 ncı madde önerge ile değiştirilerek ve redaksiyona tabi tutularak kabul edilmiştir. Önergeyle 3194 sayılı İmar Kanununun 8 inci maddesinde yapılan bina yüksekliklerinin “Yençok: Serbest” olarak belirlenemeyeceğine yönelik değişiklikler kapsamında maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra, belediyelere tanınan hazırlık sürecine ilişkin bir yıllık sürede vatandaşların mağdur edilmemesi ve işlemlerin ivedilikle sonuçlandırılması amaçlanmaktadır.

• 23 üncü madde önerge ile değiştirilerek ve redaksiyona tabi tutularak kabul edilmiştir. Önergeyle 5326 sayılı Kabahatler Kanununda yer alan idari para cezalarının her takvim yılı başından itibaren geçerli olmak üzere yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanacağı düzenlemesinden bahisle maddede belirtilen para cezasının 2020 yılına ait yeniden değerlendirme oranı dikkate alınarak yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Teklif, son oylamasında hazır bulunan üyelerin oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Kanun Teklifinin tamamı tereddütleri gidermek ve anlamı netleştirmek amacıyla terim ve ibareler, kanun dili ve tekniği bakımından gözden geçirilmiş ve metinde redaksiyon mahiyetinde ekleme ve değişiklikler yapılmıştır.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Tahir Akyürek</i>	<i>Metin Yavuz</i>	<i>Jülide İskenderoğlu</i>
Konya	Aydın	Çanakkale
Kâtip	Üye	Üye
<i>Burhan Çakır</i>	<i>Ahmet Zenbilci</i>	<i>Ertunç Erkan Balta</i>
Erzincan	Adana	Artvin
(Son oylamada bulunamadı)		(Son oylamada bulunamadı)

Üye <i>Ahmet Uzer</i> Gaziantep Üye <i>Necip Nasır</i> İzmir (Son oylamada bulunamadı)	Üye <i>Şamil Ayrım</i> İstanbul Üye <i>İlyas Şeker</i> Kocaeli Üye <i>İsmet Tokdemir</i> Hatay (Muhalefet şerhimiz ektedir)	Üye <i>Hulusi Şentürk</i> İstanbul Üye <i>Recep Uncuoğlu</i> Sakarya Üye <i>Gökân Zeybek</i> İstanbul (Muhalefet şerhi ektedir)
Üye <i>Hamdi Uçar</i> Zonguldak Üye <i>Hasan Baltacı</i> Kastamonu (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Mürsel Alban</i> Muğla (Son oylamada bulunamadı) (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Ulaş Karasu</i> Sivas (Muhalefet şerhi ektedir)
Üye <i>Mahmut Celadet Gaydalı</i> Bitlis (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Nuran İmir</i> Şırnak (Son oylamada bulunamadı) (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Ahmet Erbaş</i> Kütahya
Üye <i>Baki Şimşek</i> Mersin (Son oylamada bulunamadı)	Üye <i>İbrahim Halil Oral</i> Ankara (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Hayrettin Nuhoglu</i> İstanbul (Son oylamada bulunamadı) (Muhalefet şerhi ektedir)

MUHALEFET ŞERHİ

2 / 2512 esas numaralı “Coğrafi bilgi sistemleri ile bazı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi”ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdadır.

GENEL DEĞERLENDİRME

Söz konusu kanun teklifi İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve 75 arkadaşı tarafından 13.01.2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş, aynı tarihte esas komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna sevk edilmiş, tali komisyon olarak da Adalet Komisyonu ve Plan ve Bütçe Komisyonuna sevk edilmiştir.

Söz konusu Kanun Teklifi ile ilgili olarak Tali Komisyonlarda (Adalet ve Plan ve Bütçe Komisyonu) herhangi bir görüşme yapılmamıştır.

TBMM İctüzüğünün 23’üncü maddesinde “Tali komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler” denilirken, yine içtüzüğün 34’üncü maddesinde “Bir komisyon, kendisine havale edilen teklifi, başka bir komisyon ihtisası dahiline görürse, gerekçeli olarak teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir. Bir komisyon kendisine havale edilen teklif yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini isteyebilir” denilmektedir. Yine aynı maddenin başka bir paragrafında “Bir komisyon başka bir komisyona havale edilmiş bir teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse, o teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir” hükmüne yer verilmiştir.

Komisyonlara üye seçilirken milletvekillerinin uzmanlık ve ilgi alanları göz önüne alınmaktadır. Özel uzmanlık alanı ve değerlendirme, tartışma gerektiren konuların öncelikle ilgili komisyonlarda görüşülmesi gerekmektedir. Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun asıl komisyon olduğu durumlarda da tekliflerin ilgili tali komisyonlarca düzenlenecek komisyon raporları dikkate alınarak Plan ve Bütçe Komisyonunda karara bağlanması hem doğru hem de İctüzük’e uygun olacaktır. (Yürürlük ve yürütme dahil) 37 maddeden oluşan kanun teklifi Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda 15.01.2020 tarihli bileşiminde gündeme alınarak görüşmelere başlanmıştır.

37 maddeden oluşan Coğrafi Bilgi Sistemleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Hakkında Kanun Teklifi 10 ayrı kanunda değişiklik yapmaktadır.

Bu kanunlar sırasıyla aşağıdaki gibidir:

- 20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanunu
- 29/4/1969 tarihli ve 1164 sayılı Arsa Üretimi ve Değerlendirmesi Hak. Kanun
- 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu
- 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu
- 2/3/1988 tarihli ve 3414 sayılı Kanun
- 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu
- 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetim Hakkında Kanun
- 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu
- 16/6/2005 tarihli ve 5368 sayılı Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Kanun
- 19/9/2006 tarihli 5543 sayılı İskân Kanunu

TEKLİFİN ANAYASAYA AYKIRILIĞI

İçtüzük madde 38 gereği, Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle teklifin geri çekilmesi talep edilmiştir:

12 ayrı kanunda değişiklik öngören teklifin Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle geri çekilmesine ilişkin gerekçeli açıklamalarımız dikkate alınmamıştır. Oysa, TBMM İçtüzük madde 38'e göre, teklifin Anayasa'ya uygunluğu bir ön sorun olarak karara bağlanması gerekir:

“Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve Ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler.

Bir komisyon, bir teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder” (İçtüzük, md.38).

Komisyon görüşmeleri başlamadan, CHP grubu olarak, Teklifin, Anayasa'ya aykırı olması nedeniyle madde 38 gereği geri çekilmesi gerektiğini gerekçeleri ile birlikte talep ettik.

Şöyle ki; öncelikle, yasa önerisinin düzenleme konusu yaptığı yasaların çokluğu ve özellikle ülkesel/çevresel sorunlara ilişkin olması, torba yasa şeklinde düzenlemeden kaçınılması gereğini ortaya koymaktadır.

Sonra, açık Anayasaya aykırılıklar, yasa önerisi bütünü, “Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz” biçimindeki üstün anayasal normun ihlali anlamına gelmektedir.

Nihayet, Anayasa Mahkemesi kararını aşmak amacıyla yapılan bir düzenleme, Anayasa ihlali ötesinde “anayasa suçu” teşebbüsü olarak görülmesi gerektiğinden söz konusu kanun teklifi geri çekilmelidir.

Sadece bu 27.dönemde, yani geçen 1.5 yıllık sürede, 11 teklif ile 9 çevre ile ilgili doğrudan kanunda tam 111 maddelik düzenleme yapıldı. Çevre Kanunu, Kıyı Kanunu, Maden, İmar, Kapadokya, Boğaziçi... Hepsi ihanettir. Yetmedi Millet Bahçeleri adı altında yapılmaya çalışanlar, Validebağ korusu gibi birçok yer de ihaleye açarak ihanete devam ediliyor. Anayasa Mahkemesi reddediyor, arkadan dolanıp tekrar olduğu gibi geri getiriyorlar. Bu normal değil.

TORBA KANUN UYGULAMASINA SON VERİLMELİDİR

27. yasama döneminde alışkanlık hale getirilen torba yasa uygulaması, genel olarak yasaların, kişilik dışı, nesnel, genel ve soyut düzenlemeler öngörmesi gerektiği ilkesini zedelemektedir. Bu çerçevede, yasaların öngörülebilir, ulaşılabilir ve anlaşılabilir olma özelliklerini de ihlal etmektedir. Torba yasa uygulaması, aslında TBMM’nin norm koyma konusunda sahip olduğu asli ve genel yetki ilkesi ile de bağdaşmamaktadır.

2/2512 esas sayılı Kanun Teklifi, kentsel arazi kullanımı temelinde, kırsal ve kültürel, hatta tarihsel mekanların kullanımına ilişkin düzenlemelere ilişkin olduğundan, aslında Türk hukuk sisteminin en sorunlu ve en çok ihlal edilen alanlarını düzenleme konusu yapmakla, torba yerine kod yasa şeklinde tematik düzenlemeleri gerekli kılmaktadır. İmar, çevre ve şehircilik hukuku kavşağında yer alan bu sorunlara ilişkin davalar, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi’ne de taşınarak, hukukumuzun ne denli sorunlu olduğunu ortaya koymuş bulunmaktadır. Bunun tipik örneği, Sözleşme’nin bir çok maddesini ihlal nedeniyle mahkûmiyet şeklinde bir karar ile sonuçlanan Maşallah Öneriyıldız başvurusuna ilişkin İHAM Büyük Daire kararıdır (30 Haziran 2004).

Özetle, imar, şehircilik ve çevre konularına ilişkin yasal düzenlemelerin torba yasa tarzı ile yapılması, nitelikli ülke kavramı ile bağdaşmadığından, “Türkiye Devleti,

ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür” şeklindeki temel ve üstün anayasal normu zedeleme riskini beraberinde getirmektedir.

Kaldı ki, torba tarzı düzenleme, yukarıda değinildiği üzere, birden çok komisyonun yetkisine girdiği halde, asli-tali komisyon ayırımının ötesinde, tek bir komisyonun birden çok komisyonun yetkisini kullanarak yetki gaspı ile sonuçlanan bir komisyon incelemesini beraberinde getirmiş bulunmaktadır.

Bu nedenle, torba Kanun teklifi geri çekilerek, düzenleme konusu yaptığı temel yasalar ayrı ayrı düzenlenmelidir.

ANAYASA, SÖZÜ VE ÖZÜYLE BİRLİKTE DİKKATE ALINMALIDIR

2/2512 esas sayılı Kanun Teklifi, öncelikli olarak Anayasa'nın -ülkesel nitelikte-şu hükümleri ile doğrudan ilişkili bulunmaktadır: “sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek ve kamu mallarını korumak” (md.23), mülkiyet hakkı (md.35), kıyılardan yararlanma ve kamu yararı (md. 43), toprak mülkiyeti (md.44), tarım arazileri ve kamulaştırma (md. 45-46); çevre ve sağlık (md.56), konut hakkı: “şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözeterek bir planlama” yükümlülüğü (md.57), tarih, kültür ve tabiat varlıkları (md.63); tabii servetler ve kaynaklar (168), ormanların korunması ve geliştirilmesi (169) ve orman köylüsünün korunması (md.170).

Sonra, Kanun teklifinin etkileme alanında yer alan birçok özgürlük ve hakları ihlal etme riski. Bunların başında, yaşam hakkı güvencesine ilişkin Anayasa madde 17'nci adil yargılanma hakkını düzenleyen madde 36 gelmektedir.

Nihayet, üçüncü grup olarak, Anayasa Mahkemesi kararını etkisiz kılmaya yönelik düzenleme çerçevesinde Anayasa madde 138 ve madde 158'e aykırılık söz konusudur.

Kanun Teklifi, bu üç grupta toplanan hükümlerle bağlantılı olarak temel ve üstün nitelikteki bir çok Anayasa maddesinin ihlali sonucunu doğurabilecek madde önerileri ile bezelidir. Bunların başında, madde 2 (hukuk devleti), madde 11 (Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı) ve madde 127 (mahalli idareler) gelmektedir.

Anayasa'ya aykırılıklar zinciri, özellikle, madde 23 ve madde 57'nin devletin yükümlülükleri bakımından ortak paydasını oluşturan ve “şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözeterek bir planlama” ile “sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek” yükümlülükleri çerçevesinde somutlaşan şu üçlü yükümlülüğün Teklif düzenlemesinde ihmal edilmiş olmasından kaynaklanmaktadır:

1: Devletin düzenleme yükümlülüğü.

2: Devletin denetleme ve bu düzenlemeleri izleme yükümlülüğü.

3: Yaptırım uygulama.

Devletin imar ve şehircilik konusunda bu üçlü yükümlülüğünün ihmal edilmiş olması, en son çare olarak işletilmesi gereken yaptırım mekanizmasının başa alınması sonucunu doğurmuş bulunmaktadır. Bu yaptırım, Teklife, çoğu zaman “yıkıtırma” şeklinde yansımaktadır. Oysa, yerleşme özgürlüğü ve konut hakkı ile yaşam hakkı arasındaki bitişiklik, hukukun bu alanı, proje aşamasından itibaren en ayrıntılı ve somut biçimde düzenlemesini gerekli kılmaktadır. Düzenleme, beraberinde etkin denetimi getirmelidir. Düzenleme ve denetimin etkili olması ölçüsünde yıkıtırma ile sonuçlanan bir yaptırıma gerek bırakmayacaktır. Anayasa madde 23 ve 57 bakımından bu üç aşamalı Devlet yükümlülüğünü somutlaştırmayan bir yasal düzenleme, başta hukuk devletini düzenleyen madde 2 gelmek üzere, öncelikle, yaşam hakkını güvenceleyen madde 17 karşısında Devletin yükümlülüklerini somutlaştıran Anayasa madde 5’e aykırılık oluşturmaktadır.

Burada değinilen ve tutanaklarda yer alan daha ayrıntılı açıklamalar, Anayasaya aykırılık nedeniyle, 2/2512 Esas sayılı Kanun Teklifi’nin TBMM İçtüzük madde 38’e göre geri çekilmesi gerekirken, AKP-MHP’li vekillerin çoğunluk oyu ile bu öneri reddedilmiştir.

Komisyon Başkanı, red gerekçesi olarak, yasama uzmanlarına incelettirilen Kanun Teklifi’nin Anayasa’ya aykırı olmadığı şeklindeki görüşü öne sürmüştür. Oysa, İçtüzük madde 38 hükmü açık olup, Anayasaya uygunluk sorunu üzerinde Komisyon yetki tekeline sahiptir. Gerçekten, burada söz konusu olan, bir önceden denetim değil, bir öndenetimdir; yani Komisyona gelmeden bir başka birim tarafından Anayasaya uygunluk incelemesi değil, doğrudan Komisyon tarafından bir önsorun olarak Anayasaya uygun olup olmadığının incelenerek karara bağlanmasıdır.

Bu nedenle, Komisyon Başkanı tarafından kullanılan gerekçe, Kanun Teklifi’nin Anayasaya uygunluğunun tersine aykırılığının teyidini teşhir etmektedir.

MADDELER ÜZERİNDE DEĞERLENDİRME

MADDE 1

(COĞRAFİ VERİLERİN TOPLANMASI, ÜRETİMİ, PAYLAŞIMI)

49 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında onaylanan Ulusal Coğrafi Veri Sorumluluk Matrisinde yer alan coğrafi verilerin, kamu kurum ve kuruluşları arasında erişimi, paylaşımı ve kullanımını bedelsiz olacak. Ayrıca, yerli-yabancı gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerinin coğrafi verileri toplayabilmesi, üretmesi, paylaşabilmesi ve satabilmesi Çevre ve Şehircilik Bakanlığının iznine tabi tutuluyor. İzin alınmaması halinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, izin bedelinin 10 katı tutarında idari para cezası uygulayacak.

- **Anayasa açısından; bir yasanın CBK'ye yollama yapması mümkün değildir; çünkü böyle bir anayasal normlar hiyerarşisine aykırı olduğu gibi (madde 137), yasal düzenlemelere CBK karşısında öncelik ve üstünlük tanıyan Anayasa madde 104/17'ye açıkça aykırılık ötesinde, yasama yetkisinin asli ve genel niteliğine de aykırıdır; zira Anayasa madde 7'ye göre, TBMM'ye ait olan yasama yetkisi devredilemez.**

Madde ile; Kamu kuruluşlarının kullandığı coğrafi veri hizmetinin bu kurumlara bedelsiz olarak sunulması amaçlanırken aynı zamanda, yerli-yabancı gerçek veya tüzel kişilerin bu verileri toplaması, satılması ve paylaşabilmesiyle ilgili Çevre ve Şehircilik Bakanlığının iznine tabi olmasına ilişkin düzenlemeler bulunmaktadır. Söz konusu maddede yabancı gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişilerin 1/1000'lik pafta başına 50,00 Türk Lirası ücret ödeyerek veri hizmetine sahip olmasının önü açılmaktadır. Yabancı gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişilerin kanunla sağlanan veri doğrultusunda hangi çalışmalarını yapacakları ve hangi amaçla söz konusu veri/veri paketini kullanacakları bilinmemektedir. Söz konusu uygulana ulusal güvenlik açısından yeniden değerlendirilmelidir.

775 SAYILI GECEKONDU KANUNU

MADDE 2

(TOKİ VE BELEDİYELERİN YETKİLİ OLDUKLARI ALANLAR)

Gecekondu Kanunu'na eklenen yeni bir maddeyle Gecekondu Kanununu değiştiren 5609 sayılı kanunun (28 Mart 2007) yürürlüğe girmesinden önce kapatılan Bayındırlık

ve İskân Bakanlığınca oluşturulan alanlar bu tarihten sonra (28 Mart 2007) belediye sınırları içerisinde veya dışarısında Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca oluşturulan veya oluşturulacak alanlarda Toplu Konut İdaresi Başkanlığı yetkili kınıyor.

Belediyelerce, 3414 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra oluşturulan alanlarda ve bu maddenin yürürlüğe gireceği tarihten itibaren bu oluşturulacak alanlardaki uygulamalarda ise ilgili belediyenin yetkili olması öngörülmüyor.

775 sayılı Gecekondu Kanunu'na eklenen yeni bir maddeyle Gecekondu Kanununu değiştiren 5609 sayılı kanunun (28 Mart 2007) yürürlüğe girmesinden önce kapatılan Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca oluşturulan alanlar bu tarihten sonra (28 Mart 2007) belediye sınırları içerisinde veya dışarısında Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca oluşturulan veya oluşturulacak alanlarda Toplu Konut İdaresi Başkanlığı yetkili kınılmaktadır. Belediyelerce, 3414 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra oluşturulan alanlarda ve bu maddenin yürürlüğe gireceği tarihten itibaren bu oluşturulacak alanlardaki uygulamalarda ise ilgili belediyenin yetkili olması öngörülmektedir.

20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 6- Bu Kanun uyarınca; 5609 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce mülga Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca oluşturulan alanlar ile 5609 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra belediye sınırları içerisinde veya dışarısında 775 sayılı Gecekondu Kanununa göre Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca oluşturulan veya oluşturulacak alanlardaki uygulamalarda Toplu Konut İdaresi Başkanlığı yetkilidir.

2/3/1988 tarihli ve 3414 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten sonra belediyelerce 775 sayılı Gecekondu Kanununa göre oluşturulan veya oluşturulacak alanlardaki uygulamalarda ise ilgili belediyesi yetkilidir. Belediyeler bu hak, yetki ve görevleri yetkili organları eliyle kullanırlar. Büyükşehirlerde bu Kanunun tatbikatı büyükşehir belediyelerinin koordinatörlüğünde ilçe belediyelerince yapılır."

1164 SAYILI ARSA ÜRETİMİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ HAKKINDA KANUN

MADDE 3

(TOKİ’NİN MÜLKİYETİNDE BULUNAN ARZA VE ARAZİLERİN İŞGALİ ÜZERİNE ECRİMİSİL İSTENMESİ)

Arsa Üretimi ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanununun 2’nci maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, TOKİ’nin mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan arsa ve arazilerinin işgali üzerine ecrimisil istemesi, ecrimisilin tahsili ve taşınmazın tahliyesine ilişkin işlemler Milli Emlak Genel Müdürlüğü eliyle yaptırılacak.

Arsa Üretimi ve Değerlendirmesi Hakkında Kanununun 2 inci maddesinde yapılan değişikliklerle Toplu Konut İdaresi’nin mülkiyeti olan ayrıca Toplu Konut İdaresi’nin tasarrufu altında bulunan taşınmazların işgali üzerine Toplu Konut İdaresinin ecrimisil istemeye, tahsil etmeye ve tahliye talep etmeye yönelik yetki verilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 4

(TOKİ’NİN ALACAĞI ECRİMİSİLİN YARISI BÜTÇEYE AKTARILACAK)

Arsa Üretimi ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanuna eklenen bir maddeyle, TOKİ’nin mülkiyeti veya hüküm ve tasarrufunda bulunan arsa ve arazilerden alınacak ecrimisilin%50 sinin genel bütçeye gelir kaydedilmesi, %50’sinin ise TOKİ’ye aktarılması öngörülmektedir. Maddede yer alan ecrimisil taksimi sorunludur. Madde yerel yönetimleri etkisizleştirme öngörmektedir. Söz konusu maddede geçen ecrimisil taksiminde ilgili belediyelerin de yer alması gerekmektedir.

2577 SAYILI İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNU

MADDE 5

(İMAR PLANLARINA KARŞI AÇILACAK DAVALARDA İVEDİ YARGILAMA USULÜ UYGULANACAK)

İdari Yargılama Usulü Kanununun 20/A maddesinde yapılması teklif edilen değişikliklerle, imar planları ve imar planlarına dayanılarak yapılan arazi ve arsa düzenleme işlemlerine karşı açılan davaların ivedi yargılama usulüne tabi olması öngörülmüyor.

Bu tür davaların uzun sürede sonuçlanmasının, en temel haklardan olan mülkiyet hakkına dokunduğu, vatandaşların taşınmazından tasarruf etme hakkını kısıtladığı, planlı şehirleşmeyi engellediği ifade ediliyor. (İvedi yargılama usulünde, dava açma süresi 30 gün, ilk inceleme süresi 7 gün, savunma süresi dava dilekçesinin tebliğinden itibaren 15 gün olarak uygulanıyor.

Yürütmenin durdurulması talebine ilişkin verilecek kararlara itiraz edilemiyor. Dava, dosyanın tekammül etmesinden itibaren bir ay içerisinde sonuçlandırılıyor. Verilen karara karşı temyiz ve temyiz dilekçesine cevap verme süreleri 15'er günle sınırlı. Temyiz isteminin en geç iki ay içerisinde karara bağlanması, bir ay içinde tebliğe çıkarılması gerekiyor)

Eğer günümüz yargı uygulamaları güvenilir olabilseydi kararı olumlu bulabilirdik. İmar davaları çok uzun sürmekte ve genellikle sonuçsuz kalmaktadır. Ancak hâlihazırda çıkan yürütmeyi durdurma kararlarının dahi uygulanmadan sürecin devam ettiği düşünüldüğünde davaların oldu bittiye getirileceğinden endişe etmekteyiz. İdari Yargılama Usulü Kanununun 20/A maddesinde yapılması teklif edilen değişiklikle, imar planları ve imar planlarına dayanılarak yapılan arazi ve arsa düzenleme işlemlerine karşı açılan davaların ivedi yargılama usulüne tabi olması öngörülmektedir. Madde, Anayasa'mızın 2'nci maddesine, 10'uncu maddesine, 13'üncü maddesine, 36'ncı maddesine ve 125'inci maddesine aykırılık teşkil etmektedir. İvedi yargılama usulü ile imar planları ve bu planlara dayandırılarak gerçekleştirilen arazi ve arsa düzenleme işlemleri kanunun amacından saptırılmasına neden olmaktadır.

MADDE ANAYASAYA AYKIRIDIR:

5. madde, imar planları ile imar planlarına göre yapılan arazi ve arsa düzenleme işlemlerinden doğan uyuşmazlıklar hakkında ivedi yargılama usulünün uygulanacağını öngörmüştür. İvedi yargılama usulü, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu 20/A maddesinde düzenlenmiştir. Kuşkusuz ki, temel anayasal değerlere uygunluk kaydıyla, yargılamanın hızlı şekilde gerçekleştirilmesi meşru bir amaçtır. Bununla beraber, yargılamada ivedilik, ancak yargılamada nitelik tam olarak sağlanabildiği ölçüde pozitif bir anlam taşıyabilir. Bir başka deyişle, niceliksel performans kaygısı (sürat), niteliksel gereklilikleri (maddi hukuka uygunluk) bertaraf etmemelidir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 6. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkı uyarınca yargılamanın makul sürede gerçekleşip gerçekleşmediğini (AİHS, m.6/1) incelerken, diğer ölçütlerin yanında davanın karmaşıklığı ölçütünü temel bir ölçüt olarak kullanmaktadır (Başka birçok karar yanında, bkz. AİHM, Frydender-Fransa, 27 Haziran 2000, başvuru no : 30979/96, § 43; AİHM, Nicolae Virgiliu Tănase-Romanya, 25 Haziran 2019, başvuru no : 41720/13, § 209). Buna göre, davanın karmaşıklığı, AİHS'nin 6. maddesi uyarınca yargılamanın ivedi şekilde sonlanmamasını izah etmeye elveren bir ölçüttür. Şu halde, karmaşık davalar söz konusu olduğunda, AİHS hukuku, ivediliği, yargılama süresinin makullüğü bakımından adil yargılanmanın zorunlu bir unsuru olarak değerlendirmemektedir. Hatta, bu açıdan bakıldığında, AİHS m.6/1'deki "makul süre" gerekliliğini yalnızca yargılamanın hızlı şekilde yapılması olarak değil, aynı zamanda, yargılamanın, adil yargılanma gereklerine aykırılık

oluşturacak aşırılıkta bir süratte yapılmaması olarak da anlamak gerekir.

Teklifin 5. maddesiyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu madde 20/A'da düzenlenen ivedi yargılama usulüne dahil edilmek istenen imar planlarıyla ilgili uyuşmazlıklar, karmaşık bir hukuk alanı oluşturmaktadır. İmar planı meselesi, bir bölgenin geleceğini düzenler ve büyük önem taşır. Bu tür davalar, kural olarak keşif ve bilirkişi incelemesi gerektirir. Böyle karmaşık bir hukuk uyuşmazlığı alanında, hâkimin, aceleye getirmeden ve konuya ilişkin tüm ilgili veri ve unsurları dikkate alarak serinkanlı bir yargısal değerlendirme yapabilmesi elzemdir.

Hal böyleyken, kanun teklifinin 5. maddesinin, karmaşık bir konu olan imar planlarıyla ilgili uyuşmazlıklara 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu 20/A maddesinde düzenlenen ivedi yargılama usulünün uygulanmasını öngörmesi yerinde değildir ve Anayasa'ya aykırı sonuçlar doğuracaktır. Şöyle ki; karmaşık hukuki meselelerin süratle kurban edilmesi, ister istemez yargılamanın niteliğini etkileyecek, uyuşmazlığa tam olarak vakıf olamayan hâkimlerin aceleyle ve sağlıklı bir değerlendirme yapmadan mevzuata aykırı kararlar almalarına yol açacaktır. Maddi hukukun sağlıklı şekilde uygulanamamasına yol açacak bu türden bir kanuni düzenleme, Anayasa'nın 2. maddesinde öngörülen hukuk devleti ilkesine aykırılık oluşturur ve kamu yararı taşımaz.

Ayrıca, yargılamanın ivediliği, onun, Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen hak arama hürriyetiyle adil yargılanma hakkına uygunluğu ölçüsünde anlamlı olabilir. Oysa karmaşık bir konuda yargılamayı ivedi hale getirmek, uyuşmazlıkların kaçınılmaz olarak haddinden hızlı şekilde sonuçlandırılmasına ve yersiz bir acele içinde hak arama hürriyetiyle adil yargılanmanın temel gereklerinin gözden kaçırılmasına yol açacaktır. Uygun olmayan bir alanda ivediliği yücelten muhalefet konusu kanun teklifi; hak arama hürriyetiyle adil yargılanma hakkına dair gerekliliklerin bir bütün oluşturduğunu ve bu tür bir yaklaşımın Anayasa'nın 36. maddesiyle uyumsuz sonuçlar doğuracağını görmezden gelmektedir.

Getirilmek istenen düzenleme, Anayasa'nın 2. maddesinde öngörülen hukuk devleti ilkesine ve 36. maddesinde düzenlenen hak arama hürriyetiyle adil yargılanma hakkına aykırıdır.

3194 SAYILI İMAR KANUNU

MADDE 6

(BELEDİYELER VE İLGİLİ VALİLİKLER "MEVZİ İMAR PLANI" YAPAMAYACAK)

İmar Kanunu'nun 7'nci maddesinde yer alan "mevzi" ibaresinin maddeden çıkarılması teklif ediliyor.

Mevcut planların yerleşmiş nüfusa yetersiz olması durumunda veya yeni yerleşme alanlarının acilen kullanmaya açılmasını temin için; belediyeler veya valiliklerce mevzi imar planı yapılabilirdi. Değişiklikten sonra bu tür gerekçelerle de imar planı yapılacak.(Mevzi imar planı, mevcut yürürlükteki imar planları ile

bütünleşmeyecek bir konumda olan lokal birkaç parselde yapılan planlar) olarak tanımlanıyor.)

MADDE 7

(BİNA YÜKSEKLİKLERİNE SINIRLAMA)

İmar Kanunu'nun 8'inci maddesinde yapılması teklif edilen değişiklikle;

Belediyeler, kesinleşen planlarının kopyalarını elektronik ortamda Çevre ve Şehircilik Bakanlığının E-plan otomasyon sistemine gönderecekler.İmar planları ve planlardaki değişikliklerin nerelerde askıya çıkarıldığı ilgili muhtarlıkların panosunda duyurulacak. Ayrıca plan derişiklikleri, değişiklik yapılan alanda görülebilir bir şekilde 2 adet tabela ile 30 gün süreyle bilgilendirme yapılacak.- Kentsel tasarım projelerinin uygulama imar planı ile birlikte sunulması esası getiriliyor. Kesinleşmiş imar planları ve parselasyon planlarına karşı kesinleşme tarihinden itibaren beş yıl içinde dava açılabilir.İmar planlarında bina yüksekliklerinin serbest bırakılması yasaklanıyor.Sanayi alanları hariç olmak üzere yürürlükteki imar planlarında serbest olarak belirlenmiş yükseklikler, emsal değerinde değişiklik yapılmadan çevredeki binalar ve siluet dikkate alınarak ilgili idare meclis kararıyla belirlenecek. İlgili idare tarafından belirlenmeyen yükseklikler Bakanlık tarafından belirlenecek.Büyükşehirlerde İl Özel İdareleri kaldırıldığı ve Büyükşehirlerde yer alan köyler mahalleye, muhtarlar da artık mahalle muhtarlarına dönüştüğü için bu alanların ilçe belediyelerinin hizmet alanına girmesi nedeniyle İl Özel İdaresi ve muhtarların görevleri ilçe belediyelerine veriliyor.

Kamuya ait alanlarda teknik gerekçelere ve kamu hizmeti göz önünde alınarak sanayi alanları gibi istisnai tutulması gerekmektedir.

MADDE 8

(ÖZELLEŞTİRME İDARESİNİN YAPTIĞI İMAR PLANLARIYLA İLGİLİ OLARAK KAMU KURULUŞLARININ GÖRÜŞ BİLDİRME SÜRESİ BİR AYA ÇIKARILYOR)

İmar Kanununun 9 uncu maddesinde yapılması teklif edilen düzenleme ile Belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisinde bulunan ve özelleştirme programına alınmış kuruluşlara ait arsa ve arazilerle ilgili olarak Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan imar planı çalışmalarında kamu kurum ve kuruluşlarının görüş

bildirme süresi onbeş günden otuz güne çıkarılıyor. Söz konusu süre içerisinde görüş bildirilmemesi halinde olumlu görüş bildirilmiş sayılacak.

Görüş bildirilmesi için etüt ve analiz gibi uzun süreli çalışma yapılması gereken hallerde görüş oluşturulabilmesi için; gerek mahallinde inceleme yapılması ve gerekse kurum içi ek yazışma alınması gerektiğinden bu alanlarda da ilave sürenin değerlendirilmesi yönünde değişiklik gerekmektedir.

Madde ile 3194 sayılı İmar Kanununun 9'uncu maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle özelleştirme kapsamındaki kuruluşların taşınmazlarının imar planlarının hazırlanması sürecinde ilgili belediyelerin görüş bildirme süresi 15 günden 30 güne çıkarılırken, "görüş bildirilmemesi halinde olumlu görüş bildirilmiş sayılır" yönünde düzenleme yapılmaktadır.

Benzer bir düzenleme Teklifin 14'üncü maddesinde de yer almaktadır.

Süre artırımını ilk bakışta olumlu görülmele birlikte görüş bildirilmemesi halinde olumlu görüş bildirilmiş sayılır hükmü karşısında süre uzatımı bir anlam ifade etmemektedir. Düzenleme hukuka aykırıdır.

MADDE 9

(MAHKEMECE, İPTAL EDİLEN PARSELASYON PLANLARINDA KÖK PARSELLERE DÖNÜLEMESİ HALİNDE, PARSELİN HAK SAHİPLERİNE KABUL EDERLERSE UYGULAMA ALANI İÇERİSİNDE UYGUN BİR YER TAHSİS EDİLECEK. ANLAŞMA SAĞLANAMAZ İSE DE RAYİÇ DEĞER ÜZERİNDEN BEDELİ ÖDENECEK.)

İmar Kanunu'nun 18'inci maddesine yeni bir fıkra eklenmesi teklif ediliyor.

İmar planlarına uygun olarak yapılan parselasyon planlarının açılan davalar nedeniyle iptal edilmesi durumunda, uygulamadan önceki parsellere (kök parsellere) dönülmesi, mahkeme gerekçeleri dikkate alınarak yeni bir parselasyon planı yapılmasını gerekli kılıyor.

İptal edilen parselasyon planlarına uygun olarak yapılan yapılar, yapı sahibi dışında başka mülkiyetlerde kalabilmekte, kamu hizmetlerine ayrılan alanlara denk gelebilmekte bu ve benzeri nedenlerle kök parsellere dönülememesi söz konusu olabilmektedir.

İmar planlarına ve yürürlükteki mevzuata göre oluşan ve tapuya tescil edilen imar parsellerine ve üzerindeki ruhsatlı yapıya istinaden kurulan kat mülkiyetine göre

satışlar yapılmakta, dolayısıyla kanunlara uygun olarak hareket eden kat malikleri, yapı sahibi ve yapının bulunduğu parsel sahibi mağdur olabilmektedir.

Eklenecek fıkra ile kök parsellere dönülemeyeceğinin parselasyon planlarını onaylamaya yetkili merci tarafından tespit edilmesi halinde, öncelikle davaya konu parselin hak sahiplerinin muvafakati alınarak uygulama sahası içerisinde idarece uygun bir yer tahsis edilecek. Anlaşma olmaması halinde davacı hak sahibinin kök parseldeki yeri dikkate alınarak taşınmazın rayiç belediye üzerinden değeri ödenecek.

T.C. Anayasasının 35. Maddesi" Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz." ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Ek 1 Nolu Protokol, 20 Mart 1952 tarihinde Paris' te imzalanarak 18 Mayıs 1954 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Türkiye tarafından da yürürlüğe girmeden 10 Mart 1954 tarihli 6366 sayılı Kanun ile onaylanmıştır. 1 Nolu Ek Protokol ün 1. maddesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine "mülkiyet hakkı" eklenmiştir. Bu nedenle söz konusu maddenin mülkiyet hakkını zedelemesinden dolayı değiştirilmesi tarafımızca uygun görülmüştür.

MADDE 10

(KÖYLERDE YAPILACAK YAPILARIN PROJESİ VALİLİKLERCE ONAYLANACAK. KÖY MUHTARLARI KAÇAK VE PROJEYE AYKIRI YAPILARIN TAKİBİYLE GÖREVLENDİRİLİYOR)

İmar Kanununun 27'nci maddesinde yapılması teklif edilen düzenlemeyle, köylerde yapılacak yapıların projelerinin "valiliklerce incelenmesi" yerine "valilikçe onaylanması" koşulu getiriliyor. Köy muhtarlarına izinsiz veya projeye aykırı yapıların takibine ilişkin sorumluluk veriliyor. Valilik onayı ve muhtarlığa bildirim şartı sağlanmadan veya projesine aykırı yapı yapıldığının muhtarca tespiti ya da öğrenilmesi halinde durum, muhtar tarafından ivedilikle valiliğe bildirilecek. Bu yolla kırsal alanlardaki yapıların daha etkin bir şekilde denetleneceği ifade ediliyor.

Değişiklik teklifiyle, kırsal yerleşik alanı ve civarının sınırlarının; belediye sınırı il sınırı olan yerlerde (Büyükşehir) ilçe belediye meclisinin teklifi üzerine büyükşehir belediye meclisi kararıyla, diğer yerlerde ise il genel meclisi kararıyla belirlenmesi öngörülüyor.

Köylerdeki yapılarla ilgili olarak "projelerin valilikçe incelenmesi, muhtarlıktan yazılı izin alınması" olan koşul, "projelerin valilik onayını müteakip muhtarlığa bildirim" şeklinde değiştirilmek istenmektedir.

Buna karşın; Anayasa'nın 127. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, "Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir". Getirilmek istenen düzenleme, anılan türde projeler konusunda yerel yönetimin yetki seviyesini düşürmektedir; zira, muhtarlıktan yazılı izin alma şeklindeki belirleyici yetkiden, karara etkisi olmayan bir muhtarlığa bildirim koşuluna geçilmektedir. Böylece, aslî yetki muhtardan valiye kaydırılmakta; bir başka deyişle, köyün yerel yaşamıyla ilgili bir konunun düzenleniş şeklinde, yerinden yönetim ilkesinden merkezi yönetim ilkesine dönüş yapılmaktadır. Merkezden yönetimi yerinden yönetime tercih eden bu değişiklik; karşılaştırmalı anayasa ve idare hukuklarındaki gelişmelere ters düşmekte, bu çerçevede esasen geliştirilmesi gereken yerinden yönetim ilkesinin yürürlükteki mevzuatta bulunduğu yetersiz seviyeyi daha da geriletmektedir. Teklifin 10. maddesinde öngörülen değişiklik, bu itibarla Anayasa'nın 123. ve 127. maddelerinde ifadesini bulan yerinden yönetim ilkesine uygun düşmemektedir.

MADDE 11

(DEPREM RİSKİNE KARŞI İNŞA EDİLECEK İLERİ TASARIM VE TEKNOLOJİ İÇEREN BİNALAR, UZMAN MÜHENDİSLER GÖZETİMİNDE YAPILACAKTIR.)

3194 sayılı Kanununun 28. maddesinin 2. fıkrasının 1. cümlesinden sonra gelmek üzere yeni cümle eklenmektedir.

Deprem riskine karşı ileri tasarım ve teknoloji gerektiren binaların projeleri, yeterli uzmanlığı bulunan mühendislerin gözetiminde yapılacaktır. Bunun şartları yönetmelikle düzenlenecektir. Telifte Madde 13'te yapıların uygun yapımı konusunda sorumlular listesine "gözetmenler" de eklenmiştir.

Düzenlemeye göre; deprem riskine karşı ileri tasarım yöntemleri ve teknolojileri gerektiren binaların projeleri, bu alanda Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelik çerçevesinde yeterli uzmanlığı haiz mühendislerin gözetiminde yapılacaktır.

Anayasa'nın 17. maddesi; yaşam ve maddi varlığını koruma haklarını güvencelemektedir. Deprem, öncelikle kişilerin yaşamlarını ve bedensel bütünlüklerini tehdit etmektedir. Bu açıdan; deprem riskine karşı gerekli özelliklerle donatılarak inşa edilmeleri gereken bina türlerinin gerektiği şekilde projelendirilmeleri, insanların yaşam ve maddi varlıklarının korunması haklarının bir gereğidir. Düzenlemenin yaptığı ayırım uyarınca, deprem riskine karşı ileri tasarım yöntemleri ve teknolojileri gerektiren binaların tarif ve sayımının kanunkoyucu tarafından yapılmasının, 17. maddedeki hakların en üst seviyede

korunması bakımından gereklidir. İlgili bina tip sınıflamasını içeren hukuki belirlilik kanun düzeyinde oluşturulmalı, yaşam hakkını doğrudan ilgilendiren böyle bir konu, Bakanlığın sınırsız takdirine bırakılmamalıdır.

Ayrıca, “yeterli uzmanlığı haiz mühendisler” ifadesinin objektif bir tarifi bulunmamaktadır. Bu ifadeden ne anlaşılacağı, tamamen Bakanlığın takdirine bırakılmıştır. Oysa yaşam hakkının korunması açısından doğrudan belirleyici olacak söz konusu uzmanlık tarifinin ya kanunkoyucu tarafından yapılması ya da bu uzmanlık tespitini yapacak ihtisas sahibi kuruluşun kanunkoyucu tarafından işaret edilmesi gerekir.

Teklifin 11. maddesindeki “deprem riskine karşı ileri tasarım yöntemleri ve teknolojileri gerektiren binalar” ve “yeterli uzmanlığı haiz mühendisler” ifadeleri, yaşam ve maddi varlığını koruma haklarına ilişkin gerekli güvenceleri açık şekilde kanun seviyesinde öngörmemiş olması ve konuyu tamamen İdare’nin sınırsız takdir yetkisiyle çıkaracağı bir yönetmeliğe bırakmış olması sebebiyle, Anayasa’nın 17. maddesine ilişkin gereklilikleri karşılamamaktadır.

Madde ile 3194 sayılı Kanuna, “Deprem afeti riskine karşı ileri tasarım yöntemleri ve teknolojileri gerektiren binaların projeleri, bu alanda Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelik çerçevesinde yeterli uzmanlığı haiz mühendislerin gözetiminde yapılır” cümlesi eklemiştir. Madde sorunludur. Yasaların ya da çıkarılmak istenen kanunun açık, şeffaf ve anlaşılabilir olması önemlidir. Madde metninde “yeterli uzmanlığa haiz mühendisler” kavramı kullanılmakta fakat bu yeterlilik ölçüsünün ne olduğu veya neye göre belirleneceği bilinmemektedir.

Dolayısıyla bu yeterlilik kavramının açıklanması gerekmektedir.

Uzun süredir konuşulan bir konu idi. Tasarım gözetmenliğinden sonra proje müellifliği için de yetkinlik aranması olumlu olsa da bu konunun muhatabı bakanlık değildir. Meslek bilgisi, deneyimi, birikimi ve etik anlayışıyla belirli bir olgunluk düzeyine erişmiş olan Meslek Odaları olmalıdır.

MADDE 12

(RUHSATSIZ/KAÇAK YAPILARIN, EKLERİNİN YIKIMINI VALİLİK YA DA BELEDİYE GERÇEKLEŞTİREMEZSE, BAKANLIĞIN DÖNER SERMAYE HESABI KULLANILACAK, YIKIM BEDELİ 1 KAT FAZLASIYLA İLGİLİ BELEDİYE YA DA VALİLİĞİN GENEL BÜTÇEDEN ALACAĞI PAYDAN KESİLECEKTİR. RUHSATSIZ/KAÇAK YAPININ DURUMU İLGİLİ TAPU DAİRESİNE BİLDİRİLECEK, TAPU KAYDINDA BU DURUM İYİNİYETLİ 3. KİŞİLERİN ERİŞİMİNE AÇIK TUTULACAK.)

3194 sayılı Kanununun 32. Maddesinde 3 farklı değişiklik getirilmektedir. Ruhsatsız/kaçak yapıların yıkım maliyetini karşılayamayan belediye veya valiliklerin yerine Bakanlık;

İlk fıkrasına eklenen cümleyle; yapının ruhsatsız/ruhsat ve ruhsat eklerine aykırı olduğu tespit edilerek ilgili idare tarafından tapu dairesine en geç 7 gün içinde yazılı olarak bildirilecek ve tapu kaydının beyan hanesine işlenecektir. Aykırılık giderilmeden ve bu tapu dairesine bu bildirim yapılmadan beyan hanesindeki kayıt silinmeyecektir. Bu yolla iyiniyetli 3.kişilerin de alım/satımda bu ibareyi görmesi sağlanacaktır.

2. Fıkrasının ikinci cümlesi değiştirilerek; mevcut kanundaki “tebligatın nüshasının muhtara bırakılması”nın yanı sıra, bir nüshasının da “Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne” gönderilmesi öngörülmüştür.

5. Fıkrasına eklenen cümlelerle; ruhsat iptaline, ruhsatsız olduğu tespit edilmesine rağmen ilgili idareler (belediye veya valilik) tarafından yıktırılmamış yapılar varsa, yıkım masrafı yapı sahibinden de tahsil edilememişse, yıkım maliyeti döner sermaye işletmesinden karşılanarak Bakanlıkça yıkılabilecek/yıktırılacaktır. Bu yıkım maliyeti, 1 kat fazlası alınarak ilgili idareden (belediye veya valilikten) tahsil edilecektir. Tahsilat da yapılamazsa, bakanlığın yıkım bedeli alacağı ilgili idarenin İl özel idaresi ve belediyelere genel bütçeden aktarılacak paylarından kesilecektir. Bu bedel, Bakanlığın döner sermaye işletme hesabına gelir kaydedilecektir.

MADDE 13

(İMAR MEVZUATINA AYKIRI İŞLEM YÜRÜTMÜŞ YAPI SAHİBİ, MÜTEAHHİT, FENNİ MESULE KESİLECEK İDARİ CEZALAR KADEMELİ BİÇİMDE DÜZENLENMEKTE, ALT SINIR 500 TL DEN 1000 TL YE ÇIKARILMAKTADIR. METREKARE BAŞINA UYGULANACAK CEZALARA EK HÜKÜM GETİRİLMEKTE, CEZALAR EMLAK VERGİSİNE ESAS ARSA DEĞERİ ÜZERİNDEN ARTIRILMAKTADIR. TEKLİFİN 10 UNCU MADDESİNDEKİ (3194 S. YASA M. 27) DEĞİŞİKLİKLE UYUMLU BİÇİMDE, “4” NOLU DEĞİŞİKLİKLERE GİDİLMEKTEDİR. KÖYDE KANUNA AYKIRI KONUT, TARIM-HAYVANCILIK YAPISI YAPANA KESİLECEK CEZA 300 TL’DEN 1000 TL’YE ÇIKARILACAK.)

3194 sayılı Kanununun 42. Maddesinde 5 farklı değişiklik öngörülmektedir.

42.maddenin 2.fıkrasının birinci cümlesindeki değişikliklerle; mevcut düzenlemede geçen “veya” ibaresi “ve” biçiminde değiştirilmektedir.

Böylece, ruhsat sahibi, yapı müteahhidi, fenni mesul kişi, ruhsata, ruhsat eki etüdüne, projelerine VE imar mevzuatında belirtilen koşulların tamamına uymadan iş yapmışsa, idari para cezasına çarptırılacaktır. Oysa mevcut düzenlemede bu

hüküm “ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelerine VEYA imar mevzuatındaki ayrıntılıklar” olarak sıralanmaktaydı.

Ayrıca m.13, bu teklifin 10 uncu maddesiyle bağlantılı bir değişiklik içermektedir: Köylerde yapılacak ve ruhsat alınmasına gerek olmayan yapılarda uyulması gereken kuralları ihlal edenlere de yaptırım getirilmektedir.

M. 42/2,a bendindeki değişiklikle; Mevzuata aykırılığın her metrekaresi için uygulanacak cezalara ek hüküm getirilmektedir: *Aykırılığa konu alanın arsa payına isabet eden arsa alanı ile emlak vergisine esas arsa ve arazi asgari metrekaresi birim değerinin çarpımı ile bulunan bedel kadar idari para cezası ayrıca ilave edilir.*

Mevcut kanunda sıralanan 18, 28, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 40 ve 41 inci maddeler çerçevesinde ihlalde bulunanlara, sorumluluklarını yerine getirmeyenlere, uygulanacak yaptırımlara, yani yapılardan sorumlular listesine “gözetmenler” de eklenmektedir. “Gözetmen”, depremle ilgilidir ve 11.01.2019 tarih ve 30652 sayılı RG’de çıkan Bakanlık yönetmeliği kapsamında tanımlanmıştır:

Özel binalar tasarım gözetmeni (tasarım gözetmeni): Binaların deprem etkisi altında tasarımı konusunda ilgili alanda teorik ve mesleki bilgi ve deneyim sahibi inşaat mühendislerinden Bakanlıkça verilmiş Özel Binalar Tasarım Gözetmenliği Belgesini haiz inşaat mühendisi. Teklifte madde 11’de depreme karşı tasarım yöntemleri ve teknolojileri geliştirmek üzere mühendisler görevlendirileceği hüküm altına alınmaktadır. 3194 sayılı Kanunun tanımlar kısmında “gözetmen” in tanımlanmasında da yarar vardır.

MADDE 14

(ÖZELLEŞTİRME KAPSAMINDAKİ KURULUŞLARIN ARSA, ARAZİLERİNDE İMAR PLANI YAPMA, DEĞİŞTİRME, ONAY KONUSUNDA İLGİLİ KURUM/KURULUŞLARININ GÖRÜŞ VERME SÜRESİ 15 GÜNDEN 30 GÜNE ÇIKARILMAKTADIR. KURUMLARIN 30 GÜN SONUNDA SESSİZ KALMASI HALİNDE BU “OLUMLU” GÖRÜŞ SAYILACAK.)

Madde sorunludur. Özelleştirilen kurumların arsa/arazilerinde kapsamlı el değiştirme, rant alanına açma konusunda iktidara fırsat tanımaktadır. “Görüş verme süresinin uzatılması”, “30 günlük sürede görüş verememenin olumlu görüş sayılacağı” kuralı karşısında anlamını yitirmektedir. Kapsamlı özelleştirmelerde arazi/arsalarda sürenin kısıllığı görüş verme sürecini sekteye uğratabilecektir. Özelleştirme kapsamındaki kuruluşlara ilişkin arsa ve arazilerde, imar planlarını yapmaya ve onaylamaya yetkili olan kurum veya kuruluşlardan görüş alınma süresi, 3194 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesindeki değişiklikle, 15 günden 30 güne

çıkarılmaktadır. 3194 sayılı Yasanın 9. Maddesinde de bununla aynı değişiklik öngörülmektedir. Diğer yandan, ek bir cümle getirilerek ilgili kuruluşlar görüşlerini 30 gün içinde bildirmedikleri takdirde bunun olumlu görüş sayılacağı hüküm altına alınmaktadır.

Özelleştirme programındaki kuruluşlara ait veya kuruluş lehine irtifak ve/veya kullanım hakkı alınmış arsa ve araziler ile özel kanunları uyarınca özelleştirilmek üzere özelleştirme programına alınan arsa ve arazilerin, 3621 sayılı Kıyı Kanunu veya 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında kalan yerler dahil olmak üzere genel ve özel kanun hükümleri kapsamında yer alan tüm alanlarda imar planlarını yapmaya ve onaylamaya yetkili olan kurum veya kuruluşlardan görüş alınarak çevre imar bütünlüğünü bozmayacak her tür ve ölçekte plan, imar planı ile değişiklik ve revizyonları müellifi şehir plancısı olmak üzere Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca yapılarak veya yaptırılarak Özelleştirme Yüksek Kurulunca onaylanmak ve Resmi Gazetede yayımlanmak suretiyle kesinleşir. İlgili kuruluşlar bu madde kapsamında yapılan planları devir tarihinden itibaren beş yıl süreyle değiştiremezler. Bu süre içerisinde imar planlarına ilişkin olarak, verilecek mahkeme kararlarının gereklerinin yerine getirilmesini teminen yapılacak imar planı değişikliğine ilişkin iş ve işlemler Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca bu maddede belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilir. İlgili kuruluşlar görüşlerini 30 gün içinde bildirirler.

Bu süre içerisinde görüş bildirilmemesi halinde olumlu görüş bildirilmiş sayılır.

Görüş bildirilmesi için etüt ve analiz gibi uzun süreli çalışma yapılması gereken hallerde görüş oluşturulabilmesi için; gerek mahallinde inceleme yapılması ve gerekse de kurum içi ek yazışma alınması gerektiğinden bu alanlarda da ilave sürenin değerlendirilmesi yönünde değişiklik yapılmalıdır.

Mevzuatın (3194 sayılı Kanun Ek Madde 3) özelleştirme kapsamındaki kuruluşların taşınmazlarının imar planlarının yapılmasına ilişkin hükümleri şu şekildedir:

“Özelleştirme programındaki kuruluşlara ait veya kuruluş lehine irtifak ve/veya kullanım hakkı alınmış arsa ve araziler ile özel kanunları uyarınca özelleştirilmek üzere özelleştirme programına alınan arsa ve arazilerin, 3621 sayılı Kıyı Kanunu veya 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında kalan yerler dâhil olmak üzere genel ve özel kanun hükümleri kapsamında yer alan tüm alanlarda imar planlarını yapmaya ve onaylamaya yetkili olan kurum veya kuruluşlardan görüş alınarak çevre imar bütünlüğünü bozmayacak her tür ve ölçekte plan, imar planı ile değişiklik ve revizyonları müellifi şehir plancısı olmak üzere Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca yapılarak veya yaptırılarak Özelleştirme Yüksek

Kurulunca onaylanmak ve Resmi Gazetede yayımlanmak suretiyle kesinleşir. İlgili kuruluşlar bu madde kapsamında yapılan planları devir tarihinden itibaren beş yıl süreyle değiştiremezler. Bu süre içerisinde imar planlarına ilişkin olarak, verilecek mahkeme kararlarının gereklerinin yerine getirilmesini teminen yapılacak imar planı değişikliğine ilişkin iş ve işlemler Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca bu maddede belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilir. İlgili kuruluşlar görüşlerini onbeş gün içinde bildirirler.”

Teklif, on beş günlük süreyi otuz güne çıkarırken “Bu süre içerisinde görüş bildirilmemesi halinde olumlu görüş bildirilmiş sayılır” hükmünü getirmektedir. Sürenin otuz güne çıkarılması olumlu olmakla birlikte, görüş bildirilmemesi halinde olumlu görüş sayılır hükmü karşısında sürenin artırılması anlamını kaybetmektedir. İlgili kuruluşun belirlenen süre içerisinde görüş bildirmemesi halinde görüşü olumlu sayılır hükmü kurum görüşünün yasayla belirlenmesi anlamına gelir. Bu da hukuka aykırıdır.

MADDE 15

3194 Sayılı Yasaya ek madde eklenerek;

Plan değişikliklerinin usul ve esasları yeniden belirlenmektedir.

Parsel bazında; nüfusu, yapı yoğunluğunu, kat adedini, bina yüksekliğini arttıran imar planı değişiklikleri yapılamayacak.

Ada bazında yapılacak plan değişikliklerine şartlar getirilmektedir.

Buna göre;

-Ada bazlı plan değişikliği için asgari alan 1000 metrekare olacak. Nüfusu, yapı yoğunluğunu, bina kat sayısını arttıran, fonksiyon değişimine neden olacak plan değişikliklerinde, kültürel tesisler, sosyal ve teknik altyapı ada merkezine en çok 500 m. yarıçaplı alanda inşa edilmelidir.

-Ada bazında imar planı değişikliği yapılabilmesi için, taşınmaz maliklerinin tamamının izni gerekli olacak. Değişiklik sonucunda arsanın değerinde yaşanacak artışın tamamı değer artış bedeli sayılacak ve malik başına değer artış payı kabul edilecek. *Değer artışının tamamının ödenmesi kuralı son derece ağır külfetler doğuracaktır. Değer artış bedeli tespitinde Kamulaştırma Kanunu m.11’de geçen; taşınmaz mal veya kaynağın; a) Cins ve nevi, b) Yüzölçümü. c) Kıymetini etkileyebilecek bütün nitelik ve unsurları ve her unsurun ayrı ayrı değeri, d) Varsa*

vergi beyanı, e) Kamulaştırma tarihindeki resmi makamlarca yapılmış kıymet takdirleri, f) Arazilerde, taşınmaz mal veya kaynağın mevki ve şartlarına göre ve olduğu gibi kullanılması halinde getireceği net geliri. g) Arsalarda, kamulaştırılma gününden önceki özel amacı olmayan emsal satışlara göre satış değeri, h) Yapılarda, resmi birim fiyatları ve yapı maliyet hesapları ve yıpranma payı gözetilir.

-İmar planı değişikliği sonucunda taşınmazın değer artışı tespitini idarenin oluşturacağı değer tespit komisyonu yapacak. Bu tespit için; lisanslı/yetkilendirilmiş gayrimenkul değerlendirme kuruluşlarının mer-i plandaki değer tespiti ile plan değişikliği sonrası taşınmazın değer farkı dikkate alınacaktır. Değer tespit komisyonu, lisanslı gayrimenkul değerlendirme kuruluşunun belirlediği yeni değerden daha az bir bedele karar veremeyecek. Değer artış payı, taşınmazın ilk satışına veya ruhsat aşamasına kadar taşınmaz sahibine ödenecek, bu taşınmazın değer artışına tabi olduğu tapu kaydına şerh düşülecektir.

Taşınmaz sahiplerinin malları üzerindeki değer artış payı tutarı Bakanlık hesabına yatırılacak ve bu gelirler bakanlık ve belediyeler arasında pay edilecektir. Payın büyük kısmı, gelir ve rant yaratma kapasitesi yüksek belediyeleri kaybeden iktidarın Bakanlık ve genel bütçe için yeni gelir kaynağı yaratması üzerine kurulmuştur.

Yerel yönetim gelirleri yerine kentsel dönüşüm üzerinden Bakanlık ve genel bütçe gelirleri artacaktır. Büyükşehirlerdeki değer artışında merkezi yönetim (bakanlık ve genel bütçe) yüzde 50, büyükşehir olmayan illerde yüzde 60, projeyi bakanlık onaylarsa gelirin tamamını bakanlık alacaktır!

Yerel yönetimlerle bağlantılı olduğu için yerel yönetime aktarılması gereken pay, yarısı ya da yüzde 60'a yakını merkezi yönetime aktarılmak üzere bir tür yeni vergi ihdas edecek biçimde kullanılmıştır. 2019 yılındaki yasayla, otellerden alınan konaklama vergisi ve değerli konut vergisi düzenlemesine benzer biçimde, doğrudan yerel yönetimlerle ilgili olan ve anayasal açıdan sorun içeren düzenleme burada yine önemli kısmı merkezi yönetime aktarılacak biçimde yazılmıştır.

Değer artış payı gelirleri nasıl pay edilecek?

30 Büyükşehirde; %25'i büyükşehir belediye hesabına, %25'i ilçe belediyesi hesabına, %25'i bakanlığın dönüşüm projeleri hesabına; %25'i genel bütçeye;

51 ilde; %40'ı plan değişikliğini onaylayan idare hesabına, %30'u bakanlığın dönüşüm projeleri hesabına, %30'u genel bütçeye;

Bakanlığın onayladığı imar plan değişiklikleri sonucundaki değer artış payı doğrudan bakanlığın dönüşüm projeleri hesabına;

Afet riski kapsamındaki alanlarda, kamu yatırımına ayrılmış yerlerde, kamu arazileri ve binalarında, mazbut ve mülhak vakıfların (cemaat vakıfları dahil değil) mülklerindeki plan değişikliklerinde, imar planlarında kat sınırı uygulanmayacaktır. Bunlardaki plan değişikliklerine sınır getirilmeyecektir.

İmar Kanununda İmar Planının amacının açıkça ifade edildiği imar planı değişikliklerinin, kamu yararı ve plan disiplini içerisinde yapılması hususları ilgili yönetmeliklerle belirlendiği imar planının uzun süreçler için kurgulandığı bu hususlarıyla para piyasasıyla ilişkilendirilmesinin doğru bir yaklaşım olmadığı, kamu yararı doğrultusunda maddenin ilgili yerlerinin kaldırılması uygun olacaktır. Bununla birlikte imar planlarının onay mercilerinde gerek ilçe belediyeleri gerek ise

bakanlıklarca hizmet bedelinin talep sahiplerinden alındığının tespit edildiği yapılan değişikliklerle imar planları rant noktası haline getirilip para karşılığı belirli gerekçelerle rant satışının yapılmasının önü açılmıştır. Ayrıca imar planları şehrin geleceğini belirleyen süreç içerisinde şekillendiren şehrin anayasası olması gerekirken, yapılan değişikliklerle imar planları itibarsızlaştırılmaktadır.

Anılan madde ile 3194 sayılı İmar Kanununa bir ek madde ilave edilmesi öngörülmektedir.

Madde oldukça kapsamlı düzenlemeler içermektedir. Bunların bir kısmı olumlu olarak değerlendirilmekle birlikte, sorun yaratacak ve kendi mantığı içerisinde birbirleriyle tutarlı olmayan düzenlemeler de bulunmaktadır.

Sorun yaratacak, tutarlı olman düzenlemelere ilişkin görüşlerimiz şu şekildedir:

Madde “parsel bazında; nüfusu, yapı yoğunluğunu, kat adedini, bina yüksekliğini artıran imar planı değişiklikleri yapılamaz” hükmünü getirmektedir. Bu düzenleme prensip olarak olumludur. Ancak bu düzenleme halen yürürlükte olan imar planlarının plan ilkelerine ve plan bütünlüğüne uygun olarak yapıldığını varsaymaktadır. Oysa uygulamada biliyoruz ki bazı belediyeler objektif ve kamu yararına uygun hiçbir gerekçe olmaksızın üst plan kurallarına aykırı olarak parsel bazında plan değişiklikleri yapabilmektedir. Bu nedenle plan ilkelerine ve plan bütünlüğüne aykırı olarak yapılmış olması nedeniyle bir üst ölçekli plana uyum amacı ile yapılacak imar plan değişikliklerini istisna edecek bir düzenlemeye ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz.

Maddenin 4. ve 5. fıkraları kentsel rantların kamuya aktarılması yönünde düzenleme yapıyor gibi gözükse de gerçekte ifade edildiği gibi bir sonuç yaratmayacağı gibi kamu yönetiminde saydam olmayan alanlar oluşturacaktır.

Maddenin söz konusu 4. ve 5. fıkraları şu şekildedir:

“Taşınmaz maliklerinin tamamının talebi üzerine ada bazında yapılacak imar planı değişikliği sonucunda değerinde artış olan arsanın artan değerinin tamamı değer artış payı olarak alınır. Değer artış payı bedelinin tespitinde 2942 sayılı Kanununun 11’inci maddesinde belirtilen bedel tespit esasları gözetilir.

İmar planı değişikliği ile taşınmazda meydana gelecek değer artışının tespiti 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre yetkilendirilmiş lisanslı gayrimenkul değerlendirme kuruluşu tarafından plan değişikliği açıklama raporunda belirtilen mer-i plan koşullarındaki değer tespiti ile birlikte değişiklik sonrası değer tespiti yapılmak suretiyle belirlenen yeni değerden az olmamak üzere, idarece oluşturulacak Değer Tespit Komisyonu tarafından belirlenir. Değer artış payı, en geç taşınmazın ilk satışında veya ruhsat aşamasında taşınmaz maliklerince ödenir. Değer tespit komisyonunca belirlenen değer artış payı, ödeme tarihinde her takvim yılı için, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298’inci maddesi uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında takvim yılı başından geçerli olmak üzere artırılarak uygulanır.”

Anılan fıkralara göre taşınmaz maliklerinin tamamının talebi üzerine ada bazında yapılacak imar planı değişikliği sonucunda değerinde artış olan arsanın artan değerinin tamamı değer artış payı olarak kamu tarafından alınacaktır.

Buradaki temel problem şudur:

Fıkra hükmü taşınmaz maliklerinin talebi üzerine ada bazında yapılacak imar planı değişikliğini düzenlemektedir. Bunun için taşınmaz maliklerinin tamamının rızası şarttır. Maliklerin tamamının talebi üzerine plan değişikliği yapılırsa oluşan değer artışı kamuya ödenecektir. Değer artış payının tamamı ödenmeden de yapı ruhsatı düzenlenemeyecektir. Değer artışından parsel sahiplerine pay verilmeyecek olması bu yöntemle yapılacak plan değişikliğini engelleyici bir karakter taşımaktadır. Ancak buradaki esas sorun bu da değildir. Ada bazındaki plan değişikliğinin parsel maliklerinin talebi üzerine değil de ilgili belediyelerce veya Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yapılması halinde değer artış payı ödenmesi söz konusu değildir. Bu durum daha baştan anılan yöntemin uygulanmasını imkânsız kılmaktadır.

Maddede birbiriyle çelişkili bir başka düzenleme de şudur:

Maddenin 4. fıkrasının son cümlesine göre “Değer artış payı bedelinin tespitinde 2942 sayılı Kanununun 11’inci maddesinde belirtilen bedel tespit esasları gözetilir.”

Beşinci fıkraya göre de imar planı değişikliği ile taşınmazda meydana gelecek değer artışının tespiti 6326 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre yetkilendirilmiş lisanslı gayrimenkul değerlendirme kuruluşu tarafından belirlenerek idareye bildirilecek ve değer artış komisyonunun belirleyeceği değer gayrimenkul değerlendirme kuruluşu tarafından belirlenecek değerden az olamayacaktır.

Beşinci fıkradaki bu düzenleme, dördüncü fıkrada yer alan “değer artış payı bedelinin tespitinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 11. maddesinde belirtilen bedel tespit esasları gözetilir hükmünü işlevsiz kılmaktadır. Değer tespitinde değerlendirme kuruluşunun raporunda yer alan bedel “alt sınır” olarak alınacaksa 2942 sayılı kanunun 11. maddesinin uygulanmasına ihtiyaç yoktur. Değer artış payına ilişkin bedelin tespitinde gayrimenkul değerlendirme şirketlerinden rapor alınabilir, alınmasında yarar da vardır. Ancak komisyon için bu değer alt sınırdır belirlemesi yapmak doğru olmadığı gibi “komisyona güvenmemek değerlendirme şirketine güvenmek” gibi bir anlam taşımaktadır.

Bunun yerine 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun bedel tespit esaslarını düzenleyen 11’inci maddesine; “6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre yetkilendirilmiş lisanslı değerlendirme kuruluşu tarafından belirlenen değer” şeklinde bir fıkranın ilavesi uygun olacaktır.

Anayasaya aykırılık sorunu:

3194 sayılı Kanun’a bir ek madde 8 eklemeyi öngören teklifin 15. maddesine göre, imar planı değişikliği ile taşınmazda meydana gelecek değer artışı oluşturan tutar, Bakanlık muhasebe birimi hesabına yatırılacak ve ardından şu şekilde pay edilecektir: Büyükşehir belediyesi olan illerde, ilgili tutarın % 25’i Bakanlığın Dönüşüm Projeleri Özel Hesabı’na, % 25’i genel bütçeye aktarılacaktır. Büyükşehir belediyesi olmayan illerdeyse, % 30’u Bakanlığın Dönüşüm Projeleri Özel Hesabı’na, % 30’u genel bütçeye aktarılacaktır. İmar planı değişikliği ile taşınmazda meydana gelecek değer artışının bir kısmının, yerel idare dışında Bakanlığın Dönüşüm Projeleri Özel Hesabı’na ve genel bütçeye aktarılması, Anayasa’nın 123. ve 127. maddelerinde düzenlenen yerinden yönetim ilkesiyle uyumlu değildir. İmar konusu, öncelikle yerel yönetimleri ilgilendirmektedir. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’nın 9. maddesinin ilk fıkrası uyarınca, “Ulusal ekonomik politika çerçevesinde, yerel makamlara kendi yetkileri dahilinde serbestçe kullanabilecekleri yeterli mali kaynaklar sağlanacaktır”. Söz konusu değer artışı tutarının tamamının belediyelere aktarılması, anayasal yerinden yönetim ilkesine daha uygun olacaktır.

Öte yandan; teklif maddesinde öngörülen Değer Tespit Komisyonu halihazırda yoktur ve söz konusu komisyonun kimlerden oluşacağı ve hangi esaslara göre çalışacağıyla ilgili bir belirlilik bulunmamaktadır. Söz konusu değer artış tespitine dayalı değer artış payı ödemesi, Anayasa'nın 35. maddesinde düzenlenen mülkiyet hakkına müdahale oluşturur. Söz konusu maddenin 2. fıkrası, mülkiyet hakkının ancak kanunla sınırlanabileceğini ifade etmektedir. Oysa kanun teklifinin muhalefet konusu 15. maddesi, mülkiyet hakkı açısından bir müdahale oluşturacak değer artış payı ödemesine esas alınacak değer artış tespiti usulüne ilişkin asgari bir belirlilik taşımamaktadır. Anayasa'nın 35. maddesinin 2. fıkrası gereği; değer artış tespitini yapacak komisyonun kimlerden oluşacağının ve hangi usul ve esaslara göre çalışacağının kanun düzeyinde belirlenmesi ve öngörülebilir olması gerekmektedir. AİHS'ye ek 1 numaralı Protokol'ün 1. maddesi de aynı kanunilik ve dolayısıyla öngörülebilirlik gerekliliğini içermektedir.

Kanun teklifinin 15. maddesiyle mülkiyet hakkına değer artış payı ödemesi üzerinden getirilmek istenen sınırlama, maddi anlamda kanunilik gereğini karşılamaması itibarıyla, Anayasa'nın 35. maddesinin 2. fıkrasına aykırıdır.

Teklif konusu düzenlemenin değer artış payı tutarının büyükşehir belediyesi olmayan illerde nasıl bölüşüleceğine ilişkin b bendinde kullanılan "imar planı değişikliğini onaylayan idare" ifadesi yerine, değer artış payı ödemesinden yararlanacak idarelerin ismen sayılması, hukuki belirlilik ilkesi açısından daha uygun olacaktır.

MADDE 16

(İMAR PLANLARINDA SERBEST OLARAK BELİRLENMİŞ YÜKSEKLİKLER 1 TEMMUZ 2021'E KADAR DEĞİŞTİRİLECEK.)

İmar Kanunu'na eklenen bir geçici maddeyle, imar planlarında serbest olarak belirlenmiş yüksekliklerin 1/7/2021 tarihine kadar değiştirilmesi öngörülüyor. Belirlenen tarihe kadar ilgili idaresince gerekli düzenleme yapılmadığı takdirde bina yükseklikleri serbest olarak belirlenmiş alanlarda değişiklik yapılmadan yapı ruhsatı düzenlenemeyecek.

MADDE 17

(İMAR BARIŞINDAN YARARLANAN YAPILARIN GÜÇLENDİRİLMESİ)

İmar Kanunu'na geçici madde eklenerek, Kanunun geçici 16. maddesi kapsamında imar barışından yararlanarak Yapı Kayıt Belgesi alınan yapıların ilave inşaat alanı ihdas edilmemesi şartıyla güçlendirilmesine imkân sağlanmaktadır.

Yapının Hazineye veya belediyeye ait taşınmaz üzerine inşa edilmiş olması halinde güçlendirme için taşınmazın satın alınması, üçüncü kişilere ait taşınmazlara tecavüzlü olması durumunda üçüncü şahısların muvafakatinin alınması gerekmektedir. Bu kapsamdaki güçlendirme iş ve işlemleri yapı denetim kuruluşlarının denetimine tabi olacaktır.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki yapılar uygulama dışında kalacak.

Yapı kayıt belgesi alınmış yapılara güçlendirme yapılmasının sakıncası bulunmamakta olup, yapıların dönüşüm ömrünü uzatmak adına güçlendirme işlemleri yapılırken uzmanlar tarafından yapının mevcut halinin kaç yıllık ömrünün kaldığı tespit edilmeli ve bu ömür kadar kullanılmak kaydıyla şerhi eklenerek uygun görülmüştür ibaresinin yer alması söz konusu hüküm doğrultusunda oluşan karşıklığı önleyecektir.

2/3/1988 TARİHLİ VE 3414 SAYILI KANUN

MADDE 18

(GECEKONDU KANUNUNDAKİ YETKİLERİN BELEDİYELERE DEVREDİLMESİNE İLİŞKİN HÜKÜM YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILYOR)

775 Sayılı Gecekondu Kanununun belediye sınırları ile mücavir alanlardaki uygulamaları konusunda Bayındırlık ve İskan Bakanlığına verilen hak, görev ve yetkilerin belediyelere devredilmesine ilişkin madde yürürlükten kaldırılmaktadır.

2/3/1988 tarihli ve 3414 sayılı 775 Sayılı Gecekondu Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında 3.5.1985 Tarih ve 247 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 16.8.1985 Tarih ve 250 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 1 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. Teklifin 2. maddesiyle; 775 sayılı Gecekondu Kanunu uyarınca 5609 sayılı Kanunun yürürlüğe

girdiği 28 Mart 2007 tarihinden önce mülga Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca oluşturulan alanlar ile aynı tarihten sonra belediye sınırları içerisinde veya dışarısında 775 sayılı Kanuna göre Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca oluşturulan alanlardaki uygulamalarda Toplu Konut İdaresi Başkanlığının yetkili kılınması; 2/3/1988 tarihli ve 3414 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten sonra belediyelerce 775 sayılı Kanuna göre oluşturulan veya oluşturulacak alanlardaki uygulamalarda ise ilgili belediyelerin yetkili olması, belediyelerin bu hak, yetki ve görevleri yetkili organları eliyle kullanması, büyükşehirlerde uygulamanın büyükşehir belediyelerinin koordinatörlüğünde ilçe belediyelerince yapılması hususları düzenlenmektedir.

Teklifin 18. maddesiyle ise 775 sayılı Gecekondu Kanununun belediye sınırları ile mücavir alanlardaki uygulaması için Bayındırlık ve İskân Bakanlığına verilen hak, yetki ve görevleri ilgili belediyelere devreden 2.3.1988 tarihli ve 3414 sayılı Kanunun 1. maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır. 1940'lı yılların ortalarından itibaren nüfus artışında yaşanan hızlı artışından kaynaklanan kentlere göç hareketleri büyükşehirlerde gecekondu sorununa ve buna bağlı olarak başka birçok sorunun yaşanmasına neden olmuştur. Gecekondu sorununun çözümüne yönelik olarak 20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanunu çıkarılarak mevcut gecekonduların ıslahı ve tasfiyesinin sağlanması ile yeniden gecekondu yapımının önlenmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda imar planlarında Gecekondu Kanununa istinaden önleme bölgesi, ıslah bölgesi ve tasfiye bölgesi olarak ayrılan alanlarda gerekli uygulamaları yapmak konusunda Bayındırlık ve İskân Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

11 Haziran 1985 tarihli ve 18781 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 247 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1. maddesi ile 775 sayılı Gecekondu Kanununun belediye sınırları ile mücavir alanlardaki uygulaması için Bayındırlık ve İskân Bakanlığına verilen hak, yetki ve görevler ilgili belediyelere devredilmiştir. 2.3.1988 tarihli ve 3414 sayılı Kanunla, 247 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin bu hükmü aynen kabul edilmiş ve 775 sayılı Kanunda ek 2. madde olarak yer almıştır.

22.3.2007 tarihli ve 5609 sayılı Gecekondu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1/1 maddesi ile 775 sayılı Kanunun ek 2. maddesinde yer alan "Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca" ibaresi "Toplu Konut İdaresi Başkanlığına" şeklinde değiştirilmiştir.

Buna göre, 775 sayılı Gecekondu Kanununda öngörülen uygulamalara ilişkin olarak, 247 sayılı KHK'nın yürürlüğe girdiği 11 Haziran 1985 tarihinden 5609 sayılı

Kanunun yürürlüğe girdiği 28 Mart 2007 tarihine kadar Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na, 28 Mart 2007'den itibaren de TOKİ'ye verilmiş bulunan yetkiler, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde ilgili belediyelere devredilmiş, böylece gecekondulaşmanın önlenmesine yönelik uygulamalar konusunda belediyeler, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile TOKİ'nin iznine ve onayına bağlı kalmaksızın 775 sayılı Kanunda öngörülen tüm yetkileri kullanarak çalışmalarını yürütmüştür.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığına ise 2985 sayılı Toplu Konut Kanunundaki hükümler çerçevesinde gecekondü dönüşüm projeleri uygulanan alanlarda ve toplu konut alanlarında uygulama yapma yetkisi tanınmış buna karşın 775 sayılı Kanunun ek 2. maddesi, TOKİ'nin gecekondü önleme ve ıslah bölgelerinde herhangi bir uygulamada bulunmasına olanak vermemiştir.

Nitekim, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından 775 sayılı Kanuna dayanılarak yapılan gecekondü önleme bölgesi ilanı ile buna bağlı kamulaştırma işlemlerine karşı idare mahkemelerinde açılan davalarda TOKİ lehine verilen kararlar (Samsun 1. İdare Mahkemesi, E:2010/1517, K:2011/617; Mersin 2. İdare Mahkemesi, E:2012/463, K:2014/218), temyiz başvurusu üzerine Danıştay tarafından, 775 sayılı Kanunun ek 2. maddesi uyarınca belediye sınırları içerisinde gecekondü önleme bölgesi ilan etme ve buna bağlı kamulaştırma yetkisinin TOKİ'ye değil, belediyelere ait olduğudikkate alınmaksızın ilk derece mahkemelerince karar verildiği belirtilerek dava konusu işlemlerin yetki yönünden hukuka uygun bulunmadığı gerekçesiylebozulmuştur (Danıştay 6. Daire, E:2011/8144, K:2013/7613; Danıştay 14. Daire, E:2014/8306, K:2015/5).

Teklifin Komisyon görüşmelerinde teklif sahipleri tarafından söz konusu düzenlemelerin, gerek yargı kararlarına yansımış gerekse de uygulamalarda ortaya çıkmış yetki görev ve sorumluluk çatışmasını ortadan kaldırmak, TOKİ'nin 775 sayılı Kanun kapsamında uygulamalarda bulunabilmesine olanak sağlamak amacıyla yapılmak istenildiği, belediyeleri, Kanuna ilişkin uygulamaları bakımından herhangi hak kaybına uğratmayacağı ifade edilmiştir. Ancak yukarıda özetlenen Danıştay kararları dikkate alındığında, düzenlemenin; esas amacının ileride mahkemelerce verilmesi muhtemel benzer nitelikteki kararları etkisiz kılmak olduğu, bu nedenle Anayasa'nın "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138. maddesinin "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez" hükmüne aykırı bulunduğu değerlendirilmektedir.

Ayrıca, düzenleme mevcut haliyle uygulamada sorunlara yol açacak ve belediyelerin gecekondulaşmanın önlenmesi çalışmalarını sekteye uğratacaktır. Söyle ki, Teklifin çerçeve 18. maddesi ile 3414 sayılı Kanunun 1. maddesi yürürlükten kaldırıldığından yapılmak istenilen düzenleme, 775 sayılı Kanun kapsamında yapılacak uygulamalarda belediyelerin Toplu Konut İdaresi Başkanlığının iznine ya da uygun görüşüne bağımlı olduğu şeklinde yorumlanacaktır. Esasen düzenleme de bunu hedeflemektedir. Komisyon görüşmeleri sırasında da dile getirilen bu eleştirimiz üzerine Ek Madde 6'nın ikinci fıkrasında bir değişiklik yapılmış ise de yapılan değişiklik sorunu çözmemektedir. Uygulamada yanlış yorum ve uygulamalara meydan vermemek için söz konusu maddenin ikinci fıkrasının ilk cümlesinin;

“Belediyelerce, belediye sınırları ile mücavir alanlarda 775 sayılı Gecekondu Kanununa göre yapılan uygulamalarda 3/5/1985 tarih ve 247 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 2/3/1988 tarih ve 3414 sayılı Kanunun 1'inci maddesi uyarınca belediyelere devredilmiş olan yetkilerin ilgili belediyeler tarafından kullanılmasına devam edilir.” şeklinde düzenlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Diğer yandan, çerçeve 2. maddenin ikinci fıkrasında, herhangi bir tarihe yer verilmesine gerek olmamakla birlikte, 3414 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihin esas alınması doğru değildir. Çünkü 775 sayılı Gecekondu Kanununun belediye sınırları ile mücavir alanlardaki uygulaması için Bayındırlık ve İskân Bakanlığına verilen hak, yetki ve görevler, 3414 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte değil 247 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği 11 Haziran 1985 tarihinde ilgili belediyelere devredilmiştir.

3621 SAYILI KIYI KANUNU

MADDE 19

(KIYILARA İSKELE YAPIMI ÖNLENİYOR. MİLLET BAHÇESİ KIYILARA DA YAPILABİLECEK.)

Kıyıların çakıllık ve kumluk karakter gösterdiği alanlarda kıyının doğal yapısını bozacak nitelikte denize girme, güneşlenme, amatör su sporları gibi faaliyetleri içeren rekreatif amaçlı iskelelerin yapımının engellenmesi öngörülmektedir.

Kıyının kayalık karakter gösterdiği ya da kıyının kumluk veya çakıllık olmasına rağmen niteliği gereği su alanından başka türlü faydalanmanın mümkün olmadığı zorunlu

hallerde genişliği üç metreyi geçmeyen ve platform niteliği taşımayan rekreatif amaçlı iskeleler yapılabilmesine olanak sağlanıyor.

Ayrıca kıyı mevzuatına tabi alanlarda millet bahçelerinin yapılabilmesine imkân sağlanmakta olup “millet bahçesi” kavramının tanımına ve kapsamına ise yer verilmemektedir.

4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun 6 ncı maddesinde değişiklik yapılarak; kıyıların çakıllık ve kumluk olduğu alanlarda iskeleme yapılması yasaklanmakta ve aynı maddenin mevcut dördüncü fıkrasına eklenen (g) bendi ile kıyı kararı imar planı ile millet bahçesi yapılmasının önü açılmaktadır.

Anayasaya aykırılık sorunu:

Maddeyle, kıyı mevzuatına tabi alanlarda millet bahçesi yapılabilmesi mümkün kılınmaktadır. Oysa Anayasa'nın 43. maddesinin 2. fıkrasındaki kamu yararı ölçütüne uygun olması gereken “millet bahçesi” kavramının tanımı, yalnızca yönetmelik düzeyinde ve yetersiz şekilde yapılmıştır. Gerçekten de, 1 Mart 2019 tarihli Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 2. maddesi, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 4. maddesinin birinci fıkrasının (vvv) bendine, aşağıdaki altbendi eklemiştir:

“4) Millet bahçeleri: Halkı doğa ile buluşturan, rekreatif gereksinimleri karşılayan, afet anında kentin toplanma alanları olarak da kullanılabilir, yer seçimi, alan büyüklüğü, fonksiyonları ve tasarımı gibi hususların Bakanlıkça hazırlanarak yürürlüğe konulacak Millet Bahçeleri Rehberinde belirlendiği büyük yeşil alanları,”.

Yönetmelik düzeyinde yapılan bu tanım, Anayasa'nın 43. maddesine aykırıdır. Söz konusu maddenin 3. fıkrası uyarınca “Kıyılarla sahil şeritlerinin, kullanılış amaçlarına göre derinliği ve kişilerin bu yerlerden yararlanma imkan ve şartları kanunla düzenlenir”. 43. maddenin 3. fıkrasının açık lafzı uyarınca, 2. fıkradaki anayasal kamu yararı ölçütün genel anlamdaki tatbiki ve gerektiğinde bu çerçevede yapılması gereken genel hukuki tanımlar, TBMM'nin görevidir. Meclis'in, Anayasa'nın açık düzenlemesi karşısında, kıyılardan yararlanma konusunu kanunla düzenleme görev ve sorumluluğunu İdare'ye bırakması mümkün değildir.

Kaldı ki söz konusu Yönetmelik'teki tanım, hukuki belirlilik dahi içermemektedir; zira, millet bahçelerinin yer seçimi, alan büyüklüğü, işlevleri ve tasarımı gibi hususların belirlenmesini Bakanlıkça hazırlanarak yürürlüğe konulacak Millet Bahçeleri Rehberi'ne tevdi etmektedir. Oysa hali hazırda böyle bir rehber bulunmamaktadır ve şu halde millet bahçesi kavramının hukuki bir tanımı yapılmış

değildir. Bu itibarla; uygulamada millet bahçeleri, İdare, bu kavramdan ne anlarsa o şekil ve kapsamda inşa edilecektir. Kanun teklifindeki 19. maddeye sirayet eden bu hukuki belirsizlik, Anayasa'nın 43. maddesinin 2. fıkrasındaki kamu yararı ölçütünün uygulanma ve denetimini olanaksız hale getirmekte ve kıyılardan tasarruf ve yararlanma konusunu Yürütme'nin keyfiliği riskine açık hale getirmektedir.

Kısacası; kanun teklifindeki 19. maddedeki “g) Millet bahçeleri,” ibaresi, hukuki belirsizliği sebebiyle Anayasa'nın 43. maddesinin 2. fıkrasına, konuyu yönetmelik düzeyinde ele alan (yetersiz) tanım girişimi sebebiyle de Anayasa'nın 43. maddesinin 3. fıkrasına aykırıdır. Daha genel olarak, hukuk devletini düzenleyen Anayasa madde 2'ye ve Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcı özelliğini düzenleyen madde 11'e aykırıdır.

MADDE 20

(AYM'NİN İPTAL ETTİĞİ AHLAT'TA VAN GÖLÜ KIYISINA CUMHURBAŞKANLIĞI KÖŞKÜ PROJESİ YENİDEN GETİRİLİYOR.)

Teklif ekleme kroki ile listede sınır ve koordinatları gösterilen Bitlis Ahlat'ta Van gölü kıyısında bulunan alanların Kıyı Kanununa tabi kısımlarında imar planı kararıyla resmi kurum alanı (Cumhurbaşkanlığı köşkü) yapılabilmesine olanak sağlanmaktadır.

Bilindiği üzere Anayasa Mahkemesi Van Gölü kıyısına Cumhurbaşkanlığı köşkü yapılabilmesine izin veren kanun hükmünü, hukuk devleti ilkesi ile kıyıların ve çevrenin korunması hükümlerine aykırı bularak iptal etmişti.

Teklifin ekinde yer alan krokiyle belirlenen alan, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen (Anayasa Mahkemesi Esas:2019/35, Karar:2019/53)maddeyle belirlenen alanla birebir aynıdır.

Anayasa'ya aykırılık ötesinde Anayasa ihlali vardır; hatta Anayasa suçu sözkonusudur:

Teklifin 20. maddesi, 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun ek 2. maddesinin aşağıdaki şekilde yeniden düzenlendiğini belirtmektedir:

“Ekli kroki ile listede sınır ve koordinatları gösterilen alanın bu Kanuna tabi kısımlarında imar planı kararıyla resmi kurum alanı yapılabilir. Bu alan imar planında belirlenen amaç dışında kullanılamaz”.

Teklifte söz konusu olan alan, Bitlis iline bağlı Ahlat ilçesinde ve Van Gölü kıyısında bulunmaktadır.

Bu alanla ilgili olarak kanuni bir düzenleme çerçevesinde doğan bir uyuşmazlık, Anayasa Mahkemesi tarafından soyut norm denetimi bağlamında incelenmiş ve AYM, 26 Haziran 2019 tarihli kararıyla (Esas no: 2019/35, Karar no: 2019/53), 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu'na 18/1/2019 tarihli ve 7162 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle eklenen ek 2. maddenin ve ekli (1), (2), (3) ve (4) nolu kroki ile listelerin Anayasa'ya aykırı olduğuna karar vermiştir. İptal edilen düzenlemedeki kroki ve listelerin ilişkin oldukları dört alandan birisi Bitlis'in Ahlat ilçesindeki ilgili alandır. İptal edilen düzenleme, söz konusu dört alana ilişkin olarak, 3621 sayılı Kanun'un kıyılar, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin yapı ve yapılaşmaya dair sınırlayıcı hükümlerinin uygulanmayacağını içermekteydi. AYM, iptal kararında, özellikle şu noktanın altını çizmiştir : "Anayasa'nın yukarıda belirtilen 43. ve 56. maddelerinde ifadesini bulan ödevlerin somut tedbirlerle nasıl yerine getirileceği şüphesiz kanun koyucunun takdirindedir. Bununla birlikte söz konusu ödevlerin ne şekilde yerine getirileceğine ilişkin bir kanuni düzenleme yapılmaksızın idarenin anayasal güvenceleri yasama geçirmek amacıyla daha önce kabul edilen kanunlardaki kısıtlamaların dışında tutulması, Anayasa'nın sözü edilen maddelerinde öngörülen koruma ödeviyle bağdaşmaz ». (AYM, Esas no: 2019/35, Karar no: 2019/53, 26 Haziran 2019).

Kanun teklifinin 20. maddesi, AYM'nin iptal kararını yok sayıp, Bitlis Ahlat' taki söz konusu alanı Anayasa'ya aykırı şekilde kullanabilmek amacıyla yeni bir içerikle oluşturulmuş bulunmaktadır. Bu defa, iptal edilen düzenlemedeki gibi açıkça Kıyı Kanunu'nun sınırlayıcı hükümlerinin uygulanmayacağına ilişkin bir düzenleme ortaya koyulmuş olmamakla beraber, son tahlilde farklı bir sonuç ortaya çıkmamaktadır. AYM'nin iptal kararında ortaya koyduğu ve yukarıda alıntılanan gerekçe, kanun teklifinin 20. maddesinin Anayasa'ya aykırılığını da aynı şekilde tespit ve teşhir etmektedir: Kanun teklifinin 20. maddesindeki, Bitlis Ahlat'ta ve Van Gölü kıyısında bulunan alanda imar planı kararıyla resmi kurum alanı yapılabileceği hükmü, Anayasa'nın, kıyılardan yararlanmada öncelikle kamu yararının gözetileceğini ve kıyılardan yararlanma imkan ve şartlarının kanunla düzenleneceğini belirten 43. ve herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğunu ifade eden ve çevreyi geliştirmenin, çevre sağlığını korumanın ve çevre kirlenmesini önlemenin devletin ve vatandaşların ödevi olduğunu ifade eden 56. maddelerinde ifadesini bulan ödevlerin ne şekilde yerine getirileceğine ilişkin bir kanuni düzenleme içermemektedir. Buna karşın, söz konusu alanda resmi kurum alanı yapılabileceği hükmü, idarenin anayasal

güvenceleri yaşama geçirmek amacıyla daha önce kabul edilen kanunlardaki kısıtlamaların dışında tutulması sonucunu doğuracaktır. Bu durum ise, Anayasa'nın sözü edilen maddelerinde öngörülen koruma ödeviyle bağdaşmamaktadır.

Belirtmek gerekir ki; "resmi kurum alanı" kavramının yasal bir tanımı yoktur. Söz konusu terim, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 18. maddesinde tanımı yapılmadan kullanılmıştır. Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin 5. maddesinin 1. fıkrasının h bendinde "resmi kurum alanı" kavramı şu şekilde tanımlanmaktadır : "Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerle, il özel idaresi ve belediyeye veya bu kurumlarca sermayesinin yarısından fazlası karşılanan kuruluşlara, kanunla veya kanunun verdiği yetki ile kurulmuş kamu tüzel kişilerine ait bina ve tesislerin yapıldığı alanlardır". Görüldüğü üzere bu kavramın içine, yönetmelikte sayılan idare, kuruluş ve kamu tüzel kişilerine ait herhangi bir bina ya da tesis girebilir. Burada aidiyet üzerinden tanımı yapılan "resmi kurum alanı" kavramı, Anayasa'nın 43. ve 56. maddelerindeki ödevlere uygunluğu güvenceleyecek bir kapsam taşımamaktadır. Daha da özel olarak belirtmek gerekirse; bu tanım, Anayasa'nın 43. maddesinin 2. fıkrasındaki kıyıları çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararının gözetileceği hükmüyle bağlı ve sınırlı bir içerik taşımamaktadır. Üstelik, söz konusu tanım, kanunda değil ama yönetmelikte düzenlenmiştir. Oysa Anayasa'nın 43. maddesinin 3. fıkrası, kıyılardan yararlanma imkân ve şartlarının kanunla düzenleneceğinin altını çizmektedir.

Teklifin 20. maddesi, Anayasa'nın 43. ve 56. maddelerine tabi Ahlat'taki alanda, anayasal gerekliliklere uygun kanuni tanımı bulunmayan "resmi kurum alanı" yapılabileceğini ifade etmek suretiyle, İdare'ye, Anayasa'nın 43. ve 56. maddelerdeki anayasal ödevleri ve kanunilik şartını yok sayan, denetim dışı ve tamamen keyfiliğe açık bir yetki vermektedir.

Teklif metnindeki, "Bu alan imar planında belirlenen amaç dışında kullanılamaz" hükmü Anayasa'nın 43. ve 56. maddeleri bakımından herhangi bir güvence sağlamamaktadır; zira muhalefet konusu husus, bizatihi kanun düzeyinde Anayasa'nın gerektirdiği güvencelerin sağlanmaması ve bu çerçevede imar planında belirlenecek amacın İdare'nin keyfiliğine terk edilmiş olmasıdır.

Kanun teklifinin 20. maddesi, anılan sebeplerle, Anayasa'nın 43. ve 56. maddelerine aykırıdır.

Kanun teklifinin 20. maddesi, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen bir düzenlemeyi, farklı kaleme alınış tarzına rağmen, aynı Anayasa'ya aykırılık sebebini oluşturacak konu ve amaçla yeniden Meclis'in önüne getirmek suretiyle, Anayasa'nın 153. maddesinin son fıkrasındaki, "Anayasa Mahkemesi kararları ... yasama ... organlarını ... bağlar" hükmünü yok saymıştır. Söz konusu teklif maddesi, bu sebeple Anayasa'nın 153. maddesine aykırıdır.

Anayasa'nın biricik muhatabı olan TBMM'nin Anayasa Mahkemesi kararını etkisiz kılmak için söz konusu girişimi, Anayasa'nın üstünlüğünü düzenleyen 11. Maddesine ve hukuk devletini güvence altına alan madde 2'ye aykırı olduğu gibi, TCK madde 309'un düzenlediği "anayasa suçu" işlemeye teşebbüs olarak danielenebilir.

ÖZETLE;

Madde ile, Van Gölü kıyısında bulunan Bitlis İli Ahlat İlçesi için Cumhurbaşkanlığı Sarayı için kanuni hak oluşturulmaya çalışılmaktadır. Anayasa Mahkemesi, Van Gölü kıyısına Cumhurbaşkanlığı köşkü yapılabilmesine izin veren kanun hükmünü, hukuk devleti ilkesi ile kıyıların ve çevrenin korunması hükümlerine aykırı bularak, aynı zamanda maddenin yanı sıra 'köşk alanının' gösterildiği krokiyi de iptal etmişti. Mevcut teklifte, iptal edilen söz konusu kroki bire bir aynı şekilde yer almaktadır. Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş kanun ve düzenlemeyi yeniden yasallaştırmaya çalışan mevcut madde geri çekilmelidir.

MADDE 21

(11/7/1992 TARİHİNDEN ÖNCE YAPILMIŞ KÖY YERLEŞME ALANLARININ SAHİL ŞERİDİNDEKİ KISIMLARI KULLANILMAYA DEVAM EDECEK.)

11/7/1992 tarihinden önce yapılmış köy yerleşme alanlarının sahil şeridinde kalan kesimlerindeki yapıların müktesep hak oluşturulmadan kullanılabilmesi, bu alanlardaki mevcut yapıların yöreye özgü mimariye uygun olarak cephe onarımının veya değişikliğinin yapılarak güçlendirme yapılarak kullanılmasına olanak sağlanmaktadır.

6360 sayılı kanun ile Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde yer alan köyden mahalleye dönüşen alanlarda da hukuki karmaşaya sebep olmamak adına ilave edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, kıyı kanunun öncesi dönemin mevzuatına göre ruhsatlı kabul edilen kırsal alandaki mevcut yapıların da kısmi yapılaşmalarda dikkate alınması, kırsal alanların sürekliliğini sağlayacaktır.

4708 SAYILI YAPI DENETİMİ HAKKINDA KANUN

MADDE 22

(ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ, TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ, ENDÜSTRİ BÖLGELERİ, SANAYİ SİTELERİ, SERBEST BÖLGELER SINIRLARI İÇERİSİNDE KALAN YAPILARIN DENETİM ÜCRETLERİNDEKİ İNDİRİM ORANI % 75'DEN % 30'A DÜŞÜRÜLÜYOR.)

4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanununun 5. Maddesinin beşinci fıkrasındaki, organize sanayi bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, endüstri bölgeleri, sanayi siteleri, serbest bölgeler sınırları içerisinde kalan yapıların denetim ücretlerinin % 75 oranında indirimli olarak uygulanmasına ilişkin düzenleme değiştirilmiş ve yapı denetim firmalarına ödenecek ücretin % 30'u geçmemek üzere indirimli olarak uygulanması düzenlenmiştir.

Fıkraya eklenen ek cümle ile de bu indirim oranlarının uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Ticaret Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının görüşünün alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenmesi düzenlenmiştir.

MADDE 23

(YAPI DENETİMİNE, YAPI DENETİM KURULUŞLARINA VE LABORATUVARLAR İLE DENETÇİ MÜHENDİS VE TEKNİK PERSONELE VERİLECEK İDARI YAPTIRIMLAR YENİDEN DÜZENLENMİŞTİR.)

4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanununun "İdari müeyyideler ve teminat" başlıklı 8. Maddesinde bir dizi değişikliğe gidilmiştir.

1) İlk olarak Maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde yapılan değişiklikle, Kanununun 2. Maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen ve yapı denetim firmalarınca yapının inşa edileceği arsa veya arazinin zemin ve temel raporları ile uygulama projelerini incelemek, kontrol ederek ilgili idareye uygunluk görüşü bildirme görevinin yerine getirilmediğinin tespiti hâlinde, bu hataların yapının ruhsat eki onaylı statik projesinin ve hesaplarının, zemin etüd raporuna veya standartlara veya ilgili mevzuata aykırı olmaması halinde sözleşme bedelinin % 20'si kadar idari para cezası verilmesi, Kanununun 2. Maddesinin dördüncü fıkrasının (c) ve (g) bendlerinde belirtilen "Yapının, ruhsat ve ekleri ile mevzuata uygun olarak yapılmasını denetlemek" görevi ile "Ruhsat ve eklerine aykırı uygulama yapılması halinde durumu üç iş günü içinde ilgili idareye bildirmek" görevlerini yerine getirmeyen yapı

denetim firmalarına verilen hizmet bedelinin % 20'si kadar olan idari para cezasının verilmesi için Firmaca yapılan hataların yapım aşamasında ruhsat eki onaylı statik projesine aykırı olmaması şartı getirilmiştir.

2) (e) bendinin (1) numaralı alt bendinde yapılan değişiklikle yapı denetim sözleşmesinin asgari hizmet bedelinden daha düşük olarak saptanması hali değiştirilmiş ve daha yüksek belirlenmesi halinde de sözleşme bedelinin %3'ü kadar idari para cezası verilmesi düzenlenmiştir.

3) (f) bendinde yapılan değişiklikle Yapı denetim kuruluşunun görevden ayrılması veya mimar ve/veya mühendislerinden birinin, herhangi bir sebeple yapı ile ilişkisinin kesilmesi halinde 6 işgünü içerisinde bildirimde bulunma şartına uyulmaması durumunda sözleşme hizmet bedelinin % 2'si kadar olan idari para cezası değiştirilmiş ve bu durumda idari idari müeyyideye konu yapılarda sözleşme bedelinin % 10'u kadar idari para cezası verilmesi öngörülmüştür. Burada idari müeyyideye konu olmayan binalar için bildirim yapılmaması durumunda idari para cezası uygulanmayacağı anlamı çıkmaktadır.

4) (g) bendinde yapılan değişiklikle (i) Kanunun 2. Maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen ve yapı denetim firmalarınca yapının inşaa edileceği arsa veya arazinin zemin ve temel raporları ile uygulama projelerini incelemek, kontrol ederek ilgili idareye uygunluk görüşü bildirme görevinin yerine getirilmediğinin tespiti hâlinde, bu hataların yapının ruhsat eki onaylı statik projesinin ve hesaplarının, zemin etüd raporuna veya standartlara veya ilgili mevzuata aykırı olması halinde; (ii) Kanunun 2. Maddesinin dördüncü fıkrasının (c) ve (g) bendlerinde belirtilen "Yapının, ruhsat ve ekleri ile mevzuata uygun olarak yapılmasını denetlemek" görevi ile "Ruhsat ve eklerine aykırı uygulama yapılması halinde durumu üç iş günü içinde ilgili idareye bildirmek" görevlerini yerine getirmeyen yapı denetim firmalarına yapılan hataların yapım aşamasında ruhsat eki onaylı statik projesine aykırı olması halinde; (iii) Yapı denetim kuruluşunun denetim faaliyeti dışında başka ticarî faaliyette bulunması halinde Yapı denetim firmasına bir yıl yeni iş almaktan men cezası verilmesi düzenlenmiştir. 5) Maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişiklikle yapı denetim kuruluşlarında görev alan mimar ve mühendislerin ticari faaliyette bulunmaları, mesleki ve inşaat faaliyetlerinde bulunmaları halinde verilen idari para cezası 5,000 TL'den 10,000 TL'ye çıkarılmış ve ayrıca laboratuvarlarda ortak olunması halinde de bu cezanın verilmesi olarak değiştirilmiştir.

6) Maddenin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikle idari para cezası ibaresi idari müeyyide ibaresi şeklinde değiştirilmiştir. İdari müeyyide idari para cezasına göre daha geniş bir kavramdır ve idari yaptırımın çeşitli türleri vardır. Bu nedenle idari

yaptırımın ne olacağına açıkça yazılmamış olması Anayasa'ya aykırı bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır.

7) Maddenin 5. Fıkrasında yapılan değişiklikle “Yapı denetim kuruluşuna üç defa idari para cezası verilmesine sebep olduğu anlaşılan teknik personelin de Resmi Gazete’de yayımlanması düzenlenmiştir.

8) Maddenin 6. Fıkrasında yapı denetim firmasının men cezası alması halinde Yapı sahibi tarafından yeni bir firma belirlenmesine ilişkin düzenleme değiştirilmiş ve yapı sahibi yerine Bakanlık tarafından yeni firmanın elektronik ortamda belirlenmesi düzenlenmiştir. Bu yetki Anayasa’nın 48. Maddesinde belirlenen sözleşme özgürlüğünün ihlali anlamına gelmektedir.

9) Yedinci fıkrada yapılan değişiklikle idari men veya faaliyete son verme cezası alan yapı denetim kuruluşu ortaklarının başka bir yapı denetim kuruluşunda veya laboratuvarında idari görev alamayacağına ilişkin yasak kaldırılmıştır. Sadece teknik bir görev alamayacağı düzenlenmiştir.

10) Maddenin 8. Fıkrasında yapılan değişiklikle, yapı denetim firmasında çalışan denetçi mimar ve mühendise üç defa idari para cezası verilmesi halinde 3 yıl süreyle verilen herhangi bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunda idari veya teknik bir görev almama cezası değiştirilmiş ve üç ayrı teknik inceleme raporu kapsamında üç adet idari müeyyide uygulanması halinde bu cezanın verilmesi öngörülmüş, fıkraya ayrıca teknik personel de eklenmiştir. Ayrıca fıkraya eklenen son cümle ile yapı denetim firmasına verilen izin belgesinin Bakanlıkça geçici olarak geri alınması hali eklenerek verilen süre içerisinde eksiklikleri gideremeyen Firmanın izin belgesinin geri alınması ve teminat bedelinin iadesi müeyyidesi düzenlenmiştir.

11) Maddenin 10. Fıkrasında yapılan değişiklikle laboratuvar kuruluşlarının personel, tesis, makine, teçhizat ve kalite kontrol sisteminde olumsuz yönde bir değişiklik olduğunun veya gerçekleştirilen deneylerin belirlenmiş teknik kritere uygun olmadığına veya bu Kanunda ve ilgili mevzuatta belirtilen hükümlere aykırı hareket edildiğinin tespit edilmesi hâlinde (i) a bendinde “idari veya teknik şartlar” ibaresi değiştirilmiş ve “şartlar” şeklinde genel bir düzenleme yapılmıştır. (ii) Laboratuvar kuruluşlarına verilen idari para cezası 10,000 TL’den 16,000 TL’ye çıkarılmış ve idari müeyyideler yeniden düzenlenerek “Taze betondan numune alınması, şantiye mahallinde saklanması, laboratuvarında kürlenmesi, deneylerinin yapılması ve raporlanması, izlenmesi ve denetlenmesi süreçlerinde ilgili standartlara ve mevzuata uyulmaması,” ile “Alman numunelerin numune kayıt defterine kaydedilmemesi, Laboratuvar kuruluşunun faaliyet gösterdiği il dışındaki illerden kendi numune

toplama istasyonunun bulunduğu il veya iller hariç olmak üzere faaliyet gösterdiği il dışından taze beton numunesi alması, Laboratuvar kuruluşunda görev yapan idari veya teknik personel değişikliğinin veya laboratuvarın adres değişikliğinin zamanında bildirilmemesi,” halleri de idari para cezası işlemine esas teşkil eden durumlar olarak fıkraya eklenmiştir. (iii) fıkranın (d) bendinde yapılan düzenleme ile laboratuvarın (C) bendinde belirtilen cezaları alması halinde verilen bir yıl yeni iş almama cezasının koşulları değiştirilmiş toplam dört defa aynı cezayı gerektiren fiilin işlenmesi şartı yerine son üç yıl içerisinde üç ayrı idari para cezası verilmesi şartı getirilmiştir.

12)Maddenin 12. Fıkrası ile yapılan değişiklikle laboratuvar ortaklarının ceza süreleri boyunca başka bir yapı denetim şirketi veya laboratuvarında idari görev almama cezası kaldırılmıştır.

13) Maddenin 13. Fıkrasında yapılan değişiklikle Laboratuvar kuruluşunun idarelere veya şahıslara verdiği deney raporlarının gerçeği yansıtmayan sonuçlar ihtiva ettiğinin tespit edilmesi nedeniyle izin belgesinin iptaline yol açan veya üç ayrı idari para cezası almasına neden olan denetçi mühendis ve teknik personelin üç yıl süreyle başka bir yapı denetim kuruluşunda teknik bir görev alamayacağı veya ortağı olamayacağı düzenlenmiştir.

14) Maddenin 14. Fıkrası söz konusu idari yaptırım, 13. Fıkraya eklendiğinden yürürlükten kaldırılmıştır.

15) Maddenin 15. Fıkrasında yapılan değişiklik ile meslek odalarına ayrı bir yükümlülük getirilmektedir. Buna göre “İlgili meslek odaları, yapı denetim veya laboratuvar kuruluşlarına bu madde uyarınca idari yaptırım uygulanmasına sebep olan denetçi mimar ve mühendisler ile diğer mimar ve mühendisler hakkında, kendi mevzuatına göre cezai işlem yaparak neticesini Merkez Yapı Denetim Komisyonuna bildirir.” Şeklindeki yükümlülük değiştirilmekte ve odaların re’sen görevini yerine getirip getirmemeyi tespit etmeleri, kendi mevzuatına göre cezai yaptırım uygulamaları ve Bunu da Bakanlığa bildirmeleri düzenlenmiştir.

16) Maddenin 21. Fıkrasına eklenen bir cümle ile Bakanlıkça alınan teminatların haczedilemeyeceği ve üzerine ihtiyati tedbir konamayacağı düzenlenmektedir. Bu yolla teminatların Bakanlıkça farklı amaçla kullanılabilmesinin yolu açılmaktadır.

17) Maddeye yeni eklenen 22. Fıkra ile Yapı denetim Firmaları hakkında verilen idari para cezalarına ilişkin olarak aynı ihlalin karşılığı olarak hem 3194 sayılı Kanunda hem de 4708 sayılı Kanunda farklı cezalar öngörüldüğünden, mükerrerliği önlemek

amacıyla özel kanun niteliğinde olan 4708 sayılı Kanundaki idari para cezalarının uygulanması düzenlenmiştir.

MADDE 24

(YENİ İŞ ALMAKTAN MEN CEZASINA VE ŞANTIYE ŞEFLERİNE 3 YIL HAPİS CEZASI GELİYOR.)

Yapı Denetimi Hakkında Kanunun Cezai Müeyyideler başlıklı 9. Maddesinde yapılan değişiklikle yeni iş almaktan men cezası uygulamasını gerektiren fiiller nedeniyle ceza alınması hali 3 yıla kadar hapis cezasını gerektiren fiillere eklenmiştir. Ayrıca maddeye cezaya konu olacak kişiler arasına şantiye şefi de eklenmiştir.

MADDE 25

(YAPI DENETİM LABORATUVARLARININ İNCELENMESİNE İLİŞKİN KANUNİ DAYANAK GETİRİLİYOR.)

Madde ile; 4708 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde düzenleme yapılarak, laboratuvarların denetim hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin inceleme yetkisi kanuni dayanağa kavuşturulmaktadır. Halihazırda incelemeler, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunla çıkarılan Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği eki “Laboratuvar İzni Onay Talimatı” ve “Laboratuvar İzin Belgesi Teknik Şartnamesi”nde belirtilen kurallara göre yapılmaktadır. Getirilen düzenleme ile Laboratuvarların denetiminin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılması öngörülmektedir.

MADDE 26

(İLERDE KURULACAK LABORATUVAR SAYISI İLE YAPI DENETİM İZİN BELGESİNİN GEÇİCİ OLARAK GERİ ALINMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİKLE DÜZENLEME YAPILABİLMESİ OLANAĞI GETİRİLMEKTEDİR.)

4708 sayılı Kanunun 12. Maddesi’nde yapılan değişiklikle, yapı denetim kuruluşlarının şubelerinin sınıflandırılması işlemine ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenlenmesi madde metninden çıkarılmış, ayrıca maddeye eklenen “ve laboratuvar” ibaresi ve “yapı denetim izin belgesinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin şartlar” ibareleri ile bu konularda Bakanlığın yönetmelikle düzenleme yapabilmesinin hukuki dayanağı oluşturulmuştur. Her iki düzenleme açısından da idari yaptırımlar öngörüldüğünden söz konusu düzenlemelerin usul ve esaslarının yönetmelikle düzenlenmesi Anayasal açıdan sorunludur. Buna ilişkin Kanunda açık düzenleme yapılması gerekmektedir.

MADDE 27

(İDARİ YAPTIRIMLAR AÇISINDAN GEÇİŞ DÜZENLEMESİ İLE MİLAT GETİRİLİYOR.)

Madde ile; 4708 sayılı Kanuna geçici 5 inci madde eklenerek; Kanun kapsamında yer alan idari müeyyidelerin yeniden düzenlenmesi nedeniyle bu idari müeyyidelere ilişkin geçiş hükümleri öngörülmektedir ve bu kanun ile getirilen yeni idari cezalar nedeniyle bu kanunun öncesinde işlenen suçların getirilen düzenlemeler açısından idari müeyyidelere esas alınmaması düzenlenmektedir.

4735 SAYILI KAMU İHALE SÖZLEŞMELERİ KANUNU

MADDE 28

(YAPIM VE YAPIMLA İLGİLİ DANIŞMANLIKLARA İLİŞKİN UYUŞMAZLIKLARDA YÜKSEK FEN KURULU YETKİLİ KILINIYOR.)

Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa eklenen bir maddeyle, yapım ve yapım ile ilgili danışmanlık hizmet işlerine ilişkin sözleşmelerin uygulanmasında sözleşme anlaşmazlıklarını incelemek üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde yer alan Yüksek Fen Kurulu yetkili kılınmaktadır.

MADDE 29

(YÜKLENİCİ İTİRAZ BAŞVURULARI İLGİLİ İDARE TARAFINDAN 30 GÜN İÇERİSİNDE YÜKSEK FEN KURULUNA GÖNDERİLECEKTİR.)

Madde ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa ek madde 2 eklenerek, yüklenici itiraz başvurularının ilgili idare tarafından otuz gün içerisinde Yüksek Fen Kuruluna gönderilmesine ve sözleşmeyi düzenleyen ilgili idarelerin Kurul kararlarına uymalarına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

5368 SAYILI LİSANSLI HARİTA KADASTRO MÜHENDİSLERİ VE BÜROLARI HAKKINDA KANUN

MADDE 30

(LİSANSLI HARİTA VE KADASTRO MÜHENDİSLERİ, BU KANUN KAPSAMINDAKİ FAALİYETLERİNİ YÜRÜTTÜKLERİ SÜRE İÇERİSİNDE SERBEST HARİTA VE KADASTRO MÜHENDİSLİK VE MÜŞAVİRLİK FAALİYETİ YÜRÜTEMEYECEKLERDİR.)

Kanunun 1 inci maddesi ile tescile tabi olmayan kadastro teknik hizmetlerinin yapım ve kontrol sorumluluğu, tescile tabi kadastro teknik hizmetlerinin ise yapım sorumluluğu lisanslı harita kadastro mühendislik büroları bulunan yerlerde bu

büroların uhdesine verilmiştir. Madde ile lisanslı büroların belirtilen bu faaliyetler dışında iş yapmamaları gerektiği halde, Kanunda açık düzenleme olmaması nedeniyle uygulamada zaman zaman serbest mühendislik hizmetlerinin de lisanslı bürolar tarafından yerine getirildiği gözlemlenmektedir. Bu durum, sektörde serbest mühendisler aleyhine haksız rekabetin doğmasına yol açmaktadır. Madde ile söz konusu haksız rekabetin ve kayıt dışılığın önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 31

(65 YAŞINI DOLDURAN HARİTA KADASTRO MÜHENDİSLERİNİN LİSANSLARI İPTAL EDİLECEK.)

Kanunun 9 uncu maddesinde yapılan düzenlemeyle, lisanslı harita kadastro mühendislerinin lisanslarının iptal koşulları arasına 65 yaşını doldurmak da eklenmektedir.

MADDE 32

(LİSANSIN 65 YAŞINDA İPTALİ HÜKMÜ İKİ YIL SONRA UYGULAMAYA GİRECEK.)

Lisanslı harita kadastro mühendislerinin lisanslarının iptal koşulları arasına alınan 65 yaşını doldurma şartının maddenin yayımından başlayarak iki yıl sonra uygulanması öngörülmektedir.

5543 SAYILI İSKAN KANUNU

MADDE 33

(TÜRK SOYUNDAN GÖÇMEN AİLELERİN KALICI OLARAK İSKÂN EDİLİNCEYE KADAR TEMEL İHTİYAÇLARI İÇİŞLERİ BAKANLIĞINCA KARŞILANACAK.)

İskan Kanunu'nun 8'inci maddesinde yapılması teklif edilen değişiklikle Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı olan göçmen ailelerin kalıcı olarak iskân edilinceye kadar beslenme ve barınma gibi temel ihtiyaçlarının karşılanması görevi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığından alınarak İçişleri Bakanlığına veriliyor.

MADDE 34

(İSKÂN KANUNUNA GÖRE AİLE SAYILANLAR HAKKINDA DÜZENLEME YAPILMAKTADIR.)

İskân Kanununun 17 nci maddesi ile aile bir bütün kabul edilmekte ve bu maddede tanımlananlar aile sayılmaktadır. Ancak "anasız, babasız, kardeşsiz ve hiç evlenmemiş bireyler ile kardeşleri evli olan çocukların" aile vasfını haiz olmaları konusunda bir açıklık bulunmaması nedeniyle konu açıklığa kavuşturulmaktadır. Bu

nedenle ilgili maddenin (ç) bendi "Anasız ve babasız bekâr kardeş çocuklar birlikte ve eşit hisselerle; bekâr kardeşi olmayan ya da tek kalan çocuklar başlı başına," şeklinde değiştirilmektedir.

MADDE 35

(İSKÂN KANUNUNUN 36. MADDESİ UYARINCA SAĞLANAN İSTİSNANIN KAPSAMI GENİŞLETİLMEKTEDİR.)

İskân Kanununun 36. Maddesi kapsamında vatandaşlarımızın kendi iş gücü ve nakdi takviyesi ile yaptığı konutlardan diğer kurumlar nezdinde yaptıkları işlerle alakalı olarak çeşitli başlıklar altında kesinti ve hizmet bedelleri alınmakta olup bu bedellerin tutarları kredi miktarının %7-10'u arasında değişebilmektedir.

Madde ile bahse konu kişilerden söz konusu kesinti ve hizmet bedellerinin alınmaması amaçlanmaktadır.

MADDE 36

Yürürlük maddesidir.

MADDE 37

Yürütme maddesidir.

Gökan Zeybek
İstanbul

Mürsel Alban
Muğla

Hasan Baltacı
Kastamonu

İsmet Tokdemir
Hatay

Ulaş Karasu
Sivas

MUHALEFET ŞERHİ

(2/2512) Esas numaralı “ **Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**” ile ilgili muhalefet şerhimiz ekte yer almaktadır.

Saygılarımızla.

1.Giriş

Türkiye’de sıklıkla üzerinde kanuni değişiklikler yapılan alanların başında imar konusu gelmektedir. AKP iktidarları döneminde kentlerin yeşil alanları, sosyal, sanatsal ve kültürel çalışmalar için ayrılması gereken bölgeler, deprem toplanma alanları gibi toplumun büyük çoğunluğunun yaşamını ilgilendiren yerler özellikle iktidara yakın inşaat şirketlerinin daha fazla kâr edebilmesi için ranta açılmıştır. Doğaya, kente, doğa ve kent haklarına yönelik işlenen suçlar AKP iktidarları dönemine artmış, çoğu zaman mahkemelerin durdurma kararlarına rağmen inşaat tekellerinin çıkarları uğruna birçok değerli tarım arazisi, kent içi yeşil alanlar ve yaşam alanları, tarihi alanlar betona boğulmuştur.

Son yerel yönetim seçimlerinde yaşadığı ağır yenilgi sonrasında iktidarın anti-demokratik, tahripkar, gayri hukuki rantçı özü bir kez daha açığa çıkmıştır. HDP’li belediyelere kayyum atayarak milyonlarca insanın iradesini, sandık hukukunu ve adaletini keyfi ve hukuksuz bir şekilde gasp eden iktidar, kayyum ataymadığı yerlerde de yerel yönetimlerin yetkilerini kısıtlayarak veya merkeze alarak, ekonomik olarak ambargo ve baskı uygulayarak, başta kaybettiği büyükşehirler olmak üzere kendisinde olmayan belediyeleri işlevsizleştirme ve itibarsızlaştırma çalışmalarına girişmiştir.

Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’yle yerel yönetimlerin kentler üzerindeki yetkileri kısıtlanmakta, yerel yönetimler işlevsizleştirilmekte, etkisizleştirilmekte ve imar konusunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı üzerinden merkezi yönetimin kentlere doğrudan müdahale hakkı genişletilmektedir.

Özellikle İstanbul üzerinden büyüyen yetki tartışmaları, Kanal İstanbul ismiyle kamuoyuna duyurulan İstanbul’un yıkım ve talan projesi boyutlanmış durumdadır. AKP kaybettiği İstanbul’dan bu projeye adeta intikam almaktadır. Kamuoyu, proje süreci ve proje bölgesindeki arsa-arazi satış hareketliliği gibi birçok kritik konu hakkında detaylı, tatmin edici ve şeffaf verilere sahip değildir. Hatta bu verilere ulaşabilme imkanları da kısıtlanmıştır. Türkiye’nin geleceğini ipotek altına alacak ve ekolojik bir felakete sebep olacak Kanal İstanbul, yurttaşlarımızı onlarca yıl daha borçlandıracak ama yabancı sermayeyi de zengin edecek bir projedir. Kanal İstanbul, aynı zamanda İstanbul’u iklim krizine sokacak, canlı yaşamını tehlikeye atacak bir projedir. İktidar yanlısı olmayan hiçbir bilim insanı, bu projeye onay vermemektedir.

Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nde de adeta Kanal İstanbul Projesine hazırlık olarak algılanabilecek ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi başta olmak üzere belediyelerin ve demokratik kitle örgütlerinin itiraz ve müdahil olma haklarını ellerinden alan düzenlemeler mevcuttur.

2.Genel Değerlendirme

Kent mekânının her parçası; son 30 yıldır bütün dünyada ve Türkiye’de neo-liberal piyasa ekonomisinin ihtiyaçları doğrultusunda içinde yaşayan geniş emekçi kesimleri, tarihi, kültürel ve doğal değerleri hiçe sayarak pervasızca biçimlendirilmektedir. Türkiye’de ise neo-liberal politikaların onbeş yılı geçkin süredir uygulayıcısı olan AKP, 1999-2001 krizini aşmak için kent toprağı üzerinden halkı mülksüzleştirme hamleleriyle birikim sağlamanın her yolunu

denemiştir. En çok da mahalleler, kamusal alanlar ile ormanlar, su havzaları, dereler gibi müşterekler yok edilmeye çalışılmıştır.

5366 ve 6306 sayılı kanunlar, kanun hükmünde kararname, özel imar izinleri, emsal artışları, Toplu Konut İdaresi'nin (TOKİ) tekelleşmesi, Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) muafiyetleri ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanun Tasarısı gibi bir dizi yasa, kanun ve yönetmelik ve Acele Kamulaştırma yöntemi ile ranta dayalı projelere yasal dayanaklar oluşturulmuştur.

“Kentlere yatırım çekmek ve istihdam sağlamak”, “terk edilmiş, yıpranmış çöküntü alanlarını dönüştürmek”, “ekonomik açıdan atıl kalmış alanları yeni çekim merkezleri haline getirmek”, “hayallerdeki gibi bir yaşam sağlayarak yaşam kalitesini yükseltmek” gibi hegemonik söylemler temelinde kurgulanan “mega projeler” aracılığıyla AKP tarafından, kentlerin planlanmasına ilişkin öncelikler ve hedefler rant odaklı olarak yeniden tanımlanmaya çalışılmaktadır.

Büyük ölçekli kentsel projeler temelinde kurgulanan neo-liberal kentsel siyasetlerle planlama; “yatırımı kolaylaştıran, kentsel taşınmazların değerlerini arttıran, ekonomik getiri açısından atıl kalmış alanlara yeniden yatırım çeken, kentin markalaşmasını ve pazarlanmasını sağlayan” ‘teknik bir araç’ olarak tanımlanmaya, konumlandırılmaya çalışılmaktadır. Belediyeler, TOKİ ve sermaye grupları arasındaki işbirlikleri çerçevesinde yaşama geçen projelerle, kamu mülkiyetindeki arsalar gayrimenkul yatırım ortaklıkları şeklinde örgütlenmiş büyük sermayeye aktarılmaktadır.

Tarihi alanlar kimliğini kaybetmekte, mahalleler daha “steril” hale getirilmektedir. Bu dönüşüm üst sınıflar için yaşam alanı yaratmakta ya da turistler, sermayedarlar için çekim merkezi oluşturmaktadır. Birçok kentte taşkın alanı, sınıvlaşma zemin alanı, heyelan alanı, fay hattı gibi zemin özellikleri açısından sakıncalı alanlara kurulmuş konut alanları bulunmaktadır. Kentsel dönüşüm projeleri, yoğunlukla bu alanların kent merkezlerinde, arsa değeri yüksek olanlarda uygulanmakta ve anlaşılacağı üzere kentlinin güvenliği ve sağlığı için değil, sermayenin istekleri doğrultusunda belirlenmektedir.

Kentsel dönüşüm neo-liberal teorinin mekansallaşmış tercümesi olmuştur. Küresel hiyerarşi içerisine dâhil olmak için her şeyi göze alan iktidar, kent merkezlerini “soylulaştırmakta”; böylece yatırımcıları ve turistleri kendisine çekmektedir. Kentler artık alınıp satılır bir mal, kentte yaşayanlar ise halk değil müşteridir. Bu eşikten sonra toplum yararından değil müşteri yararından bahsedebiliriz. Kent merkezlerinde lüks konutlarda orta-üst sınıfın yaşaması, emekçilerin ise kent dışına sürülmesi istenmektedir. Güzelleme yapıldığı gibi kentsel dönüşüm, insanları depreme dayanıklı konut sahibi yapmamakta, aksine küçük bir azınlığı daha fazla gayrimenkul sahibi yaparken, büyük bir kitlenin ise konutsuz ve güvencesiz yaşamasına neden olmaktadır.

AKP, imara ilişkin her yeni düzenleme teklifiyle konut alanlarının yıkımını, başta suç ve çöküntü alanı diye, daha sonra ise deprem bahanesi ile meşrulaştırmaya çalışmaktadır. Kamusal mekan kavramının aksine kent müştereklerini tamamen tüketim alanlarına, AVM'lere çevirmek isteyen anlayış, kentleri de tamamen otomobil odaklı gelişmeye mahkum etmek istemektedir.

Barınma Hakkı

Barınma hakkı, uluslararası insan hakları hukukunda mülkiyetten bağımsız bir haktır. Bir başka deyişle barınma hakkı yasadışı iskân, işgal, gecekondu şeklinde kullanmayı da içine alan daha üst ve temel bir haktır. Barınma hakkı bugün yasalarda “yaşamaya elverişli konut hakkı” adı altında geçmektedir. Bu bağlamda çeşitli dayanaklarla (afet riski, imar durumu, çevre korunması vb.) yapılan kentsel dönüşüm her ne kadar kanunlar vasıtasıyla uygulandığından yasallığa kavuşturulsa da, meşru değildir. “Çünkü bir insan hakkı olan konut hakkını ihlal etmektedir. Sadece elverişli konut ya da barınma hakkını ihlal etmekle kalmamakta, bunun ötesinde bir başka hakkı, kişinin kendi yaşamını kendinin istediği biçimde, istediği yaşam pratikleri ve sosyal ve ekonomik ilişkilerle seçme hakkını da ihlal etmektedir.”

AKP iktidarı döneminde kente ve imara ilişkin çıkarılmış/dönüştürülmüş yasaların tümü toplumsal ihtiyaç ve talepler gözetilmeden çıkarılmıştır. Bu yasalar, yukarıda değindiğimiz gibi konut hakkı başta olmak üzere pek çok insan hakkı ihlali ile mağduriyetini barındırmakta ve salt ekonomik getiriye odaklandıklarından da kamu yararı yok sayılmaktadır. Yoksul ve emekçi mahallelerine ödenemeyecek koşullarda lüks projeler dayatarak mülksüzleştirme, yoksunlaştırma, yoksullaştırma projelerine dönüşen bu uygulamalar ile zorunlu göçe yol açılmaktadır.

AKP'nin gecekondu dönüşüm projelerinin yerleşim sakinlerini borçlandırarak formel ekonomiye dahil etmek ve kentin çeperlerindeki TOKİ apartmanlarına hapsedmek suretiyle gerçekleştirerek toplumsal dışlanmayı arttırdığı ortadadır. Kentsel dönüşüm uygulamaları; hızlı kentleşme sonucu oluşan niteliksiz ve sağlıklı alanların yeniden yapılandırılması amacıyla yapılmaktadır.

Canlandırılması, iyileştirilmesi gereken bir alan için, kentsel dönüşüm kararı verildiğinde, ciddiyet ve hassasiyetle işlemesi gereken bir süreçten bahsedilmesi gerekiyor. Kentsel dönüşüm sadece konutları yenilemek değildir. Kentsel dönüşüm her ilde aynı tip projelere sıkıştırılmış yaşam formları değildir. Kentsel dönüşüm yüksek rant sağlanacak diye yoğun yaşam alanlarının oluşturulması değildir. Kentsel dönüşüm konutları yenilenecek diye insanları yaşam alanlarından uzaklaştırmak değildir.

Kentsel dönüşümlerde, ilk olarak ele alınması gereken konu; bölge insanlarının ekonomik ve sosyal sorunlarıdır. Kentsel dönüşümün; yıkım, temizlik, proje ve inşaatlarla değil, sosyal ve ekonomik kalkınmaya yönelik programlarla, mahallelilerin ortak ihtiyaç ve özelliklerine uygun, onları bütünleştirecek projelerle başlaması gereklidir. Ülkemizde her kent aynı kentsel dönüşüm sorunlarına sahip değildir. Her yörenin kendi sorunları ve bu sorunların çözümünde etkili olabilecek kaynakları mevcuttur. Yöresel kaynakların tespit edilmesi; bunlara bağlı yerel dönüşüm strateji ve politikalarının geliştirilmesi şarttır. Ancak yapılmamaktadır.

Yatay Kentleşme

Cumhurbaşkanı tarafından açılan ve “kentsel sorunların yegane çözümü” olarak lanse edilen yatay kentleşme sorunu bu kanun teklifinde de yer almaktadır. Öncelikle 2002'den beri bu ülke ve son seçimleri saymazsak büyükşehirlerin birçoğu AKP iktidarı tarafından yönetilmektedir. Dolayısıyla işlenen tüm ‘kent suçlarından’ AKP iktidarı sorumludur.

Örneğin 2016 sonu verilerine göre, İstanbul'daki 121 gökdelenin 117'si AKP dönemine ait. Gökdelenler çoğalırken 2001 Acil Eylem Planı ile saptanan 480 deprem toplanma alanı 2016'da 77'ye inmiş. Bugün bu sayı daha da azalmıştır. Yine 2010 öncesinde İstanbul'da 10 AVM varken, 2016 sonunda bu sayı 120'ye ulaşmıştır.

Ayrıca örneğin İstanbul'da yatay kentleşmeye uygun alan kalmamıştır. Yatay kentleşme Kuzey Ormanları'nda ve 3. Havalimanı çevresinde Kanal İstanbul çevresinde yeni açılması planlanan rant alanlarında ya da askeri bölgelerde yapılacaksa, bu daha büyük bir kent suçu işlemek demektir. Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Başkanı olduğu dönemde, kanal boyunca Emlak GYO'nun 33 projesi olduğunu iftiharla açıklamıştı. Ayrıca, 3.Havalimanı, Kanal İstanbul ve 3. Köprü'nün kesiştiği noktada 2.7 milyon metrekare arazide imar planı değişikliği yapılarak, daha önce "tarım alanı" ve "su koruma havzası" olarak belirlenen araziler, konut, AVM, rezidans ve otel gibi yapılaşmalara da açılmıştır.

Yatay kentleşme sonucu, kentsel hizmet alanlarında, mülkiyeti kamuya geçmemiş arsası bulunanların arsaları, riskli alan uygulamasına veya kentsel dönüşüme girenlerin mülkleri, mülkiyet haklarını korumak adına pek çok doğal alan imar planları yoluyla yapılaşmaya konu edilecektir. Mülk sahiplerini şehrin çeperine sürmenin muhtemel yollarından biri de, doğanın yağmalanmasında mülk sahiplerinin ortak kılınmasıdır. İşte yatay yapılaşmanın konusu olacak bu alanlar, dikey bir ekolojik krizi de beraberinde getirecektir. Mevcut su havzaları, koruma bölgeleri, tarımsal olarak nitelikli araziler kısa sürede bu yatay yapılaşmanın gündemine girecektir. Yatay yapılaşma hayalinin getirdiği, "aile tipi" yaşanabilir şehirler hayali de kısa sürede, şehrin çeperinde bugün yaşadığımızın benzeri bir "kentsel çürümeyi" beraberinde getirecektir. Dünün kırsal bugünün uydu kentleri olacaktır.

3.Bazı Maddeler Üzerine Değerlendirme

Toplumun temel sorunlarını, ihtiyaç ve taleplerini karşılamak için üzerinde derinlemesine çalışılması gereken birçok kanun teklifi alelacele komisyonlara getirilmekte, teklifler üzerine muhalefetin etkili ve kapsamlı bir alternatif ortaya koymasının önüne geçilmektedir.

Öte yandan toplumun büyük çoğunluğunu ilgilendiren konularda, demokratik kitle örgütleri, sivil toplum kuruluşları, sendikalar, üniversiteler, meslek örgütleri ve alanla ilgili çalışma yürüten dernek ve vakıfların da kanun teklifleri üzerine görüş bildirmeleri, alternatif öneriler sunmalarına olanak sağlamak teklifleri daha nitelikli ve kapsamlı hale getirecektir. Ancak komisyonlara getirilen teklifler çok kısa süre içerisinde görüşülerek, hem demokratik kamuoyunun kanun yapma süreçlerini denetlemesi ve buna etkin katılımının önüne geçilmekte hem de muhalefetin daha kapsamlı ve kapsayıcı alternatifler sunması ve etkili bir muhalefet yapması dolaylı yollardan engellenmektedir.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna gelen Coğrafi Bilgi Sistemleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinde de (2-2512) 48 saatlik sürenin dolması ile birlikte komisyon acilen toplanmıştır. Birçok farklı kanunun ilgilendiren kanun teklifinin tek bir torbada sunulması kanun yapım tekniğine ve süreçlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Madde 1: Mekânsal verilerin yalnızca analog haritalar ve diğer dokümanlar biçiminde değil de sanal ortamda bilgi sistemleri olarak yönetilme olanağının çıkmasından sonra Türkiye'nin bu alandaki sektörünün konuya çabuk uyum sağladığını söylemek mümkün değildir. Dünyada 1960'lardan beri kullanılan CBS, Türkiye'ye ancak 2000'lerin başında gelebilmiştir. Geç de olsa bunun farkına varan Türkiye, nihayet 2014 yılında CBS uygulamalarını Çevre ve Şehircilik Bakanlığı altında kullanmaya başlamıştır. Dünyada kullanılmaya başlamasından yaklaşık 55 yıl sonra gelen bu teknoloji maalesef yeteri kadar önem görmemiştir. Ülkemizde eğitim sistemindeki özensizlik böylesi önemli bir alana da sirayet etmiştir. CBS teknikerlikleri vb. üniversite bölümleri açık öğretim programlarında okutulmaya başlanmış olsa da sistem ile ilgili nitelikli bir eğitim faaliyeti yürütülememektedir.

Aynı zamanda maddenin (b) bendinde “... veri madenciliği ve yeni veri üretimi konularındaki hasılat paylaşımına yönelik işbirlikleri kapsamında, özel kurum, kuruluşlar ve üniversiteler ile paylaşımı bedelsiz olarak yapılabilir.” denilmektedir. Burada yer alan özel kurum denilerek neyin ifade edildiği anlaşılmamaktadır. Özel kurum tanımı gereği geniş bir alanı kapsamakta, istenilen ya da bir diğer bir deyimle iktidara yakın olan herkes CBS uygulamasından ücretsiz yararlanabilme hakkına sahip olabilecek anlamı çıkmaktadır. Özel kurum olarak neyin ifade edildiğinin açık bir şekilde yazılması hem hukuk dili açısından hem de kamuoyu vicdanı açısından elzemdir.

Önerimiz özel kurum kavramının çıkartılarak yerine meslek örgütleri, sendikalar, odalar, sivil toplum kuruluşları ve alanda bilimsel çalışma yapmak isteyen gerçek kişiler kavramının eklenmesidir. Bilginin bir ürün olarak satılığa çıkarılması doğru olmamakla birlikte, ücretsiz bir sistemin var olması daha uygun olacaktır.

Madde 2: Bu madde doğrudan doğruya belediyelerin yetki alanının sınırlandırılması, belediye görevlerinin TOKİ'ye devredilmesini kolaylaştırma hedefi taşımakta, yerinde yönetimin yerine merkezi yönetim yetkilerini arttırmaktadır.

“... belediye sınırları içerisinde veya dışarısında Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca oluşturulan veya oluşturulacak alanlarda Toplu Konut İdaresi Başkanlığı yetkilidir.” denilerek bu durum açık bir şekilde belirtilmiştir. Söz konusu gerekçede bahsedildiği gibi hükümler arası çakışmayı değil, yerel yönetimlerin yetki alanlarını kısıtlama hedefi taşımaktadır.

775 sayılı gecekondü yasının yeniden gecekondü yapımının önlenmesi başlıklı 18. Maddesi, “Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra, belediye sınırları içinde veya dışında, belediyelere, Hazineye, özel idarelere, katma bütçeli dairelere ait arazi ve arsalarda veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerde yapılacak, daimi veya geçici bütün izinsiz yapılar, inşa sırasında olsun veya iskan edilmiş bulunsun, hiçbir karar alınmasına lüzum kalmaksızın, belediye veya devlet zabıtası tarafından derhal yıktırılır.” denilmektedir. Bu madde özellikle iktidar açısından Kanal İstanbul projesini hayata geçirmek için yapılan hazırlıkların ön aşaması olarak değerlendirilebilir. Belediye sınırları içerisinde dahil olan yerlerde belediyenin yetkisinin olmaması kabul edilmez.

Madde 3: Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü'nün kaldırılması ile beraber mevcut görev ve yetkileri Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'na devredilmişti. Şu an kadar “Arsa Üretimi Ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanun” gereği TOKİ Başkanlığı;

Konut, sanayi, eğitim, sağlık ve turizm yatırımları ve çeşitli kamu tesisleri için anlaşma, devir, satın alma yolu ile ve benzeri şekillerde arazi ve arsa sağlamaya arsa stoku ve tanzim satışları yapmaya; sağladığı arazi ve arsaları olduğu gibi veya planlayarak, altyapı tesislerini kısmen veya tamamen ikmal ederek veya ettirerek ihtiyaç sahiplerine satmaya, kiralamaya, trampaya, irtifak hakkı tesis etmeye; kamu kurum ve kuruluşları eliyle pazarlamaya ve satmaya, (Ek cümle: 3/7/2003-4916/33 md.) Genel Müdürlük mülkiyetinde olup, ihale suretiyle satılan, ancak yapılan satış işlemleri yargı kararları ile iptal edilerek kamu malına dönüştürülen, satışa konu arazi ve arsaların maliklerine; ihale bedellerinin güncelleştirilmiş değeri veya emsali değerdeki, Genel Müdürlük mülkiyetinde bulunan ya da Genel Müdürlükçe imkân dahilinde sağlanacak en yakın arazi ve arsalarından vermeye; konut, sanayi, eğitim, sağlık ve turizm yatırımları ile kamu tesisleri yerleşme alanlarında arazi ve arsa alımı ve altyapı inşaatları için tahsis edilen fonlardan kaynak sağlamaya yetkiliydi.

Bu düzenleme ile bu mevcut yetkilere yeni bir yetki daha eklenmekte ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'nın mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan arsa ve arazilerin, gerçek veya tüzelkişilerce işgali halinde; ecrimisil istemeye, ecrimisilin tahsiline ve taşınmazın tahliyesine ilişkin işlemleri uygulamaya veya Milli Emlak Genel Müdürlüğü eliyle uygulamaya TOKİ yetkilendirilmektedir.

Toplumsal kaynakları bir bir tüketen iktidar yeniden bir gelir elde etme yöntemi geliştirmekte, ekonomik krizin faturasını yine topluma mal etmektedir. Bir yandan kaçak yapıları gelir elde etmek adına resmileştirilirken, diğer yandan gelir elde edemediği yere de ceza kesme yöntemi belirlenmiştir.

Madde 4: Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'nın mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan arsa ve arazilerin, gerçek veya tüzelkişilerce işgali halinde; ecrimisil istemeye, ecrimisilin tahsiline ilişkin düzenleme sonucu elde edilen gelirin %50'si genel bütçeye, diğer %50'si ise TOKİ'ye aktarılacaktır. Bu düzenleme de yerel yönetimlerin güçlendirilmesi adına gelirin en az %50'sinin il-ilçe belediyelerine aktarılması gerekmektedir. Yeni inşaat projeleri amacıyla TOKİ'ye tanınan sınırsız gelir düzeninden toplumun değil ayrıcalıklı bir sınıfın kazanç elde ettiği mevcut uygulamalarla açık bir şekilde görülmektedir. Toplum adına toplanan ücretlerin, toplumun doğrudan kendi belirledikleri belediyelere aktarılması, etkin ve etkili hizmet alınabilmesi açısından da önemlidir.

Madde 7: Madde gerekçesinde yürürlükteki imar planlarında serbest olarak belirlenmiş yüksekliklere ilişkin düzenleme yapılarak bina yüksekliklerinin belirli olması ve vatandaşlar arasındaki mağduriyetin önlenmesi, denilmektedir. Fakat şu ana kadar yapılan bütün uygulamalar bu yönlü olarak hayata geçirilmiş, dikey mimari AKP iktidarları döneminde hız kazanmış, mimarlık ya da mühendislik kavramları önemini yitirerek müteahhitlik zirve yapmıştır. Bugün eleştirilen görsel manzara zaten şu ana kadar uygulanan politikaların sonucudur.

Yine genel değerlendirmede değindiğimiz gibi 2016 sonu verilerine göre İstanbul'daki 121 gökdelenin 117'si AKP dönemine ait. AKP yeni çıkarmak istediği kanunlarla kendi dönemlerindeki uygulamaları dolaylı olarak eleştirmektedir.

Ayrıca 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 27. Maddesi, köylerde yapılacak yapılar ve yapılacak kuralları düzenlemektedir. Yapılan düzenleme ile Büyükşehir Belediyeleri sınırları içinde yer alan, ancak kırsal yerleşim birimi niteliğindeki yerleşim birimlerinde yapılacak

yapılara ilişkin bazı kolaylaştırıcı düzenlemeler getirilmektedir. Ancak bir yapıya ruhsat verilebilmesi için “ruhsat eki etüt ve projelerin” günümüz mühendislik hizmetlerinin öngördüğü standartlara uygun olarak hazırlanması gerektiği açıktır. Günümüz mevzuatında etütler gerçekleştirilmeden, herhangi bir proje yapmak mümkün olmayıp, bu konu İmar Kanunu’nun farklı maddelerinde düzenlenmiş bulunmaktadır. Yasada kavramsal bütünlüğün sağlanması için “etüt ve” ibarelerin eklenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Madde 8: Mevcut durumda kanun maddesi; “Belediye hudutları ve mücavir alanlar içerisinde bulunan ve özelleştirme programına alınmış kuruluşlara ait arsa ve arazilerin, ilgili kuruluşlardan gerekli görüş, (Belediye) (2) alınarak Çevre İmar bütünlüğünü bozmayacak (Ek ibare: 3/4/1997 - 4232/4 md.) imar tadilatları ve mevzi imar planlarının ve buna uygun imar durumlarının Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığına hazırlanarak Özelleştirme Yüksek Kurulunca onaylanmak suretiyle yürürlüğe girer ve ilgili Belediyeler bu arsa ve arazilerin imar fonksiyonlarını 5 yıl değiştiremezler. (Ek ibare : 3/4/1997 - 4232/4 md.) ilgili belediyeler görüşlerini onbeş gün içinde bildirir” denilmektedir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan imar planı çalışmalarında, kamu kurum ve kuruluşlarının görüş bildirme süresi onbeş günden otuz güne çıkarılmaktadır. Bir yandan alınacak görüş için süre uzatılırken, diğer yandan da 30 gün içerisinde bir görüş bildirilmemesi halinde olumlu görüş verildiği varsayılacaktır.

Madem cevap verilmemesi olumlu yönde değerlendiriliyor, o zaman 15 gün daha ek süre verilmesinin mantığı nedir? Verilecek olan görüşler sadece Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’nın bilmesi gereken şeyler değil tüm Türkiye halklarının haberdar olması gereken şeylerdir. Özellikle imar gibi bir hususlardaki değişikliklerin tüm kamuoyunun bilgisi dahilinde gerçekleşmesi gerekmektedir. Fakat fikir sunulmaması durumunda olumlu görüş verilmiş sayılması durumu kamu kurum ya da kuruluşlarını iş yapma ya da fikirlerini yazılı bir şekilde aktarma işinden kurtaracağı gibi, olası olumsuz durumlarda sorumluluktan da kurtaracaktır. Her kurumun kendi yetki alanında gerçekleşen iş ve işlemler ile ilgili fikirlerini yazılı olarak beyan etmesi, söz konusu durumdan kamuoyunun haberdar olması denetlenebilir ve şeffaf sosyal devlet anlayışının gereğidir.

Madde 10: Söz konusu madde valiliklerin yetkilerinin artırıldığı ve muhtarlıkların yetkilerinin kısıtlandığı bir düzenleme ön görmektedir. Valilerin bugün AKP ile olan politik ilişkisi, özellikle seçim dönemlerinde AKP vekil ve belediye başkan adayları için verdikleri açıktan destek düşünüldüğünde, bu maddenin özellikle AKP’ye oy vermemiş, vermeyen köyler üzerinde baskı oluşturabileceği, muhtarlar üzerindeki baskıların ve tehditlerin her geçen gün artabileceği dikkate alınmalıdır.

Madde 11: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kanuni alt yapısı olmamasına rağmen 11 Ocak 2019 tarihinde Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği Kapsamında Yapılacak Tasarım Gözetimi ve Kontrolü Hizmetlerine Dair Tebliğ yayınlanmıştır.

Kamu yararına ve eşitlik ilkesine aykırı olarak bazı seçkin mühendislere ayrıcalıklar tanıyan bu düzenlemeye karşı TMMOB, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası, TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası ile TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Danıştay’a dava açmışlardır. Dava süreci halen devam ederken, davaların kadük hale getirilmesi amacıyla görüşülmekte olan tasarı teklifinin 11’nci ve 13’üncü maddeleri ile İmar Kanunu’nun 28 ve 42’nci maddelerinde düzenleme yapılmaktadır.

Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği Kapsamında Yapılacak Tasarım Gözetimi ve Kontrolü Hizmetlerine Dair Tebliğ'in çıktığı tarihten günümüze kadar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından sadece 19 kişiye Tasarım Gözetmeni belgesi verilmiştir.

TÜİK istatistiklerine göre ülkemizde yılda 160.000-200.000 civarında binaya yapı ruhsat izni verilmektedir. Yılda üretilen yaklaşık 30-40.000 bina söz konusu tebliğ kapsamında Tasarım Gözetimi ve Kontrolü Hizmetlerini satın almak durumundadır. Bakanlığın bir yıllık uygulama sonucunda yetkilendirdiği ve listedeki kişi sayısı sadece 19 kişi olup, bu kişilerin bu sayıdaki binaya hizmet vermesi olanaklı olmadığı gibi, mühendisler arasında eşitsiz bir tekelleşme de ortaya çıkaracaktır.

ABD İnşaat Mühendisleri Odasının yüksek yapılar için çıkardığı bir düzenlemeden alınarak ülkemize taşınan, ancak bina yapım maliyetlerini oldukça artırması nedeniyle ABD'nin birçok eyaletinde bile uygulanmayan tebliğdeki bu düzenleme kanun içine yerleştirilerek çıkarılmak istenmektedir.

Bu yasa maddesinin çıkması durumunda, Van-Erçiş, Konya-İlgın, Bursa, Sakarya, Çanakkale, Aksaray, Balıkesir, Adana, Hatay, Yalova, Erzurum, Iğdır, Kahramanmaraş, Antalya, Denizli, Aydın, Muğla, İzmir, Bolu, Afyon gibi bir çok il ve ilçede, Türkiye Bina Deprem Yönetmeliğine göre, sivilaşan, çöken veya şişen zeminler üzerine oturan (ki Türkiye toprakların yüzde 30'u bu tür zeminlerden oluşmaktadır) binlerce tarım ve hayvancılık amaçlı basit yapılar da dahil olmak üzere, tüm yapılar "tasarımın gözetimi ve kontrolü hizmetine" tabi olmak zorunda kalacaklardır. Ülkemiz insanı, bu seçilmiş kişilere bedelini ödemediği ahırını dahi yapamayacaktır. Tekelleşmiş bu sistemde ücretler günümüzde 60.000 ile 100.000 TL arasında değişmektedir. Yapının büyüklüğü arttıkça, bedel de büyümektedir.

Kamu yararına aykırı, seçilmiş birkaç mühendis dışında deprem veya afetlerle mücadelede herhangi bir yarar sağlayamayacağı bilinen bu düzenlemenin yasa maddesi içinden çıkarılması gerekmektedir.

Madde 14: Madde ile söz konusu özelleştirme projelerine yönelik başta belediyeler olmak üzere itiraz hakkı bulunan kurumların itiraz hakları ellerinden alınmak istenmektedir. Çeşitli nedenlerle belirlenen süre içerisinde görüş bildirmeyen ve/veya bildiremeyen belediyeler gibi kamu kurumlarının otuz gün içerisinde görüş bildirmemeleri halinde ilgili projeler hakkında olumlu görüş bildirmiş sayılmaları irade gaspı sayılır. Madde imar ve çevreye yönelik özelleştirmeleri acele bir şekilde sonuçlandırarak, bunlara yönelik itirazların önünü kesmeyi teklif etmektedir.

Madde 15: Madde teklifinde "İmar planı değişikliği ile taşınmazda meydana gelecek değer artışının tespiti 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre yetkilendirilmiş lisanslı gayrimenkul değerlendirme kuruluşu tarafından plan değişikliği açıklama raporunda belirtilen mer-i plan koşullarındaki değer tespiti ile birlikte değişiklik sonrası değer tespiti yapılmak suretiyle belirlenen yeni değerden az olmamak üzere, idarece oluşturulacak değer tespit komisyonu tarafından belirlenir." ifadesi yer almaktadır. Teklifte geçen "değer tespit komisyonunun" kimlerden, nasıl ve hangi kıstasların esas alınarak oluşturulacağı açık bir şekilde yazılmamış ve komisyon oluşturma süreci muğlak bırakılmıştır.

Madde 17: Teklifte 3194 sayılı İmar Kanunu'na Geçici 21. Madde eklenmektedir. Yine 3194 sayılı İmar Kanunu'nun Geçici 16. Maddesi'nde düzenlenen, ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapıların belirlenen ücretleri yatırmaları koşuluyla Yapı Kayıt Sistemine

kaydedilmesine imkan tanınan yapılar için yeni yapı alanları açmamak koşuluyla güçlendirme çalışmalarına imkan tanıyor. Söz konusu teklifle Geçici 16. Madde ile affedilen yapıların depreme dayanıklılık vs. gibi hayati konularda sorunlu oldukları kabul edilmektedir. Teklifte Geçici 21. Madde olarak ifade edilen madde ile af kapsamına alınan yapıların güçlendirilmesi çalışmalarına imkan sağlanarak kaçak-denetimsiz ve imar mevzuatına uygun olmayan yapılar özendiriliyor. Uygunsuz/kaçak yapıların sürekli olarak affedilmesi ve sonrasında uygun hale getirilmeye çalışılması halk sağlığı ve kent güvenliği açısından olumsuzluklar yaratmaktadır. Ayrıca zemin etütleri ve deprem fay hatları gözetilmeden yapılacak güçlendirmeler hiçbir anlam ifade etmeyecektir.

Madde 18: Teklifte [11 Haziran 1985 tarih ve 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi" Hakkındaki 247 sayılı K.H.K.'nin 1. Maddesi hükmüne göre; "775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun belediye sınırları ile mücavir alanlardaki tatbikatı için Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'na verilen hak, yetki ve görevler ilgili belediyelere devredilmiştir. Belediyeler bu hak, yetki ve görevleri yetkili organları eliyle kullanırlar. Büyük Şehirlerde bu kanunun tatbikatı büyükşehir belediyelerince yapılır.] ibaresi kanundan çıkarılarak, belediye ve büyükşehir belediyelerinin yetki hakları ellerinden alınarak, yerel yönetimlerin görevleri merkezi yönetime devredilmek istenmektedir.

Madde 19: Kentlerde yeşil alan artırılması amacı ile hayata geçirilecek her proje olumlu ve değerlidir. Millet bahçesi kavramı kullanılarak bir alan oluşturulması öngörüldüğü ise bu alanların mevcut yeşil alanlar üzerine kurulması değil, yeni alanlar yaratması amacı taşıması gerekmektedir. Fakat şu an millet bahçesine dönüştürülmesi düşünülen alanların büyük oranda halihazırda rekreasyonel, sportif ve kültürel anlamda kentlerin gündelik hayatlarında önemli yer tutan, benzer işlevlere sahip alanlar olduğu görülmektedir. Dolayısı ile planlanan "millet bahçeleri" yeşili çoğaltma kaygısı taşımamakta, iktidarın kendi ideolojik yönelimi çerçevesinde bir alan yaratma aracı olarak kullanılması amaçlanmaktadır.

İçinde millet kavramı bulunan fakat millet kiraathanesi gibi seçim meydanlarında sunulan projelerin yer alması, bu alanların iktidarın ideolojik sahasına dönmesine vesile olacak, bununla beraber millet bahçesi etrafındaki araziler haksız bir şekilde değer kazanacak ve sermayedarların reklamlarında kullanacağı bir saha haline gelecektir.

Amaç tamamen yeşile verilen değer ise, kurulacak olan alanların bütüncül bir yaklaşım ile, meslek disiplinlerinden uzmanların katılımıyla, tüm süreçlerinin planlanması ve bu doğrultuda bilimsel ve katılımcı bir yöntemle yurttaşların kendini yeniden üretme ihtiyacını sağlıklı ve güvenli bir çevrede giderebildiği kentsel, kamusal rekreasyon alanları kurgulanmalıdır.

Aynı zamanda teklif edilen maddeye eklenen 'millet bahçeleri' ibaresiyle yine aynı kanun teklifinin 20. Maddesinde yer alan düzenlemelere dayanak oluşturulmak istenmektedir. Birçok bölgede yapay müdahalelerle oluşturulan millet bahçelerinin teklife eklenmesi kıyılara yönelik yeni müdahalelere imkân tanıyabilir.

Madde 20: Söz konusu madde ile Bitlis'in Ahlat ilçesinde Van Gölü kenarında kanun teklifinin ekinde belirlenen resmi kuruma bir alan tahsis edilmektedir. Bilindiği üzere söz konusu alana Cumhurbaşkanlığı köşkü yapılmasıyla ilgili çalışmalar devam etmektedir. Söz konusu teklif, devam eden inşaata yasal dayanak oluşturulması için sunulmaktadır. Böylece kaçak bir yapıya kanun teklifiyle af getirilmektedir.

Bilindiği üzere Anayasa Mahkemesi 24 Temmuz 2019 tarihinde verdiği kararla Anayasa'nın 2. Maddesi'nde belirtilen hukuk devleti ilkesi hatırlatılarak, kısıyaların devletin hüküm ve tasarrufu altında olmasının, buraların özel mülkiyete konu olamayacağı ve doğasına uygun olarak herkesin ortak kullanımına açık bulunmaları gerektiği anlamına geldiği vurgulanarak; denizden yararlanmanın ancak kıyının kullanımının herkese açık olması ile sağlanabileceğine işaret edilmişti. AYM, kıyıda yapılması zorunlu olan kamuya yararlı yapı ve tesislere ilişkin düzenlemelerde, Anayasa'nın kısıyaların ve çevrenin korunmasına ilişkin hükümlerine uyulmasının zorunluğu olduğunu hatırlatmaktadır.

Yine madde gerekçesinde "...*kamu kaynaklarının etkin bir şekilde kullanılabilmesini de teminen imar planı kararıyla resmi kurum alanları yapılabilmesi...*" denilmektedir. Bu tanımlama herhangi bir anlam ifade etmemektedir. Ahlat ilçesi için rekreasyon alanı yaratılmak isteniyor ise, seçilen alan topografik olarak gelişime müsait olmamakla birlikte, lanse edildiği butik otel vb. işletmelerin kurulması fiziksel açıdan mümkün değildir.

Kamu kaynaklarından halkın faydalanması gerekmektedir. Maddenin yasalaşması ile resmi bir alan kurulması ve toplumun istifadesinin önüne geçilecektir. Yılda bir ya da iki kere kullanılacak bir alanın bölge halkından tamamen koparılması doğru değildir. Bu madde ile yeni rant alanları yaratılacak, bölge piknik alanı değil, güvenlik alanına dönecektir.

Bilindiği üzere Türk lirasında son birkaç yılda yaşanan değer kaybı, işçinin emekçinin hızla fakirleşmesine sebep olmuştur. Bu sırada Cumhurbaşkanlığı 1100 odalı saray, 300 odalı yazlık, Ahlat'ta kışlık saraylar inşa etmekte, bu saraylar için 100'lerce araç filosu, kendisi için uçak filosu kullanmaktadır. Bugün sarayın bir günlük harcaması 4,5 milyon TL'yi geçmektedir. Bu da yaklaşık 2000 asgari ücretlinin 1 aylık maaşına karşılık gelmektedir. Bütçe kalemlerinde, halka hesabı verilmeden kullanılacak örtülü ödenekten 2020 yılı için 5 milyar 410 milyon lira harcanması öngörülmektedir.

2018 Sayıştay Denetleme raporlarına göre Saray personeli için yılda 181 milyon, temsil ve tanıtma için 48 milyon, mutfak için 5.3 milyon, giyecek için 10 milyon, temizlik için de 3.8 milyon lira harcanmıştır. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nde ek kurullar, danışma kurulları ve danışmanların danışmanları ile tartışılan kurumun yıllık personel gideri de 106 milyon TL'den, 181 milyon TL'ye yükselmiştir.

Cumhurbaşkanlığı mutfağında kullanılan malzemelerin yer aldığı, "Beslenme, gıda amaçlı ve mutfakta kullanılan tüketim malzeme" başlığında 2017'de 2.6 milyon TL olan giderler 2018'de ikiye katlanarak 5 milyon 311 bin 427 TL'ye yükselmiştir. "Giyecek, mefruşat ve tuhafiyе malzemeleri" için 10 milyon TL harcanmıştır. Cumhurbaşkanlığı'nın ısıtma, elektrik ve su gibi fatura harcamalarından oluşan "tüketime yönelik mal ve malzeme alımları" kalemi de 1 yılda 25 milyon 587 bin TL'den 40 milyon 988 bin TL'ye yükselmiştir.

Görüldüğü gibi, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde, israf, ekonominin en büyük kalemlerinden biri olmuştur. Türkiye halkı dili, dini fark etmeksizin büyük bir ekonomik krizle boğuşurken Sarayın harcamaları kamuoyu vicdanını yaralamaktadır. Her bir vatandaşın alınan vergiler faiz giderlerine ödenmektedir. Türkiye günde 12 milyon TL faiz ödemesi yapılmaktadır. Faiz giderlerinin her bir kuruşu bu ülkede işçinin ve yoksulun sırtına

yüklenmektedir. Halkın ekmeği azalırken, ödeyemediği vergiler faturalar, borç kağıtları, iflaslar, icralar çoğalmaktadır.

Madde 22: Teklif yapı denetim kuruluşlarına avantaj sağlar niteliktedir. Değiştirilen yüzde 75'lik indirim oranı net belirtilirken, yeni teklifle yüzde 30'u geçmemek kaydıyla indirim oranı Ticaret Bakanlığı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı görüşlerine dayanarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenecektir. İlgili teklif aynı işlerde farklı indirimlerin uygulanabilmesine imkân tanıyor. Teklifte sabit bir indirim oranı belirlenmelidir.

Madde 23: Madde ile 4708 sayılı Yapı Denetimi Kanunu'nun 8.Maddesi'nde düzenleme yapılmakta, eylem-yaptırım dengesi gözetilerek görevini mevzuata uygun yerine getirmeyen sorumlulara ilişkin uygulanacak idari müeyyidelerin yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Söz konusu Yapı Denetimi sisteminin Türkiye'de etkin bir şekilde çalışmadığı aşikardır. Kalite kontrol mekanizmasının ciddi bir şekilde ele alınması gerekmekte, aksi durumda mevcut sistemde olduğu gibi sorunların önlenmesi mümkün olmamaktadır. Mevcut durum şu an olduğu gibi, bir rant ve müteahhit sarmalına ülkeyi sürüklemektedir. Caydırıcı ve önleyici politikaların artırılması gerekmektedir. Fiziksel olarak hiçbir kalite kontrolünde bulunmayan kişiler diplomalarını para karşılığı kiralamakta ve denetim yapılmayan binalar yapılmış gibi gösterilmektedir. Bu düzenlemelerin sağlıklı yapılması yaşanabilir bir kent ve dayanıklı binalar adına önem teşkil etmektedir.

4.Sonuç

Biz HDP olarak, yaşam odaklı bir yerinde kentsel dönüşümü savunuyoruz. Kentsel dönüşümü rant aracı olarak gören, sosyal dokuyu ve kent hafızasını yok eden, insanları yerinden eden, komşuluk ilişkilerini bitiren kentsel dönüşüm ve imar planlarına karşıyız. Halkın da onayıyla yerinde dönüşümü savunuyoruz.

Yurttaşların, konut edinme maliyetlerini düşürerek toplumun tüm kesimlerini kapsayan, hizmetlere erişim olanağı olan, sağlam, sağlıklı, güvenli ve korumalı konut sahibi olmasını sağlamak devletin temel görevidir.

Devlet, alım gücü düşük yurttaşlar için sosyal konut projeleri geliştirmeli, ancak bu projeler ranta dayalı TOKİ projeleri olmamalıdır. Bu projelerde; planlamadan imalata kadar tüm süreçlere yurttaşların aktif katılımı ve denetimi sağlanmalıdır.

Nuran İmir
Şırnak

Mahmut Celadet Gaydalı
Bitlis

MUHALEFET ŞERHİ

15 – 16 Ocak 2020 tarihlerinde Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu'nda görüşülen 2/2512 esas sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Komisyonumuz 27. Dönemde yaptığı çalışmalarda genel olarak tematik ve çerçeve kanunları görüşmüştür. İlk kez bu kanun teklifi ile torba kanun niteliğinde bir kanun teklifi komisyon gündemine alınmış ve kabul edilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde bu dönem yoğunlaşan ve hemen her kanun teklifinin niteliğini işaret eden torba kanunlar yasama kalitemizi düşürmekte ve birbirinden ilgisiz değişiklikleri hem komisyonların hem de Genel Kurul'un gündemine taşımaktadır. Bu durum milletvekillerinin ve yasama sürecine katkı sunan görevlilerin yeterince hazırlanamaması ve yeterli çalışmayı yapamamasına sebep olmaktadır. Genel manada ilkesel olarak torba kanun şeklinde yapılan yasama süreçlerine karşıyız. Ancak komisyonumuzda görüşülen bu torba kanun Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde bu yasama döneminde görüşülen diğerlerine göre daha tematik ve birbiriyle alakalı değişiklikler içermekteydi. Bu bağlamda daha kabul edilebilir bir yapıdadır. Teklifin ilk maddesinde yer alan Coğrafi Bilgi Sistemleri düzenlemesi olmasa isimsiz bir kanun teklifi olabilecek bu teklifte genel olarak imar, kadastro ve haritacılık üzerine değişiklikler planlanmıştır. Ancak teklifin 33., 34. ve 35. maddelerinde yer alan 5543 sayılı iskan kanunundaki değişikliklerin bağlamdan çok uzak olduğunu da şerh olarak düşmek gerekmektedir.

Ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin çok yoğun olmadığı bugünlerde 48 saatlik asgari süre dolar dolmaz toplanan ve iki gün süren komisyon çalışmaları yerine, milletvekilleri ve yasama sürecine katkı sunan görevlilerin daha iyi çalışabileceği, kamuoyunda konunun daha fazla tartışılabileceği daha ileri bir tarihte komisyonun toplanması daha doğru olacaktır.

İmar üzerine değişiklik yapılan bir teklif söz konusu olduğu için teklif sahibi milletvekillerinin mensup oldukları AK Parti'nin imar politikaları hakkında bir değerlendirme yapmak şarttır.

AK Parti iktidarda bulunduğu 17 yıl boyunca imar rantlarının yandaş müteahhitlere, kişi ve gruplara dağıtılmasıyla anılmıştır. AK Partili belediyeler bu konuda büyük eleştirilere maruz kalmıştır. AK Parti şehirlerin siluetlerini bozan, yoğunluğunu artıran ve altyapısı yapılaşmanın önünü açmış bunun için de imar kanunlarında defalarca değişiklik yapmıştır. İmar kanunları sürekli üzerinde değişiklik yapılabilecek kanunlar değildir. Çünkü imar kanunlarının sonuçları kalıcı yapıların ortaya çıkmasına, şehirlerin yapılarının bozulmasına ve çevre sorunlarına yol açabilecek niteliktedir. Bu sebeple statik ve insan odaklı imar kanunu düzenlemeleri yapılmalı uzun yıllarca kullanılabilmelidir. Yap boza dönen imar kanunları ise medeniyetin kaynağı olan şehirlerimizi ucube yapılara dönüştürmüştür. Bunun itirafı AK Parti iktidarları tarafından yapılmıştır. İstanbul hakkında konuşan Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, imar konusuyla alakalı "İstanbul'a ihanet ettik" ifadelerini kullanmıştır. Ayrıca ülkemizin başkenti Ankara'da bizzat iktidar partisinin kendi içinden geçmiş dönem belediye başkanlarına eleştiriler gelmiş, imar düzenlemeleriyle şehrin "parsel parsel" peşkeş çekildiği vurgulanmıştır. Son Kanal İstanbul tartışmaları da yine imar odaklı olmuştur. Kanalın planlandığı bölgenin çevresinde yabancı yatırımcıların, aile mensuplarının ve yandaş müteahhitlerin yoğun bir şekilde arsa aldıkları öğrenilmiştir. AK Parti iktidarları döneminde pek çok yeşil alan imar

değişiklikleriyle “sanal parklara” dönüştürülmüş sonra da AVM’ler inşa edilmiştir. Gezi Parkı eylemleri sürecinin başında da parkın yerine AVM yapılması planı yer almaktaydı. Sonuç olarak ise orantısız şiddetin kullanıldığı, haklı eylemciler ile provokasyonların birbirine karıştığı bir olay ülkemiz tarihinde yer almıştır. Toplumun imar meselesine ne denli sert tepkiler gösterebileceğinin ve toplumsal gerginliğin bu konuda yüksek olduğunun bir göstergesi bu durumdur.

Kentsel dönüşümler kimi zaman halkın yararına değil, yandaş müteahhitlerin yararına gerçekleştirilmiştir. Sürekli çıkarılan imar afları ve imar barışları bu düzeni iyice bozmuştur. Vatandaş süreci takip edemez hale gelmiştir.

Kıscacası AK Parti’nin imar meselesinde karnesi zayıftır. AK Parti dendiğinde ilk akla gelen kavram imar rantı olmaktadır. Bu rant ne acıdır ki Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Cahit Turhan tarafından “Rant, kâr demektir” diye meşrulaştırılmaya dahi çalışılmıştır.

Mevcut değişiklik teklifi de bu kapsamda değerlendirilmek zorundadır.

Teklifin 1. Maddesinde coğrafi bilgi sistemleri düzenlemesi yapılmaktadır. Özünde faydalı ve gerekli bir düzenleme olmakla birlikte iki noktada teklifin tekrar değerlendirilmesi gerekmektedir. Birincisi bilgilere ulaşım için koyulan 25 TL ve 50 TL meblağları yol yapımı, tren yolu yapımı ya da çok geniş alanlardaki yapımlar gibi işler çok büyük meblağlar ortaya çıkarabilecektir. Bu noktada zaten pek çok kamu kurumu harita ve diğer coğrafi bilgileri verirken ciddi meblağlar talep etmektedir. Bu husus yeniden değerlendirilmelidir. Ayrıca teklifte “yabancı gerçek kişilere” de verilerin ücret karşılığında veriyebileceği ifade edilmiştir. Bu noktada tabii kaynaklarımızın, askeri bölgelerimizin ya da kritik alanların yer aldığı coğrafyaların haritalarının yabancı kişilere verilmesini engelleyecek önlem alınmalı ve buradaki muğlaklığı giderecek bir ekleme yapılmalıdır.

Teklifin 2. ve 18. Maddesindeki değişiklikler yerel yönetimler ve TOKİ arasındaki yetki çatışmasını engellemek gerekçesiyle yerel yönetimlerin yetkilerini TOKİ’ye devreden düzenlemeler yapmaktadır. Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’na ait olan ve belediyelere devredilmiş olan arazilerin TOKİ’ye devri son derece yanlış bir uygulamadır. Danıştay kararlarında belediyelere verilmiş haklar kanuni bir düzenlemeyle belediyelerden alınamaz. Bu Anayasa’nın 138. Maddesine de aykırıdır. Özellikle 2. Maddedeki muğlaklık giderilmeli ve “3414 sayılı Yasa’da belediyelere verilen yetki devam etmektedir.” içeriğinde bir cümle ile Belediyelerin kazandıkları haklar açıklığa kavuşturulmalıdır. İktidarın Belediyelerden yetki alıp merkezi kurumlara vermesinin siyasi olduğu aşikardır. Özellikle Ankara, İstanbul, Antalya, Adana, Mersin gibi büyükşehir belediyelerinin Millet İttifakı adaylarınca kazanılması sonrası Belediye yetkilerinin azaltılması eğilimi iktidarda bulunmaktadır. Bu son derece anti demokratik bir durumdur.

Teklifin 4. Maddesinde “tahsil edilen tutarların %50’si genel bütçeye kaydedilir ve %50’si tahsilatı takip eden ayın sonunda TOKİ Başkanlığına aktarılır” ifadesinde bir muğlaklık bulunmaktadır. Burada tahsilatı yapılan meblağın iki eşit parçasından ziyade %50’nin %50’si gibi bir anlam ortaya çıkabilecektir. Mahkemelere konu olabilecek muğlaklık giderilmelidir.

Teklifin 5. Maddesinde "imar planları ile imar planlarına göre yapılan arazi ve arsa düzenleme işlemleri"ndeki uyumsuzluklar da ivedi yargılama usullerine eklenmiştir. Bu düzenlemeyle imar değişiklikleri ve arsa düzenlemeleri işlemlerine karşı açılacak davalar ivedi yargılama usulüyle görülecektir. Bu durum davalardaki istinaf hakkını ortadan kaldırmakta ve doğrudan temyiz işleminin önünü açmaktadır. İmar konusundaki davalar genel olarak pek çok bilirkişi raporunun değerlendirildiği karmaşık ve yoğun davalardır. Özellikle büyük maliyetli işlerde bu durum daha da meşakkatli bir hal almaktadır. Böyle bir süreçte ivedi yargılama usulünü uygulamak büyük hak kayıplarına ve hatalara yol açabilecektir. Özellikle kamulaştırmamız el atmalarda açılacak davaların hızlı bir şekilde görülmesi kamu adına ciddi kayıplara yol açabilecektir. Kamuoyunda son günlerde tartışılan Kanal İstanbul meselesi de bu noktada değerlendirilirse bu düzenlemenin Kanal İstanbul'daki düzenlemelere karşı açılacak davaların seri bir şekilde karara bağlanması ve siyasi etkinin yargı üzerinde kurulmasına yol açacaktır.

Teklifin 8. Maddesinde Belediyelerin otuz günlük süre içerisinde görüş bildirmemeleri halinde olumlu görüş belirtmiş oldukları hükmünün konması genel idare hukuk mantığına göre istisnai bir durum yaratmaktadır. Burada bir kamu yararı bulunmamaktadır. Belediyelerin olumlu ya da olumsuz görüş vermeleri gerekirse müeyyideye bağlanarak kesinlik sağlanmalıdır. Burada suiistimaller yaşanabilir.

Teklifin 11. Maddesindeki "yeterlik" kavramı muğlaktır. Buradaki düzenleme kanunla yapılmadığı durumlarda Bakanlığa yönetmelik yetkisi verilmiş olacaktır. Bu kadar geniş bir alanda yönetmelik yetkisi suiistimallere yol açabilecektir. Özellikle yeterli uzmanlığa haiz mühendislerin kimler olduğunun tanımlanması süreci mühendislik firmaları içinde tekelleşme yaratabilecektir. Bu noktada üniversitelerin mühendislik fakültelerine ve ilgili meslek kuruluşları olan mühendis ve mimar odalarına yetki verecek düzenlemeler yapılmalıdır. Bu haliyle teklif maddesi yeterli bir düzenleme sağlamamaktadır.

Teklifin 15. Maddesinde kamuoyunda da çok tartışılan parsel bazlı imar değişikliklerinin yerine ada bazlı imar değişikliklerinin yapılması düzenlenmektedir. Burada ilk olarak şu ifade edilmelidir, bu olumlu bir düzenleme olmakla birlikte pek çok eksiği bulunmaktadır. Plan bir bütündür. Ada bazlı imar değişiklikleri yapılırken çevre adalardaki yoğunlukların sabit kalması burada sorunlar yaratacaktır. Bir adada çok yüksek olarak değiştirilen yoğunluk bir başka adada daha az olabilecektir. Burada alt yapı sorunları ortaya çıkacaktır. Ada bazlı değişiklikler yapılırken plan bütünlüğü göz ardı edilmemelidir. "Taşınmaz maliklerinin talebiyle" imar değişikliği yapmayı düzenleyen fıkra ise tamamen hatalıdır. Taşınmaz maliklerinin tamamının iradesinin arandığı durumda değer artışından malikler faydalanamamaktadır. Buradaki artış kamuya kalmaktadır. Burada bakanlık ya da belediye imar değişikliği yaptığında ise değer artışında ortaya çıkan pay ödenmeyecektir. Bu durumda taşınmaz malikleri neden kendi talepleriyle bu işi yapacaklardı? Bu durum özellikle hasarlı ya da deprem riskli bina yenilemeleri dışında binayı aynı metrekarede yenilemek isteyen vatandaşların taleplerinin reddine yol açabilecektir. Ayrıca maddi külfeti artıracaktır. Teklif maddesine yer alan "değer tespit komisyonu"nun ne olduğu açıklanmamıştır. Bunun açıklığa kavuşturulması gereklidir. Ayrıca geçmişte parsel bazlı imar değişiklikleriyle ortaya çıkan rantlar yandaş müteahhitlerin yanına kar kalmış, halkımızın bir kazancı olmadan dar bir çevrede bölüşülmüştür.

Teklifin 19. Maddesinde kamuoyunda Salda Gölü'nün kıyılarına "Millet Bahçesi" yapılması hususuyla gündeme gelen düzenlemenin kanunlaştırılması amaçlanmaktadır. Kanun teklifinde kıyılara yapılabilecek alanlara "Millet Bahçeleri" eklenmektedir. Burada temel olarak bir normlar hiyerarşisi sorunu vardır. "Millet Bahçesi"nin ne olduğu, yüzeysel olarak yönetmelikle düzenlenmiştir. Bir kanunun yüzeysel bir yönetmeliğe atfla Anayasa'nın 43. Maddesi'nde kıyıların kamu yararına kullanımı ilkesine muhalefet oluşturabilecek bir düzenleme yapması kabul edilebilir değildir. Bu noktada Millet Bahçesi içinde yapılacak yapıların neler olduğu ve kıyıya ne uzaklıkta yapılabileceği açıkça ifade edilmelidir. Kamu yararına yapılacak bir yeşil alanın kıyılarda olması son derece makuldür ancak bunun suiistimallere asla yer vermeyecek şekilde düzenlenmesi gerekir. Doğal güzelliklerimizin çevresine yapılabilecek ucube yapıların ya da kurulabilecek rant odaklı işletmelerin ne gibi zararlar verebileceğini kamu oyu da takdir etmektedir. Öncelikle Anayasa'nın 43. Maddesi bağlamında bu teklif düzenlenmeli, Millet Bahçesi'nin ne olduğu açıkça ifade edilmeli ve ona göre düzenleme yapılmalıdır.

Teklifin 20. Maddesi Bitlis'in Ahlat ilçesine, Van Gölü kıyısına resmi kurum yapılabilmesi yönünde düzenleme yapmaktadır. Burada kamuoyu tarafından da bilindiği üzere bir Cumhurbaşkanlığı Sarayı inşaatı başlamıştır. Ancak konuyla alakalı daha önce yapılan yasal düzenleme Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesi'nin iptal ettiği bir düzenlemeyi ufak değişikliklerle yeniden TBMM gündemine getirmek Anayasa'yı ihlal anlamına gelir. Bu durumda düzenleme yeniden Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilebilecektir. İlkesel olarak Türk tarihinde müstesna bir yeri olan Ahlat ilçemizde Türk devletini temsil edecek bir tesisin kurulması son derece doğaldır. Ancak bu tesisin yeri noktasında hukuksuzluk kabul edilemez. Tesis Ahlat'ın kıyı olmayan bir yerine yapılabilir ya da kıyıda yapılması düşünüüyorsa da kamu yararını gözeterek şekilde Anayasa'nın 43. Maddesi doğrultusunda halka açık ve Ahlatlıların sürekli yararlanabileceği bir şekilde yapılmalıdır. Bu da kanunla açık bir şekilde düzenlenmelidir. Ayrıca Van Gölü'ndeki ekolojik dengeyi bozmayacak bir şekilde bu işlemler yürütülmelidir. Ancak görülmektedir ki bütün yasal engellemelere rağmen inşaat bitme noktasına gelmiştir. Bu durum Cumhurbaşkanlığı makamı adına asla kabul edilemez. Hukuka uygun olmayan bir şekilde Ahlatlıların görüşlerini almadan bir inşaatı tamamlamak, hukuksuzluğun bizzat Cumhurbaşkanlığı tarafından yapılması olarak tarihe geçecektir. Bu noktada Ahlat'a böyle bir simgesel eserin yapılmasına destek verirken bu durumun hukuksuz ve kamu yararından uzak olmasını kabul etmemekteyiz.

Hayrettin Nuhoglu

İstanbul

İbrahim Halil Oral

Ankara

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ MUSTAFA DEMİR
İLE 70 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Coğrafi Bilgi Sistemleri

**Coğrafi verilerin toplanması, üretimi,
paylaşımı ile mali ve cezai hükümler**

MADDE 1- (1) 49 sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında onaylanan Ulusal Coğrafi Veri Sorumluluk Matrisinde yer alan coğrafi verilerin;

a) Ulusal Coğrafi Veri Paylaşım Matrisine göre kamu kurum ve kuruluşları arasında paylaşımı, erişimi ve kullanımı bedelsizdir.

b) Ulusal güvenliğe ilişkin hükümler ile fikri, sınai ve ticari haklara ilişkin mevzuat hükümleri saklı kalmak ve veri üretmekle sorumlu kurumun uygun görüşü alınmak kaydıyla, veri madenciliği ve yeni veri üretimi konularındaki hasılat paylaşımına yönelik işbirlikleri kapsamında, özel kurum, kuruluşlar ve üniversiteler ile paylaşımı bedelsiz olarak yapılabilir.

(2) Gerçek kişilerin ve özel hukuk tüzel kişilerinin Türkiye'ye ait Ulusal Coğrafi Veri Sorumluluk Matrisi kapsamındaki coğrafi verileri; toplaması, üretmesi, paylaşması veya satması; özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla ve ticari faaliyetleri gerçekleştirmek için gerekli belgelere sahip olması şartı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının iznine tabidir. İzne tabi olacaklara, izin süresi ve verilere ilişkin usul, esas ve içerikler Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir. İzin bedeli 1/1000'lik pafta başına, yabancı gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri için 50,00 TL, yerli gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri için 25,00 TL'dir. Bu tutarlar takvim yılı başından geçerli olmak üzere her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır. Alınan izin bedeli

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE
TURİZM KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Coğrafi Bilgi Sistemleri

**Coğrafi verilerin toplanması, üretimi,
paylaşımı ile mali ve cezai hükümler**

MADDE 1- (1) 49 sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında onaylanan Ulusal Coğrafi Veri Sorumluluk Matrisinde yer alan coğrafi verilerin;

a) Ulusal Coğrafi Veri Paylaşım Matrisine göre kamu kurum ve kuruluşları arasında paylaşımı, erişimi ve kullanımı bedelsizdir.

b) Ulusal güvenliğe ilişkin hükümler ile fikri, sınai ve ticari haklara ilişkin mevzuat hükümleri saklı kalmak ve veri üretmekle sorumlu kurumun uygun görüşü alınmak kaydıyla, veri madenciliği ve yeni veri üretimi konularındaki hasılat paylaşımına yönelik işbirlikleri kapsamında, özel kurum, kuruluşlar ve üniversiteler ile paylaşımı bedelsiz olarak yapılabilir.

(2) Gerçek kişilerin ve özel hukuk tüzel kişilerinin Türkiye'ye ait Ulusal Coğrafi Veri Sorumluluk Matrisi kapsamındaki coğrafi verileri; toplaması, üretmesi, paylaşması veya satması; özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla ve ticari faaliyetleri gerçekleştirmek için gerekli belgelere sahip olması şartı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının iznine tabidir. İzne tabi olacaklar için, izin süresi ve verilere ilişkin usul, esas ve içerikler Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir. İzin bedeli 1/1000'lik pafta başına, yabancı gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri için 50,00 TL, yerli gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri için 25,00 TL'dir. Bu tutarlar takvim yılı başından geçerli olmak üzere her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır. Alınan izin bedeli

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemleri hizmetlerinde kullanılmak üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğünün ilgili hesabına yatırılır. İzin alınmaması durumunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca izin bedelinin 10 katı tutarında idari para cezası uygulanır. İdari para cezası kararı, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre kararı veren merci tarafından ilgiliye tebliğ edilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Düzenlemeler

MADDE 2- 20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 6- Bu Kanun uyarınca; 5609 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca oluşturulan alanlar ile 5609 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra belediye sınırları içerisinde veya dışarısında Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca oluşturulan veya oluşturulacak alanlarda Toplu Konut İdaresi Başkanlığı yetkilidir.

Belediyelerce, 2/3/1988 tarihli ve 3414 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra oluşturulan alanlarda ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu Kanun uyarınca oluşturulacak alanlardaki uygulamalarda ise ilgili belediyesi yetkilidir.”

MADDE 3- 29/4/1969 tarihli ve 1164 sayılı Arsa Üretimi ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“ı) Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından satış ve kira sözleşmesine konu edilen taşınmazlar hariç olmak üzere, Toplu

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemleri hizmetlerinde kullanılmak üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğünün ilgili hesabına yatırılır. İzin alınmaması durumunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca izin bedelinin 10 katı tutarında idari para cezası uygulanır. İdari para cezası kararı, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre kararı veren merci tarafından ilgiliye tebliğ edilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Düzenlemeler

MADDE 2- 20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 6- Bu Kanun uyarınca; 22/3/2007 tarihli ve 5609 sayılı Gecekondu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca oluşturulan alanlar ile 5609 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra belediye sınırları içerisinde veya dışarısında 775 sayılı Gecekondu Kanununa göre Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca oluşturulan veya oluşturulacak alanlardaki uygulamalarda Toplu Konut İdaresi Başkanlığı yetkilidir.

2/3/1988 tarihli ve 3414 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra belediyelerce 775 sayılı Gecekondu Kanununa göre oluşturulan veya oluşturulacak alanlardaki uygulamalarda ise ilgili belediyesi yetkilidir. Belediyeler bu hak, yetki ve görevleri yetkili organları eliyle kullanırlar. Büyükşehirlerde bu Kanunun tatbikatı büyükşehir belediyelerinin koordinatörlüğünde ilçe belediyelerince yapılır.

MADDE 3- 29/4/1969 tarihli ve 1164 sayılı Arsa Üretimi ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“ı) Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından satış ve kira sözleşmesine konu edilen taşınmazlar hariç olmak üzere, Toplu Konut

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

Konut İdaresi Başkanlığının mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan arsa ve arazilerin, gerçek veya tüzel kişilerce işgali halinde; ecrimisil istemeye, ecrimisilin tahsiline ve taşınmazın tahliyesine ilişkin işlemleri uygulamaya veya Milli Emlak Genel Müdürlüğü eliyle uygulamaya,”

MADDE 4- 1164 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 5- Bu Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi kapsamında alınacak olan ecrimisiller ve taşınmazın tahliyesi hakkında 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesine göre işlem yapılır ve tahsil edilen tutarların, %50’si genel bütçeye gelir kaydedilir ve %50’si tahsilatı takip eden ayın sonuna kadar Toplu Konut İdaresi Başkanlığına aktarılır.”

MADDE 5- 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 20/A maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“g) İmar planları ile imar planlarına göre yapılan arazi ve arsa düzenleme işlemleri.”

MADDE 6- 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “mevzi” ibaresi madde metninden çıkartılmıştır.

MADDE 7- 3194 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, bendin mevcut üçüncü cümlesinde yer alan “Belediye” ibaresi “Planlar, belediye” şeklinde değiştirilmiş, bende ikinci paragraftan sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraflar, bendin mevcut dördüncü paragrafına “kopyası,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Bakanlıkça oluşturulan elektronik ortamdaki Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi Altyapısı üzerinden, ilgili idaresi tarafından, arşivlenmek üzere” ibaresi ve bende aşağıdaki paragraflar eklenmiş, (ç) bendi ile (ğ) bendinin birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bende birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İdaresi Başkanlığının mülkiyetinde bulunan arsa ve arazilerin, gerçek veya tüzel kişilerce işgali halinde; ecrimisil istemeye, ecrimisilin tahsiline ve taşınmazın tahliyesine ilişkin işlemleri uygulamaya veya Milli Emlak Genel Müdürlüğü eliyle uygulamaya,”

MADDE 4- 1164 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 5- Bu Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi kapsamında alınacak olan ecrimisiller ve taşınmazın tahliyesi hakkında 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesine göre işlem yapılır ve tahsil edilen tutarların, %50’si genel bütçeye gelir kaydedilir ve %50’si tahsilatı takip eden ayın sonuna kadar Toplu Konut İdaresi Başkanlığına aktarılır.”

MADDE 5- 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 20/A maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“g) İmar planları ile imar planlarına göre yapılan arazi ve arsa düzenleme işlemleri.”

MADDE 6- 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “mevzi” ibaresi madde metninden çıkartılmıştır.

MADDE 7- 3194 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, bendin mevcut üçüncü cümlesinde yer alan “Belediye” ibaresi “Planlar, belediye” şeklinde değiştirilmiş, bende ikinci paragraftan sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraflar, bendin mevcut dördüncü paragrafına “kopyası,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Bakanlıkça oluşturulan elektronik ortamdaki Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi Altyapısı üzerinden, ilgili idaresi tarafından, arşivlenmek üzere” ibaresi ve bende aşağıdaki paragraflar eklenmiş, (ç) bendi ile (ğ) bendinin birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bende birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

“Planlar, plan değişiklikleri ve plan revizyonları; kayıt altına alınmak ve arşivlenmek üzere Bakanlıkça oluşturulan elektronik ortama yüklemek ve aynı sistem üzerinden Plan İşlem Numarası almak zorundadır.”

“İmar planları ve bu planlardaki değişikliklerin nerede askıya çıktığına dair bilgilendirme ilanı, askı süresi ile eş zamanlı olarak ilgili muhtarlıkların panosunda duyurulur. Ayrıca plan değişikliği hakkında, değişikliğe konu alanda görülebilir bir şekilde en az 2 adet tabela ile 30 gün süreyle bilgilendirme yapılır.

Kentsel tasarım projeleri uygulama imar planlarıyla birlikte hazırlanabilir. Bu kentsel tasarım projelerinin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

“Kesinleşen imar planları veya parselasyon planlarına karşı kesinleşme tarihinden itibaren her halde beş yıl içinde dava açılabilir.

İmar planlarında bina yükseklikleri serbest (Yençok) olarak belirlenemez.

Sanayi alanları hariç olmak üzere mer’i imar planlarında serbest (Yençok) olarak belirlenmiş yükseklikler; emsal değerinde değişiklik yapılmaksızın çevredeki mevcut teşekküller ve silüet dikkate alınarak, imar planı değişiklikleri/revizyonları yapılmak suretiyle ilgili idare meclis kararı ile belirlenir. Bu şekilde ilgili idare tarafından belirlenmeyen yükseklikler, maliyetleri döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılanmak üzere Bakanlıkça belirlenir. Oluşacak maliyetlerin %100 fazlası ilgili idaresinden tahsil edilir. Bu şekilde tahsil edilememesi halinde ilgili idarenin 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilerek tahsil olunur. Tahsil olunan tutarlar, Bakanlığın döner sermaye işletmesi hesabına gelir olarak kaydedilir.”

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Planlar, plan değişiklikleri ve plan revizyonları; kayıt altına alınmak ve arşivlenmek üzere Bakanlıkça oluşturulan elektronik ortama yüklemek ve aynı sistem üzerinden Plan İşlem Numarası almak zorundadır.”

“İmar planları ve bu planlardaki değişikliklerin nerede askıya çıktığına dair bilgilendirme ilanı, askı süresi ile eş zamanlı olarak ilgili muhtarlıkların panosunda duyurulur. Ayrıca plan değişikliği hakkında, değişikliğe konu alanda görülebilir bir şekilde en az 2 adet tabela ile 30 gün süreyle bilgilendirme yapılır.

Kentsel tasarım projeleri uygulama imar planlarıyla birlikte hazırlanabilir. Bu kentsel tasarım projelerinin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

“Kesinleşen imar planları veya parselasyon planlarına karşı kesinleşme tarihinden itibaren her halde beş yıl içinde dava açılabilir.

İmar planlarında bina yükseklikleri yençok: serbest olarak belirlenemez.

Sanayi alanları, ibadethane alanları ve tarımsal amaçlı silo yapıları hariç olmak üzere mer’i imar planlarında yençok: serbest olarak belirlenmiş yükseklikler; emsal değerinde değişiklik yapılmaksızın çevredeki mevcut teşekküller ve silüet dikkate alınarak, imar planı değişiklikleri ve revizyonları yapılmak suretiyle ilgili idare meclis kararı ile belirlenir. Bu şekilde ilgili idare tarafından belirlenmeyen yükseklikler, maliyetleri döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılanmak üzere Bakanlıkça belirlenir. Oluşacak maliyetlerin %100 fazlası ilgili idaresinden tahsil edilir. Bu şekilde tahsil edilememesi halinde ilgili idarenin 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilerek tahsil olunur. Tahsil olunan tutarlar, Bakanlığın döner sermaye işletmesi hesabına gelir olarak kaydedilir.”

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

“ç) Bakanlıkça belirlenen tanım ve esaslara göre hazırlanıp onaylanan plan, plan değişikliği ve revizyonlarının, parselasyon planlarının, yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgelerinin, imar mevzuatına konu edilen orto-görüntüler ile diğer coğrafi veri ve bilgilerin, ilgili idareler ile kurum ve kuruluşlarca; Cumhurbaşkanınca belirlenen usul, esas ve ilgili standartlara uygun şekilde ve sayısal olarak; üretilmesi, elektronik ortamda ilan edilmesi, Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi Altyapısı ile entegrasyonunun sağlanması ve bedelsiz olarak Bakanlığa gönderilmesi, Bakanlıkça tesis edilecek elektronik ortam üzerinden paylaşılması, arşivlenmesi ve güncellenmesi zorunludur. Yapı ruhsatına ilişkin işlemlerde bu veriler esas alınır.”

“Büyükşehir belediyesi sınıırının il sınırı olması nedeniyle mahalleye dönüşen ve nüfusu 5.000’in altında kalan yerlerin, kırsal yerleşim özelliğinin devam edip etmediğine büyükşehir belediye meclisince karar verilir.”

“Büyükşehir belediye meclisince aksine bir karar alınmadıkça, uygulama imar planı yapııncaya kadar bu alanlardaki uygulamalar 27 nci madde hükümlerine göre yürütülür. 27 nci maddede belirtilen projeler, ilçe belediyesince onaylanır ve muhtarlığa bildirilir.”

MADDE 8- 3194 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “onbeş” ibaresi “otuz” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu süre içerisinde görüş bildirilmemesi halinde olumlu görüş bildirilmiş sayılır.”

MADDE 9- 3194 sayılı Kanunun 18 inci maddesine yirmibirinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu madde kapsamında yapılmış olan imar uygulamalarının kesinleşmiş mahkeme kararlarıyla iptal edilmesi nedeniyle; davaya konu parselin imar planı kararları ile umumi ve kamu hizmetlerine ayrılan alanlara denk gelmesi veya iptal edilen uygulama ile tahsis ve tescil edilmiş parsellerde hak sahiplerince yapı

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“ç) Bakanlıkça belirlenen tanım ve esaslara göre hazırlanıp onaylanan plan, plan değişikliği ve revizyonlarının, parselasyon planlarının, yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgelerinin, imar mevzuatına konu edilen orto-görüntüler ile diğer coğrafi veri ve bilgilerin, ilgili idareler ile kurum ve kuruluşlarca; Cumhurbaşkanınca belirlenen usul, esas ve ilgili standartlara uygun şekilde ve sayısal olarak; üretilmesi, elektronik ortamda ilan edilmesi, Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi Altyapısı ile entegrasyonunun sağlanması ve bedelsiz olarak Bakanlığa gönderilmesi, Bakanlıkça tesis edilecek elektronik ortam üzerinden paylaşılması, arşivlenmesi ve güncellenmesi zorunludur. Yapı ruhsatına ilişkin işlemlerde bu veriler esas alınır.”

“Büyükşehir belediyesi sınıırının il sınırı olması nedeniyle mahalleye dönüşen ve nüfusu 5.000’in altında kalan yerlerin, kırsal yerleşim özelliğinin devam edip etmediğine büyükşehir belediye meclisince karar verilir.”

“Büyükşehir belediye meclisince aksine bir karar alınmadıkça, uygulama imar planı yapııncaya kadar bu alanlardaki uygulamalar 27 nci madde hükümlerine göre yürütülür. 27 nci maddede belirtilen projeler, ilçe belediyesince onaylanır ve muhtarlığa bildirilir.”

MADDE 8- 3194 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “onbeş” ibaresi “otuz” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu süre içerisinde görüş bildirilmemesi halinde olumlu görüş bildirilmiş sayılır.”

MADDE 9- 3194 sayılı Kanunun 18 inci maddesine yirmibirinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu madde kapsamında yapılmış olan imar uygulamalarının kesinleşmiş mahkeme kararlarıyla iptal edilmesi nedeniyle; davaya konu parselin imar planı kararları ile umumi ve kamu hizmetlerine ayrılan alanlara denk gelmesi veya iptal edilen uygulama ile tahsis ve tescil edilmiş parsellerde hak sahiplerince yapı

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

yapılmış olması ve benzeri hukuki veya fiili imkânsızlıklar nedeniyle geri dönüşüm işlemleri yapılarak uygulama öncesi kök parsellere dönülemeyeceğinin parselasyon planlarını onaylamaya yetkili idarelerin onay merciince tespiti halinde, öncelikle davaya konu parselin hak sahiplerinin muvafakati alınmak kaydıyla uygulama sahası içerisinde idarece uygun bir yer tahsis edilir veya anlaşma olmaması halinde davacı hak sahibinin kök parseldeki yeri dikkate alınarak uygulamadaki düzenleme ortaklık payı kesintisi düşüldükten sonraki taşınmazın rayiç bedeli üzerinden değeri ödenir.”

MADDE 10- 3194 sayılı Kanununun 27 nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “projelerinin valilikçe incelenmesi, muhtarlıktan yazılı izin alınması” ibaresi “projelerin valilik onayını müteakip muhtarlığa bildirim” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya dördüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, maddeye ikinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, mevcut üçüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde, mevcut altıncı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “İl çevre düzeni” ibaresi “Çevre düzeni” şeklinde değiştirilmiş, cümlede yer alan “köy yerleşik alan sınırları ve” ibaresi madde metninden çıkartılmış ve maddeye mevcut yedinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu fıkroda belirtilen projelerin, valilik onayı ve muhtarlığa bildirim şartı sağlanmadan veya projesine aykırı yapı yapıldığının muhtarca tespiti ya da öğrenilmesi halinde durum, muhtar tarafından ivedilikle valiliğe bildirilir.”

“Kırsal yerleşik alanı ve civarı sınırları; belediye sınırı il sınırı olan yerlerde ilçe belediye meclisinin teklifi üzerine büyükşehir belediye meclisi kararıyla, diğer yerlerde ise il genel meclisi kararıyla belirlenir.”

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

yapılmış olması ve benzeri hukuki veya fiili imkânsızlıklar nedeniyle geri dönüşüm işlemleri yapılarak uygulama öncesi kök parsellere dönülemeyeceğinin parselasyon planlarını onaylamaya yetkili idarelerin onay merciince tespiti halinde, öncelikle davaya konu parselin hak sahiplerinin muvafakati alınmak kaydıyla uygulama sahası içerisinde idarece uygun bir yer tahsis edilir veya anlaşma olmaması halinde davacı hak sahibinin kök parseldeki yeri dikkate alınarak uygulamadaki düzenleme ortaklık payı kesintisi düşüldükten sonraki taşınmazın rayiç bedeli üzerinden değeri ödenir.”

MADDE 10- 3194 sayılı Kanununun 27 nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “projelerinin valilikçe incelenmesi, muhtarlıktan yazılı izin alınması” ibaresi “projelerin valilik onayını müteakip muhtarlığa bildirim” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya dördüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, maddeye ikinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, mevcut üçüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde, mevcut altıncı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “İl çevre düzeni” ibaresi “Çevre düzeni” şeklinde değiştirilmiş, cümlede yer alan “köy yerleşik alan sınırları ve” ibaresi madde metninden çıkartılmış ve maddeye mevcut yedinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu fıkroda belirtilen projelerin, valilik onayı ve muhtarlığa bildirim şartı sağlanmadan veya projesine aykırı yapı yapıldığının muhtarca tespiti ya da öğrenilmesi halinde durum, muhtar tarafından ivedilikle valiliğe bildirilir.”

“Kırsal yerleşik alanı ve civarı sınırları; belediye sınırı il sınırı olan yerlerde ilçe belediye meclisinin teklifi üzerine büyükşehir belediye meclisi kararıyla, diğer yerlerde ise il genel meclisi kararıyla belirlenir.”

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

“Onaylı üst kademe planlarda aksine hüküm bulunmadığı hâllerde köy yerleşik alan sınırları içinde, taşkın, heyelan ve kaya düşmesi gibi afet riski olan, sıhhi ve jeolojik açıdan üzerinde yapı yapılmasında mahzur bulunan alanlar ile köyün ana yolları ve genişlikleri; hâlihazır harita veya kadastro paftaları üzerinde belediye sınırı il sınırı olan yerlerde ilgili ilçe belediye meclisi kararı ile, diğer yerlerde ise il genel meclisi kararıyla belirlenir.”

“Kırsal yerleşik alanı ve civarı sınırlarının tespitinde ve bu alanlarda ruhsata tabi olmadan yapılabilecek yapılara ilişkin ilgili kurum veya kuruluşlarca yapılan etüt, proje, proje uygunluk görüşü için resim, harç, ücret, döner sermaye ücreti ve herhangi bir ad altında bedel alınmaz.”

MADDE 11- 3194 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasına birinci cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Deprem afeti riskine karşı ileri tasarım yöntemleri ve teknolojileri gerektiren binaların projeleri, bu alanda Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelik çerçevesinde yeterli uzmanlığı haiz mühendislerin gözetiminde yapılır.”

MADDE 12- 3194 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiş, ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve beşinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Yapının imar mevzuatına aykırı olduğuna dair bilgi, tapu kayıtlarının beyanlar hanesine kaydedilmek üzere ilgili idaresince tapu dairesine en geç yedi gün içinde yazılı olarak bildirilir. Aykırılığın giderildiğine dair ilgili idaresince tapu dairesine bildirim yapılmadan beyanlar hanesindeki kayıt kaldırılmaz.”

“Bu tebligatın bir nüshası muhtara bırakılır, bir nüshası da Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne gönderilir.”

“Bu şekilde yıktırılmayan yapılar, yıkım maliyetleri döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılanmak üzere Bakanlıkça yıkılabilir veya

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Onaylı üst kademe planlarda aksine hüküm bulunmadığı hâllerde köy yerleşik alan sınırları içinde, taşkın, heyelan ve kaya düşmesi gibi afet riski olan, sıhhi ve jeolojik açıdan üzerinde yapı yapılmasında mahzur bulunan alanlar ile köyün ana yolları ve genişlikleri; hâlihazır harita veya kadastro paftaları üzerinde belediye sınırı il sınırı olan yerlerde ilgili ilçe belediye meclisi kararı ile, diğer yerlerde ise il genel meclisi kararıyla belirlenir.”

“Kırsal yerleşik alanı ve civarı sınırlarının tespitinde ve bu alanlarda ruhsata tabi olmadan yapılabilecek yapılara ilişkin ilgili kurum veya kuruluşlarca yapılan etüt, proje, proje uygunluk görüşü için resim, harç, ücret, döner sermaye ücreti ve herhangi bir ad altında bedel alınmaz.”

MADDE 11- 3194 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasına birinci cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Deprem afeti riskine karşı ileri tasarım yöntemleri ve teknolojileri gerektiren binaların projeleri, bu alanda Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelik çerçevesinde yeterli uzmanlığı haiz mühendislerin gözetiminde yapılır.”

MADDE 12- 3194 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiş, ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve beşinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Yapının imar mevzuatına aykırı olduğuna dair bilgi, tapu kayıtlarının beyanlar hanesine kaydedilmek üzere ilgili idaresince tapu dairesine en geç yedi gün içinde yazılı olarak bildirilir. Aykırılığın giderildiğine dair ilgili idaresince tapu dairesine bildirim yapılmadan beyanlar hanesindeki kayıt kaldırılmaz.”

“Bu tebligatın bir nüshası muhtara bırakılır, bir nüshası da Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne gönderilir.”

“Bu şekilde yıktırılmayan yapılar, yıkım maliyetleri döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılanmak üzere Bakanlıkça yıkılabilir veya

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

yıktırılabilir. Yıkım maliyetleri %100 fazlası ile ilgili idaresinden tahsil edilir. Bu şekilde tahsil edilememesi halinde ilgili idarenin 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilerek tahsil olunur. Tahsil olunan tutarlar, Bakanlığın döner sermaye işletmesi hesabına gelir olarak kaydedilir.”

MADDE 13- 3194 sayılı Kanununun 42 nci maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkranın (a) bendine aşağıdaki cümle eklenmiş, üçüncü fıkrasına “müelliflerine” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve gözetmenlerine” ibaresi eklenmiş, beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “il özel idaresince” ibareleri ve “incelenerek” ibaresi madde metninden çıkartılmış, “yerleşme alanı” ibaresi “yerleşik alanı ve civarı” şeklinde, “muhtarlık izni olmaksızın” ibaresi “valilik onayı alınmadan ve muhtarlığa bildirim yapılmadan” şeklinde, ikinci cümlesinde yer alan “ceza miktarının beşte biri olarak” ibaresi “ceza miktarı” şeklinde ve fıkra da yer alan “üçyüz” ibareleri “bin” şeklinde değiştirilmiştir.

“Ruhsat alınmaksızın veya ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere ve imar mevzuatına aykırı olarak ya da 27 nci madde kapsamında ruhsat alınmadan yapılabilen yapılardan aynı maddede belirtilen koşullar sağlanmadan yapılan yapının sahibine, yapı müteahhidine ve aykırılığı altı iş günü içinde idareye bildirmeyen ilgili fenni mesullere, yapının mülkiyet durumuna, bulunduğu alanın özelliğine, durumuna, niteliğine ve sınıfına, yerleşmeye ve çevreye etkisine, can ve mal emniyetini tehdit edip etmediğine ve aykırılığın büyüklüğüne göre, bin Türk Lirasından az olmamak üzere, aşağıdaki şekilde hesaplanan idari para cezaları uygulanır:”

“Aykırılığa konu alanın arsa payına isabet eden arsa alanı ile emlak vergisine esas arsa ve arazi asgari metrekare birim değerinin çarpımı ile bulunan bedel kadar idari para cezası ayrıca ilave edilir.”

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

yıktırılabilir. Yıkım maliyetleri %100 fazlası ile ilgili idaresinden tahsil edilir. Bu şekilde tahsil edilememesi halinde ilgili idarenin 5779 sayılı Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilerek tahsil olunur. Tahsil olunan tutarlar, Bakanlığın döner sermaye işletmesi hesabına gelir olarak kaydedilir.”

MADDE 13- 3194 sayılı Kanununun 42 nci maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkranın (a) bendine aşağıdaki cümle eklenmiş, üçüncü fıkrasına “müelliflerine” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve gözetmenlerine” ibaresi eklenmiş, beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “il özel idaresince” ibareleri ve “incelenerek” ibaresi madde metninden çıkartılmış, “yerleşme alanı” ibaresi “yerleşik alanı ve civarı” şeklinde, “muhtarlık izni olmaksızın” ibaresi “valilik onayı alınmadan ve muhtarlığa bildirim yapılmadan” şeklinde, ikinci cümlesinde yer alan “ceza miktarının beşte biri olarak” ibaresi “ceza miktarı” şeklinde ve fıkra da yer alan “üçyüz” ibareleri “bin” şeklinde değiştirilmiştir.

“Ruhsat alınmaksızın veya ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere ve imar mevzuatına aykırı olarak yapılan ya da 27 nci madde kapsamında ruhsat alınmadan yapılabilen yapılardan aynı maddede belirtilen koşullar sağlanmadan yapılanların sahibine, yapı müteahhidine ve aykırılığı altı iş günü içinde idareye bildirmeyen ilgili fenni mesullere, yapının mülkiyet durumuna, bulunduğu alanın özelliğine, durumuna, niteliğine ve sınıfına, yerleşmeye ve çevreye etkisine, can ve mal emniyetini tehdit edip etmediğine ve aykırılığın büyüklüğüne göre, bin Türk Lirasından az olmamak üzere, aşağıdaki şekilde hesaplanan idari para cezaları uygulanır:”

“Aykırılığa konu alanın arsa payına isabet eden arsa alanı ile emlak vergisine esas arsa ve arazi asgari metrekare birim değerinin çarpımı ile bulunan bedel kadar idari para cezası ayrıca ilave edilir.”

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 14- 3194 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının dördüncü cümlesinde yer alan “onbeş” ibaresi “otuz” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra dördüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu süre içerisinde görüş bildirilmemesi halinde olumlu görüş bildirilmiş sayılır.”

MADDE 15- 3194 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 8- Plan değişiklikleri, plan ana kararlarını, sürekliliğini, bütünlüğünü sosyal ve teknik altyapı dengesini bozmayacak şekilde ve teknik gerekçeleri sağlamak şartıyla yerleşmenin özelliğine uygun olarak yapılır. Plan değişikliği tekliflerinde ihtiyaç analizini içeren sosyal ve teknik altyapı etki değerlendirme raporu hazırlanarak planı onaylayacak idareye sunulur.

Parsel bazında; nüfusu, yapı yoğunluğunu, kat adedini, bina yüksekliğini arttıran imar planı değişiklikleri yapılamaz.

Bin metrekareden az olmamak kaydıyla oluşmuş adalarda; ada bazında nüfusu, yapı yoğunluğunu, kat adedini, bina yüksekliğini arttıran veya fonksiyon değişikliği getiren plan değişikliklerinde ihtiyaç duyulan kültürel tesis, sosyal ve teknik altyapı kullanımları; adanın merkezine en fazla 500 metre yarı çaplı alanda karşılanmak zorundadır.

Taşınmaz maliklerinin tamamının talebi üzerine ada bazında yapılacak imar planı değişikliği sonucunda değerinde artış olan arsanın artan değerinin tamamı değer artış payı olarak alınır. Değer artış payı bedelinin tespitinde 2942 sayılı Kanunun 11 inci maddesinde belirtilen bedel tespit esasları gözetilir.

İmar planı değişikliği ile taşınmazda meydana gelecek değer artışının tespiti 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre yetkilendirilmiş lisanslı gayrimenkul değerlendirme kuruluşu tarafından plan değişikliği açıklama raporunda belirtilen mer-i plan koşullarındaki

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 14- 3194 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının dördüncü cümlesinde yer alan “onbeş” ibaresi “otuz” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra dördüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu süre içerisinde görüş bildirilmemesi halinde olumlu görüş bildirilmiş sayılır.”

MADDE 15- 3194 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 8- Plan değişiklikleri, plan ana kararlarını, sürekliliğini, bütünlüğünü sosyal ve teknik altyapı dengesini bozmayacak şekilde ve teknik gerekçeleri sağlamak şartıyla yerleşmenin özelliğine uygun olarak yapılır. Plan değişikliği tekliflerinde ihtiyaç analizini içeren sosyal ve teknik altyapı etki değerlendirme raporu hazırlanarak planı onaylayacak idareye sunulur.

Parsel bazında; nüfusu, yapı yoğunluğunu, kat adedini, bina yüksekliğini arttıran imar planı değişiklikleri yapılamaz.

Bin metrekareden az olmamak kaydıyla oluşmuş adalarda; ada bazında nüfusu, yapı yoğunluğunu, kat adedini, bina yüksekliğini arttıran veya fonksiyon değişikliği getiren plan değişikliklerinde ihtiyaç duyulan kültürel tesis, sosyal ve teknik altyapı kullanımları; adanın merkezine en fazla 500 metre yarı çaplı alanda karşılanmak zorundadır.

Taşınmaz maliklerinin tamamının talebi üzerine ada bazında yapılacak imar planı değişikliği sonucunda değerinde artış olan arsanın artan değerinin tamamı değer artış payı olarak alınır. Değer artış payı bedelinin tespitinde 2942 sayılı Kanunun 11 inci maddesinde belirtilen bedel tespit esasları gözetilir.

İmar planı değişikliği ile taşınmazda meydana gelecek değer artışının tespiti 6362 sayılı Kanuna göre yetkilendirilmiş lisanslı gayrimenkul değerlendirme kuruluşu tarafından plan değişikliği açıklama raporunda belirtilen mer’i plan koşullarındaki değer tespiti ile birlikte

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

değer tespiti ile birlikte değişiklik sonrası değer tespiti yapılmak suretiyle belirlenen yeni değerden az olmamak üzere, idarece oluşturulacak değer tespit komisyonu tarafından belirlenir. Değer artış payı, en geç taşınmazın ilk satışında veya ruhsat aşamasında taşınmaz maliklerince ödenir. Değer tespit komisyonunca belirlenen değer artış payı, ödeme tarihinde her takvim yılı için, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında takvim yılı başından geçerli olmak üzere arttırılarak uygulanır.

Taşınmazın değer artışına tabi olduğu tapu kütüğüne şerh edilir. Emsal, inşaat alanı, yapı yüksekliği ve kullanım amacı değiştirilmemek kaydıyla yapılacak ruhsat tadilatları hariç, değer artış payı ödenmeden yapı ruhsatı düzenlenemez.

Değer artış payı tutarları taşınmaz maliklerince; Bakanlık muhasebe birimi hesabına yatırılır. Yatırılan tutarların;

a) Büyükşehir belediyesinin olduğu illerde; %25'i büyükşehir belediyesinin ilgili hesabına, %25'i ilgili ilçe belediyesinin ilgili hesabına, %25'i Bakanlığın Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına,

b) Büyükşehir belediyesi olmayan illerde ise; %40'ı imar planı değişikliğini onaylayan idarede açılacak ilgili hesaba, %30'u Bakanlığın Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına,

c) Bakanlıkça onaylanan imar planı değişikliğinden kaynaklanan değer artışında anılan idare payları, Bakanlığın Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına,

beş iş günü içerisinde aktarılır ve (a) bendine göre kalan değer artış payının %25'i, (b) bendine göre kalan değer artış payının %30'u ve (c) bendindeki imar planı değişikliğinin diğer genel bütçeli idareler tarafından onaylanması durumunda değer artış payının tamamı genel bütçeye gelir kaydedilir.

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

değişiklik sonrası değer tespiti yapılmak suretiyle belirlenen yeni değerden az olmamak üzere, idarece oluşturulacak değer tespit komisyonu tarafından belirlenir. Değer artış payı, en geç taşınmazın ilk satışında veya ruhsat aşamasında taşınmaz maliklerince ödenir. Değer tespit komisyonunca belirlenen değer artış payı, ödeme tarihinde her takvim yılı için, bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında takvim yılı başından geçerli olmak üzere arttırılarak uygulanır.

Taşınmazın değer artışına tabi olduğu tapu kütüğüne şerh edilir. Emsal, inşaat alanı, yapı yüksekliği ve kullanım amacı değiştirilmemek kaydıyla yapılacak ruhsat tadilatları hariç, değer artış payı ödenmeden yapı ruhsatı düzenlenemez.

Değer artış payı tutarları taşınmaz maliklerince; Bakanlık muhasebe birimi hesabına yatırılır. Yatırılan tutarların;

a) Büyükşehir belediyesinin olduğu illerde; %25'i büyükşehir belediyesinin ilgili hesabına, %25'i ilgili ilçe belediyesinin ilgili hesabına, %25'i Bakanlığın Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına,

b) Büyükşehir belediyesi olmayan illerde ise; %40'ı imar planı değişikliğini onaylayan idarede açılacak ilgili hesaba, %30'u Bakanlığın Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına,

c) Bakanlıkça onaylanan imar planı değişikliğinden kaynaklanan değer artışında anılan idare payları, Bakanlığın Dönüşüm Projeleri Özel Hesabına,

beş iş günü içerisinde aktarılır ve (a) bendine göre kalan değer artış payının %25'i, (b) bendine göre kalan değer artış payının %30'u ve (c) bendindeki imar planı değişikliğinin diğer genel bütçeli idareler tarafından onaylanması durumunda değer artış payının tamamı genel bütçeye gelir kaydedilir.

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamındaki alanlarda, kamu yatırımları ile kamu mülkiyetindeki alanlarda, mazbut ve mülhak vakıflara ait alanlarda yapılacak plan veya plan değişiklikleri ile imar planlarında serbest (Yençok) olarak belirlenmiş yüksekliklerin 8 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen usullere göre yapılacak plan değişikliklerinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

MADDE 16- 3194 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 20- Bu Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin onuncu paragrafında yer alan hükümler doğrultusunda ilgili idare 1/7/2021 tarihine kadar meclis kararı ile plan değişikliklerini/revizyonlarını yapmakla yükümlüdür. Bu tarihten sonra, bina yükseklikleri serbest (Yençok) olarak belirlenmiş alanlarda plan değişikliği/revizyonu yapılncaya kadar yapı ruhsatı düzenlenemez.”

MADDE 17- 3194 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 21- Bu Kanunun geçici 16 ncı maddesi kapsamında Yapı Kayıt Belgesi alınan yapılarda, ilave inşaat alanı ihdas edilmemek şartıyla, 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununa göre güçlendirme kararı alınarak güçlendirme yapılabilir. Bu yapılarda güçlendirme için ruhsat, bu Kanunda ve ilgili diğer mevzuatta öngörülen şartlara ve kısıtlamalara tabi olmaksızın, güçlendirme projesine istinaden verilir. Yapı Kayıt Belgesi alınan yapının Hazineye veya belediyeye ait taşınmazlar üzerinde olması durumunda;

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamındaki alanlarda, kamu yatırımları ile kamu mülkiyetindeki alanlarda, mazbut ve mülhak vakıflara ait alanlarda yapılacak plan veya plan değişiklikleri ile imar planlarında yençok: serbest olarak belirlenmiş yüksekliklerin 8 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen usullere göre yapılacak plan değişikliklerinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

MADDE 16- 3194 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 20- Bu Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin onuncu paragrafında yer alan hükümler doğrultusunda ilgili idare 1/7/2021 tarihine kadar meclis kararı ile plan değişikliklerini ve revizyonlarını yapmakla yükümlüdür. Bina yükseklikleri yençok: serbest olarak belirlenmiş alanlarda plan değişikliği ve revizyonu yapılncaya kadar yapı ruhsatı düzenlenemez. Belirlenen süre içerisinde söz konusu alanlarda yer alan parsellere ilişkin yapı ruhsatı başvurusu yapıldığında süre sonu beklenilmeden alana yönelik öncelikli olarak plan değişikliklerinin ve revizyonlarının yapılması zorunludur.”

MADDE 17- 3194 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 21- Bu Kanunun geçici 16 ncı maddesi kapsamında Yapı Kayıt Belgesi alınan yapılarda, ilave inşaat alanı ihdas edilmemek şartıyla, 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununa göre güçlendirme kararı alınarak güçlendirme yapılabilir. Bu yapılarda güçlendirme için ruhsat, bu Kanunda ve ilgili diğer mevzuatta öngörülen şartlara ve kısıtlamalara tabi olmaksızın, güçlendirme projesine istinaden verilir. Yapı Kayıt Belgesi alınan yapının Hazineye veya belediyeye ait taşınmazlar üzerinde olması durumunda;

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

taşınmaz satın alınmış olmadıkça güçlendirme yapılamaz. Yapı Kayıt Belgesi alınan yapının üçüncü kişilere ait taşınmazlara tecavüzlü olması durumunda güçlendirme için taşınmazına tecavüzlü üçüncü şahısların muvafakati aranır. Bu madde kapsamında yapılacak güçlendirme iş ve işlemleri 4708 sayılı Kanun kapsamında yapı denetim kuruluşlarının denetimine tabidir.

Bu madde hükümleri 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki yapılar hakkında uygulanmaz.”

MADDE 18- 2/3/1988 tarihli ve 3414 sayılı 775 Sayılı Gecekondu Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında 3.5.1985 Tarih ve 247 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 16.8.1985 Tarih ve 250 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 1 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 19- 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun 6 ncı maddesine üçüncü fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ve maddenin mevcut dördüncü fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“Kıyının kumluk veya çakıllık olduğu alanlarda denize girme, güneşlenme, amatör su sporları gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik rekreatif amaçlı iskele yapılamaz. Ancak, kıyının kayalık karakter gösterdiği ya da kıyının kumluk veya çakıllık olmasına rağmen niteliği gereği su alanından başka türlü faydalanmanın mümkün olmadığı zorunlu hallerde genişliği üç metreyi geçmeyen ve platform niteliği taşımayan rekreatif amaçlı iskeleler yapılabilir. Buna ilişkin usul ve esaslar; 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamındaki alanlarda Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından müştereken, diğer alanlarda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir.”

“g) Millet bahçeleri,”

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

taşınmaz satın alınmadıkça güçlendirme yapılamaz. Yapı Kayıt Belgesi alınan yapının üçüncü kişilere ait taşınmazlara tecavüzlü olması durumunda güçlendirme için taşınmazına tecavüzlü üçüncü şahısların muvafakati aranır. Bu madde kapsamında yapılacak güçlendirme iş ve işlemleri 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun kapsamında yapı denetim kuruluşlarının denetimine tabidir.

Bu madde hükümleri 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki yapılar hakkında uygulanmaz.”

MADDE 18- 2/3/1988 tarihli ve 3414 sayılı 775 Sayılı Gecekondu Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında 3.5.1985 Tarih ve 247 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 16.8.1985 Tarih ve 250 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 1 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 19- 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun 6 ncı maddesine üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ve maddenin mevcut dördüncü fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“Kıyının kumluk veya çakıllık olduğu alanlarda denize girme, güneşlenme, amatör su sporları gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik rekreatif amaçlı iskele yapılamaz. Ancak, kıyının kayalık karakter gösterdiği ya da kıyının kumluk veya çakıllık olmasına rağmen niteliği gereği su alanından başka türlü faydalanmanın mümkün olmadığı zorunlu hallerde genişliği üç metreyi geçmeyen ve platform niteliği taşımayan rekreatif amaçlı iskeleler yapılabilir. Buna ilişkin usul ve esaslar; 2634 sayılı Kanun kapsamındaki alanlarda Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından müştereken, diğer alanlarda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir.”

“g) Millet bahçeleri,”

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 20- 3621 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“EK MADDE 2- Ekli kroki ile listede sınır ve koordinatları gösterilen alanın bu Kanuna tabi kısımlarında imar planı kararıyla resmi kurum alanı yapılabilir. Bu alan imar planında belirlenen amaç dışında kullanılamaz.”

MADDE 21- 3621 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- Belediye sınırları içinde olanlar dâhil köy statüsünü koruyan, köy yerleşme alanlarının sahil şeridinde kalan ve yapıldığı tarihteki mevzuatına uygun olarak 11/7/1992 tarihinden önce yapılmış yapılar mevcut haliyle korunur.

Bu yapılar; kat mülkiyeti tesis edilmemek ve herhangi bir müktesep hak teşkil etmemek ve mevcut kontur ve gabari aşılmamak kaydı ile yöreye uygun cephe değişikliği ve onarımı ile can ve mal güvenliği için güçlendirme yapılarak kullanılabilir. Bu nitelikteki köy yerleşme alanlarının sahil şeridinde kalan kısımlarında yeni yapı yapılamaz.”

MADDE 22- 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “%75” ibaresi “%30’u geçmemek üzere” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu indirim oranlarına ilişkin usul ve esaslar Ticaret Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 23- 4708 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi, (e) bendinin (1) numaralı alt bendi, (f) bendi, (g) bendi ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde, üçüncü fıkrasında yer alan “İdari para cezası” ibaresi “İdari müeyyide” şeklinde, beşinci fıkrası

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 20- 3621 sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesince iptal edilen ek 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş ve Kanuna, ekli (5) numaralı kroki ile liste eklenmiştir.

“EK MADDE 2- Ekli (5) numaralı kroki ile listede sınır ve koordinatları gösterilen alanın bu Kanuna tabi kısımlarında imar planı kararıyla resmi kurum alanı yapılabilir. Bu alan, imar planında belirlenen amaç dışında kullanılamaz.”

MADDE 21- 3621 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- Belediye sınırları içinde olanlar dâhil köy statüsünü koruyan, köy yerleşme alanlarının sahil şeridinde kalan ve yapıldığı tarihteki mevzuatına uygun olarak 11/7/1992 tarihinden önce yapılmış yapılar mevcut halleriyle korunur.

Bu yapılar, kat mülkiyeti tesis edilmemek ve herhangi bir müktesep hak teşkil etmemek ve mevcut kontur ve gabari aşılmamak kaydı ile yöreye uygun cephe değişikliği ve onarımı ile can ve mal güvenliği için güçlendirme yapılarak kullanılabilir. Bu nitelikteki köy yerleşme alanlarının sahil şeridinde kalan kısımlarında yeni yapı yapılamaz.”

MADDE 22- 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “%75” ibaresi “%30’u geçmemek üzere” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu indirim oranlarına ilişkin usul ve esaslar Ticaret Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 23- 4708 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi, (e) bendinin (1) numaralı alt bendi, (f) bendi, (g) bendi ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde, üçüncü fıkrasında yer alan “İdari para cezası” ibaresi “İdari müeyyide” şeklinde, beşinci fıkrası

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

şağıdaki şekilde, altıncı fıkrasında yer alan “yapı sahibi tarafından” ibaresi “Bakanlıkça elektronik ortamda belirlenen” şeklinde, yedinci fıkrası, sekizinci fıkrası, dokuzuncu fıkrası, onuncu fıkrasının (a), (c) ve (d) bentleri, onikinci fıkrası ve onüçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ondördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış, onbeşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, yirmibirinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“ç) Aşağıda belirtilen;

1) 2 nci maddenin dördüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen görevlerin yerine getirilmediğinin tespiti hâlinde, bu hataların yapının ruhsat eki onaylı statik projesinin ve hesaplarının, zemin etüd raporuna veya standartlara veya ilgili mevzuata aykırı olmaması,

2) 2 nci maddenin dördüncü fıkrasının (c) ve (g) bentlerinde belirtilen görevlerin yerine getirilmediğinin tespiti hâlinde, bu hataların yapım aşamasında ruhsat eki onaylı statik projesine aykırı olmaması,

hallerinde tespite konu olan yapı denetimi hizmet sözleşmesi bedelinin %20’si kadar idari para cezası verilir.”

“1) Denetim hizmetinin bu Kanunda yazılı hizmet bedelinden farklı bir hizmet bedeli ile üstlenildiğinin tespit edilmesi,”

“f) 6 ncı maddenin birinci fıkrası hükmüne aykırı hareket edilmesi hâlinde idari müeyyideye konu yapıların yapı denetimi hizmet sözleşmesi bedellerinin %10’u kadar idari para cezası verilir.”

“g) Aşağıda belirtilen;

1) 2 nci maddenin dördüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen görevlerin yerine getirilmediğinin tespiti hâlinde, bu hataların yapının ruhsat eki onaylı statik projesinin ve hesaplarının, zemin etüd raporuna veya standartlara veya ilgili mevzuata aykırı olması,

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

şağıdaki şekilde, altıncı fıkrasında yer alan “yapı sahibi tarafından” ibaresi “Bakanlıkça elektronik ortamda belirlenen” şeklinde, yedinci fıkrası, sekizinci fıkrası, dokuzuncu fıkrası, onuncu fıkrasının (a), (c) ve (d) bentleri, onikinci fıkrası ve onüçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ondördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış, onbeşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, yirmibirinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“ç) Aşağıda belirtilen;

1) 2 nci maddenin dördüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen görevlerin yerine getirilmediğinin tespiti hâlinde, bu hataların yapının ruhsat eki onaylı statik projesinin ve hesaplarının, zemin etüd raporuna veya standartlara veya ilgili mevzuata aykırı olmaması,

2) 2 nci maddenin dördüncü fıkrasının (c) ve (g) bentlerinde belirtilen görevlerin yerine getirilmediğinin tespiti hâlinde, bu hataların yapım aşamasında ruhsat eki onaylı statik projesine aykırı olmaması,

hallerinde tespite konu olan yapı denetimi hizmet sözleşmesi bedelinin %20’si kadar idari para cezası verilir.”

“1) Denetim hizmetinin bu Kanunda yazılı hizmet bedelinden farklı bir hizmet bedeli ile üstlenildiğinin tespit edilmesi,”

“f) 6 ncı maddenin birinci fıkrası hükmüne aykırı hareket edilmesi hâlinde idari müeyyideye konu yapıların yapı denetimi hizmet sözleşmesi bedellerinin %10’u kadar idari para cezası verilir.”

“g) Aşağıda belirtilen;

1) 2 nci maddenin dördüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen görevlerin yerine getirilmediğinin tespiti hâlinde, bu hataların yapının ruhsat eki onaylı statik projesinin ve hesaplarının, zemin etüd raporuna veya standartlara veya ilgili mevzuata aykırı olması,

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

2) 2 nci maddenin dördüncü fıkrasının (c) ve (g) bentlerinde belirtilen görevlerin yerine getirilmediğinin tespiti hâlinde, bu hataların yapım aşamasında yapının ruhsat eki onaylı statik projesine aykırı olması,

3) 3 üncü maddenin beşinci fıkrasının birinci cümlesi hükmüne aykırı hareket edilmesi,

hâllerinde, cezayı gerektiren fiil ve hâlin, yetkililer tarafından yapılan inceleme ve denetimlerle tespit edilip öğrenilmesinden itibaren İl Yapı Denetim Komisyonunun teklifi üzerine Bakanlıkça bir yıl yeni iş almaktan men cezası verilir.”

“Yapı denetim kuruluşunda ortak veya görevli iken başkaca mesleki ve inşaat işleri ile ilgili ticari faaliyette bulunan veya laboratuvarlarda ortak olan veya görev alan yapı denetimi kuruluşunun ortakları, denetçi mimar ve mühendisleri ile diğer teknik elemanlarına İl Yapı Denetim Komisyonunun teklifi üzerine Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne 10.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.”

“Yeni iş almaktan men ve faaliyetine son verme cezalarına dair işlemler ile dokuzuncu fıkra kapsamında yapılan işlemler Resmî Gazete’de ilan edilir.”

“Yeni iş almaktan men cezası alan yapı denetim kuruluşunun ortakları ceza süresince, faaliyete son verme cezası alan yapı denetim kuruluşunun ortakları ise üç yıl süreyle herhangi bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunda teknik bir görev alamaz ve başka bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunun ortağı olamaz.”

“Yapı denetim kuruluşlarına üç ayrı teknik inceleme raporu kapsamında üç adet idari müeyyide uygulanmasına sebebiyet vererek kayıtları tutulan denetçi mimar ve denetçi mühendisler ile diğer teknik personel, Merkez Yapı Denetim Komisyonunun kararı ve Bakanlığın onayı ile üç yıl süre ile herhangi bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunda teknik bir görev alamaz ve başka bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunun ortağı olamaz.”

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

2) 2 nci maddenin dördüncü fıkrasının (c) ve (g) bentlerinde belirtilen görevlerin yerine getirilmediğinin tespiti hâlinde, bu hataların yapım aşamasında yapının ruhsat eki onaylı statik projesine aykırı olması,

3) 3 üncü maddenin beşinci fıkrasının birinci cümlesi hükmüne aykırı hareket edilmesi,

hâllerinde, cezayı gerektiren fiil ve hâlin, yetkililer tarafından yapılan inceleme ve denetimlerle tespit edilip öğrenilmesinden itibaren İl Yapı Denetim Komisyonunun teklifi üzerine Bakanlıkça bir yıl yeni iş almaktan men cezası verilir.”

“Yapı denetim kuruluşunda ortak veya görevli iken başkaca mesleki ve inşaat işleri ile ilgili ticari faaliyette bulunan veya laboratuvarlarda ortak olan veya görev alan yapı denetimi kuruluşunun ortakları, denetçi mimar ve mühendisleri ile diğer teknik elemanlarına İl Yapı Denetim Komisyonunun teklifi üzerine Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne 10.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.”

“Yeni iş almaktan men ve faaliyetine son verme cezalarına dair işlemler ile dokuzuncu fıkra kapsamında yapılan işlemler Resmî Gazete’de ilan edilir.”

“Yeni iş almaktan men cezası alan yapı denetim kuruluşunun ortakları ceza süresince, faaliyete son verme cezası alan yapı denetim kuruluşunun ortakları ise üç yıl süreyle herhangi bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunda teknik bir görev alamaz ve başka bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunun ortağı olamaz.”

“Yapı denetim kuruluşlarına üç ayrı teknik inceleme raporu kapsamında üç adet idari müeyyide uygulanmasına sebebiyet vererek kayıtları tutulan denetçi mimar ve denetçi mühendisler ile diğer teknik personel, Merkez Yapı Denetim Komisyonunun kararı ve Bakanlığın onayı ile üç yıl süre ile herhangi bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunda teknik bir görev alamaz ve başka bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunun ortağı olamaz.”

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

“Bakanlıkça, yapı denetim izin belgesi geçici olarak geri alınan yapı denetim kuruluşunun, verilen süre içerisinde eksikliklerini tamamlamaması halinde izin belgesi iptal edilerek faaliyetine son verilir ve birinci fıkranın (h) bendindeki durumlar hariç teminatı iade edilir.”

“a) Laboratuvar kuruluşunun kalite sistemine ilişkin şartlar bakımından tespit edilen aykırılıklar için uyarma cezası,”

“c) Laboratuvar kuruluşlarına;

1) Alet ve cihaz kalibrasyonlarının zamanında yaptırılmaması,

2) Taze betondan numune alınması, şantiye mahallinde saklanması, laboratuvarda kürlenmesi, deneylerinin yapılması ve raporlanması, izlenmesi ve denetlenmesi süreçlerinde ilgili standartlara ve mevzuata uyulmaması,

3) Karot numunesi alınması sırasında laboratuvar denetçisinin hazır bulunmaması,

4) Laboratuvarın deney kapsam listesinde bulunmayan deney raporlarında Bakanlık logosunu kullanması,

5) Numune kayıt ve rapor defterinde aralarda boş satır bırakılması,

6) Alınan numunelerin numune kayıt defterine kaydedilmemesi,

7) Laboratuvar kuruluşunun faaliyet gösterdiği il dışındaki illerden kendi numune toplama istasyonunun bulunduğu il veya iller hariç olmak üzere faaliyet gösterdiği il dışından taze beton numunesi alması,

8) Laboratuvar kuruluşunda görev yapan idari veya teknik personel değişikliğinin veya laboratuvarın adres değişikliğinin zamanında bildirilmemesi,

hallerinde 16.000 Türk Lirası idari para cezası,”

“d) Bu fıkranın (c) bendine göre laboratuvar kuruluşuna son üç yıl içinde üç ayrı idari para cezası verilmesi hâlinde, İl Yapı Denetim Komisyonunun teklifi üzerine Bakanlıkça bir yıl yeni iş almaktan men cezası verilir.”

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Bakanlıkça, yapı denetim izin belgesi geçici olarak geri alınan yapı denetim kuruluşunun, verilen süre içerisinde eksikliklerini tamamlamaması halinde izin belgesi iptal edilerek faaliyetine son verilir ve birinci fıkranın (h) bendindeki durumlar hariç teminatı iade edilir.”

“a) Laboratuvar kuruluşunun kalite sistemine ilişkin şartlar bakımından tespit edilen aykırılıklar için uyarma cezası,”

“c) Laboratuvar kuruluşlarına;

1) Alet ve cihaz kalibrasyonlarının zamanında yaptırılmaması,

2) Taze betondan numune alınması, şantiye mahallinde saklanması, laboratuvarda kürlenmesi, deneylerinin yapılması ve raporlanması, izlenmesi ve denetlenmesi süreçlerinde ilgili standartlara ve mevzuata uyulmaması,

3) Karot numunesi alınması sırasında laboratuvar denetçisinin hazır bulunmaması,

4) Laboratuvarın deney kapsam listesinde bulunmayan deney raporlarında Bakanlık logosunu kullanması,

5) Numune kayıt ve rapor defterinde aralarda boş satır bırakılması,

6) Alınan numunelerin numune kayıt defterine kaydedilmemesi,

7) Laboratuvar kuruluşunun faaliyet gösterdiği il dışındaki illerden kendi numune toplama istasyonunun bulunduğu il veya iller hariç olmak üzere faaliyet gösterdiği il dışından taze beton numunesi alması,

8) Laboratuvar kuruluşunda görev yapan idari veya teknik personel değişikliğinin veya laboratuvarın adres değişikliğinin zamanında bildirilmemesi,

hallerinde 19.030 Türk Lirası idari para cezası,”

“d) Bu fıkranın (c) bendine göre laboratuvar kuruluşuna son üç yıl içinde üç ayrı idari para cezası verilmesi hâlinde, İl Yapı Denetim Komisyonunun teklifi üzerine Bakanlıkça bir yıl yeni iş almaktan men cezası verilir.”

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

“Yeni iş almaktan men cezası alan laboratuvarın ortakları ceza süresince, faaliyete son verme cezası alan laboratuvarın ortakları ise üç yıl süreyle herhangi bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunda teknik bir görev alamaz ve başka bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunun ortağı olamaz.”

“Laboratuvar kuruluşunun, onuncu fıkranın (e) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamında izin belgesinin iptaline sebebiyet veren veya laboratuvar kuruluşuna üç ayrı değerlendirme raporu kapsamında üç adet idari para cezası uygulanmasına sebebiyet vererek kayıtları tutulan denetçi mühendisler ile teknik personel üç yıl süre ile herhangi bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunda teknik bir görev alamaz ve başka bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunun ortağı olamaz.”

“Bu Kanun hükümleri çerçevesince görevini yerine getirmediği tespit edilen mimar ve mühendisler hakkında meslek odaları, kendi mevzuatı uyarınca cezai işlem yaparak neticesini Bakanlığa bildirir.”

“Her ne suretle olursa olsun, alınan teminatlar haczedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.”

“Bu Kanun ve ilgili mevzuata göre görevini yerine getirmeyen yapı denetim kuruluşları hakkında bu madde uyarınca idari para cezası uygulanmasını gerektiren fiillerin tespiti halinde ayrıca 3194 sayılı Kanun uyarınca idari para cezası uygulanmaz.”

MADDE 24- 4708 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına “davranışla” ibaresinden sonra gelmek üzere “yeni iş almaktan men cezası uygulanmasını gerektiren fiiller nedeniyle” ibaresi ve “yapı müteahhidi,” ibaresinden sonra gelmek üzere “şantiye şefi,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 25- 4708 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “kuruluşlarının” ibaresi “kuruluşları ve laboratuvar kuruluşlarının” şeklinde değiştirilmiştir.

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Yeni iş almaktan men cezası alan laboratuvarın ortakları ceza süresince, faaliyete son verme cezası alan laboratuvarın ortakları ise üç yıl süreyle herhangi bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunda teknik bir görev alamaz ve başka bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunun ortağı olamaz.”

“Laboratuvar kuruluşunun, onuncu fıkranın (e) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamında izin belgesinin iptaline sebebiyet veren veya laboratuvar kuruluşuna üç ayrı değerlendirme raporu kapsamında üç adet idari para cezası uygulanmasına sebebiyet vererek kayıtları tutulan denetçi mühendisler ile teknik personel üç yıl süre ile herhangi bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunda teknik bir görev alamaz ve başka bir yapı denetim veya laboratuvar kuruluşunun ortağı olamaz.”

“Bu Kanun hükümleri çerçevesinde görevini yerine getirmediği tespit edilen mimar ve mühendisler hakkında meslek odaları, kendi mevzuatı uyarınca cezai işlem yaparak neticesini Bakanlığa bildirir.”

“Her ne suretle olursa olsun, alınan teminatlar haczedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.”

“Bu Kanun ve ilgili mevzuata göre görevini yerine getirmeyen yapı denetim kuruluşları hakkında bu madde uyarınca idari para cezası uygulanmasını gerektiren fiillerin tespiti halinde ayrıca 3194 sayılı Kanun uyarınca idari para cezası uygulanmaz.”

MADDE 24- 4708 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına “davranışla” ibaresinden sonra gelmek üzere “yeni iş almaktan men cezası uygulanmasını gerektiren fiiller nedeniyle” ibaresi ve “yapı müteahhidi,” ibaresinden sonra gelmek üzere “şantiye şefi,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 25- 4708 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “kuruluşlarının” ibaresi “kuruluşları ile laboratuvar kuruluşlarının” şeklinde değiştirilmiştir.

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 26- 4708 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İlgili idarelerin bu Kanunda belirtilen hususlara ilişkin görevleri ile çalışma usul ve esasları; yapı denetim kuruluşlarının sınıflandırılması, kuruluşlar arasında adaletli iş dağılımını temin etmek üzere bir ilde faaliyet gösterebilecek olan yapı denetim kuruluşu ve laboratuvar kuruluşu sayısının belirlenmesi ile kuruluş safhasında sahip olunması gereken asgarî nitelikler; yapı denetim izin belgesinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin şartlar, yapı denetim kuruluşları ve laboratuvarların görevleri ile çalışma usul ve esasları; denetçi belgesi verilmesine ilişkin usul ve esaslar ile yapı denetim ve laboratuvar kuruluşlarında görev alacak personelde aranacak nitelik, tecrübe ve bunların istihdam şartları ile görev ve sorumlulukları; diğer yapı sorumlularının nitelikleri, görevleri ile çalışma usul ve esasları; Merkez ve İl Yapı Denetim Komisyonunun görevleri ile çalışma usul ve esasları; yapı denetimi hizmet sözleşmesine ve feshine ilişkin esaslar; hizmet bedelinin ödenmesi, bu Kanun uyarınca denetlenerek inşa edilen yapılara sertifika verilmesi ve düzenlenecek meslek içi eğitimlere ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanan yönetmeliklerle düzenlenir.”

MADDE 27- 4708 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“İdari müeyyidelerle ilişkin geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 5- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce;

a) Bu Kanuna aykırı olarak işlenmiş fiiller nedeniyle uygulanması gereken ancak henüz tesis edilmemiş idari müeyyidelerde lehe olan hükümler uygulanır.

b) Yapı denetim kuruluşlarına 8 inci maddenin birinci fıkrasının (g) bendi uyarınca yeni iş almaktan men cezası verilmesine sebep olan denetim elemanları için, bu fiiller aynı maddenin sekizinci fıkrası kapsamında tekröre esas alınmaz.

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 26- 4708 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İlgili idarelerin bu Kanunda belirtilen hususlara ilişkin görevleri ile çalışma usul ve esasları; yapı denetim kuruluşlarının sınıflandırılması, kuruluşlar arasında adaletli iş dağılımını temin etmek üzere bir ilde faaliyet gösterebilecek olan yapı denetim kuruluşu ve laboratuvar kuruluşu sayısının belirlenmesi ile kuruluş safhasında sahip olunması gereken asgarî nitelikler; yapı denetim izin belgesinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin şartlar, yapı denetim kuruluşları ve laboratuvarların görevleri ile çalışma usul ve esasları; denetçi belgesi verilmesine ilişkin usul ve esaslar ile yapı denetim ve laboratuvar kuruluşlarında görev alacak personelde aranacak nitelik, tecrübe ve bunların istihdam şartları ile görev ve sorumlulukları; diğer yapı sorumlularının nitelikleri, görevleri ile çalışma usul ve esasları; Merkez ve İl Yapı Denetim Komisyonunun görevleri ile çalışma usul ve esasları; yapı denetimi hizmet sözleşmesine ve feshine ilişkin esaslar; hizmet bedelinin ödenmesi, bu Kanun uyarınca denetlenerek inşa edilen yapılara sertifika verilmesi ve düzenlenecek meslek içi eğitimlere ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanan yönetmeliklerle düzenlenir.”

MADDE 27- 4708 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“İdari müeyyidelerle ilişkin geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 5- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce;

a) Bu Kanuna aykırı olarak işlenmiş fiiller nedeniyle uygulanması gereken ancak henüz tesis edilmemiş idari müeyyidelerde lehe olan hükümler uygulanır.

b) Yapı denetim kuruluşlarına 8 inci maddenin birinci fıkrasının (g) bendi uyarınca yeni iş almaktan men cezası verilmesine sebep olan denetim elemanlarının bu fiilleri aynı maddenin sekizinci fıkrası kapsamında tekröre esas alınmaz.

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

c) Son bir yıl içerisinde üç defa idari para cezası uygulanması nedeni ile haklarında yeni iş almaktan men cezası verilen yapı denetim kuruluşları hakkında, bu cezalar 8 inci maddenin birinci fıkrasının (h) bendi kapsamında tesis edilecek belge iptaline dair işlemlerde tekröre esas alınmaz.

d) Laboratuvar kuruluşlarına 8 inci maddenin onuncu fıkrasının (e) bendinin (2) numaralı alt bendi uyarınca belge iptali cezası verilmesine sebep olan denetçi mühendisler ve teknik elemanlar hakkında aynı maddenin onüçüncü fıkrası dikkate alınmaz.”

MADDE 28- 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

EK MADDE 1- Bu Kanuna göre düzenlenecek yapım ve yapım ile ilgili danışmanlık hizmet işlerine ilişkin sözleşmelerin uygulanmasında; sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti, ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki uyumsuzluk, iş programı ihtilafları, fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanması, sürenin uzatılması ve ödenek aktarılması, geçici ve kesin kabul işlemleri, gecikme halinde uygulanacak cezalar, yaptırılacak ilave işler ve iş eksikliklerinde sözleşme anlaşmazlıklarını incelemek üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde yer alan Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı görevli ve yetkilidir.”

MADDE 29- 4735 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Sözleşme uygulamalarına yönelik itiraz başvuruları ve anlaşmazlıkların çözümü

EK MADDE 2- Yüklenici veya idareler, sözleşmenin uygulanmasından kaynaklanan anlaşmazlıklar nedeniyle yargılama veya Sayıştay incelemesine konu edilmemiş olmak şartıyla anlaşmazlığın çözümü için Yüksek Fen Kuruluna başvurabilirler.

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

c) Son bir yıl içerisinde üç defa idari para cezası uygulanması nedeni ile haklarında yeni iş almaktan men cezası verilen yapı denetim kuruluşları hakkında, bu cezalar 8 inci maddenin birinci fıkrasının (h) bendi kapsamında tesis edilecek belge iptaline dair işlemlerde tekröre esas alınmaz.

d) Laboratuvar kuruluşlarına 8 inci maddenin onuncu fıkrasının (e) bendinin (2) numaralı alt bendi uyarınca belge iptali cezası verilmesine sebep olan denetçi mühendisler ve teknik elemanlar hakkında aynı maddenin onüçüncü fıkrası dikkate alınmaz.”

MADDE 28- 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

EK MADDE 1 - Bu Kanuna göre düzenlenecek yapım ve yapım ile ilgili danışmanlık hizmet işlerine ilişkin sözleşmelerin uygulanmasında; sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti, ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki uyumsuzluk, iş programı ihtilafları, fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanması, sürenin uzatılması ve ödenek aktarılması, geçici ve kesin kabul işlemleri, gecikme halinde uygulanacak cezalar, yaptırılacak ilave işler ve iş eksikliklerinde sözleşme anlaşmazlıklarını incelemeye Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde yer alan Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı görevli ve yetkilidir.”

MADDE 29- 4735 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Sözleşme uygulamalarına yönelik itiraz başvuruları ve anlaşmazlıkların çözümü

EK MADDE 2- Yüklenici veya idareler, sözleşmenin uygulanmasından kaynaklanan anlaşmazlıklar nedeniyle yargılama veya Sayıştay incelemesine konu edilmemiş olmak şartıyla anlaşmazlığın çözümü için Yüksek Fen Kuruluna başvurabilirler.

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

Yüklenici itirazları, sözleşmeyi düzenleyen idarelere, kesin kabul aşaması tamamlanıncaya kadar yazılı olarak yapılır. Bu itirazlar, ilgili idareler tarafından en geç otuz gün içinde Yüksek Fen Kuruluna gönderilir. Yüksek Fen Kurulu, itirazları en geç altmış gün içinde bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre inceleyerek karara bağlar ve bu kararlar ilgili idaresince uygulanır.”

MADDE 30- 16/6/2005 tarihli ve 5368 sayılı Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş ve fıkra yer alan “kuruluşları ile lisans sahibi harita ve kadastro mühendislerinin” ibaresi “kuruluşlarının” şeklinde değiştirilmiştir.

“Lisanslı harita ve kadastro mühendisleri, bu Kanun kapsamındaki faaliyetlerini yürüttükleri süre içerisinde serbest harita ve kadastro mühendislik ve müşavirlik faaliyeti yürütemez, ayrıca harita ve kadastro mühendislik müşavirlik hizmetlerini yerine getiren şirketlere ortak olamazlar.”

MADDE 31- 5368 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“d) Lisanslı mühendisin altmış beş yaşını doldurmuş olması,”

MADDE 32- 5368 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, bu maddenin yayımı tarihinde lisanslı mühendislik faaliyetini sürdürenler hakkında bu maddenin yayımı tarihinden iki yıl sonra uygulanır.”

MADDE 33- 19/9/2006 tarihli ve 5543 sayılı İskân Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Bakanlıkça” ibaresi “İçişleri Bakanlığınca” şeklinde değiştirilmiştir.

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yüklenici itirazları, sözleşmeyi düzenleyen idarelere, kesin kabul aşaması tamamlanıncaya kadar yazılı olarak yapılır. Bu itirazlar, ilgili idareler tarafından en geç otuz gün içinde Yüksek Fen Kuruluna gönderilir. Yüksek Fen Kurulu, itirazları en geç altmış gün içinde bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre inceleyerek karara bağlar ve bu kararlar ilgili idarece uygulanır.”

MADDE 30- 16/6/2005 tarihli ve 5368 sayılı Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş ve fıkra yer alan “kuruluşları ile lisans sahibi harita ve kadastro mühendislerinin” ibaresi “kuruluşlarının” şeklinde değiştirilmiştir.

“Lisanslı harita ve kadastro mühendisleri, bu Kanun kapsamındaki faaliyetlerini yürüttükleri süre içerisinde serbest harita ve kadastro mühendislik ve müşavirlik faaliyeti yürütemez, harita ve kadastro mühendislik müşavirlik hizmetlerini yerine getiren şirketlere ortak olamazlar.”

MADDE 31- 5368 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“d) Lisanslı mühendisin altmış beş yaşını doldurmuş olması,”

MADDE 32- 5368 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, bu maddenin yayımı tarihinde lisanslı mühendislik faaliyetini sürdürenler hakkında bu maddenin yayımı tarihinden iki yıl sonra uygulanır.”

MADDE 33- 19/9/2006 tarihli ve 5543 sayılı İskân Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Bakanlıkça” ibaresi “İçişleri Bakanlığınca” şeklinde değiştirilmiştir.

(İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile
70 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 34- 5543 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ç) Anasız ve babasız bekar kardeş çocuklar birlikte ve eşit hisselerle; bekar kardeşi olmayan ya da tek kalan çocuklar başlı başına,”

MADDE 35- 5543 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “muamelesinden” ibaresi “ve kadaströ işlemlerinden” şeklinde, “katkı payı” ibaresi “hizmet bedeli” şeklinde değiştirilmiştir ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Bu Kanun hükümlerine göre yapılacak yapılara ilişkin ruhsat ve izinler, 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre alınan bina inşaat harcı ve imarla ilgili harçlardan muafır. Ayrıca, bu yapılara ilişkin belediyece ve il özel idaresince verilen hizmetlerden ücret alınmaz.”

Yürürlük

MADDE 36- (1) Bu Kanunun;

a) 7 nci maddesiyle 3194 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin sonuna eklenen paragrafın birinci cümlesi hükümleri 1/7/2020 tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 37- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 34- 5543 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ç) Anasız ve babasız bekâr kardeş çocuklar birlikte ve eşit hisselerle; bekâr kardeşi olmayan ya da tek kalan çocuklar başlı başına,”

MADDE 35- 5543 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “muamelesinden” ibaresi “ve kadaströ işlemlerinden” şeklinde, “katkı payı” ibaresi “hizmet bedeli” şeklinde değiştirilmiştir ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Bu Kanun hükümlerine göre yapılacak yapılara ilişkin ruhsat ve izinler, 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre alınan bina inşaat harcı ve imarla ilgili harçlardan müstesnadır. Ayrıca, bu yapılara ilişkin belediyece ve il özel idaresince verilen hizmetlerden ücret alınmaz.”

Yürürlük

MADDE 36- (1) Bu Kanunun;

a) 7 nci maddesiyle 3194 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin sonuna eklenen paragrafın birinci cümlesi hükümleri 1/7/2020 tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 37- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

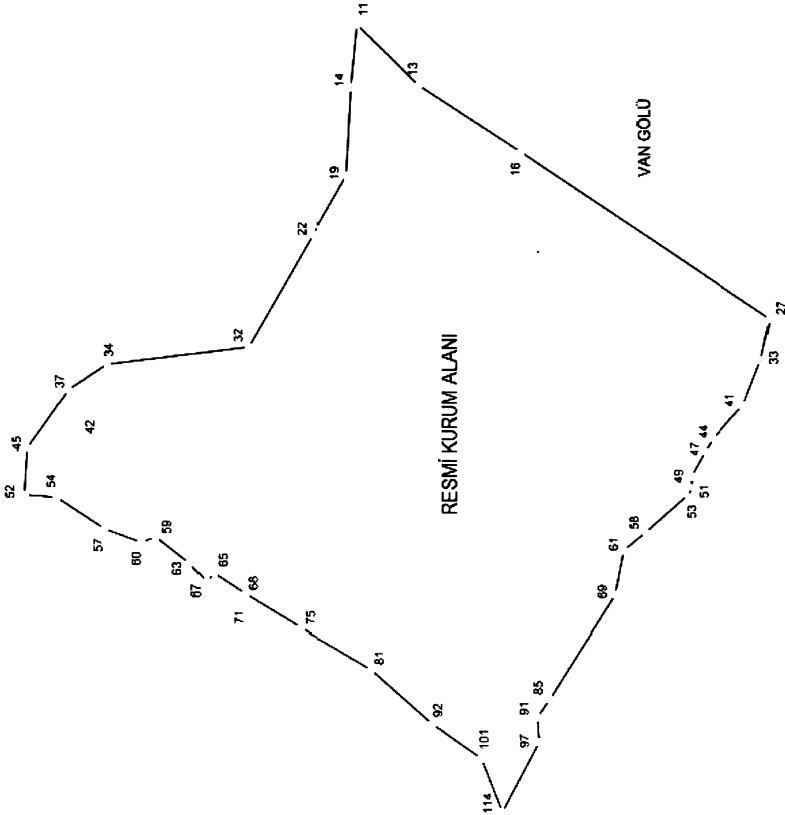
TEKLİF METNİNE EKLİ KROKİ VE LİSTE

EK

(ITRF96 utm 3 derece koordinatları)

Nokta No	Y	X
11	541633.310	4290124.272
13	541614.256	4290104.845
14	541613.702	4290126.200
16	541593.286	4290072.559
19	541585.959	4290127.748
22	541567.410	4290138.448
27	541541.035	4289994.011
32	541532.243	4290156.633
33	541528.008	4289996.920
34	541526.841	4290202.972
37	541518.962	4290215.112
41	541513.866	4290002.558
44	541503.264	4290012.009
45	541500.465	4290228.152
47	541499.127	4290014.533
49	541491.250	4290018.924
51	541487.517	4290018.733
52	541485.652	4290229.038
53	541485.442	4290020.074
54	541484.849	4290218.867
57	541474.863	4290203.814
58	541473.603	4290033.371
59	541472.252	4290187.791
60	541470.520	4290192.298
61	541467.952	4290040.309
63	541464.139	4290177.390
65	541461.087	4290169.822
67	541458.489	4290172.027
68	541454.678	4290159.747
69	541454.343	4290043.032
75	541444.336	4290142.445
81	541431.519	4290119.923
85	541422.576	4290063.544
91	541417.078	4290067.527
92	541414.842	4290100.626
97	541408.288	4290067.006
101	541404.213	4290085.193
114	541387.763	4290078.739

BITLİS AHLAT

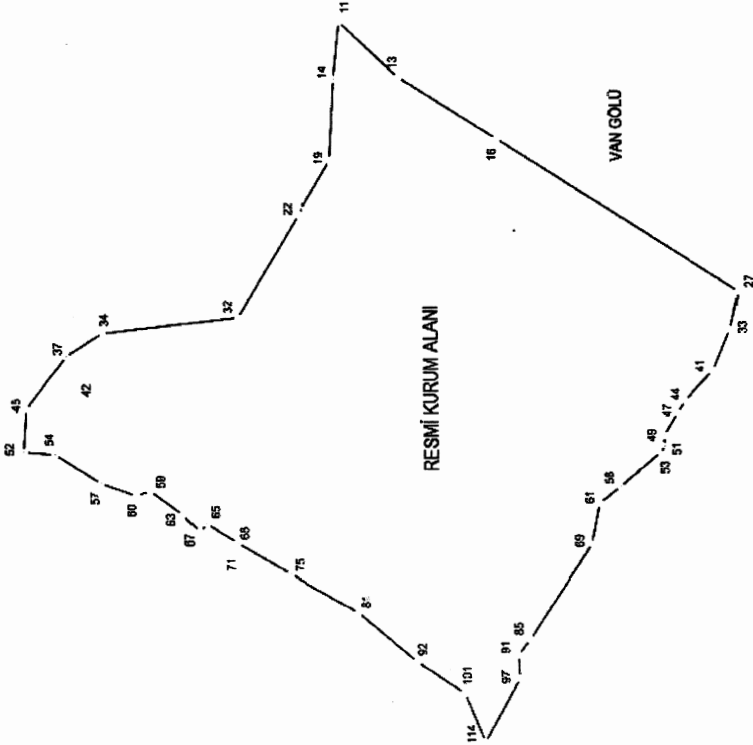
BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METNE EKİLİ KROKİ VE LİSTE

EK-5

(ITRF96 utm 3 derece koordinatları)

Nokta No	Y	X
11	541633.310	4290124.272
13	541614.256	4290104.845
14	541613.702	4290126.200
16	541593.288	4290072.559
19	541585.959	4290127.748
22	541567.410	4290136.448
27	541541.035	4289994.011
32	541532.243	4290156.833
33	541528.008	4289996.920
34	541526.841	4290202.972
37	541518.962	4290215.112
41	541513.866	4290002.558
44	541503.264	4290012.009
45	541500.465	4290228.152
47	541499.127	4290014.533
49	541491.250	4290018.524
51	541487.517	4290018.733
52	541485.652	4290229.038
53	541485.442	4290020.074
54	541484.849	4290218.967
57	541474.863	4290203.614
58	541473.603	4290033.371
59	541472.252	4290187.791
60	541470.520	4290182.298
61	541467.952	4290040.309
63	541464.139	4290177.390
65	541461.087	4290169.622
67	541458.499	4290172.027
68	541454.678	4290159.747
69	541454.343	4290043.032
75	541444.336	4290142.445
81	541431.519	4290119.923
85	541422.576	4290063.544
91	541417.078	4290067.527
92	541414.842	4290100.626
97	541408.288	4290067.006
101	541404.213	4290085.193
114	541387.763	4290078.739

BİTLİS AHLAT

TBMM Basımevi - 2020